ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပိဋကံ

သုတ္တန္တပိဋကေ ဒီဃနိကာယေ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိယံ ထေရာ၊ သင်္ဂီတိကာရကာ ယထာ။
သင်္ဂါယိ သု ဆလေဝါယံ၊ ဒုတိယမ္ပိ သုမုဒ္ဓိတာ။

ဗရမ္ပရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါပိတာ

ဗုဒ္ဓဇေယ ၂၅၀၀ ဗရမ္ပဇေယ ၁၃၁၀ ၁၉၅၇

၂၉၄.၃၁၁
၃၀၁၁၄

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပိဋက်

သုတ္တန္တပိဋကေ ဒီဃနိကာယေ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မရမှရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒကယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၀ မရမှဝဿေ ၁၃၁၈ ၁၉၅၆

THE PĀḶI ALPHABET
IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က	ka	ခ	kha	ဂ	ga	ဃ	gha	င	ṅa
စ	ca	ဆ	cha	ဇ	ja	ဈ	jha	ဉ	ña
ဋ	ṭa	ဌ	ṭha	ဍ	ḍa	ဎ	ḍha	ဏ	ṇa
တ	ta	ထ	tha	ဒ	da	ဓ	dha	န	na
ပ	pa	ဖ	pha	ဗ	ba	ဘ	bha	မ	ma

ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ဠ ḷa ံ ṃ

VOWELS IN COMBINATION

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကီ kī	ကု ku	ကူ kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခီ khī	ခု khu	ခူ khū	ခေ khe	ခေါ kho

CONJUNCT-CONSONANTS

က္က	kka	ဉ္စ	ñca	ဒ္ဓ	dva	မ္ဗ	mba
က္ခ	kkha	ဉ္ဇ	ñcha	ဓ္ဓ	dhya	မ္ဘ	mbha
ကျ	kya	ဉ္ဇ	ñja	ဓ္ဓ	dhva	မ္မ	mma
ကြီ	kri	ဉ္ဈ	ñjha	န္တ	nta	မျ	mya
ကျ	kla	ဋ္ဌ	ṭṭa	န္တ	ntva	မှ	mha
ကွ	kva	ဋ္ဌ	ṭṭha	န္ထ	ntha	ယျ	yya
ချ	khya	ဍ္ဍ	ḍḍa	န္ဒ	nda	ယှ	yha
ခွ	khva	ဍ္ဍ	ḍḍha	န္ဒြ	ndra	လ္လ	lla
ဂ္ဂ	gga	ဏ္ဏ	ṇṭa	န္ဒ	ndha	လျ	lya
ဃ္ဃ	ggha	ဏ္ဏ	ṇṭha	န္ဓ	nna	လှ	lha
ဂျ	gya	ဏ္ဍ	ṇḍa	ဉ္ဉ	nya	ဝှ	vha
ဂြ	gra	ဏ္ဏ	ṇṇa	န္ဒ	nha	ဿ္ဿ	sta
ဂ်ဂ်	ṅka	ဏ္ဏ	ṇha	ပ္ပ	ppa	ဿ္ဿ	stra
ဂ်ဂ်	ṅkha	ဋ္ဋ	tta	ပ္ပ	ppha	သ္ဒ	sna
ဂ်ဂ်	ṅga	ဋ္ဋ	ttha	ပျ	pya	သျ	sya
ဂ်ဂ်	ṅgha	တ္တ	tva	ပ္ဗ	pla	ဿ	ssa
စ္စ	cca	တျ	tya	ဗ္ဗ	bba	သ္မ	sma
ဆ္ဆ	ccha	တြ	tra	ဗ္ဘ	bbha	သ္ဝ	sva
ဇ္ဇ	jja	ဒ္ဒ	dda	ဗျ	bya	ဟ္မ	hma
ဈ	jjha	ဒ္ဓ	ddha	ဗြ	bra	ဟ္ဝ	hva
ဉ္ဉ	ñña	ဒျ	dya	ပ္ပ	mpa	ဋ္ဌ	ḷha
ဉ	ñha	ဗြ	dra	ပ္ပ	mpha		

ာ-ါ = ā ; ိ = i ; ီ = ī ; ု-ု = u ; ူ-ူ = ū ; ေ = e ; ေ ာ-ေ ါ = o

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
၁-မဟာပဒါနသုတ္တ			
ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ	....	....	၁
ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ	....	....	၁၀
ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာ	....	....	၁၃
ဝိပဿီသမညာ	....	....	၁၇
ဇိဏ္ဏပုရိသ	....	....	၁၈
ဗျာဓိတပုရိသ	....	....	၂၀
ကာလကံတပုရိသ	....	....	၂၁
ပဗ္ဗဇိတ	....	....	၂၃
ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာ	....	....	၂၅
မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာ	....	....	၂၅
ဗောဓိသတ္တအဘိနိဓေသ	....	....	၂၆
ဗြဟ္မယာစနကထာ	....	....	၃၀
အဂ္ဂသာဝကယုဂ	....	....	၃၄
မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ	....	....	၃၆
ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မာဘိသမယ	....	....	၃၇
စာရိကာအနုဇာနန	....	....	၃၉
ဒေဝတာရောစန	....	....	၄၂
၂-မဟာနိဒါနသုတ္တ			
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ	....	....	၄၇
အတ္တပညတ္တိ	....	....	၅၄
နအတ္တပညတ္တိ	....	....	၅၅
အတ္တသမနုပဿနာ	....	....	၅၆
သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ	....	....	၅၈
အဋ္ဌဝိမောက္ခာ	....	....	၆၀

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
၃-မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ			
ဝဿကာရဗြာဟ္မဏ	....	....	၆၁
ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မ	....	....	၆၂
ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ	....	....	၆၄
သာရိပုတ္တသီဟနာဒ	....	....	၆၉
ဒုဿီလအာဒီနဝ	....	....	၇၁
သီလဝန္တအာနိသံသ	....	....	၇၃
ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပန	....	....	၇၄
အရိယသစ္စကထာ	....	....	၇၆
အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပရာယဏ	....	....	၇၇
ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ	....	....	၇၉
အမ္ဗပါလိဂဏိကာ	....	....	၈၁
ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမန	....	....	၈၄
နိမိတ္တောဘာသကထာ	....	....	၈၆
မာရယာစနကထာ	....	....	၈၇
အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇန	....	....	၈၉
မဟာဘူမိစာလဟေတု	....	....	၉၀
အဋ္ဌပရိသာ	....	....	၉၁
အဋ္ဌအဘိဘာယတန	....	....	၉၂
အဋ္ဌဝိမောက္ခ	....	....	၉၄
အာနန္ဒယာစနကထာ	....	....	၉၆
နာဂါပလောကိတ	....	....	၁၀၁
စတုမဟာပဒေသကထာ	....	....	၁၀၂
ကမ္မာရပုတ္တစုန္ဒဝတ္ထု	....	....	၁၀၅
ပါနီယာဟရဏ	....	....	၁၀၆
ပုက္ကုသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု	....	....	၁၀၈
ယမကသာလာ	....	....	၁၁၃
ဥပဝါဏတ္ထေရ	....	....	၁၁၄

မာတိကာ			ပိဋက်
စတုသံဝေဇနီယဌာန	....	....	၁၁၆
အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ	....	....	၁၁၆
ထူပါရဟပုဂ္ဂလ	....	....	၁၁၇
အာနန္ဒအစ္ဆရိယဓမ္မ	....	....	၁၁၈
မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ	....	....	၁၂၁
မလ္လာနံ ဝန္ဒနာ	....	....	၁၂၂
သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု	....	....	၁၂၃
တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ	....	....	၁၂၆
ပရိနိဗ္ဗုတကထာ	....	....	၁၂၈
ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ	....	....	၁၃၁
မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု	....	....	၁၃၃
သရီရဓာတုဝိဘဇန	....	....	၁၃၅
ဓာတုထူပပူဇာ	....	....	၁၃၇

၄-မဟာသုဒဿနသုတ္တ

ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ	....	....	၁၃၉
စက္ကရတန	....	....	၁၄၁
ဟတ္ထိရတန	....	....	၁၄၂
အဿရတန	....	....	၁၄၃
မဏိရတန	....	....	၁၄၃
ဇုတ္ထိရတန	....	....	၁၄၃
ဂဟပတိရတန	....	....	၁၄၄
ပရိဏာယကရတန	....	....	၁၄၄
စတုဇုဒ္ဓိသမန္နာဂတ	....	....	၁၄၅
ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ	....	....	၁၄၆
ဈာနသမ္ပတ္တိ	....	....	၁၅၂
စတုရာသီတိနဂရသဟဿာဒိ	....	....	၁၅၃
သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသက်မန	....	....	၁၅၄
ဗြဟ္မလောကူပဂမ	....	....	၁၅၉

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၅-ဇနဝသဘသုတ္တ			
နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ	....	....	၁၆၂
အာနန္ဒပရိကထာ	....	....	၁၆၃
ဇနဝသဘယက္ခ	....	....	၁၆၆
ဒေဝသဘာ	....	....	၁၆၈
သနက်ုမာရကထာ	....	....	၁၆၉
ဘာဝိတဣဒ္ဓိပါဒ	....	....	၁၇၂
တိဝိဓြေကာသာဓိဂမ	....	....	၁၇၃
စတုသတိပဋ္ဌာန	....	....	၁၇၄
သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ	....	....	၁၇၅
၆-မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တ			
ဒေဝသဘာ	....	....	၁၇၈
အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝဏ္ဏ	....	....	၁၇၉
သနက်ုမာရကထာ	....	....	၁၈၂
အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝဏ္ဏ	....	....	၁၈၄
ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထု	....	....	၁၈၆
မဟာဂေါဝိန္ဒဝတ္ထု	....	....	၁၈၆
ရဇ္ဇသံဝိဘဇန	....	....	၁၈၇
ကိတ္တိသဒ္ဒအဗ္ဘုဂ္ဂမန	....	....	၁၉၀
ဗြဟ္မုနာသာကစ္ဆာ	....	....	၁၉၃
ရေဏုရာဇအာမန္တနာ	....	....	၁၉၅
ဆခတ္တိယအာမန္တနာ	....	....	၁၉၆
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံအာမန္တနာ	....	....	၁၉၉
ဘရိယာနံအာမန္တနာ	....	....	၁၉၉
မဟာဂေါဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ	....	....	၂၀၀
၇-မဟာသမယသုတ္တ			
ဒေဝတာသဒ္ဓိပါတ			၂၀၄

မာတိကာ			ပိုဝ်ကံ
၈-သက္ကပဥ္ဇသုတ္တ			
ပဉ္စသိခဂီတဂါထာ	....	....	၂၁၂
သက္ကူပသက်မ	....	....	၂၁၄
ဂေါပကဝတ္ထု	....	....	၂၁၆
ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန	....	....	၂၂၁
ပါတိမောက္ခသံဝရ	....	....	၂၂၃
ဣန္ဒြိယသံဝရ	....	....	၂၂၄
သောမနဿပဋိလာဘကထာ	....	....	၂၂၇
၉-မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ			
ဥဒ္ဒေသ	....	....	၂၃၁
ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗ	....	....	၂၃၁
ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗ	....	....	၂၃၂
ကာယာနုပဿနာ သမ္ပဇာနပဗ္ဗ	....	....	၂၃၃
ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ	....	....	၂၃၃
ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ	....	....	၂၃၄
ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗ			၂၃၅
ဝေဒနာနုပဿနာ	....	....	၂၃၆
စိတ္တာနုပဿနာ	....	....	၂၃၇
ဓမ္မာနုပဿနာ နီဝရဏပဗ္ဗ	....	....	၂၃၈
ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ	....		၂၃၉
ဓမ္မာနုပဿနာ အာယဟနပဗ္ဗ	....	....	၂၄၀
ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗ	....	....	၂၄၁
ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဗ္ဗ	....	....	၂၄၃
ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ	....	....	၂၄၃
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ	....	....	၂၄၆
နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ	....	....	၂၄၇
မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ	....		၂၄၉

မာတိကာ			ပိဋက်

၁၀-ပါယာသိသုတ္တ

ပါယာသိရာဇညဝတ္ထု	....	....	၂၅၃
နတ္ထိကဝါဒ	....	....	၂၅၅
စဒ္ဒိမသူရိယဥပမာ	....	....	၂၅၅
စောရဥပမာ	....	....	၂၅၆
ဂူထကူပပုရိသဥပမာ	....	....	၂၅၉
တာဝတိံသဒေဝဥပမာ	....	....	၂၆၁
ဇစ္စန္ဓဥပမာ	....	....	၂၆၂
ဂဒ္ဒိနီဥပမာ	....	....	၂၆၃
သုပိနကဥပမာ	....	....	၂၆၅
သန္တတ္တအယောဂုဋ္ဌဥပမာ	....	....	၂၆၆
သစ်ဓမဥပမာ	....	....	၂၆၈
အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ	....	....	၂၇၀
ဒ္ဝေသတ္ထဝါဟဥပမာ	....	....	၂၇၂
ဂူထဘာရိကဥပမာ	....	....	၂၇၅
အကွဓုတ္တကဥပမာ	....	....	၂၇၆
သာဏဘာရိကဥပမာ	....	....	၂၇၇
သရဏဂမန	....	....	၂၇၉
ယညကထာ	....	....	၂၇၉
ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု	....	....	၂၈၀
ပါယာသိဒေဝပုတ္တ	....	....	၂၈၁
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	....	....	၂၈၃

မဟာဝဂ္ဂပါဠိမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒီဃနိကာယ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ။

၁–မဟာပဒါနသုတ္တ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ကရေရိကုဋိကာယံ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္ဒိသိန္ဒာနံ သန္ဒိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မီ ကထာ ဥဒပါဒိ "ဇုတိပိ ပုဗ္ဗေ-နိဝါသော ဇုတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော"တိ။

၂။ အဿောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဇုမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပ-သင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ကာယနုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဒိသိန္ဒာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ "ဇုဓ ဘန္တေ အမှာကံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္ဒိသိန္ဒာနံ သန္ဒိ-ပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မီ ကထာ ဥဒပါဒိ 'ဇုတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဇုတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော'တိ။ အယံ ခေါ နော ဘန္တေ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ။ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော"တိ။

၃။ ဣဏ္ဍေယျာထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတုန္တိ။ တေသဲ ဘဂဝါ ကာလေ၊ တေသဲ သုဂတ ကာလေ၊ ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတ္တာ[1] ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တိတိ။ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမိတိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တောဝေါစ—

၄။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ဧကနဝုတိကပ္ပေ[2] ယံ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ[3] ယံ သိခိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ[4] ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ အဟံ တေရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။

၅။ ဝိပဿိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ သိခိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကောဏာဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။

၁–ဘဂဝတော ဝစနံ သုတ္တာ (သျာ) ၂–ကေနဝုတိကပ္ပေါ (သီ)၊ ကေနဝုတော ကပ္ပေါ(သျာ၊ ကံ၊ ဒု)
၃–ကေတိံသကပ္ပေါ (သီ)၊ ကေတိံသော ကပ္ပေါ (သျာ၊ ကံ၊ ဒု) ၄–ဣမသ္မိံ (ကဏ္ဍစိ)

၆။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ သိခီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကောဏာ-ဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဒေါရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန အဟောသိ"။

၇။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကကု-သန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စတ္တာလီသ-ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိံသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ မယှံ ဘိက္ခဝေ ဒေါရဟိ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ၊ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယ္ယော။

၈။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ သိခီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏရိကဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာလဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သိရိသဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကောဏာဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥဒုမ္ဗရဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နိဂြောဓဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဒေါရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

၉။ ဝိပဿီသ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဘိဘူသမ္ဘဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောဏုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိဓုရသဉ္ဇီဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘိယ္ယောသုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိဿဘာရဒ္ဒါဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

၁၀။ ဝိပဿီသ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿီသ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံ-ယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံ-ယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော

အဟောသိ သင်္ခဿိကဿုသဟဿာနိ။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဒ္ဒေသံယေဝ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ။

ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ စတ္တာလီသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဒ္ဒေသံယေဝ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ။

ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ တိံသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဒ္ဒေသံယေဝ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ။

ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဒွိသတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဒ္ဒေသံယေဝ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ။

မယှံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဗုတေဒ္ဓသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ မယှံ ဘိက္ခဝေ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဒ္ဒေသံယေဝ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ။

၁၁။ ဒိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ခေမင်္ကရော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဥပသန္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ သောတ္ထိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ သဗ္ဗမိတ္တော

နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။

၁၂။ ဝိပဿိသ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ[1]။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အရုဏော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ပဘာဝတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ အရုဏဿ ရညော အရုဏဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သုပ္ပတိတော နာမ[2] ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဝဿဝတီ နာမ[3] ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ သုပ္ပတိတဿ ရညော အနောမံ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဝိသာခါ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန ခေမော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ ခေမဿ ရညော ခေမဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယညဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဥတ္တရာ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန သောဘော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သောဘဿ ရညော သောဘဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဓနဝတီ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန

၁-ဇနေတ္တိ (သျာ) ၂-သုပ္ပတိတော နာမ (သျာ) ၃-ယဿဝတီ နာမ (သျာ၊ ဋီ)

ကိကီ နာမ[1] ရာဇာ အဟောသိ။ ကိကိသ ရညော ဗာရာဏသီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

၁၃။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ အစိရပက္ကန္တသ္မိ ဘဂဝတော အယမန္တရာ-ကထာ ဥဒပါဒि "အဋ္ဌာနိယံ အာဝုသော အဇ္ဇုတံ အာဝုသော တထာဂတသ္ဓ မဟာဗ္ဗိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ယတ္ထ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဋ သမ္ဘဒ္ဓဝိတိဝတ္ထေ ဇာတိ-တောပိ အနုဿရိဿတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရိဿတိ 'ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝं-ပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ'တိ။

ကိ[1] နု ခေါ အာဝုသော တထာဂတသ္ဓ နု ခေါ သော ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဋ သမ္ဘဒ္ဓဝိတိဝတ္ထေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ။ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ 'ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ'တိ၊ ဥဒါဟု ဒေဝတာ တထာဂတသ္ဓ တေမတ္တံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဋ သမ္ဘဒ္ဓဝိတိဝတ္ထေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ 'ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ

---

[1] ကိ'ကီ နာမ (သျှာ)

ဝေဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ''တိ။ အယဉ္စ ဟိဒံ တေသံ ဘိက္ခူနံ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ ဟောတိ။

၁၄။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝุฏฐิတော ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ကာယနုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ။ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ''တိ။

ဝေ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ "ဣဓ ဘန္တေ အမှာကံ အစိရ-ပက္ကန္တသ ဘဂဝတော အယံ အန္တရာကထာ ဥဒပါဒि 'အစ္ဆရိယံ အာဝုသော အဗ္ဘုတံ အာဝုသော တထာဂတသ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနุภาวတာ၊ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝฏฏုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဋေ သမ္ဘဒฺกฺขิตိဝတ္ထေ ဇာတိတောပိ အနุสฺสริสฺสติ၊ နာမတောပိ အနุสฺสริสฺสติ၊ ဂေါတฺตတောပိ အနุสฺสริสฺสติ၊ အာယุปฺปมาณ-တောပိ အနุสฺสริสฺสติ၊ သาวกยุဂတောပိ အနุสฺสริสฺสติ၊ သาวก-သန္နိပါတတောပိ အနุสฺสริสฺสติ 'ဝေဇ္ဈာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ၊ ဝေနာမာ ဝေဂေါတฺตာ ဝေသီလာ ဝေဓမฺมา ဝေပญฺญา ဝေဝိဟာရိ ဝေဝိမုတฺตာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ'တိ။ ကိํ နု ခေါ အာဝုသော တထာဂတသฺเสว နု ခေါ သော ဓမฺมဓาตุ သุปฺปฏิวิทฺธา၊ ယသฺสา ဓมฺมဓาตุยา သุปฺปฏิวิทฺธตฺตา တထာဂတော အတีတေ ဗุทฺเธ ปรินิพฺพุเต ฉินฺนปปญฺเจ ฉินฺนวฏฏุเม ปริยาทินฺนวेฏฺเฐ สํสารวิวฏฺเฏ ชาติโตปิ อนุสฺสรติ၊ นามโตปิ อนุสฺสรติ၊ โคตฺตโตปิ อนุสฺสรติ၊ อายุปฺปมาณโตปิ อนุสฺสรติ၊ สาวกยุคโตปิ อนุสฺสรติ၊ สาวกสนฺนิปาตโตปิ อนุสฺสรติ 'ဝေဇ္ဈာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ၊ ဝေနာမာ ဝေဂေါတฺตာ ဝေသီလာ ဝေဓมฺมา ဝေပญฺญา ဝေဝိဟာရိ ဝေဝိမုတฺตာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ'တိ၊ ဥဒါဟု ဒေဝတာ တထာဂတသฺเสว တေမယံ အာရောစေသุं၊ ယေန တထာဂတော အတีတေ ဗุทฺเธ ปรินิพฺพุเต ฉินฺนปปญฺเจ ฉินฺนวฏฏุเม ปริยาทินฺนวेฏฺเฐ สํสารวิวฏฺเฏ ชาติโตปิ อนุสฺสรติ၊ นามโตปิ อนุสฺสรติ၊ โคตฺตโตปิ อนุสฺสรติ၊ อายุปฺปมาณโตปิ อนุสฺสรติ၊ สาวกยุคโตปิ อนุสฺสรติ၊ สาวกสนฺนิปาตโตปิ อนุสฺสรติ 'ဝေဇ္ဈာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိဝိ၊ ဝေနာမာ ဝေဂေါတฺตာ ဝေသီလာ ဝေဓมฺมา ဝေပญฺญา ဝေဝိဟာရိ

ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ'တိ။ အယံ ခေါ နော ဘန္တေ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ၊ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော''တိ။

၁၅။ တထာဂတဿေဝေသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္ဇေ ဆိန္ဒဝဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဌေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္ဒိပါတတောပိ အနုဿရတိ "ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ''တိ။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ .ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္ဇေ ဆိန္ဒဝဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဌေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္ဒိပါတတောပိ အနုဿရတိ "ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ''တိ။

ဣန္ဆေယျာထ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသ-ပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတုန္တိ။ ဧတဿ ဘဂဝါ ကာလော၊ ဧတဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတ္ဘာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီတိ။ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

၁၆။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ

အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဇုမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ

၁၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတ္ဝာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁)

၁၈။ ဓမ္မတာ ဧသာ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ၊ ယတ္ထပိမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အာဘာယ နာနုဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ "အညေပိ ကိရ ဘော သန္တိ သတ္တာ ဇုဇူပပန္နာ"တိ။ အယဉ္ဇ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၂)

၁၉။ ဓမ္မတာ ဧသော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စတုဒ္ဒိသံ[၁] ရက္ခာယ ဥပဂစ္ဆန္တိ "မာ နံ ဗောဓိသတ္တံ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတရံ ဝါ မနုဿော ဝါ အမနုဿော ဝါ ကောစိ ဝါ ဝိဟေဌေသီ"တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၃)

၂၀။ ဓမ္မတာ ဧသော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ ပကတိယာ သီလဝတီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ၊ ဝိရတာ ပါဏာတိပါတာ၊ ဝိရတာ အဒိန္ဒာဒါနာ၊ ဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ဝိရတာ မုသာဝါဒါ၊ ဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၄)

၂၁။ ဓမ္မတာ ဧသော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ န ဗောဓိသတ္တမာတု ပုရိသေသု မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဂုဏူပသံဟိတံ၊ အနတိက္ကမနီယာ စ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ကေနစိ ပုရိသေန ရတ္တစိတ္တေန။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၅)

၂၂။ ဓမ္မတာ ဧသော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ လာဘိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ပဉ္ဇန္ဒံ ကာမဂုဏာနံ၊ သာ ပဉ္ဇဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၆)

၂၃။ ဓမ္မတာ ဧသော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ န ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အကိလန္တကာယာ၊ ဗောဓိသတ္တဉ္ဇ ဗောဓိသတ္တ-မာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဏိ ဝေဋ္ဌုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္ဒော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္ဒော။ တတြာဿ[၂] သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ၊ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဟတ္ထေ ကရိတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခေယျ "အယံ ခေါ မဏိ ဝေဋ္ဌုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္ဒော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္ဒော။ တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ"တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယဒါ

၁-စာတုဒ္ဒိသံ (သျာ)　　၂-တတြဿ (သျာ)

ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိ ပြက္ခန္တော ဟောတိ။ နေ ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အကိလန္တကာယာ၊ ဗောဓိသတ္တဉ္စ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယံ။ အယမေတ္ထ မွေတာ။ (၇)

၂၄။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တာဟစ္စာတေ ဗောဓိသတ္တော ဗောဓိသတ္တ-မာတာ ကာလံ ကရောတိ တုသိတံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၈)

၂၅။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတ္ဝာ ဝိဇာယန္တိ၊ နေ ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ၊ ဒသေဝ မာသာနိ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တ-မာတာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတ္ဝာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၉)

၂၆။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နိသိန္နာ ဝါ နိပန္နာ ဝါ ဝိဇာယန္တိ၊ နေ ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ၊ ဋ္ဌိတာဝ ဗောဓိသတ္တံ ဗောသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၀)

၂၇။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ပစ္ဆာ မနုဿာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၁)

၂၈။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အပ္ပတ္တောဝ ဗောဓိသတ္တော ပထဝိံ ဟောတိ၊ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ မာတု ပုရတော ဌပေန္တိ "အတ္တမနာ ဒေဝိ ဟောဟိ၊ မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော"တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၂)

၂၉။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ ဝိသဒေါ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေန[1] အမက္ခိတော သေမှေန အမက္ခိတော ရုဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓေါ[2] ဝိသဒေါ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဏိရတနံ ကာသိကေ ဝတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ နေဝ မဏိရတနံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မက္ခေတိ၊ နာပိ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မဏိရတနံ မက္ခေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဥဘိန္နံ သုဒ္ဓတ္တာ။ ဧवमेव ခေါ ဘိက္ခဝေ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဝိသဒေါ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေန

၁–ဥဒ္ဒေန (သျှာ)၊ ဥဒ္ဒရေန (ကတ္တိ) ၂–ဝိသုဒ္ဓေါ (သျှာ)

အမက္ခိတော သေမှေန အမက္ခိတော ရုဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓေါ ဝိသဒေါ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၃)

၃၀။ ဓမ္မတာ ဧသာ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ ဒွေ ဥဒကဿ ဓာရာ အန္တလိက္ခာ ပါတု ဘဝန္တိ ဧကာ သီတဿ ဧကာ ဥဏ္ဍဿ၊ ယေန ဗောဓိသတ္တဿ ဥဒကကိစ္စံ ကရောန္တိ မာတု စ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၄)

၃၁။ ဓမ္မတာ ဧသာ ဘိက္ခဝေ၊ သမ္ပတိဇာတော ဗောဓိသတ္တော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ[1] သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂစ္ဆတိ သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေ၊ သဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ၊ အာသဘိံ ဝါစံ ဘာသတိ "အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ"တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၅)

၃၂။ ဓမ္မတာ ဧသာ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏ-ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ၊ ယတ္ထပိမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အာဘာယ နာနုဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ "အညေပိ ကိရ ဘော သန္တိ သတ္တာ ဣဓူပပန္နာ"တိ။ အယဉ္ဇ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၆)

ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၃၃။ ဇာတေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိမှိ ကုမာရေ ဗန္ဓုမတော ရညော ပဋိဝေဒေသုံ "ပုတ္တော တေ ဒေဝ[2] ဇာတော၊ တံ ဒေဝေါ ပဿတူ"တိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိံ ကုမာရံ၊ ဒိသ္ဝာ နေမိတ္တေ

၁-ဥတ္တရေနာဘိမုခေါ (သျာ) ဥတ္တရေနမုခေါ (က)　　၂-ဒေဝ တေ (က)

ဗြာဟ္မဏေ အာမန္တာပေတွာ တေဒဝေါစ "ပဿန္တု ဘောန္တော နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ကုမာရ"န္တိ။ အဒ္ဒသံသု ခေါ ဘိက္ခဝေ နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ဒိသွာ ဗန္ဓုမန္တံ ရာဇာနံ တေဒဝေါစုံ "အတ္တမနော ဒေဝ ဟောဟိ၊ မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ လာဘာ တေ မဟာရာဇ၊ သုလဒ္ဓံ တေ မဟာရာဇ၊ ယဿ တေ ကုလေ ဧဝရူပေါ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ အယံ ဟိ ဒေဝ ကုမာရော ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာ-ဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒ္ဝေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာ-ဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ-ရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ၊ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

၃၄။ ကတမေဟိ စာယံ ဒေဝ ကုမာရော ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒ္ဝေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာ-ဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရ-သေနပ္ပမဒ္ဒနာ၊ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

၃၅။ အယဉ္စိ ဒေဝ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ယံပါယံ ဒေဝ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ဣဒမ္ပိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။(၁)

ဣမဿ ဒေဝ[၁] ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ၊ ယမ္ပိ

၁-ဣမဿ ဟိ ဒေဝ (?)

ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ၊ ဣဒမ္ပိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၂)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော အာယတပဏ္ဍီ။ပ။ (၃)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဒီဃင်္ဂုလီ။ပ။ (၄)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။ပ။ (၅)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဇာလဟတ္ထပါဒေါ။ပ။ (၆)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဿခ်ပါဒေါ။ပ။ (၇)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဧဏိဇဃ်ော။ပ။ (၈)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမသတိ[၁] ပရိမဇ္ဇတိ။ပ။ (၉)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယ္ဟော။ပ။ (၁၀)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္ဇနသန္ဒိဘတ္တစော။ပ။ (၁၁)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော သုခုမစ္ဆဝီ၊ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေန ဥပလိမ္ပတိ[၂]။ပ။ (၁၂)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဧကေကလောမော၊ ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမကူပေသု ဇာတာနိ။ပ။ (၁၃)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နီလာနိ အဉ္ဇနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဋ္ဌာနိ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဌကဇာတာနိ။ပ။ (၁၄)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော။ပ။ (၁၅)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော သတ္တုဿဒေါ။ပ။ (၁၆)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော။ပ။ (၁၇)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော စိတန္တရံသော[၃]။ပ။ (၁၈)

အယဉ္ဒိ ဒေဝ ကုမာရော နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ယာဝတက္ခဿ ကာယော၊ တာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ ယာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ တာဝတက္ခဿ ကာယော။ပ။ (၁၉)

၁-ပရာမသတိ (က)　　၂-ဥပလိပ္ပတိ (သျာ)　　၃-ပိတန္တရံသော (သျာ)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သမဝဋ္ဌက္ခန္ဓော။ပ။ (၂၀)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ။ပ။ (၂၁)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သီဟဟနု။ပ။ (၂၂)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော စတ္တာလီသဒန္တော။ပ။ (၂၃)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သမဒန္တော။ပ။ (၂၄)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော အဝိရဋ္ဌဒန္တော။ပ။ (၂၅)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သုသုက္ကဒါဋ္ဌော။ပ။ (၂၆)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ပဟူတဇိဝှေါ။ပ။ (၂၇)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော ကရဝီကဘာဏီ။ပ။ (၂၈)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော အဘိနီလနေတ္တော။ပ။ (၂၉)
အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဂေါပခုမော။ပ။ (၃၀)

ဇ္ဂမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္ဓိဘာ၊ ယမ္ပိ ဇ္ဂမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္ဓိဘာ၊ ဇ္ဂဒမ္ပိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၃၁)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဏ္ဏီသသီသော၊ ယံပါယံ ဒေဝ ကုမာရော ဥဏ္ဏီ-သသီသော၊ ဇ္ဂဒမ္ပိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၃၂)

၃၆။ ဇ္ဂမေဟိ ခေါ အယံ ဒေဝ ကုမာရော ဒ္ဒတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္ဓာဂတော၊ ယေဟိ သမန္ဓာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒ္ဒေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္ဓာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဇ္ဂတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ၊ သော ဇ္ဂမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန[၁] အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ

၁–ဓမ္မေန သမေန (သျာ)

ပန အဂါရသ္မွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါတိ။

ဝိပဿီသမညာ

၃၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ နေမိတ္တေ ဗြာဟ္မဏေ အဟတေဟိ ဝတ္ထေဟိ အစ္ဆာဒါပေတ္ဝာ[၁] သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပ္ပေသိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဓာတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ။ အညာ ခီရံ ပါယေန္တိ၊ အညာ နှာပေန္တိ၊ အညာ ဓာရေန္တိ၊ အညာ အင်္ကေန ပရိဟရန္တိ။ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယိတ္ထ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိံ စ "မာ နံ သီတံ ဝါ ဥဏ္ဍံ ဝါ တိဏံ ဝါ ရဇော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ ဗာဓယိတ္ထာ"တိ။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပလံ ဝါ ပဒုမံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကံ ဝါ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယံ မနာပံ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သွာဿုဒံ အင်္ကေနေဝ အင်္ကံ ပရိဟရိယတိ။

၃၈။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော မဉ္ဇုဿရော စ[၂] အဟောသိ ဝဂ္ဂုဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ကရဝီကာ နာမ သကုဏဇာတိ မဉ္ဇုဿရာ စ ဝဂ္ဂုဿရာ စ မဓုရဿရာ စ ပေမနိယဿရာ စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော မဉ္ဇုဿရော စ အဟောသိ ဝဂ္ဂုဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။

၃၉။ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ။ ယေန သုဒံ[၃] သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိံ စ။

၄၀။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ သေယျထာပိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ။ အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ[၄] ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ "ဝိပဿီ ဝိပဿီ" တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၁–အစ္ဆာဒေတ္ဝာ (သျာ) ၂–ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော မဉ္ဇုဿရော စ (သီ၊က)
၃–ယေန ဒူရံ (သျာ) ၄–အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ၊ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ (က)

၄၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ အတ္တကရဏေ[၁] နိသိန္နော ဝိပဿိ ကုမာရံ အင်္ကေ နိသီဒါပေတ္ဝာ အတ္ထေ အနုသာသတိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပိတုအင်္ကေ နိသိန္နော ဝိစေယျ ဝိစေယျ အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေန[၂]။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေနာတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ "ဝိပဿီ ဝိပဿီ"တ္ဝေ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၄၂။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ တယော ပါသာဒေ ကာရာပေသိ၊ ဧကံ ဝဿိကံ ဧကံ ဟေမန္တိကံ ဧကံ ဂိမှိကံ၊ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဝဿိကေ ပါသာဒေ စတ္တာရော မာသေ[၃] နိပ္ပုရိသေဟိ တူရိယေဟိ ပရိစာရယမာနော န ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟတီတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

ဇိဏ္ဏပုရိသ

၄၃။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိ အာမန္တေသိ "ယောဇေဟိ သမ္မ သာရထိ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ဥယျာနဘူမိ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာယာ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတ္ဝာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ "ယုတ္တာနိ ခေါ တေ ဒေဝ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ[၄] အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိ နိယျာသိ။

၄၄။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဏံ ဂေါပါနသိဝင်္ကံ ဘောဂ္ဂံ[၅] ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တံ

၁–အဋ္ဌ ကရဏေ (သျာ)
၂–အဋ္ဌေ ပနာယတိ ဉာဏေန (သျာ)
၃–ဝဿိကေ ပါသာဒေ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ (သီ၊ ဋ)
၄–ဘဒ္ဒိ ယာနံ (သျာ)၊ ဘဒ္ဒံ ယာနံ (ဋ)
၅–ဘဂ္ဂံ (သျာ)

အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ၊ ဒိသ္ဝာ သာရထိံ အာမန္တေသိ "အယံ ပန သမ္မ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ"န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဏော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္မ သာရထိ ဇိဏ္ဏော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဏော နာမ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတီတောတိ။ တွဉ္ဇ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မာ ဇရံ အနတီတာတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဇ္ဇတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဇာယတိ "ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတီ"တိ။

၄၅။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတ္ဝာ ဧတဒဝေါစ "ကစ္စိ သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ ကစ္စိ သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ"တိ။ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဏံ ဂေါပါနသိဝင်္ကံ ဘောဂ္ဂံ ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တံ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ၊ ဒိသ္ဝာ မံ ဧတဒဝေါစ "အယံ ပန သမ္မ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ"န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဏော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္မ သာရထိ ဇိဏ္ဏော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဏော နာမ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတီတောတိ။ တွဉ္ဇ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မာ ဇရံ အနတီတာတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဇ္ဇတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခေါ ဒေဝ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဇာယတိ "ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတီ"တိ။

ဗျာဓိတပုရိသ

၄၆။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဘေဒဟောသိ "မာဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဉ္ဇ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္ဇဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပ။

၄၇။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠ္ဇဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ[၁] အညေဟိ ဝုဋ္ဌာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ၊ ဒိသ္ဝာ သာရထိံ အာမန္တေသိ "အယံ ပန သမ္မ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ အက္ခီနိပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ[၂] န ယထာ အညေသ"န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္မ သာရထိ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိံ အနတီတောတိ။ တွဉ္ဇ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိဓမ္မာ ဗျာဓိံ အနတီတာတိ။ တေနဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဇူတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ "မိရတ္တု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတီ"တိ။

၄၈။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတ္ဝာ ဘေဒဝေါစ "ကစ္စိ သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္တ၊ ကစ္စိ

၁–သယမာနံ (သျာ၊ က) ၂–သိရောပိဿ (သျာ)

သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ''တိ။ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္တ၊ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠှဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ အညေဟိ ဝုဋ္ဌာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ၊ ဒိသ္ဝာ မံ ဧတဒဝေါစ ''အယံ ပန သမ္မ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ အက္ခိနိပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ န ယထာ အညေသ''န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္မ သာရထိ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိံ အနတီတောတိ။ တွဉ္စ ဒေဝ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိဓမ္မာ ဗျာဓိံ အနတီတာတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဇုတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ ''ဧဝံ ဒေဝါ''တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခေါ ဒေဝ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ ''ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတီ''တိ။

ကာလက်တပုရိသ

၄၉။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ ''မာဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန''န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပ။

၅၀။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္ဓိပတိတံ နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ၊ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ "ကိံ နု ခေါ သော သမ္မ သာရထိ မဟာ-ဇနကာယော သန္ဓိပတိတော နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတီ"တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလက်တော နာမာတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ ယေန သော ကာလက်တော တေန ရထံ ပေသေဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ယေန သော ကာလက်တော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပေတံ ကာလက်တံ၊ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ "ကိံ ပနာယံ သမ္မ သာရထိ ကာလက်တော နာမာ"တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလက်တော နာမ နဒါနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ သောပိ နဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေတိ။ "ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတီတော၊ မံပိ နဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ အဟံပိ နဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ"တိ။ တွဉ္ဇ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မာ မရဏံ အနတီတာ၊ တံပိ နဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ တွံပိ နဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဇ္ဇတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဇျာယတိ "မိရတ္တု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာမိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿတီ"တိ။

၅၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတ္ဝာ ဧတဒဝေါစ "ကစ္စိ သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ ကစ္စိ သမ္မ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ"တိ။ နဒေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ နဒေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္ဓိပတိတံ နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ၊ ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ "ကိံ နု ခေါ

သော သမ္မ သာရထိ မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတိတော နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတီ"တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလက်တော နာမာတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ ယေန သော ကာလက်တော တေန ရထံ ပေသေဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္တာ ယေန သော ကာလက်တော တေန ရထံ ပေသေသိံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ပေတံ ကာလက်တံ၊ ဒိသ္ဝာ မံ ဧတဒဝေါစ " ကိံ ပနာယံ သမ္မ သာရထိ ကာလက်တော နာမာ"တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလက်တော နာမ န ဒါနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေတိ။ ကိံ ပန သမ္မ သာရထိ အဟံပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတီတော၊ မံပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ အဟံပိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေတိ။ တွဉ္စ ဒေဝ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မာ မရဏံ အနတီတာ၊ တံပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ တွံပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေတိ။ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဗုတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္တာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခေါ ဒေဝ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ "မိရတ္တု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿတီ"တိ။

ပဗ္ဗဇိတ

၅၂။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ "မာဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ

ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိ အာမန္တေသိ "ယောဇေဟိ သမ္မ သာရထိ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာယာ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္တော ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတ္တာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ "ယုတ္တာနိ ခေါ တေ ဒေဝ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတ္တာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

၅၃။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဘဏ္ဍုံ ပဗ္ဗဇိတံ ကာသာယဝသနံ၊ ဒိသ္မာ သာရထိံ အာမန္တေသိ "အယံ ပန သမ္မ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ သိသံပိဿ နု ယထာ အညေသံ၊ ဝတ္ထာနိပိဿ နု ယထာ အညေသ"န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္မ သာရထိ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗ-ဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ[1] သာဓု ကုသလကိရိယာ[2] သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာတိ။ သာဓု ခေါ သော သမ္မ သာရထိ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာ၊ တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေဟိတိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္တော ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော တံ ပဗ္ဗဇိတံ ဧတဒဝေါစ "တွံ ပန သမ္မ ကိံကတော၊ သိသံပိ တေ နု ယထာ အညေသံ၊ ဝတ္ထာနိပိ တေ နု ယထာ အညေသ"န္တိ။ အဟံ ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ကိံ ပန တွံ သမ္မ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ အဟံ ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာတိ။ သာဓု ခေါ တွံ သမ္မ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာတိ။

---

[1] သမ္မစရိယာ (က) [2] ကုသလစရိယာ (သျာ)

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၄။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော သာရထိံ အာမန္တေသိ "တေန ဟိ သမ္မ သာရထိ ရထံ အာဒါယ ဗ္ဗတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိ။ အဟံ ပန ဗ္ဗဓေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ရထံ အာဒါယ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ ဝိပဿီ ပန ကုမာရော တတ္ထေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၅။ အဿောသိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇန-ကာယော စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ "ဝိပဿီ ကိရ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော"တိ၊ သုတ္ဝာန တေသံ ဧတဒဟောသိ "န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ[၁] ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ဝိပဿီ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝိပဿီပိ နာမ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာ-ယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ကိမဂ်ံ[၂] ပန မယ"န္တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဇနကာယော[၃] စတုရာသီတိ ပါဏ-သဟဿာနိ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဝိပဿိံ ဗောဓိသတ္တံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ တာယ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ပရိသာယ ပရိဝုတော ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော ဂါမနိဂမဇနပဒ-ရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။

၅၆။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "န ခေါ မေတံ[၄] ပတိရူပံ ယောဟံ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ၊ ယံနူနာဟံ ဧကော ဂဏမှာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန

ဩရိကာ (သီ၊ သျာ)　၂–ကိမဂ် (သီ)　၃–မဟာဇနကာယာ (သျာ)　၄–န ခေါ ပနေတံ (သျာ)

ဧကော ဂဏမှာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟာသိ၊ အညေနေဝ တာနိ စတုရာသီတိ ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ အဂမံသု၊ အညေန မဂ္ဂေန ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော။

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ

၅၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဝါသူပဂတသ ရဟောဂတသ ပဋိသလ္လီနသ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ[၁] စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ အထ စ ပနိမသ ဒုက္ခသ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏသ၊ ကုဒါဿု နာမ ဣမသ ဒုက္ခသ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏသာ"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမ္ဟိ နု ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဇရာမရဏ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဇာတိယာ ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ"န္တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမ္ဟိ နု ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဇာတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဘဝေ ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမ္ဟိ နု ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဘဝေါ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဥပါဒါနေ ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမ္ဟိ နု ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဥပါဒါန"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "တဏ္ဟာယ ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ၊ တဏ္ဟာပစ္စယာ ဥပါဒါန"န္တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမ္ဟိ နု ခေါ သတိ တဏ္ဟာ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ တဏ္ဟာ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ

၁–ဇိယျတိ စ မိယျတိ စ (က)

ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဝေဒနာယ ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ "ကိမ္မိ နု ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဝေဒနာ''တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော ''ဖဿေ ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ "ကိမ္မိ နု ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဖဿော''တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "သဠာယတနေ ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ၊ သဠာယတန-ပစ္စယာ ဖဿော''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ ''ကိမ္မိ နု ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ သဠာယတန''န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "နာမရူပေ ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန''န္တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ "ကိမ္မိ နု ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ နာမရူပ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော ''ဝိညာဏေ ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ''န္တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ "ကိမ္မိ နု ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ ကိံ ပစ္စယာ ဝိညာဏ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ''န္တိ။

၅၈။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသ ဗောဓိသတ္တသ တေဒဟောသိ၊ "ပစ္စုဒါဝတ္တတိ ခေါ ဣဒံ ဝိညာဏံ နာမရူပမှာ၊ နာပရံ ဂစ္ဆတိ။ ဣတ္တာဝတာ

ဇာယေထ ဝါ ဇိယျေထ ဝါ မိယျေထ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ ယဒိဒံ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ''။

၅၉။ ''သမုဒယော သမုဒယော''တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒि၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒि၊ ပညာ ဥဒပါဒि၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒि၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

၆၀။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ ''ကိမ္မိ နု ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ နု ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော''တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော ''ဇာတိယာ ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ နု ဟောတိ၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ ''ကိမ္မိ နု ခေါ အသတိ ဇာတိ နု ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော''တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော ''ဘဝေ ခေါ အသတိ ဇာတိ နု ဟောတိ၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ ''ကိမ္မိ နု ခေါ အသတိ ဘဝေါ နု ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော''တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော ''ဥပါဒါနေ ခေါ အသတိ ဘဝေါ နု ဟောတိ၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော''တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ ''ကိမ္မိ နု ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ နု ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော''တိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ

အဟု ပညာယ အဘိသမယော "တဏှာယ ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ နဟောတိ၊ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ တဏှာ နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဝေဒနာယ ခေါ အသတိ တဏှာ နဟောတိ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဝေဒနာ နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဖဿေ ခေါ အသတိ ဝေဒနာ နဟောတိ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဖဿော နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ ဖဿနိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "သဠာယတနေ ခေါ အသတိ ဖဿော နဟောတိ သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ သဠာယတနံ နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ သဠာယတန-နိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "နာမရူပေ ခေါ အသတိ သဠာယတနံ နဟောတိ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ နာမရူပံ နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော "ဝိညာဏေ ခေါ အသတိ နာမရူပံ နဟောတိ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော"တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ "ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ နဟောတိ ကိသ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ယောနိသော မနသိကာရာ

အဟု ပညာယ အဘိသမယော "နာမရူပေ ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ နေ ဟောတိ နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော"တိ။

၆၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိသတ္တသ ဧတဒဟောသိ၊ "အဓိဂတော ခေါ မျာယံ မဂ္ဂေါ သမ္ဗောဓာယ၊ ယဒိဒံ နာမရူပနိရောဓော ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏနိရောဓော နာမရူပနိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓော သင်္ခါယတနနိရောဓော၊ သင်္ခါယတနနိရောဓော ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿနိရောဓော ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာနိရောဓော တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓော ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနနိရောဓော ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓော ဇာတိ-နိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓော ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု-ပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧवमेတဿ केवलस्स ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ"။

၆၂။ "နိရောဓော နိရောဓော"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဗောဓိ-သတ္တသ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒि၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒि၊ ပညာ ဥဒပါဒि၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒि၊ အာလောကော ဥဒပါဒि။

၆၃။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟာသိ "ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော"တိ၊ တဿ ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာ-နုပဿိနော ဝိဟရတော နေ စိရဿေव အနုပါဒါယ အာသवေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

မြတ္တယာစနကထာ

၆၄။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယ္ယ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ

ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ "အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော၊ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒိတာ၊ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဋ္ဌာနံ ယဒိဒံ ဋ္ဌာပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဋ္ဌာဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသခိရ-သမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏ္ဍာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ပရေ စ မေ နဲ အာဇာနေယျုံ၊ သော မမဿ ကိလမထော၊ သာ မမဿ ဝိဟေသာ"တိ။

၆၅။ အပိဿု ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓံ ဋ္ဌာ အနစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ—

"ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္မုဓော။
ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ နဲ ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ"တိ။

ဋ္ဌတိဟ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယ။

၆၆။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရဿ မဟာဗြဟ္မုနော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္က-မညာယ ဧတဒဟောသိ "နဿတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ဝိနဿတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ယတြ ဟိ နာမ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ[၁]၊ နော ဓမ္မဒေသနာ-ယာ"တိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ဒက္ခိဏံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ

၁–နမိ (သျာ၊ က)၊ နမိဿတိ (?)

ပထဝိယံ နိဟန္ဒာ[၁] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ တေနဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ "ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ သန္တိ[၂] သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော"တိ။

၆၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ[၃] ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစ "မယှမ္ပိ ခေါ ဗြဟ္မေ ဧတဒဟောသိ 'ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ'န္တိ။ တဿ မယှံ ဗြဟ္မေ ဧတဒဟောသိ 'အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော၊ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒိတာ၊ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသခ်ါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္ဇေ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျုံ၊ သော မမဿ ကိလမထော၊ သာ မမဿ ဝိဟေသာ'တိ။ အပိဿု မံ ဗြဟ္မေ ဣမာ အနစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ—

'ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္မုဓော။

ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုဋာ'တိ။

ဣတိဟ မေ ဗြဟ္မေ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယာ"တိ။

၆၈။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ "ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော"တိ။

၁–နိဒဟန္တော (သျာ) ၂–သန္တိဓ (သျာ) ၃–အထ ခေါ (က)

၆၉။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဗြဟ္မုနော စ အဇ္ဇေသနံ ဝိဒိတ္ဝာ သတ္တေသု စ ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေသိ၊ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွါကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ[၁] အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ[၂] ဝိဟရန္တေ အပ္ပေကစ္စေ နပရ-လောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ[၂] ဝိဟရန္တေ။ သေယျထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဍာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ။ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဍာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ။ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဍာနိ ဥဒကာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွါကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ အပ္ပေကစ္စေ နပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ။

၇၀။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓံ ဂါထာဟိ အဇ္ဇျဘာသိ—

"သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊ ပါသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။

သောကာဝတိဏ္ဏံ[၃] ဇနတမပေတသောကော၊
အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတံ။
ဥဋ္ဌေဟိ ဝီရ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊
သတ္ထဝါဟ အဏဏ ဝိစရ လောကေ။
ဒေသဿု[၄] ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊
အညာတာရော ဘဝိဿန္တိ"တိ။

၁–ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ (သျာ)
၂–ဒဿာဝိနော (သီ၊သျာ၊ကံ၊က)
၃–သောကာဝကိဏ္ဏံ (သျာ)
၄–ဒေသေတု (သျာ၊ဇ္ဇ)

၇၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ မဟာပြဟ္မာနံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

"အပါရုတာ တေသံ အမတဿ ဒ္ဒါရာ၊
ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓံ။
ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ နိ ဘာသိံ၊
ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ပြဟ္မေ"တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာပြဟ္မာ "ကတာဝကာသော ခေါ မှိ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မဒေသနာယာ"တိ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

အဋ္ဌသာဝကယုဂ

၇၂။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ္မိံ ဘဂဝတိ အရဟတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ တေဒဟောသိ "ကသ္မာ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိသ္မိံ ဘဂဝတိ အရဟတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ တေဒဟောသိ "အယံ ခေါ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော စ တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော စ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသန္တိ ပဏ္ဍိတာ ဝိယတ္တာ မေဓာဝိနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခ-ဇာတိကာ။ ယံနူနာဟံ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ တေ ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿန္တိ"တိ။

၇၃။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလေ အန္တရဟိတော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ခေမေ မိဂဒါယေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒါယပါလံ[1] အာမန္တေသိ "ဟေ တွံ သမ္ဘ ဒါယပါလ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ပဝိသိတ္တာ ခဏ္ဍဿ ရာဇပုတ္တံ တိဿဿ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေဟိ 'ဝိပဿီ ဘန္တေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊

---

[1] မိဂဒါယပါလံ (သျာ)

သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော'တိ"။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒါယပါလော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ပဝိသိတ္ဝာ ခဏ္ဍာဋ္ဌ ရာဇပုတ္တံ တိဿဋ္ဌ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ "ဝိပဿီ ဘန္တေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊ သော တုမှာကံ ဒဿန-ကာမော"တိ။

၇၄။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတ္ဝာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိယျိံသု။ ယေန ခေမော မိဂဒါယော တေန ပါယိံသု၊ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတ္ဝာ ပတ္တိကာဝ[၁] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၇၅။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ[၂] ကထေသိ၊ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဋ္ဌကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍေယျ၊ ဧဝမေဝ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ။

၇၆။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ "အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဋ္ဌဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ'တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန

၁–ပဒိကာဝ (သျာ)　　၂–အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ၊ ဋ)

ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ၊ လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။

၇၇။ အလတ္တုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္တုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သခ်ိရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ[၁] အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယ-မာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ

၇၈။ အဿောသိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇန-ကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ''ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊ ခဏ္ဍော စ ကိရ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ''တိ။ သုတ္ဝာန နေသံ ဧတဒဟောသိ ''န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊ ကိမင်ံ ပန မယ''န္တိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတ္ဝာ ယေန ခေမော မိဂဒါယော၊ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၁–နေက္ခမ္မေ (သျာ)

၇၉။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယ္ယထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍေယ္ယ၊ ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနံ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒि "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ။

၈၀။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠှဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစုံ "အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယ္ယထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယ္ယ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယ္ယ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယ္ယ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယ္ယ "စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ"တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ (ဘိက္ခုသံဃဉ္စ)[1]၊ လဘေယ္ယာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယ္ယာမ ဥပသမ္ပဒ"န္တိ။

၈၁။ အလတ္ထုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဇ္ဈိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သခ်ိရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မဇ္ဈိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယ-မာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မောဘိသမယ

၈၂။ အဿောသုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ ပုရိမာနိ စတုရာသီတိ-ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ "ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ

---

[1]-( ) နတ္ထိ အဋ္ဌကထာယံ၊ ပါဠိယံ ပန သမ္ဘတ္တပိ ဒိဿတိ။

ရာဇဓာနိ" အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မဋ္ဌ ကိရ ဒေသေတိ"တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပမ္ဘိတသဟဿာနိ ယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ၊ ယေန ခေမော မိဂဒါယော၊ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၇၃။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ သြကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယ္ယထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍေယ္ယု၊ ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပမ္ဘိတသဟဿာနံ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒि "ယံ ကိဉ္စि သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ။

၇၄။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠှဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစုံ "အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယ္ယထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယ္ယ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယ္ယ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယ္ယ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယ္ယ "စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ"တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာ-ယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ လဘေယ္ယာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယ္ယာမ ဥပသမ္ပဒ"န္တိ။

၇၅။ အလတ္ထုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပမ္ဘိတသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သခ်ါရာနံ အာဒီနဝံ သြကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ

သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရသေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

စာရိကာအနုဇာနန

၈၆။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာ-ဘိက္ခုသံဃော ပဋိဝသတိ အဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "မဟာ ခေါ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဌသဋ္ဌိဘိက္ခု-သတသဟဿံ၊ ယံနူနာဟံ ဘိက္ခူ အနုဇာနေယျံ 'စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဆန္ဒံ ဆန္ဒံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ'တိ"။

၈၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တေနဥ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ သုဂတ။ မဟာ ခေါ ဘန္တေ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ အနုဇာနာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ 'စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ

အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗ्ယञ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော'တိ[1]။ အပိ စ ဘဂ္ဂေ မယံ တထာ ကရိဿာမ၊ ယထာ ဘိက္ခု ဆန္ဒံ ဆန္ဒံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဂဟံ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

၇၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝุฏฐิတော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ၊—ဣဓ မယှံ ဘိက္ခဝေ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧवံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ ''မဟာ ခေါ တေရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဂဟေနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ယံန္နူနာဟံ ဘိက္ခု။ အနုဇာနေယ္ယံ 'စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗ्ယञ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဆန္ဒံ ဆန္ဒံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဂဟံ ဥပသင်္ကမိတမ္ဘာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ'တိ''။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ မမ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယ္ယထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ယ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ယ၊ ဧवမेव ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိ ပဏာမေတ္ဝာ မံ ဧတဒဝေါစ ''ဧवमेတံ ဘဂဝါ၊ ဧवमेတံ သုဂတ။ မဟာ ခေါ ဘန္တေ တေရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဂဟေနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ-ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ အနုဇာနာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ 'စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ

---

[1]–အညာတာရော (သမ္မတ္ထ)

ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒ္ဝေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ။ပ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော'တိ။ အပိ စ ဘန္တေ မယံ တထာ ကရိဿာမ၊ ယထာ ဘိက္ခု ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္ဆယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ စရထ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဒ္ဝေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ အာဒိကလ္လာဏံ မဇ္ဈေကလ္လာဏံ ပရိယောသာနကလ္လာဏံ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုद္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဘိက္ခဝေ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္ဆယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ-ယာတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယေဘုယ္ယေန ကောဟေနေဝ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိ'သု။

၇၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိ အာဝါသ-သဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ကေဘိ ဟိ ဝယော နိက္ခန္တေ ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တံ ခေါ မာရိသာ ကေ ဝယံ၊ ပဌ ဒါနိ ဝဿာနိ သေသာနိ၊ ပဌနံ ဝဿာနံ အစ္ဆယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ''တိ။ ဒ္ဝိသု ဝယေသု နိက္ခန္တေသု။ တိသု ဝယေသု နိက္ခန္တေသု။ စတူသု ဝယေသု နိက္ခန္တေသု။ ပဌသု ဝယေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တာနိ ခေါ မာရိသာ ပဌဝဿာနိ၊ ကေ ဒါနိ ဝယံ သေသံ၊ ကေသ ဝဿသ အစ္ဆယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေ-သာယာ''တိ။ ဆသု ဝယေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တာနိ ခေါ မာရိသာ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ သမယော ဒါနိ ဗန္ဓုမတိ' ရာဇဓာနိ' ဥပသင်္ကမိတုံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ''တိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပ္ပေကစ္စေ သကေန ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန အပ္ပေကစ္စေ ဒေဝတာနံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ကောဟေနေဝ ဗန္ဓုမတိ' ရာဇဓာနိ' ဥပသင်္ကမိ'သု ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာတိ[1]။

၁–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယ (?)

၉၀။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဘိက္ခုသံဃေ ဧဝံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသတိ။

"ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတီ၊
န သမဏော[၁] ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော။

သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ။

အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော[၂]၊ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။
မတ္တညုတာ စ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္တဉ္စ သယနာသနံ။
အဓိစိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသန"န္တိ။

ဒေဝတာရောစန

၉၁။ ဧကမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ၊ တဿ မယ္ဟံ ဘိက္ခဝေ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "န ခေါ သော သတ္တာဝါသော သုလဘရူပေါ၊ ယော မယာ အနာဝုတ္ထပုဗ္ဗော[၃] ဇုမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ ယံနူနာဟံ ယေန သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမေယ္ယ"န္တိ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သေယ္ယထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ယ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ယ၊ ဧဝမေဝ ဥက္ကဋ္ဌာယံ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ အန္တရဟိတော အဝိဟေသု ဒေဝေသု ပါတုရဟောသိံ။ တသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ[၄] ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ "ဇုတော သော မာရိသာ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန

၁-သမဏော (သီ၊သျာ၊ဇု) ၂-အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော (ဇု၊က) ၃-အနဇ္ဇာဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော (က-သီ၊က)
၄-အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ)

အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝိပဿိမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣမူပပန္ဓာ"တိ။ ပ။

တသ္မိံယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာ-သဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ[၁] ယေနာဟံ တေနုပ-သင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ "ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ မာရိသာ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္ဓော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ခတ္တိယော ဇာတိယာ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္ဓော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော မာရိသာ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ မာရိသာ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော မာရိသာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ

၁-အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ၊ဝေမုပရိပိ)

ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဂဝတော မာရိသာ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ အနုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော မာရိသာ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဘဂဝတော မာရိသာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတ္ဝာ ဇုဇူပပန္ဓာ''တိ။

၉၂။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အတပ္ပါ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ပ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန သုဒဿာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန သုဒဿီ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿီဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အကနိဋ္ဌာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ တသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။

ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ ''ဇုတော သော မာရိသာ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ။ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော

အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဒိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္ဒိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံ-ယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝိပဿိမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတ္ဝာ ဣဓူပပန္ဒာ"တိ။ တသ္မိံယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတ-သဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ "ဣတော သော မာရိသာ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ယံ သိခီ ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ မာရိသာ သိခိမှိ ဘဂဝတိ။ တသ္မိံယေဝ ခေါ မာရိသာ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ယံ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝေဿဘုမှိ ဘဂဝတိ။ပ။ ဣမသ္မိံ-ယေဝ ခေါ မာရိသာ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ မာရိသာ ကကုသန္ဓမှိ ကောဏာဂမနမှိ ကဿပမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတ္ဝာ ဣဓူပပန္ဒာ"တိ။

၉၃။ တသ္မိံယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာ-သဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပ-သင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ "ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ မာရိသာ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္ဒော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ခတ္တိယော ဇာတိယာ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္ဒော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော မာရိသာ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ မာရိသာ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော မာရိသာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

ဘဂဝတော မာရိသာ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ အနုတေဇ္ဇသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္ဓိပါတော အဟောသိ သမ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော မာရိသာ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ ဧဝံ အာဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဒ္ဓဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အာဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္မာ ကာမေသု ကာမဋ္ဌနိ ဝိရာဇေတ္မာ ဣဓူပပန္နာ"တိ။

၉၄။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသေဝေသာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယသာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဓ သမ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္ဓိပါတတောပိ အနုဿရတိ "ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ" ဣတိပိ။ "ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ"ဣတိပိတိ။

ဒေဝတာပိ တထာဂတသ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝေ္ဓ သမ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝက-ယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္ဓိပါတတောပိ အနုဿရတိ "ဧဝံ ဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ"ဣတိပိ။ "ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ"ဣတိပိတိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာပဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂–မဟာနိဒါနသုတ္တ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

၉၅။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ[၁] ကုရူနံ နိဂမော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ ဂမ္ဘီရော စာယံ ဘန္တေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတီ"တိ။ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ။ ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ ဧတေသ အာနန္ဒ ဓမ္မသ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမယံ ပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဌိကဇာတာ[၂] မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

၉၆။ အတ္ထိ ဇ္ဇဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဇ္ဇတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထီတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဇ္ဇတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဇ္ဇစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္ထိ ဇ္ဇဒပ္ပစ္စယာ ဇာတီတိ ဇ္ဇတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထီတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဇာတီတိ ဇ္ဇတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတီတိ ဇ္ဇစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္ထိ ဇ္ဇဒပ္ပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဇ္ဇတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထီတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဇ္ဇတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဇ္ဇစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္ထိ ဇ္ဇဒပ္ပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဇ္ဇတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထီတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဇ္ဇတိ စေ ဝဒေယျ၊ တဏ္ဍာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဇ္ဇစ္စသ ဝစနီယံ။

၁–ကမ္မာသဒမ္မံ နာမ (သျာ) ၂–ဂုလာဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သီ၊ ဇ္ဇ)၊ ဂုဏဂဏ္ဌိကဇာတာ (သျာ)

အတ္တိ ဣဒပ္ပစ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ စေ ဝေဒေယျ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္တိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ စေ ဝေဒေယျ၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္တိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ စေ ဝေဒေယျ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္တိ ဣဒပ္ပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ စေ ဝေဒေယျ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣစ္စသ ဝစနီယံ။

အတ္တိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိသ ဝစနီယံ။ ကိံပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ စေ ဝေဒေယျ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣစ္စသ ဝစနီယံ။

၉၇။ ဣတိ ခေါ အာနန္ဒ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧवमेတဿ ကेवလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

၉၈။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ ဇာတိ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဘိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာယ၊ ယက္ခာနံ ဝါ ယက္ခတ္တာယ၊ ဘူတာနံ ဝါ ဘူတတ္တာယ၊ မနုဿာနံ ဝါ မနုဿတ္တာယ၊ စတုပ္ပဒါနံ ဝါ စတုပ္ပဒတ္တာယ၊ ပက္ခီနံ ဝါ ပက္ခိတ္တာယ၊ သရိသပါနံ ဝါ သရိသပတ္တာယ[1]၊ တေသံ တေသံ စ ဟိ အာနန္ဒ သတ္တာနံ

၁–သိရိံသပါနံ သိရိံသပတ္တာယ (သီ၊ သျာ)

တဒတ္ထာယ ဇာတိ နာဘဝိဿ၊ သမ္ဘဝေါ ဇာတိယာ အသတိ ဇာတိနိရောဓော အပိ နု ခေါ ဇရာမရဏံ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတ္ထာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇရာမရဏဿ၊ ယဒိဒံ ဇာတိ။

၉၉။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ ဘဝေါ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သမ္ဘထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဟိစိ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ ကာမဘဝေါ ဝါ ရူပဘဝေါ ဝါ အရူပဘဝေါ ဝါ။ သမ္ဘဝေါ ဘဝေ အသတိ ဘဝနိရောဓော အပိ နု ခေါ ဇာတိ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတ္ထာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇာတိယာ၊ ယဒိဒံ ဘဝေါ။

၁၀၀။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဥပါဒါနံ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သမ္ဘထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဟိစိ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ ကာမုပါဒါနံ ဝါ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ ဝါ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ ဝါ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝါ။ သမ္ဘဝေါ ဥပါဒါနေ အသတိ ဥပါဒါနနိရောဓော အပိ နု ခေါ ဘဝေါ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတ္ထာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဘဝဿ၊ ယဒိဒံ ဥပါဒါနံ။

၁၀၁။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာ-ပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ တဏှာ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သမ္ဘထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဟိစိ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောट္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ။ သမ္ဘဝေါ တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓော အပိ နု ခေါ ဥပါဒါနံ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတ္ထာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ၊ ယဒိဒံ တဏှာ။

၁၀၂။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။

ဝေဒနာ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ စက္ခုသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ သောတသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ ဃာနသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ ဇိဝှါသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ ကာယသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ မနောသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ။ သမ္ဘသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ တဏှာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော တဏှာယ၊ ယဒိဒံ ဝေဒနာ။

၁၀၃။ ဣတိ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ၊ တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ၊ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော၊ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ၊ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ၊ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။ အာရက္ခာဓိ-ကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္ထာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုံတုံ ပေသုည-မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။

၁၀၄။ အာရက္ခာဓိကရဏံ[1] ဒဏ္ဍာဒါန သတ္ထာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ-တုံတုံ ပေသုည မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ အာရက္ခာဓိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္ထာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုံတုံ-ပေသုည မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။ အာရက္ခော စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သမ္ဘသော အာရက္ခေ အသတိ အာရက္ခနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဒဏ္ဍာ-ဒါန သတ္ထာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုံတုံ ပေသုည မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝေယ္ယုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာ-တိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဒဏ္ဍာဒါန သတ္ထာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုံတုံ ပေသုည မုသာဝါဒါနံ အနေကေသံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမ္ဘဝါယ၊ ယဒိဒံ အာရက္ခော။

၁၀၅။ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။ မစ္ဆရိယံ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ

၁–အာရက္ခံ ပဋိစ္စ အာရက္ခာဓိကရဏံ (သျှာ)

ကိမ္ဖိစိ၊ သဗ္ဗသော မစ္ဆရိယေ အသတိ မစ္ဆရိယနိရောဓာ အပိ နု ခေါ အာရက္ခောပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အာရက္ခဿ၊ ယဒိဒံ မစ္ဆရိယံ။

၁၀၆။ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာ-ပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ။ ပရိဂ္ဂဟော စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဖိစိ၊ သဗ္ဗသော ပရိဂ္ဂဟေ အသတိ ပရိဂ္ဂဟနိရောဓာ အပိ နု ခေါ မစ္ဆရိယံ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော မစ္ဆရိယဿ၊ ယဒိဒံ ပရိဂ္ဂဟော။

၁၀၇။ အဇ္ဇောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ အဇ္ဇောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော။ အဇ္ဇောသာနံ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဖိစိ၊ သဗ္ဗသော အဇ္ဇောသာနေ အသတိ အဇ္ဇောသာနနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ပရိဂ္ဂဟော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပရိဂ္ဂဟဿ၊ ယဒိဒံ အဇ္ဇောသာနံ။

၁၀၈။ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဇောသာနန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဇောသာနံ။ ဆန္ဒရာဂေါ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဖိစိ၊ သဗ္ဗသော ဆန္ဒရာဂေ အသတိ ဆန္ဒရာဂနိရောဓာ အပိ နု ခေါ အဇ္ဇောသာနံ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အဇ္ဇောသာနဿ၊ ယဒိဒံ ဆန္ဒရာဂေါ။

၁၀၉။ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ။ ဝိနိစ္ဆယော စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္ဖိစိ၊ သဗ္ဗသော ဝိနိစ္ဆယေ အသတိ ဝိနိစ္ဆယနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဆန္ဒရာဂေါ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဆန္ဒရာဂဿ၊ ယဒိဒံ ဝိနိစ္ဆယော။

၁၁၀။ လာဘံ ပဋ္ဌိစ္စ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ယထာ လာဘံ ပဋ္ဌိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော။ လာဘော စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သမ္ဘသော လာဘေ အသတိ လာဘနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဝိနိစ္ဆယော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိနိစ္ဆယဿ၊ ယဒိဒံ လာဘော။

၁၁၁။ ပရိယေသနံ ပဋ္ဌိစ္စ လာဘောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ယထာ ပရိယေသနံ ပဋ္ဌိစ္ဆ လာဘော။ ပရိယေသနာ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သမ္ဘသော ပရိယေသနာယ အသတိ ပရိယေသနာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ လာဘော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော လာဘဿ၊ ယဒိဒံ ပရိယေသနာ။

၁၁၂။ တဏှံ ပဋ္ဌိစ္စ ပရိယေသနာတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ယထာ တဏှံ ပဋ္ဌိစ္စ ပရိယေသနာ။ တဏှာ စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ သမ္ဘသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ပရိယေသနာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပရိယေသနာယ၊ ယဒိဒံ တဏှာ။ ဣတိ ခေါ အာနန္ဒ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ[1] ဒွယေန ဝေဒနာယ ကေသမောသရဏာ ဘဝန္တိ။

၁၁၃။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတမ္ဘံ၊ ယထာ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဖဿော စ ဟိ အာနန္ဒ နာဘဝိဿ သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ ကဿစိ ကိမ္ပိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ စက္ခုသမ္ဘသော သောတသမ္ဘသော ဃာနသမ္ဘသော ဇိဝှာ-သမ္ဘသော ကာယသမ္ဘသော မနောသမ္ဘသော။ သမ္ဘသော ဖဿေ အသတိ ဖဿနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဝေဒနာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

---

[1] ဣမေ ဓမ္မာ (က)

တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝေဒနာယ၊ ယဒိဒံ ဖဿော။

၁၁၄။ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမကာယသ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု တေသု လိင်္ဂေသု တေသု နိမိတ္တေသု တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ ရူပကာယေ အဓိဝစနသမ္ဖဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ ရူပကာယသ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ နာမကာယေ ပဋိဃသမ္ဖဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိ။ပ။ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမကာယသ စ ရူပကာယသ စ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ အဓိဝစနသမ္ဖဿော ဝါ ပဋိဃသမ္ဖဿော ဝါ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိ။ပ။ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမရူပသ ပညတ္တိ ဟောတိ။ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ ဖဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဖဿသ၊ ယဒိဒံ နာမရူပံ။

၁၁၅။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္ဒ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏဥ္ဇ ဟိ အာနန္ဒ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ နု ဩက္ကမိဿထ၊ အပိ နု ခေါ နာမရူပံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ သမုစ္စိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ဝိညာဏဥ္ဇ ဟိ အာနန္ဒ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဩက္ကမိတ္ဝာ ဝေါက္ကမိဿထ၊ အပိ နု ခေါ နာမရူပံ ဣတ္ထတ္တာယ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ဝိညာဏဥ္ဇ ဟိ အာနန္ဒ ဒဟရသေဝ သတော ဝေါစ္ဆိဇ္ဇိဿထ ကုမာရကသ ဝါ ကုမာရိကာယ ဝါ၊ အပိ နု ခေါ နာမရူပံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠ္ဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော နာမရူပသ၊ ယဒိဒံ ဝိညာဏံ။

၁၁၆။ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏဿ ဟိ အာနန္တ နာမရူပေ ပတိဋ္ဌံ နေ လဘိဿထ၊ အပိ နု ခေါ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ[1] ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိညာဏဿ ယဒိဒံ နာမရူပံ၊ တ္တောဝတာ ခေါ အာနန္တ ဇာယေထ ဝါ ဇီယေထ[2] ဝါ မီယေထ[3] ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ တ္တောဝတာ အဓိဝစနပထော၊ တ္တောဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ တ္တောဝတာ ပညတ္တိပထော၊ တ္တောဝတာ ပညာဝစရံ၊ တ္တောဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိ ဣတ္ထတ္တံ ပညာပနာယ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာ ပဝတ္တတိ။

အတ္တပညတ္တိ

၁၁၇။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္တ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ရူပိံ ဝါ ဟိ အာနန္တ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ "ရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ"တိ။ ရူပိံ ဝါ ဟိ အာနန္တ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ "ရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ"တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ အာနန္တ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ "အရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ"တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ အာနန္တ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ "အရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ"တိ။

၁၁၈။ တတ္ရာနန္တ ယော သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ "အတတံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္တ ရူပိံ[4] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာသံ ဝစနာယ။

တတ္ရာနန္တ ယော သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ "အတတံ ဝါ

၁–ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)
၂–ဇီယေထ (က)
၃–မီယေထ (က)
၄–ရူပီ (က)

ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ ရူပိ[1] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တတြာနန္ဒ ယော သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ[2] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တတြာနန္ဒ ယော သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ[2] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ တတ္တောဝတာ ခေါ အာနန္ဒ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။

နအတ္တပညတ္တိ

၁၁၉။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ။ ရူပိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ "ရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ"တိ။ ရူပိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ "ရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ"တိ။ အရူပိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ "အရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ"တိ။ အရူပိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ "အရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ"တိ။

၁၂၀။ တတြာနန္ဒ ယော သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ နပဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ ရူပိ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိ"တိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

---

[1]–ရူပိ (က) [2]–အရူပိ (က)

တတြာနန္ဒ ယော သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော ရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ''တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ နဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ ရူပိ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိ"တိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တတြာနန္ဒ ယော သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ။ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ နဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တတြာနန္ဒ ယော သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ ဝါ သော အရူပိ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ၊ "အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမိ"တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ နဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဣတ္တောဝတာ ခေါ အာနန္ဒ အတ္တာနံ နပညပေန္တော နပညပေတိ။

အတ္တသမနုပဿနာ

၁၂၁။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ ဝေဒနံ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ "ဝေဒနာ မေ အတ္တာ"တိ။ "နဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ''တိ၊ ဣတိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ "နဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ''တိ၊ ဣတိ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။

၁၂၂။ တတြာနန္ဒ ယော သော ဧဝမာဟ "ဝေဒနာ မေ အတ္တာ"တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော "တိဿော ခေါ ဣမာ အာဝုသော ဝေဒနာ သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ တွံ

တိဿန္ဒံ ဝေဒနာနံ ကတမံ အတ္တတော သမနုပဿသီ''တိ။ ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ ဒုက္ခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ အဒုက္ခမသုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။

၁၂၃။ သုခါပိ ခေါ အာနန္ဒ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သခ်တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္ဒာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဒုက္ခာပိ ခေါ အာနန္ဒ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သခ်တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္ဒာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ အဒုက္ခမသုခါပိ ခေါ အာနန္ဒ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သခ်တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္ဒာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ တဿ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယ-မာနဿ "ဧသော မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ''ဗျဂါ[၁] မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ''ဧသော မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ "ဗျဂါ မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ "ဧသော မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ''ဗျဂါ မေ အတ္တာ''တိ ဟောတိ။ ဣတိ သော ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါကိဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနု-ပဿတိ၊ ယော သော ဧဝမာဟ "ဝေဒနာ မေ အတ္တာ''တိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧတေနပေတံ နက္ခမတိ ''ဝေဒနာ မေ အတ္တာ''တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၄။ တတြာနန္ဒ ယော သော ဧဝမာဟ "န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ''တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော "ယတ္ထ ပနာဝုသော သဗ္ဗသော ဝေဒယိတံ နတ္ထိ၊ အပိ နု ခေါ တတ္ထ 'အယမဟမသ္မီ'တိ သိယာ''တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧတေနပေတံ နက္ခမတိ ''န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ''တိ သမနုပဿိတုံ။

၁–ဗျဂ္ဂါ (သီ၊ က)

၁၂၅။ တတြာနန္ဒ ယော သော ဧဝမာဟ ''နာ ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ''တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော "ဝေဒနာ စ ဟိ အာဝုသော သမ္ဘေနသမ္ဘံ သမ္ဘထာသမ္ဘံ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈေယ္ယုံ။ သမ္ဘသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ တတ္ထ 'အယမဟမသ္မိ'တိ သိယာ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧတေန-ပေတံ နက္ခမတိ "နာ ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ''တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၆။ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ နောပိ "အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ''တိ သမနုပဿတိ။ သော ဧဝံ နသမနု-ပဿန္တော နာ စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ၊ အနုပါဒိယံ နာ ပရိတဿတိ၊ အပရိ-တဿံ[1] ပစ္စတ္တဉ္ဉေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ''တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခုံ ယော ဧဝံ ဝဒေယ္ယ "ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိသ[2] ဒိဋ္ဌိ''တိ၊ တဒကလ္လံ။ "နာ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိသ ဒိဋ္ဌိ"တိ၊ တဒကလ္လံ။ ''ဟောတိ စ နာ စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိသ ဒိဋ္ဌိ"တိ၊ တဒကလ္လံ။ "နေဝ ဟောတိ နာ နာ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိသ ဒိဋ္ဌိ''တိ၊ တဒကလ္လံ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ ယာဝတာ အာနန္ဒ အမိဝစနံ ယာဝတာ အမိဝစနပထော၊ ယာဝတာ နိရုတ္တိ ယာဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညတ္တိ ယာဝတာ ပညတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညာ ယာဝတာ ပညာဝစရံ၊ ယာဝတာ ဝဋ္ဋံ [3]ယာဝတာ ဝဋ္ဋတိ[3]၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တော ဘိက္ခု၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တံ ဘိက္ခုံ "နာ ဇာနာတိ နာ ပဿတိ ဣတိသ ဒိဋ္ဌိ''တိ၊ တဒကလ္လံ။

သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ

၁၂၇။ သတ္တ ခေါ အာနန္ဒ[4] ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ ဒ္ဝေ အာယတနာနိ။ ကတမာ သတ္တ။ သန္တာနန္ဒ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယ္ယထာပိ

---

[1]-အပရိတဿနံ (က) [2]-ဣတိ သာ (အဋ္ဌကထာယံ ပါဌန္တရံ)
[3]-ယာဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝဋ္ဋတိ (က-သီ) [4]-သတ္တ ခေါ ဣမာ အာနန္ဒ (က-သီ၊ သျာ)

မနုဿာ ကေစ္စေ စ ဒေဝါ ကေစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ၊ အယံ ပဋမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ကေတ္တသညိနော၊ သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ မြဟ္မကာယိကာ ပဋမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ ကေတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ၊ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ ကေတ္တကာယာ ကေတ္တသညိနော၊ သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏ္ဏာ၊ အယံ စတုတ္ထိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ "အနန္တော အာကာသော"တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ပ'ဉ္စမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "အနန္တံ ဝိညာဏ"န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ဆट္ဌိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "နတ္ထိ ကိဉ္စိ"တိ အာကိဉ္စ-ညာယတနူပဂါ၊ အယံ သတ္တမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ အသညသတ္တာယတနံ နေဝ-သညာနာသညာယတနမေဝ ဒုတိယံ။

၁၂၇။ .တတြာနန္တ ယာယံ ပဋမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ နာနတ္တကာယာ နာနတ္ထ-သညိနော၊ သေယ္ယထာပိ မနုဿာ ကေစ္စေ စ ဒေဝါ ကေစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဗ္ဗ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတြာနန္တ ယမိဒံ အသညသတ္တာယတနံ။ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဗ္ဗ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတြာနန္တ ယမိဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဗ္ဗ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယတော ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု ဣမာသဉ္စ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဋ္ဌိတိနံ ဣမေသဉ္စ ဒ္ဝိန္နံ အာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတ္တာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတာနန္တ ဘိက္ခု ပညာဝိမုတ္တော။

အဋ္ဌဝိမောက္ခာ

၁၂၉။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ အာနန္ဒ ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဋမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃ-သညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ "အနန္တော အာကာသော"တိ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "အနန္တံ ဝိညာဏ"န္တိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္ဇမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "နတ္ထိ ကိဉ္စီ"တိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၃၀။ ယတော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု ဣမေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ အနုလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အနုလောမပဋိလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ ယာဝတိစ္ဆကံ သမာပဇ္ဇတိပိ ဝုဋ္ဌာတိပိ၊ အာသဝါနဉ္ဇ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ ဘိက္ခု ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တော။ ဣမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာ အညာ ဥဘတော-ဘာဂဝိမုတ္တိ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထီတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

မဟာနိဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃–မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ

၁၃၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ "အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ[၁] ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ"တိ[၂]။

၁၃၂။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မဂမေဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ တွံ ဗြာဟ္မဏ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒာဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်ံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ၊ 'ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်ံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ'တိ။ ဝေဥ္ဇ ဝဒေဟိ 'ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိ-ပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော၊ သော ဧဝမာဟ အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ'တိ။ ယထာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ၊ တံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ မမ အာရောစေယျာသိ။ န ဟိ တထာဂတာ ဝိတထံ ဘဏန္တီ"တိ။

ဝဿကာရဗြာဟ္မဏ

၁၃၃။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတ္ဝာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ရာဇဂဟမှာ နိယျာသိ၊ ယေန ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ဒာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတ္ဝာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ဝာ

၁-ဥစ္ဆေဇ္ဇာမိ (သျာ၊ ဇ္ဇ)၊ ဥစ္ဆိဇ္ဇာမိ (က) ၂-အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီတိ (သဗ္ဗတ္ထ) အံ ၂-၄၀၉ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ရာဇာ ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ၊ ရာဇာ[၁] ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတု-ကာမော၊ သော ဧဝမာဟ အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ ဝဇ္ဇီ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ"တိ။

ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မ

၁၃၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဋ္ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော[၂]။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ အဘိဏ္ဍံ သန္ဓိပါတာ သန္ဓိပါတဗဟုလာ"တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ အဘိဏ္ဍံ သန္ဓိပါတာ သန္ဓိပါတဗဟုလာ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ အဘိဏ္ဍံ သန္ဓိပါတာ သန္ဓိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၁)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္ဓိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္ဓိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္ဓိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၂)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တီတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တီ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၃)

၁-ဝေဉ္စ ဝဒေတိ ရာဇာ (က) ၂-ဝိဇယမာနော (သီ)၊ ဝိဇိယမာနော (သျာ)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ[၁] မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္ဇ သောတဗ္ဗံ မညန္တီတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္ဇ သောတဗ္ဗံ မညန္တီ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္ဇ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္ဇ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေန္တီတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေန္တီ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္ဇ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ နဩက္ကဿ ပသယှ ဝါသေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္ဇ ဒိန္ဒပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေသဉ္ဇ ဒိန္ဒပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီ"တိ။ ယာဝကီဝဉ္ဇ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္ဇ ဒိန္ဒပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကခိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ "ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု"န္တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ "ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ 'ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု'န္တိ"။ ယာဝကီဝဉ္ဇ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ။ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော

၃-ဂရုကရောန္တိ (သီ၊သျာ၊ဇ္ဇ)

ဝိဇိတံ အာဂန္တွေယျုံ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျုန္တိ၊ ဥဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိတိ။ (၇)

၁၃၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝဿကာရံ ပြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ "ကေမိဒါဟံ ပြာဟ္မဏ သမယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ[1] စေတိယေ။ တတြာဟံ ဝဇ္ဇိနံ ဥမေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေသိံ။ ယာဝကီဝဉ္စ ပြာဟ္မဏ ဥမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇိသု ဌဿန္တိ၊ ဥမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇိ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဥဒ္ဓိယေဝ ပြာဟ္မဏ ဝဇ္ဇိနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝဿကာရော ပြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ကေမေကေနပိ ဘော ဂေါတမ အပရိဟာနိယေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတာနံ ဝဇ္ဇိနံ ဥဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ ကော ပန ဝါဒေါ သတ္တဟိ အပရိဟာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အကရဏီယာဝ[2] ဘော ဂေါတမ ဝဇ္ဇိ[3] ရညာ မာဂဓေန အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန ယဒိဒံ ယုဒ္ဓဿ အညတြ ဥပလာပနာယ အညတြ မိထုဘေဒါ။ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ ဘော ဂေါတမ ဂစ္ဆာမ၊ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ"တိ။ ယဿဒါနိ တွံ ပြာဟ္မဏ ကာလံ မညသီတိ။ အထ ခေါ ဝဿကာရော ပြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္တာ အနုမောဒိတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ

၁၃၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ ဝဿကာရေ ပြာဟ္မဏေ မဂဓ-မဟာမတ္တေ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဂစ္ဆ တွံ အာနန္ဒ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေဟီ"တိ။ "ဧवံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "သန္နိပတိတော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃော၊ ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိ"တိ။

၁-သာနန္ဒရေ (က) ၂-အကရဏီယာ စ (သျာ၊ က) ၃-ဝဇ္ဇိနံ (က)

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ သံဃကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အပညတ္တံ နပ ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ နသမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သံဃပိတရော သံဃပရိဏာယကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ နဝသံ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ "ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာဂစ္ဆေယ္ယုံ၊ အာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဖာသု ဝိဟရေယ္ယု"န္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁–ဖာသုံ (သီ၊ သျာ၊ ဇ)

၁၃၇။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမိတိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ ကမ္မာရာမာ ဘဝိဿန္တိ နာ ကမ္မရတာ နာ ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ ဘဿာရာမာ ဘဝိဿန္တိ နာ ဘဿရတာ နာ ဘဿာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ နိဒ္ဒါရာမာ ဘဝိဿန္တိ နာ နိဒ္ဒါရတာ နာ နိဒ္ဒါရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ သင်္ဃာရာမာ ဘဝိဿန္တိ နာ သင်္ဃာရတာ နာ သင်္ဃာရာမတမနုယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ ပါပိစ္ဆာ ဘဝိဿန္တိ နာ ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ ပါပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ နာ ပါပသဟာယာ နာ ပါပသမ္ပဝင်္ကာ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ နာ ဩရမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန အန္တရာ-ဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေव ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၃၈။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ပ။ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ဟိရိမနာ ဘဝိဿန္တိ။ ဩတ္တပ္ပီ ဘဝိဿန္တိ။ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿန္တိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿန္တိ။

ဥပဋ္ဌိတသတိ ဘဝိဿန္တိ။ ပညဝန္တော ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၃၉။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ပ။ ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၄၀။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အနိစ္စသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ပ။ အနတ္တသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အသုဘသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အာဒီနဝသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဟာနသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝိရာဂသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ နိရောဓသညံ ဘာဝေဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ၊ ဝုဋ္ဌိ-ယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၄၁။ ဆ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သမ္ဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ။ပ။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သမ္ဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိ-ယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၂-၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ၊ တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တ-ဘောဂီ ဘဝိဿန္တိ သီလဝန္တေဟိ သမ္ဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ၊ ဝုဒ္ဓိ-ယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ ယာနိ တानိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညူပသတ္ထာနိ[1] အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓि-သံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သမ္ဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ။ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရသ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သမ္ဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇ္ဈမေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ၊ ဇ္ဈမေသု စ ဆသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္နိသိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိတိ။

၁၄၂။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိ ကထံ ကရောတိ "ဣတိ သီလं ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာ-ပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

၁–ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ (သီ)

၁၄၃။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရတိ ရာဇာဂါရကေ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရန္တော ရာဇာဂါရကေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ "ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

၁၄၄။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန နာဋ္ဌန္ဒာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာဋ္ဌန္ဒာ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ နာဋ္ဌန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။

သာရိပုတ္တသီဟနာဒ

၁၄၅။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဧဝံပသန္နော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ"န္တိ။ ဥဋ္ဌာရာ ခေါ တေ အယံ သာရိပုတ္တ အာသဘီ ဝါစာ[၁] ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟနာဒေါ နဒိတော "ဧဝံပသန္နော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ"န္တိ။

၁–အာသဘိဝါစာ (သျာ)

ကိံ တေ[၁] သာရိပုတ္တ ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ "ဝေံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဝေံဓမ္မာ ဝေံပညာ ဝေံဝိဟာရီ ဝေံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ကိံ ပန တေ[၂] သာရိပုတ္တ ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ "ဝေံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ၊ ဝေံဓမ္မာ ဝေံပညာ ဝေံဝိဟာရီ ဝေံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပီ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ကိံ ပန တေ သာရိပုတ္တ အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော "ဝေံသီလော ဘဂဝါ ဣတိပိ၊ ဝေံဓမ္မော ဝေံပညော ဝေံဝိဟာရီ ဝေံဝိမုတ္တော ဘဂဝါ ဣတိပီ"တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ဧတ္တေ စ ဟိ တေ သာရိပုတ္တ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္ဒေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉ္ဉဏံ[၃] နတ္ထိ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တေ အယံ သာရိပုတ္တ ဥဋ္ဌာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော သီဟနာဒေါ နဒိတော "ဝေံပသန္ဒေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂပတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ"န္တိ။

၁၄၆။ န ခေါ မေ ဘန္တေ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္ဒေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉ္ဉဏံ အတ္ထိ၊ အပိ စ မေ ဓမ္မန္ဒယော ဝိဒိ-တော။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဒဋ္ဌုဒ္ဓါပံ ဒဋ္ဌပါကာရ-တောရဏံ ဧကဒ္ဓါရံ၊ တတြဿ ဒေါဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉ္ဉတာနံ ပဝေသေတာ၊ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ[၄] အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပါကာရသန္ဓိံ ဝါ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ အန္တမသော ဗိဋ္ဌာရနိက္ခမနမတ္တမ္ပိ။ တဿ ဝေမဿ[၅] "ယေ ခေါ ကေစိ သြဋ္ဌာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမိနာဝ ဒ္ဓါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ"တိ။ ဝေမေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ ဓမ္မန္ဒယော ဝိဒိတော။ ယေ တေ ဘန္တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော

၁–ကိံ နု (သျာ၊ဣ၊က)
၂–ကိံ ပန (သျာ၊ဣ၊က)
၃–စေတောပရိညာယဉ္ဉဏံ (သျာ)၊ စေတသာ စေတောပရိယာယဉ္ဉဏံ (က)
၄–အနုစရိယာယပထံ (သျာ)
၅–န ပဿေယျ တဿ ဝေမဿ (သျာ)

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေပိ တေ ဘန္တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ ဘန္တေ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ။

၁၄၇။ တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာဋ္ဌန္ဒာယံ ဝိဟရန္တော ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ "ဇုတိ သီလံ ဇုတိ သမာဓိ ဇုတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

ဒုဿီလအာဒီနဝ

၁၄၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ နာဋ္ဌန္ဒာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန ပါဋလိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဋလိဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ "ဘဂဝါ ကိရ ပါဋလိဂါမံ အနုပ္ပတ္တော''တိ။ အထ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ ''အဓိဝါသေတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အာဝသထာဂါရ''န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေန။ အထ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ

သမ္ဘသန္ဓရိ[1] အာဝသထာဂါရံ သန္ဓရိတ္တာ အာသနာနိ ပညာပေတ္တာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတ္တာ တေလပဒီပံ အာရောပေတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ[2]သု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ တောဒေါဓံ "သမ္ဘသန္ဓရိသန္ဓတံ[3] ဘန္တေ အာဝသထာဂါရံ၊ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ၊ ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တေလပဒီပေါ အာရောပိတော၊ ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ[4] နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပါဒေ ပက္ခာလေတ္တာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတ္တာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာภิมุခေါ[5] နိသီဒိ။ ภิက္ခုသံဃောပि ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတ္တာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတ္တာ ပစ္ဆိမံ ภิတ္တिं နိဿာယ ပုရတ္ထာภิมุခေါ နိသီဒि ภဂဝန္တမေဝ ပုရက္ခတ္တာ။ ပါဋလိဂါမိကာปि ခေါ ဥပါသကာ ပါဒေ ပက္ခာလေတ္တာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတ္တာ ပုရတ္ထိမံ ภิတ္တिं နိဿာယ ပစ္ဆိမาภิมุခါ နိသီဒिंသु ภဂဝန္တမေဝ ပုရက္ခတ္တာ။

၁၄၉။ အထ ခေါ ภဂဝါ ပါဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ အာမန္တေသိ— ပဋ္ဌမေ ဂဟပတယော အာဒีနဝါ ဒุသีလသฺส သีလဝิปတฺတိยา။ ကတမေ ပဉ္စ။ ဣธ ဂဟပတယော ဒุသีโล သีလဝิปนฺโน ปมาทาธิกรณํ มหตึ โภคกฺขนฺธํ นิคจฺ ฉติ၊ အယํ ปฐมো အาဒีนโว ဒุသีลสฺส သีလဝิปตฺติยา။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒุသีลสฺส သีလဝิปนฺนสฺส ปาปโก กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคจฺ ฉติ၊ အယํ ทุติยো အาဒีนโว ဒุသีลสฺส သีလဝิปตฺติยา။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒุသีโล သีလဝิปนฺโน ยญฺญเทว ปริสํ ဥปသင်္ကမတि ยဒิ ขตฺติยปริสํ ยဒิ ब्राह्मणपริสํ ยဒิ ဂဟปတิปริสํ ยဒิ သมณปริสํ၊ အဝิสารทော ဥปသင်္ကมตि မကုံဘူတော၊ အယํ ตติยো အาဒีนโว ဒุသีลสฺส သีလဝิปตฺติยา။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒุသีโล သีလဝิปนฺโน သมฺมูฬฺโห กาลํ กโรติ၊ အယํ စตุตฺโถ အาဒีนโว ဒุသีลสฺส သีလဝิปตฺติยา။

၁–သမ္ဘသန္ဓရိတं သန္ဓတं (သျာ)၊ သမ္ဘသန္ဓရိ[1] သန္ဓတं (က) ၂–သမ္ဘသန္ဓရိ[2] သန္ဓတं (သီ၊ သျာ၊ ဇ၊ က)
၃–ဇ၊ ပဒံ ပဒံ ဝိနယမဟာဝဂ္ဂေ နိ ဒီသတိ။ ၄–ပုရတ္ထိမาภิมุခေါ (က)

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိं ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဋ္ဌမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ဣမေ ခေါ ဂဟပတယော ပဋ္ဌ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

သီလဝန္တအာနိသံသ

၁၅၀။ ပဋိမေ ဂဟပတယော အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ကတမေ ပဋ္ဌ။ ဣဓ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ब्राह्मणपरिसं ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော၊ အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိं သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဋ္ဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ဣမေ ခေါ ဂဟပတယော ပဋ္ဌ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယာ''တိ။

၁၅၁။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံ-သေတွာ ဥယျောဇေသိ "အဘိက္ကန္တာ ခေါ ဂဟပတယော ရတ္တိ၊ ယဿဒါနိ တုမှေ ကာလံ မညထာ''တိ။ ''ဧवं ဘန္တေ''တိ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တွာ ဥट्ठာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တွာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တွာ ပက္ကမိંသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ပါဋလိ-ဂါမိကေသု ဥပါသကေသု သုညာဂါရံ ပါဝိသိ။

ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပန

၁၅၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ[1] မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ တေန သမယေန သမ္မဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ[2] ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ။ ယတ္ထ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယတ္ထ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယတ္ထ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ နီစာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုद္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိယော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ကေ နု ခေါ[3] အာနန္ဒ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ"တိ။ သုနိဓဝဿကာရာ ဘန္တေ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယာတိ။ သေယ္ယထာပိ အာနန္ဒ ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတ္ဝာ၊ ဧवमेव ခေါ အာနန္ဒ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ ဣဓာဟံ အာနန္ဒ အဒ္ဒသံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သမ္မဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိယော။ ယတ္ထ အာနန္ဒ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယတ္ထ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယတ္ထ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ နီစာနံ တတ္ထ ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယာဝတာ အာနန္ဒ အရိယံ အာယတနံ ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထော ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဘဝိဿတိ ပါဋလိပုတ္တံ ပုဋဘေဒနံ။ ပါဋလိပုတ္တဿ ခေါ အာနန္ဒ တယော အန္တရာယာ ဘဝိဿန္တိ အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒါ ဝါ"တိ။

၁–သုနိဓဝဿကာရာ (သျာ၊ က)
၂–ကော နု ခေါ (သီ၊ သျာ၊ ဗျ၊ က)
၃-မာပေတိတိ (သီ၊ သျာ၊ ဗျ၊ က)
၄–သဟဿေဝ (သီ၊ ဗျ၊ က)၊ သဟဿေဝ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ)၊ သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒါနဋ္ဌကထာ)

၁၅၃။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ "အဓိဝါသေတု နော ဘဝံ ဂေါတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘावेန။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္တာ ယေန သကော အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ သကေ အာဝသထေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတ္တာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသုံ "ကာလော ဘော ဂေါတမ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ"န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန သုနိဓဝဿကာရာနံ မဂဓမဟာမတ္တာနံ အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသုံ သမ္ပဝါရေသုံ။ အထ ခေါ သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတ-ပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဘဂဝါ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

"ယဿိ[1] ပဒေသေ ကပ္ပေတိ၊ ဝါသံ ပဏ္ဍိတဇာတိယော။
သီလဝန္တေတ္ထ ဘောဇေတ္တာ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရယော[2]။

ယာ တတ္ထ ဒေဝတာ အာသုံ၊ တာသံ ဒက္ခိဏာမာဒိသေ။
တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ[3]၊ မာနိတာ မာနယန္တိ နံ။

တတော နံ အနုကမ္ပန္တိ၊ မာတာ ပုတ္တံဝ ဩရသံ။
ဒေဝတာနုကမ္ပိတော ပေါသော၊ သဒါ ဘဒ္ဒြာနိ ပဿတီ"တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၁–ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ) ၂–ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ နံ (က)

၁၅၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ "ယေနဇ္ဇ သမဏော ဂေါတမော ဒွါရေန နိက္ခမိဿတိ၊ တံ ဂေါတမဒွါရံ နာမ ဘဝိဿတိ။ ယေန တိတ္ထေန ဂင်ံ နဒိံ တရိဿတိ၊ တံ ဂေါတမတိတ္ထံ နာမ ဘဝိဿတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ဒွါရေန နိက္ခမိ၊ တံ ဂေါတမဒွါရံ နာမ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ဂင်ါ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဂင်ါ နဒီ ပူရာ ဟောတိ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အပ္ပေကစ္စေ မနုဿာ နာဝံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ဥဋ္ဌုမ္ပံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တိ အပါရာ[၁] ပါရံ ဂန္တုကာမာ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဂင်ါယ နဒိယာ ဩရိမတီရေ အန္တရဟိတော ပါရိမတီရေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ မနုဿေ အပ္ပေကစ္စေ နာဝံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ဥဋ္ဌုမ္ပံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တေ အပါရာ ပါရံ ဂန္တုကာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

"ယေ တရန္တိ အဏ္ဏဝံ သရံ၊ သေတုံ ကတ္ဝာန ဝိသဇ္ဇ ပလ္လလာနိ။
ကုလ္လံ ဟိ ဇနော ဗန္ဓတိ[၂]၊ တိဏ္ဏာ[၃] မေဓာဝိနော ဇနာ"တိ။

ပဋမဘာဏဝါရော။

အရိယသစ္စကထာ

၁၅၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ကောဋိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကောဋိဂါမော တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ—

၁–ပါရာ (သီ၊ သျာ၊ က)၊ ဩရာ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၂–ကုလ္လံ ဇနော စ ဗန္ဓတိ (သျာ)၊ ကုလ္လံ ဟိ ဇနော ပဗန္ဓတိ (သီ၊ ဣ၊ က)
၃–နိတိဏ္ဏာ၊ နဲ တိဏ္ဏာ (က)

"စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवमိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဝေ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ။ ဒုက္ခဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवमိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဝေ တုမှာကဉ္စ၊ ဒုက္ခသမုဒယဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवमိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဝေ တုမှာကဉ္စ၊ ဒုက္ခနိရောဓဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवमိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဝေ တုမှာကဉ္စ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवमိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဝေ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ[1] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ[2] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ"တိ၊ ဗုဒ္ဓမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝတ္တာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

"စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။
သံသိတံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ တာသု တာသ္မေ ဇာတိသု။

တာနိ ဧတာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ။
ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ"တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေव ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ "ဗုတ္တိ သီလံ ဗုတ္တိ သမာဓိ ဗုတ္တိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိ-ပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေव အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

အနာဝတ္တိမမ္မသမ္ဘောဓိပရာယဏ

၁၅၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန နာဒိကာ[3] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧवံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော

၁–ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ) ၂–ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ) ၃–နာဒိကာ (သျာ၊ဗျ)

ဘဂဝတော ပစ္စသောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာတိကာ တဒဝသရိ၊ တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "သာဋ္ဌော နာမ ဘန္တေ ဘိက္ခု နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော။ နန္ဒာ နာမ ဘန္တေ ဘိက္ခုနီ နာတိကေ ကာလင်္ကတာ၊ တဿာ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော။ သုဒတ္တော နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိ-သမ္ပရာယော။ သုဇာတာ နာမ ဘန္တေ ဥပါသိကာ နာတိကေ ကာလင်္ကတာ၊ တဿာ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော။ ကုက္ကုဋ္ဌော[၁] နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော။ ကာဠိမ္ဗော[၂] နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ပ။ နိကဋ္ဌော နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ ကဋိဿဟော[၃] နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ တုဋ္ဌော နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ သန္တုဋ္ဌော နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒေါ[၄] နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒေါ[၅] နာမ ဘန္တေ ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင်္ကတော၊ တဿ ကာ ဂတိ ကော အဘိသမ္ပရာယော"တိ။

၁၅၇။ သာဋ္ဌော အာနန္ဒ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတော-ဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ နန္ဒာ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနီ ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနီ အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သုဒတ္တော အာနန္ဒ ဥပါသကော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တ္ဝာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ။ သုဇာတာ အာနန္ဒ ဥပါသိကာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ[၆]။ ကုက္ကုဋ္ဌော အာနန္ဒ ဥပါသကော ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ကာဠိမ္ဗော အာနန္ဒ ဥပါသကော။ ပ ။ နိကဋ္ဌော အာနန္ဒ ဥပါသကော။

၁–ကကုဓော (သျာ) ၂–ကာလိဂေါ (ဋ)၊ ကာရဠိမ္ဗော (သျာ) ၃–ကဋိဿဘော (သီ၊ဋ)
၄–ဘဋ္ဌော (သျာ) ၅–သုဘဋ္ဌော (သျာ) ၆–ပရာယနာ (သီ၊သျာ၊ဋ၊က)

ကဋိဿဟော အာနန္ဒ ဥပါသကော။ တုဋ္ဌော အာနန္ဒ ဥပါသကော။ သန္တုဋ္ဌော အာနန္ဒ ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒေါ အာနန္ဒ ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒေါ အာနန္ဒ ဥပါသကော ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ပရောပညာသံ အာနန္ဒ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ[၁] အာနန္ဒ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါ-ဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္ဒာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ[၂] အာနန္ဒ ပဉ္ဇသတာနိ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္ဒာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။

ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ

၁၅၈။ အနန္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ၊ ယံ မနုဿဘူတော ကာလံ ကရေယျ၊ တသ္မိံ ယေဝ[၃] ကာလင်္ကတေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိဿထ၊ ဝိဟေသာ ဟေသာ အာနန္ဒ တထာဂတဿ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဓမ္မာဒါသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ၊ ယေန သမန္ဒာဂတော အရိယသာဝကော အာကခ်မာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ "ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိ-ဝိနိပါတော၊ သောတာပန္ဒောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိ-ပရာယဏော"တိ။

၁၅၉။ ကတမော စ သော အာနန္ဒ ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော၊ ယေန သမန္ဒာဂတော အရိယသာဝကော အာကခ်မာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ "ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိ-ဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္ဒောဟမသ္မိ အဝိနိပါတ-ဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော"တိ။

၁–ဆာဓိကာ နဝုတိ (သျာ) ၂-ဒသာတိရေကာနိ (သျာ)
၃-တသ္မိံ တသ္မိံ စေ (သီ၊ဣ)၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ခေါ (သျာ)

ဣဝေနန္ဒ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ။

ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ "သ္વာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တं ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ"တိ။

သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယ္ယော ပါဟုနေယ္ယော ဒက္ခိဏေယ္ယော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ"တိ။

အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညူပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

အယံ ခေါ သော အာနန္ဒ ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော၊ ယေန သမန္နာ-ဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗ္ယာကရေယ္ယ "ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိ-ဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိ-ပရာယဏော"တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရန္တော ဂိဉ္ဇကာဝသထေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိ ကထံ ကရောတိ "ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓि-ပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

၁၆၀။ အထ ခေါ ဘဂဝါ နာတိကေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဝေသာလီ တေနုပသင်္ကမိဿာ-မာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေသာလီ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ—

"သတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သံဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏ္ဍီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော၊ အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ"တိ။

အမ္ဗပါလီဂဏိကာ

၁၆၁။ အဿောသိ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ "ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မယ္ဟံ အမ္ဗဝနေ"တိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတ္ဝာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျာသိ။ ယေန သကော အာရာမော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ဓာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတ္ဝာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

ကေမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေန။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

အဿောသုံ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ "ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ"တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတ္ဝာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျိံသု။ တတြ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ နီလာ ဟောန္တိ နီလဝဏ္ဏာ နီလဝတ္ထာ နီလာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ပီတာ ဟောန္တိ ပီတဝဏ္ဏာ ပီတဝတ္ထာ ပိတာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ လောဟိတာ ဟောန္တိ လောဟိတဝဏ္ဏာ လောဟိတဝတ္ထာ လောဟိတာလင်္ကာရာ၊ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ဩဒါတာ ဟောန္တိ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတဝတ္ထာ ဩဒါတာလင်္ကာရာ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဌေသိ[၁]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဧတဒဝေါစုံ "ကိံ ဇေ အမ္ဗပါလိ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဌေသီ"တိ။ တထာ ဟိ ပန မေ အယျပုတ္တာ ဘဂဝါ နိမန္တိတော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာတိ။ ဒေဟိ ဇေ အမ္ဗပါလိ ဧတံ[၂] ဘတ္တံ သတသဟဿေနာတိ။ သစေပိ မေ အယျပုတ္တာ ဝေသာလိံ သာဟာရံ ဒဿထ[၃]၊ ဝေမဟံ တံ[၄] ဘတ္တံ န ဒဿာမီတိ[၅]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အဂ်ုလိံ ဖောဋ္ဌေသုံ "ဇိတမှ[၆] ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ"တိ[၇]။

အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ယေန အမ္ဗပါလိဝနံ တေန ပါယိံသု။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ၊ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ

၁–ပရိဝတ္တေသိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၂–ဧကံ (က)
၃–ဒဇ္ဇေယျာထ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၄–ဝေမ္ပိ မဟန္တံ (သျာ)၊ ဝေံ မဟန္တံ (သီ၊ ဗ္ဗ)
၅–နေဝ ဒဇ္ဇာဟံ တံ ဘတ္တန္တိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၆–ဇိတမှာ (ဗဟူသု)
၇–"ဇိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယ ဝဋ္ဌိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယာ"တိ (သျာ)

"ယေသံ[၁] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဩလောကေထ ဘိက္ခဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ၊ အပလောကေထ ဘိက္ခဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ၊ ဥပသံဟရထ ဘိက္ခဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ တာဝတိံသသဒိသ"န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ယာဝတိကာ ယာနသ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ဒာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတ္ဝာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ "အဓိဝါသေတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ သ္ဝာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ "အဓိဝုတ္ထံ[၂] ခေါ မေ လိစ္ဆဝီ သ္ဝာတနာယ အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ ဘတ္တ"န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အဂ်လိံ ဖောဋေသုံ "ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ"တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ အနုမောဒိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပက္ကမိံသု။

၁၆၂။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ အာရာမေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတ္ဝာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ "ကာလော ဘန္တေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဣမာဟံ ဘန္တေ အာရာမံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒမ္မီ"တိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အာရာမံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတ္ဝာ သမာဒပေတ္ဝာ သမုတ္တေဇေတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တော အမ္ဗပါလိဝနေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ

၁–ယေဟိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)　　၂–အဓိဝါသိတံ (သျာ)

ကရောတိ "ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမန

၁၆၃။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္မပါလိဝနေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော[၁] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ထေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပေထ[၂]၊ အဟံ ပန ဣဓေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဝာ သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ ဘဂဝါ ပန တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

၁၆၄။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဝဿူပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတေဒဟောသိ "န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယ္ဝာဟံ အနာမန္တေတ္ဝာ ဥပဋ္ဌာကေ အနပလောကေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ၊ ယန္နနာဟံ ဣမံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတ္ဝာ ဇီဝိတသခ်ါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟရေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတ္ဝာ ဇီဝိတသခ်ါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော[၃] အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိ-ဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော

၁-ဝေဠုဝဂါမကော (သီ၊ဣ) ၂-ဥပဂစ္ဆထ (သျာ) ၃-ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ)

ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ဒိဋ္ဌော မေ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဖာသု၊ ဒိဋ္ဌံ မေ ဘန္တေ ဘဂဝတော ခမနီယံ၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ မခုရကဇာတော ဝိယ ကာယော၊ ဒိသာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာပိ မံ န ပဋိဘန္တိ ဘဂဝတော ဂေလညေန၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ အဟောသိ ကာစိဒေဝ အဿာသမတ္တာ န တာဝ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ န ယာဝ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရတီ"တိ။

၁၆၅။ ကိံ ပနာနန္ဒ ဘိက္ခုသံဃော မယိ ပစ္စာသီသတိ[၁]၊ ဒေသိတော အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတ္ဝာ၊ နတ္ထာနန္ဒ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ ယဿ နူန အာနန္ဒ ဧဝမဿ "အဟ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ"တိ ဝါ "မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသံဃော"တိ ဝါ၊ သော နူန အာနန္ဒ ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရေယျ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ န ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ"တိ ဝါ "မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသံဃော"တိ ဝါ။ သကိံ[၂] အာနန္ဒ တထာဂတော ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရိဿတိ။ အဟံ ခေါ ပနာနန္ဒ ဧတရဟိ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဇဇ္ဇရသကဋ္ဌံ ဝေဌမိဿကေန[၃] ယာပေတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ဝေဌမိဿကေန မညေ တထာဂတဿ ကာယော ယာပေတိ။ ယသ္မိံ အာနန္ဒ သမယေ တထာဂတော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိ-ကာရာ ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာနံ နိရောဓာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဖာသုတရော အာနန္ဒ တသ္မိံ သမယေ တထာဂတဿ ကာယော ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ အတ္တဒီပါ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။ ကထဉ္စာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနည-သရဏော။ ဋ္ဌဓာနန္ဒ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု။ပ။ စိတ္တေ။ပ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော

၁–ပစ္စာသိံသတိ (သီ၊ သျာ)　　၂–ကိံ (သီ၊ ဋ)

၃–ဝေဋ္ဌမိဿကေန (သျာ)၊ ဝေဃမိဿကေန (ဋ)၊ ဝေဓမိဿကေန၊ ဝေခမိဿကေန (က)

အနည္သရဏာ။ ယေ ဟိ ကေစိ အာနန္ဒ တေရဟိ ဝါ မမ ဝါ အစ္စယေန အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနည္သရဏာ ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနည္သရဏာ၊ တမတဂ္ဂေ မေ တေ အာနန္ဒ ဘိက္ခူ။ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာတိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

နိမိတ္တောဘာသကထာ

၁၆၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္မာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္မာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍ-ပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဂစ္ဆာဟိ အာနန္ဒ နိသီဒနံ၊ ယေန စာပါလံ စေတိယံ[1] တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါ ဝိဟာရာယာ"တိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္မာ နိသီဒနံ အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္မာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

၁၆၇။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ တောဒေါစ "ရမဏီယာ အာနန္ဒ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ[2] စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယသ္မ ကသ္မစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယ္ယ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော[3] အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယ္ယ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နဘဂဝန္တံ ယာစိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။

၁–ပါဝါလံ စေတိယံ (သျှာ) ၂–သတ္တမ္ဗကံ (ဋီ) ၃-အာကင်္ခမာနော (?)

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ရမဏီယာ အာနန္ဒ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယသ္မ ကသ္မစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယ္ယ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတသ္မ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယ္ယ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္မိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နဘဂဝန္တံ ယာစိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''ဂစ္ဆ တ္ဝံ အာနန္ဒ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋ္ဌဿုတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိ[1] ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။

မာရယာစနကထာ

၁၆၇။ အထ ခေါ မာရော ပါပိမာ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတော ခေါ မာရော ပါပိမာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ ''ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော၊ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'နာ တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ။ နာ သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ· အနုဓမ္ မ-စာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ[2] ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ

၁–ဥတ္တာနိ (က)၊ ဥတ္တာနိ (သီ၊ ဋ)

ဒေသေဿန္တိ'တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိ-ပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတု-ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနု-ဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ'တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ'တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဥပါသကာ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။

ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိ-ပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္ဝာ သပ္ပါဋိ-ဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဥပါသိကာ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္ဝာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဇုဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဇုဒ္ဓဩ္ဇေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇည် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ **တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော** ဗြဟ္မစရိယံ ဇုဒ္ဓဩ္ဇေဝ ဖီတဉ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇည် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ မာရံ ပါပိမန္တံ တေဒဝေါစ "အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ ပါပိမ ဟောဟိ၊ န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဇုတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ။

အာယုသခ်ါရသြဿဇ္ဇန

၁၆၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသခ်ါရံ သြဿဇိ၊ သြဿဇ္ဇေ စ ဘဂဝတာ အာယုသခ်ါရေ မဟာဘူမိ-စာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော[၁]၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော[၂] စ

၁–လောမဟံသော (သျာ)　　၂–ဒေဝဒုဒြဘိယော (က)

ဖလိ ံသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္တံ ဝိဒိတ္ဝာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

"တုလမတုလဉ္ဍ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသခိၤရမဝဿဇိ မုနိ။
အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ"န္တိ။

မဟာဘူမိစာလဟေတု

၁၇၀။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ မဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော၊ သုမဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော ဘိ ံသနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိ ံသု။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ မဟာ ဝတာယံ ဘန္တေ ဘူမိစာလော၊ သုမဟာ ဝတာယံ ဘန္တေ ဘူမိစာလော ဘိ ံသနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိ ံသု။ ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ"တိ။

၁၇၁။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ အာနန္ဒ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ အယံ အာနန္ဒ မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဝါတော အာကာသဋ္ဌော။ ဟောတိ ခေါ သော အာနန္ဒ သမယော၊ ယံ မဟာဝါတာ ဝါယန္တိ၊ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာ ဥဒကံ ကမ္ပေန္တိ၊ ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝိ ံ ကမ္ပေတိ။ အယံ ပဋ္ဌမော ဟေတု ပဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ သမဏော ဝါ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော ဒေဝေါ ဝါ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ တဿ ပရိတ္တာ ပထဝီသညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ၊ အပ္ပမာဏာ အာပေါသညာ။ သော ဣမံ ပထဝိ ံ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတကာယာ စဝိတ္ဝာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိं ဩက္ကမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မာ နိက္ခမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓिं အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ တထာဂတော သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ သြဿဇ္ဇတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

အဋ္ဌပရိသာ

၁၇၂။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ အာနန္ဒ ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ။ ခတ္တိယပရိသာ ဗြာဟ္မဏပရိသာ ဂဟပတိပရိသာ သမဏပရိသာ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ[1] တာဝတိံသပရိသာ မာရပရိသာ ဗြဟ္မပရိသာ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ

၁-စာတုမ္မဟာရာဇိကပရိသာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ)

အာနန္ဒ အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္ဓိသိန္ဓ-ပုဗ္ဗဥေ့ဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဥ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဥ္ဇ မံ နဇာနန္တိ "ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ"တိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတ္ဝာ သမာဒပေတ္ဝာ သမုတ္တေဇေတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတ္ဝာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဥ္ဇ မံ နဇာနန္တိ "ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ"တိ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ အာနန္ဒ အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသံ။ပ။ ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတု-မဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။ မာရပရိသံ။ ဗြဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္ဓိသိန္ဓပုဗ္ဗဥေ့ဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဥ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဥ္ဇ မံ နဇာနန္တိ "ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ"တိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတ္ဝာ သမာဒပေတ္ဝာ သမုတ္တေဇေတ္ဝာ သမ္ပဟံသေတ္ဝာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဥ္ဇ မံ နဇာနန္တိ "ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ"တိ။ ဇုမာ ခေါ အာနန္ဒ အင္ဌ ပရိသာ။

အင္ဌအဘိဘာယတန

၁၇၃။ အင္ဌ ခေါ ဇုမာနိ အာနန္ဒ အဘိဘာယတနာနိ။ ကတမာနိ အင္ဌ။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဇုဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဇုဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဇုဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧवံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ပံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထုံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမट्ठं နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ ဧवमेव အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧवं သညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ပံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထုံ ဗာရာဏ-သေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမट्ठं ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ ဧवमेव အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧवं သညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆट्ठं အဘိဘာယတနံ။

အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ပံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထုံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမट्ठं လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ ဧवमेव အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧवं သညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

အဒ္ဓါတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ သြဒါတာနိ သြဒါတဝဏ္ဏာနိ သြဒါတနိဒဿနာနိ သြဒါတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ

ဩသဓိတာရကာ ဩဒါတာ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတနိဒဿနာ ဩဒါတ-နိဘာသာ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတော-ဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒါတံ ဩဒါတဝဏ္ဏံ ဩဒါတနိဒဿနံ ဩဒါတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဇတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတ-ဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ၊ "တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ"တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။ ဣမာနိ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ။

အဋ္ဌဝိမောက္ခ

၁၇၄။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ အာနန္ဒ ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဇတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ "အနန္တော အာကာသော"တိ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "အနန္တံ ဝိညာဏ"န္တိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္ဇမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမ္မ "နတ္ထိ ကိဉ္ဇီ"တိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာ-ယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၇၅။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရာမိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္မုဒ္ဓေါ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာနန္ဒ မာရော ပါပိမာ မံ တေဒဝေါစ "ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ အာနန္ဒ မာရံ ပါပိမန္တံ တေဒဝေါစံ "န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ

ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဋ္ဌဟေတ္တာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

နု တာဝါဟံ ပါဒိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော နု သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဋ္ဌဟေတ္တာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

နု တာဝါဟံ ပါဒိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ နု သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော သကံ အာစရိယကံ ဥဋ္ဌဟေတ္တာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

နု တာဝါဟံ ပါဒိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ နု သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော သကံ အာစရိယကံ ဥဋ္ဌဟေတ္တာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘ-ဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

နု တာဝါဟံ ပါဒိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ နု ဣဒ္ဓဿ္ဇော ဘဝိဿတိ ဖီတဿ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ”န္တိ။

၁၇၆။ ဣဒါနေဝ ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဋ္ဌိတော ခေါ အာနန္ဒ မာရော ပါပိမာ မံ တေဒဝေါစ “ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ ‘နု တာဝါဟံ ပါဒိမ

ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ နဿာဝကာ ဘဝိဿန္တိ၊ပ။ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော နဿာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသကာ နဿာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ နဿာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ နဿဒ္ဓဉ္ဇေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇည် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္ဇေဝ ဖီတဉ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇည် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝ-မနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော"တိ။

၁၇၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ အာနန္ဒ မာရံ ပါပိမန္တံ တေဒဝေါစံ "အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ ပါပိမ ဟောဟိ၊ နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ"တိ။ ဣဒါနေဝ ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ တထာဂတေန သတေန သမ္ပဇာနေန အာယုသခါရော ဩဿဋ္ဌောတိ။

အာနန္ဒယာစနကထာ

၁၇၈။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇန-သုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ။

အလံဒါနိ အာနန္ဒ မာ တထာဂတံ ယာစိ၊ အကာလောဒါနိ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစနာယာတိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ။

သဒ္ဒဟသိ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ဗောဓိန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ အထ ကိဉ္ဇရဟိ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာဝတတိယကံ အဘိနိပ္ပီဋ္ဌေသီတိ။ သမ္မုခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "ယဿ ကဿစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကခ်မာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊

သော အာကခ်ံမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ''တိ။ သဒ္ဒဟသိ တွံ အာနန္ဒာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ၊ ယံ တွံ တထာဂတေန ဧဝံ သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နဲ တထာဂတံ ယာစိ ''တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန''န္တိ။ သစေ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒ္ဝေ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိ-ဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၇၉။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ အာနန္ဒ အာမန္တေသိံ ''ရမဏီယံ အာနန္ဒ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော အာနန္ဒ ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော။ ယသ္သ ကသ္သစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကခ်ံမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတသ္သ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကခ်ံမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝ-သေသံ ဝါ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတေန သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နဲ တထာဂတံ ယာစိ ''တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန''န္တိ။ သစေ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒ္ဝေ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၀။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂေါတမနိဂ္ဂြောဓေ။ပ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ စောရပပါတေ။ ဓာတ္ထေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာယံ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ တပေါဒါ-ရာမေ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဇီဝကမ္ဗဝနေ။ တဏ္ဍေ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ

မိဂဒါယေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ အာနန္ဒ အာမန္တေသိံ "ရမဏီယံ အာနန္ဒ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော၊ ရမဏီယော ဝေါတမနိဂြောဓော၊ ရမဏီယော စောရပပါတော၊ ရမဏီယာ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာ၊ ရမဏီယာ ဋသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာ။ ရမဏီယော သီတဝနေ သပ္ပ-သောဏ္ဍိကပဒ္ဒာရော၊ ရမဏီယော တပေါဒါရာမော၊ ရမဏီယော ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေါ၊ ရမဏီယံ ဇီဝကမ္ဗဝနံ၊ ရမဏီယော မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယော။ ယသ္မာ ကသ္မာ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ပ။ အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတေန သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္မိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နေ တထာဂတံ ယာစိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ။ သစေ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယ္ယ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယ္ယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

ဘဂဝါ။ ကေမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဥဒေနေ စေတိယေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ အာနန္ဒ အာမန္တေသိံ "ရမဏီယာ အာနန္ဒ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ။ ယသ္မာ ကသ္မာ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတသ္မ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတေန သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရ-မာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္မိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ နေ တထာဂတံ ယာစိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ။ သစေ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယ္ယ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယ္ယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၂။ ကေမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ဣဒေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဂေါတမကေ စေတိယေ။ပ။ ဣဒေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သတ္တမ္မေ စေတိယေ။ ဣဒေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဗဟုပုတ္တေ စေတိယေ။ ဣဒေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ စေတိယေ။ ဣဒါနေဝ ခေါ တာဟံ အာနန္ဒ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ အာမန္တေသိ[1] "ရမဏီယာ အာနန္ဒ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္မံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတေန သြဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ သြဋ္ဌာရိကေ သြဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ။ သစေ တွံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒ္ဝေ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၃။ နနု ဧတံ[2] အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္စေဝ[3] အက္ခာတံ "သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊ တံ ကုတေတ္ထ အာနန္ဒ လဗ္ဘာ၊ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာပလုဇ္ဇိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ"။ ယံ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ တထာဂတေန စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ သြဿဇ္ဇော အာယုသင်္ခါရော၊ ကေသေန ဝါစာ ဘာသိတာ "နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ"တိ၊ တဗ္ဗ[4] တထာဂတော ဇီဝိတဟေတု ပုန ပစ္စာဝမိဿတိတိ[5] နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ

၁-ဧဝံ (သျာ၊ဇ) ၂-ပဋိဂစ္စေဝ (သီ၊ဇ) ၃-တံ ဝစနံ (သီ) ၄-ပစ္စာဂမိဿတိတိ (သျာ၊က)

ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္ဆာသောသိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိं ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပ-သင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''ဂစ္ဆ တွံ အာနန္ဒ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိ$^{\circ}$ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာန-သာလာယံ သန္နိပါတေဟိ''တိ။ ''ဧवं ဘန္တေ''တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိ$^{\circ}$ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတော ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ ''သန္နိ-ပတိတော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃော၊ ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ''တိ။

၁၀၄။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ၊—တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယတယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အသ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စ တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အသ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ သေယ္ယထိဒံ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ဣမေ ခေါ် တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အသ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနန္တိ။

၁၀၅။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ။ နစိရံ

တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ[၁]—

ပရိပက္ကော ဝယော မယ္ဟံ၊ ပရိတ္တံ မမ ဇီဝိတံ။
ပဟာယ ဝေါ ဂမိဿာမိ၊ ကတံ မေ သရဏမတ္တနော။

အပ္ပမတ္တာ သတီမန္တော၊ သုသီလာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ။
သုသမာဟိတသင်္ကပ္ပါ၊ သစိတ္တမနုရက္ခထ။

ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ[၂]။
ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတီတိ။

တတိယော ဘာဏဝါရော။

နာဂါပလောကိတ

၁၈၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော နာဂါပလောကိတံ ဝေသာလိံ အပလောကေတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဣဒံ ပစ္ဆိမကံ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ဝေသာလိယာ ဒဿနံ ဘဝိဿတိ၊ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော[၃] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ ''ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

၁–ဣတော ပရံ သျာမပေါတ္ထကေ ဧဝံပိ ပါဌော ဒိဿတိ—
ဒဟရာပိ စ ယေ ဝုဒ္ဓါ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
အံမုာစေဝ ဒလိဒ္ဒါ စ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။
ယထာပိ ကုမ္ဘကာရဿ၊ ကတံ မတ္တိကဘာဇနံ။
ခုဒ္ဒကဉ္ဇ မဟန္တဉ္ဇ၊ ယဉ္ဇ ပက္ကံ ယဉ္ဇ အာမကံ။
သဗ္ဗံ ဘေဒပရိယန္တံ၊ ဧဝံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။
အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

၂–ဝိဟရိဿတိ (သျာ)၊ ဝိဟေဿတိ (သီ)　　၃–ဘဏ္ဍုဂါမော (က)

အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိं ယေန ဘဏ္ဍဂါမော တေနုပသင်္ကမိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवမိဒံ ဒီဃမद္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဘဝေ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ၊ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ သီလဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवမိဒံ ဒီဃမद္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဘဝေ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवမိဒံ ဒီဃမद္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဘဝေ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ပညာယ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवမိဒံ ဒီဃမद္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဘဝေ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ ဝိမုတ္တိယာ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧवမိဒံ ဒီဃမद္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမ၊ဘဝေ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ ဘိက္ခဝေ အရိယံ သီလံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ အရိယော သမာဓိ အနုဗုဒ္ဓေါ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ အရိယာ ပညာ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အရိယာ ဝိမုတ္တိ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော အထာပရံ တေဒဝေါစ သတ္ထာ—

"သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာ။
အနုဗုဒ္ဓါ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဂေါတမေန ယသဿိနာ။

ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ၊ ဓမ္မမက္ခာသိ ဘိက္ခုနံ။
ဒုက္ခဿန္တကရော သတ္ထာ၊ စက္ခုမာ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရန္တော တေဒေव ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိं ကထံ ကရောတိ "ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိ-ပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေव အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ"တိ။

စတုမဟာပဒေသကထာ

၁၀၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန ဟတ္ထိဂါမော၊ ယေန အမ္ဗဂါမော၊ ယေန ဇမ္ဗုဂါမော၊ ယေန ဘောဂနဂရံ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ

ခေါ် ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဘောဂနဂရံ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရတိ အာနန္ဒေ [1] စေတိယေ။ တတြ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ မဟာပဒေသေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ် တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

၁၀၀။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယ္ယ "သမ္မုခါ မေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန"န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတ္ဗံ နပ္ပဋိက္ခေါသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ခေါသိတ္ဝာ တာနိ ပဒဗ္ယဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ [2]၊ ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ [3] ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ [4]၊ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော ဒုဂ္ဂဟိတ"န္တိ၊ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယ္ယာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော သုဂ္ဂဟိတ"န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယ္ယာထ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယ္ယ "အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သံဃော ဝိဟရတိ သထေရော သပါမောက္ခော၊ တဿ မေ သံဃသ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန"န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတ္ဗံ နပ္ပဋိက္ခေါသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ခေါသိတ္ဝာ တာနိ ပဒဗ္ယဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ သံဃသ ဒုဂ္ဂဟိတ"န္တိ၊ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယ္ယာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ

၁–သာနန္ဒရေ (က)

၂–ဩတာရေတဗ္ဗာနိ၊ ၃–ဩတာရိယမာနာနိ၊ ၄–ဩတရန္တိ (သီ၊ ဣ၊ အံ ၁-၄၀၇)

စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ သံဃဿ သုဂ္ဂဟိတ"န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တေသံ မေ ထေရာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန"န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ပ။ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ။ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တေသဉ္စ ထေရာနံ ဒုဂ္ဂဟိတ"န္တိ၊ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ။ပ။ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တေသဉ္စ ထေရာနံ သုဂ္ဂဟိတ"န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ဧကော ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော မာတိကာဓရော၊ တဿ မေ ထေရဿ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန"န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတ္ဝာ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ဝာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ ထေရဿ ဒုဂ္ဂဟိတ"န္တိ၊ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ ထေရဿ သုဂ္ဂဟိတ"န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော မဟာပဒေသေ ဓာရေယျာထာတိ။

တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒေ စေတိယေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ "ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ

မဟာနိသံသော၊ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ၊ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေव အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

ကမ္မာရပုတ္တစုန္ဒဝတ္ထု

၁၀၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္မာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ပါဝါ တေနုပ-သင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧवं ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္ဗဝနေ။ အဿောသိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ''ဘဂဝါ ကိရ ပါဝံ အနုပ္ပတ္တော ပါဝါယံ ဝိဟရတိ မယှံ အမ္ဗဝနေ''တိ။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္မာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ. ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္မဟံသေသိ။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္မဟံသိတော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ ''အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သ္မာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏ္ဍီဘာဝေန။ အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္မာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္မာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္မာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတ္မာ ပဟူတဉ္စ သူကရမဒ္ဒဝံ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ ''ကာလော ဘန္တေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ နိဝါသေတ္မာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ ''ယံ တေ စုန္ဒ သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန မံ ပရိဝိသ။ ယံ ပနညံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသာ''တိ။ ''ဧवं ဘန္တေ''တိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္မာ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘဂဝန္တံ ပရိဝိသိ။ ယံ ပနညံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ

ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ "ယံ တေ စုန္ဒ သူကရမဒ္ဒဝံ အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဘေ နိခဏာဟိ။ နာဟံ တံ စုန္ဒ ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယဿ တံ ပရိဘုတ္တံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာဂတဿာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တာ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဘေ နိခဏိတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတ္တာ သမာဒပေတ္တာ သမုတ္တေဇေတ္တာ သမ္ပဟံသေတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၁၉၀။ အထ ခေါ ဘဂဝတော စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ပဗာဋ္ဌာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ၊ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာနန္ဒ ယေန ကုသိနာရာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဋ္ဌိတ္တာ၊ ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။
အာဗာဓံ သမ္ဖုသီ ဓီရော၊ ပဗာဋ္ဌံ မာရဏန္တိကံ။

ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဒဝေန၊
ဗျာဓိပ္ပဗာဋ္ဌော ဥဒပါဒိ သတ္ထုနော။
ဝိရေစမာနော[၁] ဘဂဝါ အဝေါစ၊
ဂစ္ဆာမဟံ ကုသိနာရံ နဂရန္တိ။

ပါနီယာဟရဏ

၁၉၁။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဣဃ် မေ တွံ အာနန္ဒ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိံ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ အာနန္ဒ နိသီဒိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တာ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိံ ပညပေသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ

၁–ဝိရိစ္စမာနော (သီ၊သျာ၊က)၊ ဝိရိဉ္စမာနော (?)

အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဇုဃ် မေ တွံ အာနန္ဒ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္ဒ ပိဝိဿာမီ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ဇုဒါနိ ဘန္တေ ပဉ္ဇမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဋ္ဌိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ၊ အယံ ဘန္တေ ကကုဓာ[၁] နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ[၂] သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထေ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္ဇ ပိဝိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတီ[၃] ကရိဿတီ"တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဇုဃ် မေ တွံ အာနန္ဒ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္ဒ ပိဝိဿာမီ"တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ဇုဒါနိ ဘန္တေ ပဉ္ဇမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဋ္ဌိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ၊ အယံ ဘန္တေ ကကုဓာ နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထေ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္ဇ ပိဝိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတီကရိဿတီ"တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဇုဃ် မေ တွံ အာနန္ဒ ပါနီယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္ဒ ပိဝိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဒာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဒာ ယေန သာ နဒိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ[၄]။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တေဒဟောသိ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အယံ ဟိ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒတီ"တိ။ ပတ္တေန ပါနီယံ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဒာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ဇုဒါနိ သာ ဘန္တေ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ။ ပိဝတု ဘဂဝါ ပါနီယံ ပိဝတု သုဂတော ပါနီယ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါနီယံ အပါယိ။

၁–ကကုထာ (သီ၊ ဇု)
၂–သေတကာ (သီ)
၃–သီတံ (သီ၊ဇု၊က)
၄–သန္ဒတိ (သျာ)

ပုက္ကုသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု

၁၉၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အာဠာရဿ ကာလာမဿ သာဝကော ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ၊ ဒိသ္မာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္မာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ၊—အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ သန္တေန ဝတ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ အာဠာရော ကာလာမော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အာဠာရံ ကာလာမံ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကမိံသု။ အထ ခေါ ဘန္တေ အညတရော ပုရိသော တဿ သကဋသတ္ထဿ [၁] ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အာဂန္တ္မာ ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစ “အပိ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ အဒ္ဒသာ”တိ။ “နု ခေါ အဟံ အာဝုသော အဒ္ဒသ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သဒ္ဒံ အဿောသိတိ။ “နု ခေါ အဟံ အာဝုသော သဒ္ဒံ အဿောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သုတ္တော အဟောသိတိ။ “နု ခေါ အဟံ အာဝုသော သုတ္တော အဟောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သညီ အဟောသိတိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ။ သော တံ ဘန္တေ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ အဒ္ဒသ၊ နု ပန သဒ္ဒံ အဿောသိ၊ အပိသု [၂] တေ ဘန္တေ သံဃာဋိ ရဇေန ဩကိဏ္ဏာတိ။ “ဧဝမာဝုသော”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ တဿ ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ “အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတ္ဿ ဟိ နာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ဒဿတိ၊ နု ပန သဒ္ဒံ သောသ္သတီ”တိ၊ အာဠာရေ ကာလာမေ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတ္မာ ပက္ကာမိတိ။

၁၉၃။ တံ ကိံ မညသိ ပုက္ကုသ၊ ကတမံ နု ခေါ ဒုက္ကရတရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ။ ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ပဿေယ္ယ၊ နု ပန

၁-သကဋသတဿ (က) ၂-အပိ ဟိ (သီ၊သျာ၊ဗျ)

သဒ္ဒံ သုဏေယျ။ ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဋ္ဌဂဋ္ဌာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု[၁] နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ၊ နှ ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျာတိ။ ကိဉ္စိ ဘန္တေ ကရိဿန္တိ ပဋ္ဌ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ ဆ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ သတ္တ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ အဋ္ဌ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ နဝ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ[၂]၊ သကဋ္ဌသဟဿံ ဝါ သကဋ္ဌသတ-သဟဿံ ဝါ။ အထ ခေါ ဇေတဒေဝ ဒုက္ကရတရဉ္ဇေဝ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္ဇ ယော သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဋ္ဌဂဋ္ဌာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ၊ နှ ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျာတိ။

ဧကမိဒါဟံ ပုက္ကုသ သမယံ အာတုမာယံ ဝိဟရာမိ ဘုသာဂါရေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဋ္ဌဂဋ္ဌာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ အဝိဒူရေ ဘုသာဂါရဿ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ[၃]။ အထ ခေါ ပုက္ကုသ အာတုမာယ မဟာဇနကာယော နိက္ခမိတ္ဝာ ယေန တေ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ တေနုပသင်္ကမိ။တေန ခေါ ပနာဟံ ပုက္ကုသ သမယေန ဘုသာဂါရာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဘုသာဂါရဒ္ဝါရေ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမာမိ။ အထ ခေါ ပုက္ကုသ အညတရော ပုရိသော တမှာ မဟာဇနကာယာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတံ ခေါ အဟံ ပုက္ကုသ တံ ပုရိသံ ဇေဒဝေါစံ "ကိံ နု ခေါ ဧသော အာဝုသော မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတိတော"တိ။ ဇုဒါနိ ဘန္တေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဋ္ဌဂဋ္ဌာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ၊ ဧတ္တေသော မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတိတော၊ တွံ ပန ဘန္တေ ကွ အဟောသီတိ။ "ဇုဓေဝ ခေါ အဟံ အာဝုသော အဟောသိ"န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ အဒ္ဒသာတိ။ "နှ ခေါ အဟံ အာဝုသော အဒ္ဒသ"န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သဒ္ဒံ အဿောသီတိ။ "နှ ခေါ အဟံ အာဝုသော သဒ္ဒံ အဿောသိ"န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သုတ္တော အဟောသီတိ။ "နှ ခေါ အဟံ အာဝုသော သုတ္တော အဟောသိ"န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သညီ အဟောသီတိ။ "ဧဝမာဝုသော"တိ။ သော တွံ ဘန္တေ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ

၁–ဝိဇ္ဇုတာသု (သီ၊သျာ၊ဇု)　　၂–နဝ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ ဒသ ဝါ သကဋ္ဌသတာနိ (သီ)
၃–ဗလိဝဒ္ဒါ (သီ၊ဇု)

ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တိသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ အဒ္ဒသ၊ နေ ပန သဒ္ဒံ အသောသိတိ။ "ဧမာဝုသော"တိ။

အထ ခေါ ပုက္ကုသ တဿ ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတ္ထ ဟိ နာမ သည္ဓိ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တိသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ဒဏ္ဍတိ၊ နေ ပန သဒ္ဒံ သောဿတိ"တိ[1]၊ မယိ ဥဒ္ဒါရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ ပက္ကာမိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "သောဟံ ဘန္တေ ယော မေ အာဠာရေ ကာလာမေ ပသာဒေါ။ တံ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဝုဏာမိ သီဃသောတာယ[2] ဝါ နဒိယာ ပဝါဟေမိ။ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယ္ယထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယ္ယ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယ္ယ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယ္ယ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယ္ယ 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ'တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ"န္တိ။

၁၉၄။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ ဘော တွံ ဘဏေ သိဂ္ဂိဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရေဟိ အာဟရာ"တိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ သော ပုရိသော ပုက္ကုသဿ မလ္လပုတ္တဿ ပဋိဿုတ္တွာ တံ သိဂ္ဂိဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရေဟိ အာဟရိ[3]။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော တံ သိဂ္ဂိဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရေဟိ အာဟရိတော ဥပနာမေသိ "ဧတံ ဘန္တေ သိဂ္ဂိဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရေဟိ၊ တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ"တိ။ တေန ဟိ ပုက္ကုသ ဧကေန မံ အစ္ဆာဒေဟိ၊ ဧကေန အာနန္ဒန္တိ။ "ဧवं ဘန္တေ"တိ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တွာ ဧကေန ဘဂဝန္တံ အစ္ဆာ-ဒေတိ၊ ဧကေန အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုက္ကုသံ မလ္လပုတ္တံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္မဟံသေသိ။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တသိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္မဟံသိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ ပက္ကာမိ။

၁-သုဏိဿတိ (သျာ) ၂-သီဃသောတာယ (က) ၃-အာဟရသိ (က)

၁၉၅။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အစိရပက္ကန္တေ ပုက္ကုသေ မလ္လပုတ္တေ တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမင္ဒံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမေသိ။ တံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ[၁] ခါယတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ ပရိသုဒ္ဓေါ ဘန္တေ တထာဂတဿ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော၊ ဣဒံ ဘန္တေ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမင္ဒံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ ခါယတီ"တိ။ ဧဝမေတံ အာနန္ဒ ဧဝမေတံ အာနန္ဒ ဒ္ဒီသု ကာလေသု အတိဝိယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ကတမေသု ဒ္ဒီသု၊ ယဥ္စ အာနန္ဒ ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဥ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဣမေသု ခေါ အာနန္ဒ ဒ္ဒီသု ကာလေသု အတိဝိယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ အဇ္ဇ ခေါ ပနာနန္ဒ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန[၂] ယမကသာလာနံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ[၃]။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိဿာမာတိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမင္ဒံ၊ ပုက္ကုသော အဘိဟာရယိ။
တေန အစ္ဆာဒိတော သတ္ထာ၊ ဟေမဝဏ္ဏော အသောဘထာတိ။

၁၉၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကကုဓံ နဒိံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ နှတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ ပစ္စုတ္တရိတ္ဝာ ယေန အမ္ဗဝနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ စုန္ဒကံ အာမန္တေသိ "ဣဃ် မေ တွံ စုန္ဒက စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိံ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ စုန္ဒက နိပဇ္ဇိဿာမီ"တိ။

"ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ စုန္ဒကော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဝာ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိံ ပညပေသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယ္ဟံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသည်ံ မနသိကရိတ္ဝာ။ အာယသ္မာ ပန စုန္ဒကော တတ္ထေဝ ဘဂဝတော ပုရတော နိသီဒိ။

၁–ဝိတစ္စိကံဝိယ (သီ၊ဣ)　　၂–အန္တရေ (သျာ)　　၃–ဘဝိဿတီတိ (က)

ဂန္ဓာန ဗုဒ္ဓေါ နဒိကံ ကကုဓံ၊
အဒ္ဓေါဒကံ သာတုဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ။
သြဂါဟိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ[1]၊
တထာဂတော အပ္ပဋိမောဝ စ[2] လောကေ။

နဒ္ဒတ္ထာ စ ဝိဝိတ္တာ စုဒတာရိ သတ္ထာ[3]၊
ပုရက္ခတော ဘိက္ခုဂဏသ္မိ မဇ္ဈေ။
ဝတ္ထာ[4] ပဝတ္ထာ ဘဂဝါ ဣဓ ဓမ္မေ၊
ဥပါဂမိ အမ္ဗဝနံ မဟေသိ။

အာမန္တယိ စုန္ဒကံ နာမ ဘိက္ခုံ၊
စတုဂ္ဂုဏံ သန္ဌရ မေ နိပဇ္ဇံ။
သော စောဒိတော ဘာဝိတတ္တေန စုန္ဒေါ၊
စတုဂ္ဂုဏံ သန္ထရိ ခိပ္ပမေဝ။
နိပဇ္ဇိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ၊
စုန္ဒေါပိ တတ္ထ ပမုခေ[5] နိသီဒိတိ။

၁၉၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "သိယာ ခေါ[6] ပနာနန္ဒ စုန္ဒသ္သ ကမ္မာရပုတ္တသ္သ ကောစိ ဝိပ္ပဋိသာရံ ဥပ္ပါဒေယ္ယ 'တဿ တေ အာဝုသော စုန္ဒ အလာဘာ တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ ပရိနိဗ္ဗုတော'တိ။ စုန္ဒသ္သ အာနန္ဒ ကမ္မာရပုတ္တသ္သ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော 'တဿ တေ အာဝုသော စုန္ဒ လာဘာ တဿ တေ သုလဒ္ဓံ၊ ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ သမ္မုခါ မေတံ အာဝုသော စုန္ဒ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ။ ဒ္ဝေ မေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ[7] သမဝိပါကာ[8]၊ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ ကတမေ ဒ္ဝေ၊ ယဿ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဿ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဣမေ ဒ္ဝေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ

၁–သုကိလန္တရူပေါ (သီ၊ ဋ)
၂–ဝိဝိတ္တာ စုန္ဒကေန၊ ဝိဝိတ္တာ စ ဥတ္တရိ (က)
၃–သမုခေ (က)
၄–သမာ သမဖလာ (က)
၅–အပ္ပဋိမောဓ (ဋ)
၆–သတ္ထာ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)
၇–ယော ခေါ (က)
၈–သမသမဝိပါကာ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)

သမဝိပါကာ၊ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံ-
သတရာ စ၊ အာယုသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ
ဥပစိတံ၊ ဝဏ္ဏသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊
သုခသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊
ယသသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊
သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ၊
အာဓိပတေယျသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတ'န္တိ။
စုန္ဒဿ အာနန္ဒ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော''တိ။
အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ
ဥဒါနေသိ—

"ဒဒတော ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ၊
သံယမတော ဝေရံ န စီယတိ။
ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကံ၊
ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သနိဗ္ဗုတော"တိ။

စတုတ္ထော ဘာဏဝါရော။

ယမကသာလာ

၁၉၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာယာမာ-
နန္ဒ၊ ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပါရိမံ တီရံ၊ ယေန ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ
မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသက်မိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ
အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ
ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပါရိမံ တီရံ၊ ယေန
ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ
အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "ဣဃ် မေ တွံ အာနန္ဒ အန္တရေန
ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္ဇကံ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တေ ဝသ္မိ အာနန္ဒ
နိပဇ္ဇိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော
ပဋိဿုတ္ဝာ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္ဇကံ ပညပေသိ။
အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယ္ပံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ
အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

တေန ခေါ် ပန သမယေန ယမကသာလာ သမ္ဘာဝလိဖုလ္လာ ဟောန္တိ အကာလပုပ္ဖေဟိ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သံဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။

၁၉၉။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ၊—သမ္ဘာဝလိ-ဖုလ္လာ ခေါ် အာနန္ဒ ယမကသာလာ အကာလပုပ္ဖေဟိ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ၊ တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဘောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သံဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ နခေါ် အာနန္ဒ ဧတ္တာဝတာ တထာဂတော သက္ကတော ဝါ ဟောတိ ဂရုကတော ဝါ မာနိတော ဝါ ပူဇိတော ဝါ အပစိတော ဝါ။ ယော ခေါ် အာနန္ဒ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ၊ သော တထာဂတံ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ အပစိယတိ[1] ပရမာယ ပူဇာယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ ဝိဟရိဿာမ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနောတိ။ ဧဝဉ္စိ ဝေါ အာနန္ဒ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

ဥပဝါဏဘိုရ

၂၀၀။ တေန ခေါ် ပန သမယေန အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေသိ "အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ"တိ။ အထ ခေါ် အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တေဘဟောသိ "အယံ

---

[1] ဣဒံ ပဒံ သီသျောဋ္ဌပေါ်ဏ္ဏကေသု နတ္ထိ။

ခေါ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာ-ဝစရော သမီပစာရီ၊ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ 'အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ 'အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ''။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အယံ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ၊ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ 'အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ၊ ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ 'အပေဟိ ဘိက္ခု၊ မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ''။ ယေဘုယျေန အာနန္ဒ ဒသသု လောကဓာတူသု ဒေဝတာ သန္ဒိပတိတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ ယာဝတာ အာနန္ဒ ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ သမန္တတော ဒ္ဝါဒသ ယောဇနာနိ၊ နတ္ထိ သော ပဒေသော ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတုဒနမတ္တောပိ မဟေ-သက္ခာဟိ ဒေဝတာဟိ အပ္ပုဋ္ဌော။ ဒေဝတာ အာနန္ဒ ဥဇ္ဇျာယန္တိ ''ဒူရာ စ ဝတမှ အာဂတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓါ၊ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အယံ စ မဟေသက္ခော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဩဝါရေန္တော၊ န မယံ လဘာမ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ''တိ။

၂၀၁။ ကထံဘူတာ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ ဒေဝတာ မနသိကရောတီတိ[၁]။ သန္တာနန္ဒ ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္ဒပါတံ ပပတန္တိ[၂]၊ အာဝဋ္ဌန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဌန္တိ၊ ''အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ[၃] လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ''တိ။

သန္တာနန္ဒ ဒေဝတာ ပထဝိယံ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္ဒပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဌန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဌန္တိ၊ ''အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ''တိ။

၁–မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ၊ က)　၂–ဆိန္ဒံပါဒံဝိယ ပပတန္တိ (သျာ)　၃–စက္ခုမာ (သျာ၊ က)

ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝိတရာဂါ၊ တာ သတာ သမ္မဇ္ဇာနာ အဓိ-ဝါသေန္တိ "အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ"တိ။

စတုသံဝေဇနီယဋ္ဌာန

၂၀၂။ ပုဗ္ဗေ ဘန္တေ ဒိသာသု ဝဿံဝုဋ္ဌာ[1] ဘိက္ခူ။ အာဂန္တုန် တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ တေ မယံ လဘာမ မနောဘာဝနိယေ ဘိက္ခူ။ ဒဿနာယ၊ လဘာမ ပယိရုပါသနာယ။ ဘဂဝတော ပန မယံ ဘန္တေ အစ္ဆယေန နလဘိဿာမ မနောဘာဝနိယေ ဘိက္ခူ။ ဒဿနာယ၊ နဲ လဘိဿာမ ပယိရုပါ-သနာယာတိ။

စတ္တာရိမာနိ အာနန္ဒ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ "ဣဓ တထာဂတော ဇာတော"တိ အာနန္ဒ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ "ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ အာနန္ဒ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ "ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိ-တ"န္တိ အာနန္ဒ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ "ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ အာနန္ဒ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ဣမာနိ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရိ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။

အာဂမိဿန္တိ ခေါ အာနန္ဒ သဒ္ဓါ ဘိက္ခူ။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော "ဣဓ တထာဂတော ဇာတော"တိပိ၊ "ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိပိ၊ "ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတ"န္တိပိ၊ "ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာန-ဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိပိ။ ယေ ဟိ ကေစိ အာနန္ဒ စေတိယစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ ပသန္နစိတ္တာ ကာလံ ကရိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိတိ။

အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ

၂၀၃။ ကထံ မယံ ဘန္တေ မာတုဂါမေ ပဋိပဇ္ဇာမာတိ။ အဒဿနံ အာနန္ဒာတိ။ ဒဿနေ ဘဂဝါ သတိ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ။ အနာလာပေါ

---

[1] ဝဿံဝုတ္ထာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

အာနန္ဒာတိ။ အာလပန္တေန ပန ဘန္တေ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ဗန္တိ။ သတိ အာနန္ဒ ဥပဋ္ဌာပေတမ္ဗာတိ။

၂၀၄။ ကထံ မယံ ဘန္တေ တထာဂတသ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာတိ။ အမ္ဘာဝဋ္ဌာ တုမှေ အာနန္ဒ ဟောထ တထာဂတသ သရီရပူဇာယ။ ဋ္ဌယ် တုမှေ အာနန္ဒ သာရတ္တေ ဃဋ္ဌထ အနုယုဇ္ဇထ[1] သာရတ္တေ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထ။ သန္တာနန္ဒ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာပိ ဗြာဟ္မဏ-ပဏ္ဍိတာပိ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာပိ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ၊ တေ တထာဂတသ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တိတိ။

၂၀၅။ ကထံ ပန ဘန္တေ တထာဂတသ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ဗန္တိ။ ယထာ ခေါ အာနန္ဒ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧवံ တထာဂတသ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ဗန္တိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ။ ရညော အာနန္ဒ စက္ကဝတ္တိဿ သရိရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ ဧတေနုပါယေန ပဋ္ဌမေ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရိရံ[2] ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ အာယသသယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတ္ဝာ အညိဿာ အာယသသယ ဒေါဏိယာ ပဋိ-ကုဇ္ဇိတ္ဝာ သမ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတ္ဝာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရိရံ ဈာပေန္တိ၊ စာတုမဟာပထေ[3] ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ ကရောန္တိ။ ဧवံ ခေါ အာနန္ဒ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရိရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ အာနန္ဒ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရိရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧवံ တထာဂတသ သရိရေ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ဗံ၊ စာတုမဟာပထေ တထာဂတသ ထူပေါ ကာတမ္ဗော၊ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ[4] ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ၊ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။

ထူပါရဟပုဂ္ဂလ

၂၀၆။ စတ္တာရောမေ အာနန္ဒ ထူပါရဟာ။ ကတမေ စတ္တာရော။ တထာ-ဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော၊ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော၊ တထာဂတသ သာဝကော ထူပါရဟော၊ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ[5] ထူပါရဟောတိ။

၁–သာဒ္ဌေ အနုယုဇ္ဇထ (သီ၊ သျာ)၊ သဒ္ဌံ အနုယုဇ္ဇထ (ဋ)၊ သာရတ္တေ အနုယုဇ္ဇထ (က)
၂–သရီရေ (သျာ၊ က)
၃–စာတုမ္မဟာပထေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ)
၄–ဝဏ္ဏကံ (သီ၊ ဋ)
၅–စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊ က)

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။ "အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ"တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဇုဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။ "အယံ တဿ ဘဂဝတော ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ"တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဇုဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။ "အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကဿ ထူပေါ"တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဇုဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော။ "အယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ထူပေါ"တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဇုဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော။ ဇုမေ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ထူပါရဟာတိ။

အာနန္ဒအစ္ဆရိယဓမ္မ

၂၀၇။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ကပိသီသံ အာလဓ္ဓိတ္ဝာ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ "အဟဉ္ဇ ဝတမ္ဟိ သေခေါ သကရဏီယော၊ သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္ပကော"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ကဟံ နု ခေါ ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော"တိ။ ဧသော ဘန္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ကပိသီသံ အာလဓ္ဓိတ္ဝာ ရောဒမာနော ဌိတော "အဟဉ္ဇ ဝတမ္ဟိ သေခေါ သကရဏီယော၊ သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္ပကော"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ တွံ ဘိက္ခု မမ ဝစနေန အာနန္ဒံ

အာမန္တေဟိ 'သတ္ထာ တံ အာဝုသော အာနန္ဒ အာမန္တေတိ'တိ''။ ''ဝေံ ဘန္တေ''တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္တာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ ''သတ္ထာ တံ အာဝုသော အာနန္ဒ အာမန္တေတိ''တိ။ ''ဝေမာဝုသော''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ ''အလံ အာနန္ဒ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ၊ နနု တေ အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ 'သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ'၊ တံ ကုတေတ္ထ အာနန္ဒ လဗ္ဘာ၊ 'ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီ'တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ တေ အာနန္ဒ တထာဂတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော မေတ္တေန ကာယကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒ္ဓယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန ဝစီကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒ္ဓယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန မနောကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒ္ဓယေန အပ္ပမာဏေန။ ကတပုညောသိ တွံ အာနန္ဒ၊ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ''တိ။

၂၀၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ တေပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ၊ သေယ္ယထာပိ မယ္ဟံ အာနန္ဒော။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ တေပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ ဘဝိဿန္တိ၊ သေယ္ယထာပိ မယ္ဟံ အာနန္ဒော။ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော၊ မေဓာဝီ ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော၊ ဇာနာတိ 'အယံ ကာလော တထာဂတံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မိတုံ ဘိက္ခူနံ၊ အယံ ကာလော ဘိက္ခုနိယော၊ အယံ ကာလော ဥပါသကာနံ၊ အယံ ကာလော ဥပါသိကာနံ၊ အယံ ကာလော ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ တိတ္ထိယာနံ တိတ္ထိယသာဝကာန'န္တိ''။

၂၀၉။ စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ[1] အာနန္ဒေ။ ကတမေ စတ္တာရော။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော

၁–အဗ္ဘုတမ္မော (သျာ၊က)

ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။

စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ ရညော စက္ကဝတ္တိမှိ။ ကတမေ စတ္တာရော။ သစေ ဘိက္ခဝေ ခတ္တိယပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ခတ္တိယပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏပရိသာ။ပ။ ဂဟပတိပရိသာ။ပ။ သမဏပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ သမဏပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရောမေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္ထမနာ ဟောတိ။ အတိတ္ထာဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိပရိသာ။ ပ ။ ဥပါသကပရိသာ။ ပ ။ ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္မတိ၊ ဒဿနေန သာ

အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏ္ဍီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ

၂၁၀။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ ဘန္တေ အညာနိ မဟာနဂရာနိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ စမ္ပာ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသမ္ဗိ ဗာရာဏသီ၊ တတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု၊ တတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ။ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တိ"တိ။ မာဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ "ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက"န္တိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒဋ္ဌာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ၊ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒ္ဝါဒသယောဇနာနိ အာယာမေန။ ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယ္ယထာပိ အာနန္ဒ ဒေဝါနံ အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိံ စ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ဘေရိသဒ္ဒေန မုဒင်္ဂသဒ္ဒေန ဝိဏာသဒ္ဒေန ဂီတသဒ္ဒေန သင်္ခသဒ္ဒေန သမ္မသဒ္ဒေန ပါဏိတာဠသဒ္ဒေန "အသ္နာထ ပိဝထ ခါဒထာ"တိ ဒသမေန သဒ္ဒေန။

ဂ၂ တုံ အာနန္ဒ ကုသိနာရံ ပဝိသိတ္တာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ "အဇ္ဇ ခေါ ဝါသေट္ဌာ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ

ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ 'အမှာကံ စ နော ဂါမကွေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ၊ နမယံ လဘိမှာ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ'တိ''။ ''ဝေံ ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဝာ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပါဝိသိ။

မလ္လာနံ ဝန္ဒနာ

၂၁၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ဓာဂါရေ[၁] သန္ဓိပတိတာ ဟောန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ ''အဇ္ဇ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ 'အမှာကံ စ နော ဂါမကွေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ၊ နမယံ လဘိမှာ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ'တိ''။ ဗ္ဂဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတော-ဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္ဒပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဌန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဌန္တိ၊ ''အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ''တိ။ အထ ခေါ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ'သု။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ ''သစေ ခေါ အဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ဧကမေကံ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေဿာမိ၊ အဝန္ဒိတော ဘဂဝါ ကောသိနာရကေဟိ မလ္လေဟိ ဘဝိဿတိ၊ အထာယံ ရတ္တိ ဝိဘာယိဿတိ။ ယံနူနာဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေယျံ 'ဗ္ဂတ္ထနှာမော ဘန္တေ မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော

၁–သန္ဓာဂါရေ (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဂ)

ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ'တိ''။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသိ-နာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ ''ဣတ္ထန္ဘာမော ဘန္တေ မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေန ဥပါယေန ပဋမေနေဝ ယာမေန ကောသိ-နာရကေ မလ္လေ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၂၁၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒေါ နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော ကုသိနာရာယံ ပဋိဝသတိ။ အသောသိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ''အဇ္ဇ ကိရ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏသ ဂေါတမသ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ''တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒသ ပရိဗ္ဗာဇကသ တေဒဟောသိ ''သုတံ ခေါ ပန မေတံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏသ ဂေါတမသ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော၊ ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယ္ယ'န္တိ''။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ ''သုတံ မေတံ ဘော အာနန္ဒ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏသ ဂေါတမသ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော။ ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယ္ယ'န္တိ။ သာဓဟံ ဘော အာနန္ဒ လဘေယ္ယံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ ''အလံ အာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ ''သုတံ မေတံ ဘော အာနန္ဒ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ကဒါစိ ကရဟစိ

တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏသ ဂေါတမသ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အတ္တိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဝိမောစနာ ဥပ္ပန္နာ။ ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဝိတရဏံ ပဋိပဇ္ဇေယ္ယ'န္တိ။ သောဝဟံ ဘော အာနန္ဒ လဘေယ္ယံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ ''အလံ အာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။

၂၁၃။ အသောသိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ သုဘဒ္ဒေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''အလံ အာနန္ဒ မာ သုဘဒ္ဒံ ဝါရေသိ၊ လဘတံ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒေါ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ယံ ကိဉ္စိ မံ သုဘဒ္ဒေါ ပုစ္ဆိဿတိ၊ သဗ္ဗံ တံ အညာပေက္ခေါ ပုစ္ဆိဿတိ၊ နော ဝိဟေသာပေက္ခေါ။ ယဉ္စဿာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ၊ တံ ဒိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ ''ဂစ္ဆာဝုသော သုဘဒ္ဒ၊ ကရောတိ တေ ဘဂဝါ ဩကာသ''န္တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ ''ယေမေ ဘော ဂေါတမ သမဏဗြာဟ္မဏာ သံဃိနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယာ ဉာတာ ယသဿိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္မတာ ဗဟုဇနဿ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ပူရဏော ကဿပေါ မက္ခလိ ဂေါသာလော အဇိတော ကေသကမ္ဗလော ပကုဓော ကစ္စာယနော သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော၊ သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဇ္ဈာသိံသု၊ သဗ္ဗေဝ နု အဇ္ဈာသိံသု၊ ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဇ္ဈာသိံသု၊ ဧကစ္စေ နု အဇ္ဈာသိံသု''တိ။ အလံ သုဘဒ္ဒ တိဋ္ဌတေတံ ''သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဇ္ဈာသိံသု၊ သဗ္ဗေဝ နု အဇ္ဈာသိံသု၊ ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဇ္ဈာသိံသု၊ ဧကစ္စေ နု အဇ္ဈာသိံသု''တိ။ ဓမ္မံ တေ သုဘဒ္ဒ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမီတိ။ ''ဧवံ ဘန္တေ''တိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

၂၁၄။ ''ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ နုပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ နုပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ

သမဏော နဉပလဗ္ဘတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော နဉပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော နဉပလဗ္ဘတိ။ ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဉပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ ဉပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဉပလဗ္ဘတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဉပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဉပလဗ္ဘတိ။ ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဉပလဗ္ဘတိ၊ ဣဓေဝ သုဘဒ္ဒ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ[၁]။ ဣမေ စ[၂] သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

ဧကူနတိံသော ဝယသာ သုဘဒ္ဒ၊
ယံ ပဗ္ဗဇိံ ကိံကုသလာနုဧသီ။
ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊
ယတော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော သုဘဒ္ဒ။
ဉယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္တီ၊
ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ နတ္ထိ။

ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ တတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ စတုတ္ထောပိ သမဏော နတ္ထိ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ။ ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ”တိ။

၂၁၅။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠ္ဇဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ လဘေယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဉပသမ္ပဒ”န္တိ။ ယော ခေါ သုဘဒ္ဒ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကခ်တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အာကခ်တိ ဉပသမ္ပဒံ၊ သော

၁–အညေ (ဣ)　　၂–ဣဓေဝ (က)

စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ၊ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မေတ္ထ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာတိ။ သစေ ဘန္တေ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကခ်န္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အာကခ်န္တာ ဥပသမ္ပဒံ စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသန္တိ၊ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ၊ စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဥပသမ္ပာဒေန္တု ဘိက္ခုဘာဝါယာတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "တေနဟာနန္ဒ သုဘဒ္ဒံ ပဗ္ဗာဇေဟီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေ-ဒဝေါစ "လာဘာ ဝေါ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ သုလဒ္ဓံ ဝေါ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ယေ ဧတ္ထ သတ္ထု[1] သမ္မုခါ အန္တေဝါသိကာဘိသေကေန အဘိသိတ္တာ"တိ။ အလတ္ထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒေါ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ 'ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ'၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယ-ပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ "ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒေါ အရဟတံ အဟောသိ။ သော ဘဂဝတော ပစ္ဆိမော သက္ခိသာဝကော အဟောသီတိ။

ပဋ္ဌမော ဘာဏဝါရော။

တထာဂတ ပစ္ဆိမဝါစာ

၂၁၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ တုမှာကံ ဧဝမဿ 'အတီတသတ္ထုကံ ပါဝစနံ၊ နတ္ထိ နော သတ္ထာ'တိ။ န ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ

၁–သတ္ထာရာ (သျာ)

ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ။ ယထာ ခေါ ပနာနန္ဒ ဧတရဟိ ဘိက္ခူ အညမညံ အာဝုသောဝါဒေန သမုဒါစရန္တိ၊ န ခေါ မမစ္စယေန ဧဝံ သမုဒါစရိတဗ္ဗံ။ ထေရတရေန အာနန္ဒ ဘိက္ခုနာ နဝကတရော ဘိက္ခု နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ အာဝုသောဝါဒေန ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော၊ နဝကတရေန ဘိက္ခုနာ ထေရတရော ဘိက္ခု 'ဘန္တေ'တိ ဝါ 'အာယသ္မာ'တိ ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ အာကခ်မာနော အာနန္ဒ သံဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတု။ ဆန္ဒဿ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနော မမစ္စယေန ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော''တိ။ ကတမော ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မဒဏ္ဍောတိ။ ဆန္ဒော အာနန္ဒ ဘိက္ခု ယံ ဗ္ဗစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ။ သော ဘိက္ခူဟိ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဩဝဒိတဗ္ဗော၊ န အနုသာသိဟဗ္ဗောတိ။

၂၁၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကခ်ါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ 'သမ္မုခီ-ဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ။ န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခါ ပဋိပုစ္ဆိတု'န္တိ''။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏ္ဍီ အဟေသုံ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဧက-ဘိက္ခုဿာပိ ကခ်ါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ 'သမ္မုခီဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ။ န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခါ ပဋိပုစ္ဆိတု'န္တိ''။ တတိယမ္ပိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ တုဏ္ဍီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ''သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္ထုဂါရဝေနပိ န ပုစ္ဆေယျာထ။ သဟာယကောပိ ဘိက္ခဝေ သဟာယကဿ အာရောစေတူ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏ္ဍီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပသန္ဒော အဟံ ဘန္တေ ဗ္ဗမသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃေ 'နတ္ထိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကခ်ါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ'တိ''။ ပသာဒါ ခေါ တွံ အာနန္ဒ ဝဒေသိ၊ ဉဏမေဝ ဟေတ္ထ အာနန္ဒ တထာဂတဿ။ နတ္ထိ ဗ္ဗမသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကခ်ါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ။ ဗ္ဗမေသံ ဟိ အာနန္ဒ ပဥ္ဇန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ယော ပစ္ဆိမကော ဘိက္ခု၊ သော သောတာပန္ဒော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိ-ပရာယဏောတိ။

၂၁၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ"တိ။ အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာ။

ပရိနိဗ္ဗုတကထာ

၂၁၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ နေဝသညာနာသညာ-ယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ "ပရိနိဗ္ဗုတော ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဘဂဝါ"တိ။ နာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နောတိ။

အထခေါ ဘဂဝါ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာ-ပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကိဉ္ဇညာ-ယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝိညာဏဉ္ဇာ-ယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ သမာပဇ္ဇိ၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

၂၂၀။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော။ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ ဗြဟ္မာသဟမ္ပတိ ဧမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယံ။
ယတ္ထ ဧတာဒိသော သတ္ထာ၊ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။
တထာဂတော ဗလပ္ပတ္တော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။

၂၂၁။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"အနိစ္စာ ဝတ သခ်ါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ"တိ။

၂၂၂။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ။

"နာဟု အဿာသပဿာသော၊ ဌိတစိတ္တဿ တာဒိနော။
အနေဇော သန္တိမာရဗ္ဘ၊ ယံ ကာလမကရီ မုနိ။

အသလ္လီနေန စိတ္တေန၊ ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိ။
ပဇ္ဇောတဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော စေတသော အဟူ"တိ။

၂၂၃။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"တဒါသိ ယံ ဘိံသနကံ၊ တဒါသိ လောမဟံသနံ။
သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ"တိ။

၂၂၄။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ယေ တေ တတ္ထ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္ဒပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ "အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော"တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ "အနိစ္စာ သခ်ါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ"တိ။

၂၂၅။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "အလံ အာဝုသော မာ သောစိတ္ထ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ အာဝုသော ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ 'သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာ-ဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ'။ တံ ကုတေတ္ထ အာဝုသော လဗ္ဘာ၊ 'ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သခ်တံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီ'တိ၊ နေတံ ဌာနံ

ဝိဇ္ဇတိ။ ဒေဝတာ အာဝုသော ဥဇ္ဈာယန္တီ”တိ။ ကထံဘူတာ ပန ဘန္တေ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒေဝတာ မနသိ ကရောတီတိ[၁]။

သန္တာဝုသော အာနန္ဒ ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ သန္တာဝုသော အာနန္ဒ ဒေဝတာ ပထဝိယာ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝီတရာဂါ။ တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ “အနိစ္စာ သခ်ါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒေါ တံ ရတ္တာဝသေသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဝီတိနာမေသုံ။

၂၂၆။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆာဝုသော အာနန္ဒ ကုသိနာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ ‘ပရိနိဗ္ဗုတော ဝါသေဋ္ဌာ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’တိ”။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒေါ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အတ္တ-ဒုတိယော ကုသိနာရံ ပါဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ဓာဂါရေ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ တေနေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒေါ ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ “ပရိနိဗ္ဗုတော ဝါသေဋ္ဌာ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ”တိ။ ဣဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လ-ပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။

၁–ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဒေဝတာ မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ၊ က)

ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ

၂၂၇။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ "တေန ဟိ ဘဏေ ကုသိနာရာယံ ဂန္ဓမာလဉ္ဇ သဗ္ဗဉ္ဇ တာဋ္ဌာဝစရံ သန္ဓိပါတေထာ" တိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဂန္ဓမာလဉ္ဇ သဗ္ဗဉ္ဇ တာဋ္ဌာဝစရံ ပဉ္ဇ စ ဒုဿယုဂသတာနိ အာဒါယ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေန ဘဂဝတော သရီရံ တေနုပသင်္ကမိ"သု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဋ္ဌေ ပဋိယာဒေန္တာ ဧကဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဘေဒဟောသိ "အတိဝိကာလော ခေါ အဇ္ဇ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေတုံ၊ သ္ဝေ ဒါနိ မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ"တိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဋ္ဌေ ပဋိယာဒေန္တာ ဒုတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ တတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ စတုတ္ထမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ ပဉ္ဇမမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ၊ ဆဋ္ဌမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ သတ္တမံ ဒိဝသံ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဘေဒဟောသိ "မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတ္ဝာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ"တိ။

၂၂၈။ တေန ခေါ ပန သမယေန အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ "မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ"တိ။ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဘေဒဝေါစုံ "ကော နု ခေါ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေနိမေ အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ 'မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ'တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတု"န္တိ။ အညထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ တုမှာကံ အဓိပ္ပါယော၊ အညထာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ တုမှာကံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ အဓိပ္ပါယော "မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ

ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ"တိ။ ဒေဝတာနံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ အဓိပ္ပါယော "မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွါရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ဧတ္ထေ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ"တိ။ ယထာ ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တထာ ဟောတူတိ။

၂၂၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကုသိနာရာ ယာဝ သန္ဓိသမလသံကဋီရာ ဇဏ္ဏုမတ္တေန ဩဓိနာ မန္ဒာရဝပုပ္ဖေဟိ သန္ဆတာ[1] ဟောတိ။ အထ ခေါ ဒေဝတာ စ ကောသိနာရကာ စ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ စ မာနုသကေဟိ စ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွါရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ဧတ္ထေ စ ဘဂဝတော သရီရံ နိက္ခိပိံသု။

၂၃၀။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ "ကထံ မယံ ဘန္တေ အာနန္ဒ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ"တိ။ ယထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ အာနန္ဒ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ။ ရညော ဝါသေဋ္ဌာ စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ၊ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေန္တိ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ၊ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာတုမဟာပထေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ

၁–သဏ္ဌိတာ (သျာ)

ကရောန္တိ။ ဧဝံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာတုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော၊ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ၊ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာတိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ "တေန ဟိ ဘဏေ မလ္လာနံ ဝိဟတံ ကပ္ပါသံ သန္ဓိပါတေထာ"တိ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတ္မာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေသုံ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေတ္မာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေသုံ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဏ္ဍိတာ ယုဂသတေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ဝေဋ္ဌေတ္မာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတ္မာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတ္မာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတ္မာ ဘဂဝတော သရီရံ စိတကံ အာရောပေသုံ။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

၂၃၁။ ဧတေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဏ္ဍမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ မဂ္ဂါ သြက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ဧတေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော အာဇီဝကော ကုသိနာရာယ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတ္မာ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တံ အာဇီဝကံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္မာ တံ အာဇီဝကံ ဧတဒဝေါစ "အပါဝုသော အမှာကံ သတ္ထာရံ ဇာနာသိ"တိ။ အာမာဝုသော ဇာနာမိ၊ အဇ္ဇ သတ္ထာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏော ဂေါတမော၊ တတော မေ ဣဒံ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတန္တိ။ တတ္ထ ယေ တေ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ္ဟ ကန္ဒန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ "အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော"တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ "အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ"တိ။

၂၃၂။ ဧတေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒေါ နာမ ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော တတ္ထ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော

တေ ဘိက္ခူ ဧတေဒဝေါစ "အလံ အာဝုသော မာ သောစိတ္ထ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ၊ သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန၊ ဥပဒ္ဒုတာ စ ဟောမ 'ဇုဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ၊ ဇုဒံ ဝေါ နဲ ကပ္ပတီ'တိ။ ဇုဒါနိ ပန မယံ ယံ ဇုစ္ဆိဿာမ၊ တံ ကရိဿာမ၊ ယံ နဲ ဇုစ္ဆိဿာမ၊ နဲ တံ ကရိဿာမာ''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "အလံ အာဝုသော မာ သောစိတ္ထ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ အာဝုသော ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ 'သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ'။ တံ ကုတေတ္ထ အာဝုသော လဗ္ဘာ၊ 'ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သခ်တံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီ'တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ။

၂၃၃။ တေန ခေါ ပန သမယေန စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ "မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဋ္ဌိမ္ပေဿာမာ''တိ နဲ သက္ကောန္တိ အာဋ္ဌိမ္ပေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတေဒဝေါစုံ "ကော နု ခေါ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေနိမေ စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ 'မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဋ္ဌိမ္ပေဿာမာ'တိ နဲ သက္ကောန္တိ အာဋ္ဌိမ္ပေတု''န္တိ။ အညထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ ဒေဝတာနံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ အဓိပ္ပါယော "အယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္ဇမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ နဲ တာဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိဿတိ၊ ယာဝါယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ နဲ ဝန္ဒိဿတီ''တိ။ ယထာ ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တထာ ဟောတူတိ။

၂၃၄။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ကုသိနာရာ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ယေန ဘဂဝတော စိတကော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတ္ဝာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိ။ တာနိပိ ခေါ ပဉ္ဇဘိက္ခုသတာနိ ဧကံသံ စီဝရံ ကတ္ဝာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိံသု။ ဝန္ဒိတေ စ ပနာယသ္မတာ မဟာကဿပေန တေဟိ စ ပဉ္ဇဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိ။

၂၃၅။ ဗျာယမာနသ ခေါ ပန ဘဂဝတော သရီရသ ယံ အဟောသိ ဆဝိတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရုတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ၊ တသ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ နေ မသိ၊ သရိရာနေဝ အဝသိသိံသု။ သေယ္ယထာပိ နာမ သပ္ပိသ ဝါ တေလသ ဝါ ဗျာယ-မာနသ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ၊ နေ မသိ။ ဧဝမေဝ ဘဂဝတော သရိရသ ဗျာယမာနသ ယံ အဟောသိ ဆဝိတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရုတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ၊ တသ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ နေ မသိ၊ သရိရာနေဝ အဝသိသိံသု။ တေသဉ္စ ပဉ္စန္နံ ဒုဿယုဂသတာနံ ဒ္ဝေ ဒုဿာနိ နေ ဒုယိံသု ယဉ္စ သမ္ဘဿ္ဘန္ဓရိမံ ယဉ္စ ဗာဟိရံ။ ဒမ္ဘေ စ ခေါ ပန ဘဂဝတော သရိရေ အန္တလိက္ခာ ဥဒကဓာရာ ပါတုဘဝိတ္ဝာ ဘဂဝတော စိတကံ နိမ္ဗာပေသိ။ ဥဒကသာလတောပိ[1] အဗ္ဘုန္ဒမိတ္ဝာ ဘဂဝတော စိတကံ နိမ္ဗာပေသိ။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ သမ္ဘဂန္ဓောဒကေန ဘဂဝတော စိတကံ နိမ္ဗာပေသုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရိရာနိ သတ္ထာဟံ သန္ဓာဂါရေ သတ္တိပဉ္ဇရံ ကရိတ္ဝာ ဓနုပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတ္ဝာ[2] နစ္ဆေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရိံသု ဂရုံ ကရိံသု မာနေသုံ ပူဇေသုံ။

သရီရဝေတုဝိဘင်္ဂ

၂၃၆။ အသောသိ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ပိ ခတ္တိယော၊ အဟမ္ပိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရိရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရိရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမိ"တိ။

အသောသုံ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝိ "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝိ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရိရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရိရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ"တိ။

အသောသုံ ခေါ ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ကာ "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ကာ ကောသိနာရကာနံ

၁-ဥဒကံ သာလတောပိ (သီ၊သျာ၊ကံ) ၂-ပရိက္ခိပိတ္ဝာ (သျာ)

မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါ အမှာကံ ဥတိသေဋ္ဌော၊ မယမ္ဗိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ"တိ။

အသောသုံ ခေါ အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော[၁] "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ"တိ။

အသောသုံ ခေါ ရာမဂါမကာ ကောဋ္ဌိယာ "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ရာမဂါမကာ ကောဋ္ဌိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ"တိ။

အသောသိ ခေါ ဝေဋ္ဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ဝေဋ္ဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ဗိသ္မိ ဗြာဟ္မဏော၊ အဟမ္ဗိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ"တိ။

အသောသုံ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောသိနာရကာ မလ္လာ တေ သဃေ် ဂဏေ တေဒဝေါစုံ "ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမကွေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ နယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂ"န္တိ။

၂၃၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော တေ သဃေ် ဂဏေ တေဒဝေါစ—

၁–ထူလယော (သျာ)

"သုဏာန္တ္ဝ ဘောန္တော မမ ဧကဝါစံ၊
အမ္ဘာက ဗုဒ္ဓေါ အဟု ခန္ဓိဝါဒေါ။
နာ ဟိ သာဓု ယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊
သရီရဘာဂေ သိယာ သမ္ပဟာရော။

သမ္ဘေဝ ဘောန္တော သဟိတာ သမဂ္ဂါ၊
သမ္ဘောဒမာနာ ကရောမဒ္ဓဘာဂေ။
ဝိတ္ထာရိကာ ဟောန္တု ဒိသာသု ထူပါ၊
ဗဟူ ဇနာ စက္ခုမတော ပသန္နာ"တိ။

၂၃၀။ တေန ဟိ ဗြာဟ္မဏာ တွညော ဘဂဝတော သရီရာနိ အဒ္ဓဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇာဟိတိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော တေသံ သဝဏ်ာနံ ဂဏာနံ ပဋိသုတ္တာ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဒ္ဓဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတ္တာ တေ သဝဏ်ေ ဂဏေ ဧကေ ဧကဝေါစ "ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္ဗံ ဒဒန္တု၊ အဟမ္ပိ တုမ္ဗသ ထူပဿ မဟဿ ကရိဿာမိ"တိ။ အဒ်သု ခေါ တေ ဒေါဏဿ ဗြာဟ္မဏဿ တုမ္ဗံ။

အသော်သုံ ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ[1] မောရိယာ "ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော"တိ။ အထ ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ မောရိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ "ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ ကရိဿာမာ"တိ။ နတ္ထိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂေါ၊ ဝိဘတ္တာနိ ဘဂဝတော သရီရာနိ။ ဣတော အင်္ဂါရံ ဟရထာတိ။ တေ တတော အင်္ဂါရံ ဟရိ"သု[2]။

ဓာတုထူပပူဇာ

၂၃၉။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ အကာသိ။ ဝေသာလိကာပိ လိစ္ဆဝိ ဝေသာလိယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ အကံသု။ ကပိလဝတ္ထုဝါသိပိ သက္ယာ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ အကံသု။ အလ္လကပ္ပကာပိ ဗုလယော အလ္လကပ္ပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ အကံသု။ ရာမဂါမကာပိ ကောဋိယာ ရာမဂါမေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဿ မဟဿ အကံသု။ ဝေဋ္ဌဒီပကောပိ ဗြာဟ္မဏော ဝေဋ္ဌဒီပေ

၁–ဆန္ဒာနုရက္ခဏတ္ထံ နိဂ္ဂဟီတလောပေါ။ ၂–ပိပ္ပလိဝနိယာ (သျှာ) ၃–အာဟရိ"သု (သျှာ၊ က)

ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပါဝေယျကာပိ မလ္လာ ပါဝါယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ ကုသိနာရာယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဒေါဏောပိ ဗြာဟ္မဏော တုမ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပိပ္ပလိဝနိယာပိ မောရိယာ ပိပ္ပလိဝနေ အင်္ဂါရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဣတိ အဋ္ဌ သရီရထူပါ နဝမော တုမ္ဗထူပေါ ဒသမော အင်္ဂါရထူပေါ။ ဝေမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ။

၂၄၀။ အဋ္ဌဒေါဏံ စက္ခုမတော သရီရံ၊ သတ္တဒေါဏံ ဇမ္ဗုဒီပေ မဟေန္တိ။
ဧကဉ္စ ဒေါဏံ ပုရိသဝရုတ္တမဿ၊ ရာမဂါမေ နာဂရာဇာမဟေတိ။

ဧကာဟိ ဒါဌာ တိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ ဧကာ ပန ဂန္ဓာရပုရေ မဟီယတိ။
ကာလိင်္ဂရညော ဝိဇိတေ ပုနေကံ၊ ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။

တဿေဝ တေဇေန အယံ ဝသုန္ဓရာ၊
အာယာဂသေဋ္ဌေဟိ မဟီ အလင်္ကတာ။
ဧဝံ ဣမံ စက္ခုမတော သရီရံ၊
သုသက္ကတံ သက္ကတသက္ကတေဟိ။

ဒေဝိန္ဒ နာဂိန္ဒ နရိန္ဒ ပူဇိတော၊
မနုဿိန္ဒသေဋ္ဌေဟိ တထေဝ ပူဇိတော။
တံ ဝန္ဒထ[၁] ပဉ္ဇလိကာ လဘိတ္ဂာ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဟဝေ ကပ္ပသတေဟိ ဒုလ္လဘောတိ။

စတ္တာလီသ သမာ ဒန္တာ၊ ကေသာ လောမာ စ သဗ္ဗသော။
ဒေဝါ ဟရိံသု ဧကေကံ၊ စက္ကဝါဋ္ဌပရမ္ပရာတိ။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၁–တံ တံ ဝန္ဒထ (သျာ)

၄—မဟာသုဒဿနသုတ္တ

၂၄၁။ ဧवံ မေ သုတံ—ကေ သမယံ ဘဂဝါ ကုသိနာရာယံ ဝိဟရတိ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္မာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ ဘန္တေ အညာနိ မဟာနဂရာနိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ စမ္ပာ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသမ္ဗိ ဗာရာဏသိ၊ တတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု။ တတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယ-မဟာသာလာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တိ"တိ။

၂၄၂။ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ "ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက"န္တိ။

ကုသာဝတီရာဇဓာနီ

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော[1] စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွါဒသယောဇနာနိ အာယာ-မေန၊ ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန၊ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယ္ယထာပိ အာနန္ဒ ဒေဝါနံ အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖီတာ စ[2] ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ဧवमेव ခေါ အာနန္ဒ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ဘေရိသဒ္ဒေန မုဒိင်သဒ္ဒေန ဝိဏာသဒ္ဒေန ဂီတသဒ္ဒေန

၁—ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော(က)၊ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)

၂—ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ (သျာ)

သခ်သဒ္ဒေန သမ္မသဒ္ဒေန ပါဏိတာဋ္ဌသဒ္ဒေန "အသ္စာထ ပိဝထ ခါဒထာ"တိ ဒသမေန သဒ္ဒေန။

ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကော ပါကာရော သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကော ရူပိယမယော၊ ဧကော ဝေဋ္ဌုရိယမယော၊ ဧကော ဖလိကမယော၊ ဧကော လောဟိတက်မယော[၁]၊ ဧကော မသာရဂလ္လမယော၊ ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။ ကုသာဝတိယာ အာနန္ဒ ရာဇဓာနိယာ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဒွါရာနိ အဟေသုံ။ ဧကံ ဒွါရံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဋ္ဌုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ၊ ဧကေကသ္မိံ ဒွါရေ သတ္တ သတ္တ သေိကာ နိခါတာ အဟေသုံ တိပေါရိသဂ်ါ တိပေါရိသနိခါတာ ဒွါဒသပေါရိသာ ဥဗ္ဗေဓေန။ ဧကာ သေိကာ သောဝဏ္ဏ-မယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမယာ၊ ဧကာ လောဟိတက်မယာ၊ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ၊ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။

ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ တာလပန္တီဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကာ တာလပန္တိ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမယာ၊ ဧကာ လောဟိတက်မယာ၊ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ၊ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဋ္ဌုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဋ္ဌုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဝေဋ္ဌုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတက်မယဿ တာလဿ လောဟိတက်မယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ မသာရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ လောဟိတက်မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္ဒ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော[၂] စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဋ္ဌိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္ဓာဟတဿ သဒ္ဒေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂု

၁-လောဟိတင်မယော (က)၊ လောဟိတကမယော (ဗျာကရဏေသု) ၂-ကမနီယော (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဇ)

စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ တာသံ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။

စက္ကရတန

၂၄၃။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာ-ဂတော အဟောသိ စတူဟိ စ ဇုဒ္ဓီဟိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ။ ဇုဓာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနှာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ ဒိသ္ဝာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ "သုတံ ခေါ ပန မေတံ 'ယဿ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနှာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ'တိ။ အဿံ နု ခေါ အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ"တိ။

၂၄၄။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ဝါမေန ဟတ္ထေန သုဝဏ္ဏဘိင်္ကာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အဗ္ဘုက္ကိရိ "ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ၊ အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတန"န္တိ၊ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ[၁]၊ အန္ဒဒေဝ[၂] ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ၊ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမာဟံသု "ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ၊ သ္ဝာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ"တိ။ ရာဇာ မဟာ-သုဒဿနော ဧဝမာဟ "ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ၊ ယထာဘုတ္တဉ္ဇ

၁–ပဝတ္တတိ (သျာ၊ က)　　၂-အနုဒေဝ (သျာ)

ဘုဉ္ဇထာ”တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပ။ ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပ။ ပစ္ဆိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥတ္တရံ ဒိသံ ပဝတ္တိ၊ အန္ဓဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ၊ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု “ဟေ ခေါ မဟာရာဇ၊ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္ဒံ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ၊ ယထာဘုတ္တဉ္ဇ ဘုဉ္ဇထာ”တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။

၂၄၅။ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ စက္ကရတနံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အဘိဝိဇိနိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္ဒာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရဒ္ဒါရေ အတ္ထကရဏပမုခေ အက္ခာဟတံ မညေ အဋ္ဌာသိ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရံ ဥပသောဘယမာနံ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာ-သုဒဿနဿ ဧဝရူပံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ။(၁)

ဟတ္ထိရတန

၂၄၆။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ။ တံ ဒိသ္ဝာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ “ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ”တိ။ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ ဟတ္ထိရတနံ သေယျထာပိ နာမ ဂန္ဓဟတ္ထာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာ-သုဒဿနော တမေဝ ဟတ္ထိရတနံ ဝီမံသမာနော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္ဒာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ။(၂)

အဿရတန

၂၄၇။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော ကာဋ္ဌသီသော မုဥ္ဇကေသော ဇုဒ္ဓိမာ ဝေဟာ-သင်္ဂမော ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ။ တံ ဒိသ္ဝာ ရညော မဟာ-သုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ "ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော အဿယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ"တိ။ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ အဿရတနံ သေယျထာပိ နာမ ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ အဿရတနံ ဝီမံသမာနော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ အဘိရုဟိတ္ဝာ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အနုယာယိတ္ဝာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တ္ဝာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၃)

မဏိရတန

၂၄၈။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မဏိရတနံ ပါတု-ရဟောသိ။ သော အဟောသိ မဏိ ဝေဋ္ဌုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္ဒော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္ဒော။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ မဏိရတနဿ အာဘာ သမန္တာ ယောဇနံ ဖုဋ္ဌာ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ မဏိရတနံ ဝီမံသမာနော စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္ဒယ်တ္ဝာ မဏိံ ဓဇဂ္ဂံ အာရောပေတ္ဝာ ရတ္တန္ဓကာရတိမိသာယ ပါယာသိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ သမန္တာ ဂါမာ အဟေသုံ၊ တေ တေနောဘာသေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၄)

ဇုတ္ထိရတန

၂၄၉။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဇုတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရ-တာယ သမန္ဒာဂတာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဋ္ဌိကာ နာစ္စောဒါတာ အတိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏံ[၁] အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ ဇုတ္ထိရတနဿ ဧဝရူပေါ ကာယသမ္ဖဿော ဟောတိ၊

၁–မာနုသိဝဏ္ဏံ (သျာ)

သေယျထာပိ နာမ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသပိစုနော ဝါ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ ဇုတ္တိရတနဿ သီတေ ဥဏ္ဍာနိ ဂတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဥဏ္ဍေ သီတာနိ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ ဇုတ္တိရတနဿ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊ မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော။ တံ ခေါ ပနာနန္ဒ ဇုတ္တိရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနီ အဟောသိ ပစ္ဆာနိပါတိနီ ကိံကာရပဋိဿာဝိနီ မနာပစာရိနီ ပိယဝါဒိနီ။ တံ ခေါ ပနာနန္ဒ ဇုတ္တိရတနံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ မနသာပိ နော အတိစရိ[၁]၊ ကုတော ပန ကာယေန။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဇုတ္တိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၅)

ဂဟပတိရတန

၂၅၀။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ တဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ၊ ယေန နိမိံ ပဿတိ သဿာမိကံပိ အဿာမိကံပိ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမာဟ "အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟံ တေ ဓနေန ဓနကရဏီယံ ကရိဿာမီ"တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ ဂဟပတိရတနံ ဝီမံသမာနော နာဝံ အဘိရုဟိတ္ဝာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတံ ဩဂါဟိတ္ဝာ ဂဟပတိရတနံ ဧတဒဝေါစ "အတ္ထော မေ ဂဟပတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာ"တိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ ဧကံ တီရံ နာဝါ ဥပေတူတိ။ ဇုဓေဝ မေ ဂဟပတိ အတ္ထော ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာတိ။ အထ ခေါ တံ အာနန္ဒ ဂဟပတိရတနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဒကံ ဩမသိတ္ဝာ ပူရံ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ ကုမ္ဘိံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ "အလမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ကတမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ပူဇိတမေတ္တာ-ဝတာ မဟာရာဇာ"တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ "အလမေတ္တာ-ဝတာ ဂဟပတိ၊ ကတမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ၊ ပူဇိတမေတ္တာဝတာ ဂဟ-ပတိ"တိ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၆)

ပရိဏာယကရတန

၂၅၁။ ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော ရာဇာနံ

၁–အတိစရိ (က)၊ အတိစာရိ (သီ၊သျာ၊ဇု)

မဟာသုဒဿနံ ဥပယာပေတဗ္ဗံ ဥပယာပေတုံ အပယာပေတဗ္ဗံ အပယာပေတုံ ဌပေတဗ္ဗံ ဌပေတုံ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧဝမာဟ "အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟမနုသာသိဿာမီ"တိ။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၇)

ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဋမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

စတုဋ္ဌိသမန္နာဂတ

၂၅၂။ (ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော စတူဟိ ဋ္ဌိဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။) ကတမာဟိ စတူဟိ ဋ္ဌိဟိ၊ ဋဓာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဘိရူပေါ အဟောသိ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏ-ပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဋမာယ ပဌမာယ ဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒီဃာယုကော အဟောသိ စိရဋ္ဌိတိကော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဋမာယ ဒုတိယာယ ဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အပ္ပါဗာဓော အဟောသိ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏ္ဍာယ အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဋမာယ တတိယာယ ဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပိတာ ပုတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ၊ ရညောပိ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပါ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပိတု ပုတ္တာ ပိယာ ဟောန္တိ မနာပါ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ရညောပိ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပါ။

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧဝမာဟံသု "အတရမာနော ဒေဝ ယာဟိ၊

ယထာ တံ မယံ စိရတရံ ပသေယျာမာ''တိ။ ရာဇာပိ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော သာရထိံ အာမန္တေသိ "အတရမာနော သာရထိ ရထံ ပေသေဟိ၊ ယထာ အဟံ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကေ စိရတရံ ပသေယျ''န္တိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ စတုတ္ထိယာ [1] ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော ဣမာဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓိဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၂၅၃။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ဣမာသု တာလန္တရိကာသု ဓနုသတေ ဓနုသတေ ပေါက္ခရဏိယော မာပေယျ''န္တိ။

မာပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု တာလန္တရိကာသု ဓနုသတေ ဓနုသတေ ပေါက္ခရဏိယော။ တာ ခေါ ပနာနန္ဒ ပေါက္ခရဏိယော စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟေသုံ၊ ကော ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ကော ရူပိယမယာ ကော ဝေဠုရိယမယာ ကော ဖလိကမယာ။

တာသု ခေါ ပနာနန္ဒ ပေါက္ခရဏိသု စတ္တာရိ စတ္တာရိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ကေ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ကေ ရူပိယမယံ ကေ ဝေဠုရိယမယံ ကေ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ တာ ခေါ ပနာနန္ဒ ပေါက္ခရဏိယော ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟေသုံ ကော ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ကော ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဏိသဠာ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ဣမာသု ပေါက္ခရဏိသု ဧဝရူပံ မာလံ ရောပါပေယျံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဏရိကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋ္ဌ''န္တိ။ ရောပါပေသိ

---

[1] - စတုတ္ထာယ (သျာ)

ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနေ၁ တာသု ပေါက္ခရဏီသု ဝေရူပံ မာလံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဍရီကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋံ။

၂၅၄။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ ဌပေယျံ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေဿန္တီ"တိ။ ဌပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနေ၁ တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေသုံ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဝေရူပံ ဒါနံ ပဋ္ဌပေယျံ အန္ဒံ အန္ဒဋ္ဌိကဿ[၁] ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ ဟိရည်ံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿာ"တိ။ ပဋ္ဌပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနေ၁ တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဝေရူပံ ဒါနံ အန္ဒံ အန္ဒဋ္ဌိကဿ ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ ဟိရည်ံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿ။

၂၅၅။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ သာပတေယျံ အာဒါယ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝေမာဟံသု "ဣဒံ ဒေဝ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဒေဝညေဝ ဥဒ္ဒိဿ အာဘဘံ၊ တံ ဒေဝေါ ပဋိဂ္ဂဏ္ဒတူ"တိ။ အလံ ဘော မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဓမ္မိကေန ဗလိနာ အဘိသခ်တံ၊ တဉ္စ ဝေါ ဟောတု၊ ဣတော စ ဘိယျော ဟရထာတိ။ တေ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဝေံ သမစိန္တေသုံ "န ခေါ တေံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယံ မယံ ဣမာနိ သာပတေယျာနိ ပုနဒေဝ သကာနိ ဃရာနိ ပဋိဟရေယျာမ။ ယံနူန မယံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေယျာမာ"တိ။ တေ ရာဇာနံ မဟာ-သုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝေမာဟံသု "နိဝေသနံ တေ ဒေဝ မာပေဿာ-မာ"တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနေ၁ တုဏ္ဍီဘာဝေန။

၂၅၆။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒေ၁ ရညော မဟာသုဒဿ-နဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိဿကမ္မံ[၂] ဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ

၁-အန္ဒတ္ထိတဿ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ဣ)၊ ဝေံ သဗ္ဗတ္ထ ပကဘိရူပေနေဝ ဒိဿတိ။　　၂-ဝိသုကမ္မံ (က)

"ဟေ တွံ သမ္မ ဝိဿကမ္မ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေဟိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ"န္တိ။ "ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ"တိ ခေါ အာနန္ဒ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတ္တာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ "နိဝေသနံ တေ ဒေဝ မာပေဿာမိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ"န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏ္ဍီဘာဝေန။

မာပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရညော မဟာသုဒဿ-နဿ နိဝေသနံ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒံ။ ဓမ္မော အာနန္ဒ ပါသာဒေါ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ။ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အနုယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန။ ဓမ္မဿ အာနန္ဒ ပါသာဒဿ တိပေါရိသံ ဥစ္စတရေန ဝတ္ထု စိတံ အဟောသိ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဇုဋ္ဌကာဟိ၊ ဧကာ ဇုဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ ဧကာ ဖလိကမယာ။

ဓမ္မဿ အာနန္ဒ ပါသာဒဿ စတုရာသီတိ ထမ္ဘသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကော ထမ္ဘော သောဝဏ္ဏမယော ဧကော ရူပိယမယော ဧကော ဝေဋ္ဌုရိယမယော ဧကော ဖလိကမယော။ ဓမ္မော အာနန္ဒ ပါသာဒေါ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဖလကေဟိ သန္ထတော အဟောသိ၊ ဧကံ ဖလကံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဋ္ဌုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။

ဓမ္မဿ အာနန္ဒ ပါသာဒဿ စတုဝီသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဋ္ဌုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။ ဝေဋ္ဌုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။

ဓမ္မေ အာနန္ဒ ပါသာဒေ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ ကူဋာဂါရ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ

ဝေဋ္ဌုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယေ ကူဋာဂါရေ ရူပိယမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ရူပိယမယေ ကူဋာဂါရေ သောဝဏ္ဏမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ဝေဋ္ဌုရိယမယေ ကူဋာဂါရေ ဒန္တမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ဖလိကမယေ ကူဋာဂါရေ သာရမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ ရူပိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ သောဝဏ္ဏမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဋ္ဌုရိယမယဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ ဖလိကမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော၊ ဝေဋ္ဌုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ ဝေဋ္ဌုရိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ဝေဋ္ဌုရိယမယော ခန္ဓော၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။

၂၅၇။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ "ယံနူနာဟုံ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ မာပေယျံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိဿာမီ"တိ။ မာပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။ ဓမ္မော အာနန္ဒ ပါသာဒေါ ဒွီဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ၊ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။

၂၅၈။ ဓမ္မော အာနန္ဒ ပါသာဒေါ ဒွီဟိ ကိင်္ကိဏိကဇာလေဟိ[၁] ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ၊ ဧကံ ဇာလံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ဇာလဿ ရူပိယမယာ ကိင်္ကိဏိကာ အဟေသုံ၊ ရူပိယမယဿ ဇာလဿ သောဝဏ္ဏမယာ ကိင်္ကိဏိကာ အဟေသုံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ ကိင်္ကိဏိက-ဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ

၁-ကိင်္ကိဏိကဇာလေဟိ (သျာ၊က)

သုပ္ပဋိတာဋိတဿ သုကုသလေဟိ[၁] သမန္နာဟတဿ သဒ္ဒေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ တေသံ ကိင်္ကိဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ကမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပါသာ၊ တေ တေသံ ကိင်္ကိဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။ နိဋ္ဌိတော ခေါ ပနာနန္ဒ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဒ္ဒိကွော အဟောသိ မုသတိ စကွူနိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတ-ဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော[၂] ဒုဒ္ဒိကွော[၃] ဟောတိ မုသတိ စကွူနိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဒ္ဒိကွော အဟောသိ မုသတိ စကွူနိ။

၂၅၉။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ။ "ယံနူနာဟံ ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါကွရဏိ" မာပေယျ"န္တိ။ မာပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါကွရဏိ"။ ဓမ္မာ အာနန္ဒ ပေါကွရဏီ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ၊ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အနုယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန။ ဓမ္မာ အာနန္ဒ ပေါကွရဏီ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဇုဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဇုဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ ဧကာ ဖလိကမယာ။

ဓမ္မာယ အာနန္ဒ ပေါကွရဏိယာ စတုဒ္ဒိသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဋ္ဌု-ရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။ ဝေဋ္ဌုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဒီသဉ္ဇ။

ဓမ္မာ အာနန္ဒ ပေါကွရဏီ ဒ္ဒိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ

၁-ကုသလေဟိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇု) ၂-အဗ္ဘုဂ္ဂမမာနော (သီ၊ ဇု၊ က) ၃-ဒုဒ္ဒိကွော (ဇု)

သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏ္ဍီသဉ္ဇ။

ဓမ္မာ အာနန္ဒ ပေါက္ခရဏီ သတ္တဟိ တာလပန္တီဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊ ဧကာ တာလပန္တိ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဋ္ဌုရိယမယာ ဧကာ ဖလိကမယာ ဧကာ လောဟိတက်မယာ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဋ္ဌုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဋ္ဌုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဝေဋ္ဌုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတက်-မယဿ တာလဿ လောဟိတက်မယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ မသာရ-ဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရ-ဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ လောဟိတက်မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သဗ္ဗရတန-မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္ဒ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဋိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဒ္ဒေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ကမနီယော စ မဒနီယော စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ တာသံ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။

နိဋ္ဌိတေ ခေါ ပနာနန္ဒ ဓမ္မေ ပါသာဒေ နိဋ္ဌိတာယ ဓမ္မာယ စ ပေါက္ခရဏိယာ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော 'ယေ[၁] တေန သမယေန သမဏေသု ဝါ သမဏ-သမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ'၊ တေ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပ္ပေတ္ဝာ ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။

ပဋမဘာဏဝါရော။

၁–ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ (သျာ၊ က)

ဗျာနသမ္ဘတ္တိ

၂၆၀။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ကိဿ နု ခေါ မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလं ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဝေမဟိဒ္ဓိကော ဝေမဟာနုဘာဝေါ''တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "တိဏ္ဏံ ခေါ မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဝေမဟိဒ္ဓိကော ဝေမဟာနုဘာဝေါ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ဒါနဿ ဒမဿ သံယမဿာ''တိ။

အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ယေန မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂါရဿ ဒ္ဒါရေ ဋ္ဌိတော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ "တိဋ္ဌ ကာမဝိတက္ကာ၊ တိဋ္ဌ ဗျာပါဒဝိတက္ကာ၊ တိဋ္ဌ ဝိဟိံသာ-ဝိတက္ကာ၊ ဘောဝတာ ကာမဝိတက္ကာ၊ ဘောဝတာ ဗျာပါဒဝိတက္ကာ၊ ဘောဝတာ ဝိဟိံသာဝိတက္ကာ''တိ။

၂၆၁။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတ္တာ သောဝဏ္ဏမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ''တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿ-ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၂၆၂။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ နိက္ခမိတ္တာ သောဝဏ္ဏမယံ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတ္တာ ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္တာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သမ္ဗဓိ သမ္ဗတ္တတာယ သမ္ဗာဝန်ံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗ္ယာပဇ္ဇေန ဖရိတ္တာ ဝိဟာသိ။

ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော ကိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတ္ဝာ ဝိဟာသိ။

စတုရာသီတိနဂရသဟဿာဒိ

၂၆၃။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ အဟေသုံ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ အဟေသုံ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ အဟေသုံ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ပလ္လင်သဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထ-နာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာ-လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿ-ရာဇပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ အဟေသုံ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာ-လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ အဟေသုံ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိ-သဟဿာနိ အဟေသုံ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ အဟေသုံ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အဟေသုံ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ အဟေသုံ ဒုဟသန္ဒနာနိ[၁] ကံသူပဓာရဏာနိ၊ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသ-ဟဿာနိ အဟေသုံ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ (ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ)[၂] စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ အဟေသုံ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

၁-ဒုကူလသန္ဒနာနိ (ဣ) ဒုကူလသန္ဒာနာနိ (သံ ၂-၁၁၈)　　၂-(　)သီ-ဣဝပါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

၂၆၄။ တေန ခေါ ပနာနန္ဒ သမယေန ရညော မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ "ဣမာနိ ခေါ မေ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ယံနူန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတ္တာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆေယ္ယု"န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ "ဣမာနိ ခေါ မေ သမ္မ ပရိဏာယကရတန စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေန ဟိ သမ္မ ပရိဏာယကရတန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတ္တာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တု"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝ"တိ ခေါ အာနန္ဒ ပရိဏာယကရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အပရေန သမယေန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတ္တာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမံသု။

သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမန

၂၆၅။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ဗဟုန္နံ ဝဿာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန တေဒဟောသိ "စိရံ ဒိဋ္ဌော ခေါ မေ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ယံနူနာဟံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယ္ယ"န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ဣတ္ထာဂါရံ အာမန္တေသိ "ဎေ တုမှေ သီသာနိ နှာယထ ပိတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပထ၊ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ အယ္ယေ"တိ ခေါ အာနန္ဒ ဣတ္ထာဂါရံ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတ္တာ သီသာနိ နှာယိတ္တာ ပိတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပိတ္တာ ယေန သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ "ကပ္ပေဟိ သမ္မ ပရိဏာယက-ရတန စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ၊ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝီ"တိ ခေါ အာနန္ဒ ပရိဏာယကရတနံ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတ္တာ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ ကပ္ပါပေတ္တာ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဝေဒေသိ "ကပ္ပိတာ ခေါ ဒေဝိ စတုရင်္ဂိနီ သေနာ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ"တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ

သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ ဗ္ဗတ္ထာဂါရေန ယေန ဓမ္မော ပါသာဒေါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ယေန မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္ဝာ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရဗာဟံ အာလမ္ဗိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ "ကိံ နု ခေါ မဟတော ဝိယ ဇနကာယဿ သဒ္ဒေါ"တိ မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ နိက္ခမန္တော အဒ္ဒသ သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိံ ဒွါရဗာဟံ အာလမ္ဗိတ္ဝာ ဌိတံ၊ ဒိသွာန သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိံ ဧတေဒဝေါစ "ဧတ္ထေဝ ဒေဝိ တိဋ္ဌ မာ ပါဝိသီ"တိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ "ဧဟိ တွံ အမ္ဘော ပုရိသ မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်ံ နီဟရိတ္ဝာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေဟီ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ အာနန္ဒ သော ပုရိသော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပဋိဿုတ္ဝာ မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်ံ နီဟရိတ္ဝာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယ္ဍံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

၂၆၆။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ဧတေဒဟောသိ "ဝိပ္ပသန္ဓာနိ ခေါ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဗ္ဗန္ဓိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော၊ မာ ဟေဝ ခေါ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ကာလမကာသီ"တိ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတေဒဝေါစ—

"ဗ္ဗမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပ-မုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဗ္ဗမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဗ္ဗမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရ-သဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဗ္ဗမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်သဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဗ္ဗမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာ-ရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ

ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလ-ပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဂလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မ-ပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တ-ရထပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျ-သုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ၊ ဟ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟီ"တိ။

၂၆၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိ တောဝေါစ—

"ဒီဃရတ္တံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ သမုဒါစရိတ္ထ၊ အထ စ ပန မံ တွံ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အပ္ပိယေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒါစရသီ"တိ။ ကထံ စရဟိ တံ ဒေဝ သမုဒါ-စရာမီတိ။ ဧဝံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝိ သမုဒါစရ "သဗ္ဗေဟေဝ ဒေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊ မာ ခေါ တွံ ဒေဝ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ

နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်သဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိ-မိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟက-အဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မ-ပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျ-သုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသီ”တိ။

၂၆၈။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ပရောဒိ အဿူနိ ပဝတ္တေသိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ အဿူနိ ပုဉ္ဆိတ္တာ[၁] ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ တေဒဝေါစ—

"သဗ္ဗေဟေဝ ဒေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊ မာ ခေါ တွံ ဒေဝ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်သဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာ-လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂ-ရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကပ္ပလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တ-ရထပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိ-သဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိ-ရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္တေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ

၁–ပမဇ္ဇိတ္တာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)၊ ပုဉ္ဆိတ္တာ (က)

တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယက-ရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ၊ ဧတ္ထေ ဒေဝ ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသီ''တိ။

ဗြဟ္မလောကူပဂမ

၂၆၉။ အထ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နဲ စိရဿေဝ ကာလမကာသိ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မနုညံ ဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိဿ ဘတ္တသမ္မဒေါ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မာရဏန္တိကာ ဝေဒနာ အဟောသိ။ ကာလင်္ကတော စ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိ။ ရာဇာ အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဋ္ဌံ[၁] ကီဋ္ဌိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဩပရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿ-သဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဂိဟိဘူတော[၂] ဓမ္မေ ပါသာဒေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိ[၃]။ သော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

၂၇၀။ သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ ဧဝမဿ "အညော နူန တေန သမယေန ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသီ''တိ။ နဲ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဟံ တေန သမယေန ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသိံ။ မမ တာနိ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ

၁–ကီဋ္ဌိတံ (က)၊ ကီဋ္ဌိကံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂–ဂိဟိဘူတော (သီ၊ ဋ္ဌ) ၃–ဗြဟ္မစရိယမစရိ (က)

သဉ္ဇာရန္ဓပါနံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလ-ပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ အဿ-သဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တ-ရထပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဇုတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ခတ္တိယ-သဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပြုမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဓနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဂဏ္ဍကောဋ္ဌိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယ္ယ-သုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘုဉ္ဇာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

၂၇။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနံ ကေညော တံ နဂရ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဏ္ဏာဝသာမိ ယဒိဒံ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနံ ကေသော်ယော သော ပါသာဒေါ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဏ္ဏာဝသာမိ ယဒိဒံ ဓမ္မော ပါသာဒေါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနံ ကေညော တံ ကူဋာဂါရံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဏ္ဏာဝသာမိ ယဒိဒံ မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္သဟဿာနံ ကေသော်ယော သော ပလ္လင်္ကော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဘုဉ္ဇာမိ ယဒိဒံ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ သာရမယော ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနံ ကေသော်ယော သော နာဂေါ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဥပေါသထော နာဂရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနံ ကေသော-ယော သော အဿော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝလာဟကော အဿရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနံ ကေသော်ယော သော ရထော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝေဇယန္တရထော။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ဇုတ္ထိသဟဿာနံ

ဧကာယေဝ သာ ဣတ္ထီ ဟောတိ၊ ယာ တေန သမယေန ပစ္စုပဋ္ဌာတိ ခတ္တိယာနီ ဝါ ဝေဿိနီ[၁] ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနံ ဧကံယေဝ တံ ဒုဿယုဂံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဒဟာမိ ခေါမသုခုမံ ဝါ ကပ္ပါသိကသုခုမံ ဝါ ကောသေယျသုခုမံ ဝါ ကမ္မလသုခုမံ ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ထာလိပါကော ဟောတိ၊ ယတော နာဋ္ဌိကောဒနပရမံ ဘုဉ္ဇာမိ တဒုပိယဉ္ဇ သူပေယျံ။

၂၇၂။ ပဿာနန္ဒ သဗ္ဗေတေ သခ်ါရာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ အာနန္ဒ သခ်ါရာ၊ ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ ခေါ အာနန္ဒ သခ်ါရာ၊ ဧဝံ အနဿာသိကာ ခေါ အာနန္ဒ သခ်ါရာ။ ယာဝဋ္ဌိဒံ အာနန္ဒ အလမေဝ သဗ္ဗသခ်ါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

ဆက္ခတ္တုံ ခေါ ပနာဟံ အာနန္ဒ အဘိဇာနာမိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ သရီရံ နိက္ခိပိတံ၊ တဉ္ဇ ခေါ ရာဇာဝ သမာနော စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော မ္မေရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ အယံ သတ္တမော သရီရနိက္ခေပေါ။ န ခေါ ပနာဟံ အာနန္ဒ တံ ပဒေသံ သမနုပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏ-ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယတ္ထ တထာဂတော အဋ္ဌမံ သရီရံ နိက္ခိပေယျာတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

အနိစ္စာ ဝတ သခ်ါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၁-ဝေဿာယိနီ (သျာ) ဝေလာမိကာနီ (က-သီ၊ ဣ) ဝေလာမိကာ (သံ ၂-၁၁၉) သံယုတ္တဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။

၅-ဇနဝသဘသုတ္တ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ

၂၇၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ[၁] ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလက်တေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု[၂] ကုရုပဉ္ဇာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု[၃] "အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ ဥပပန္နော[၄]၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ[၅] ဇ္ဇမံ လောကံ အာဂန္ဒာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္ဇသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အပိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ"တိ။

၂၇၄။ အဿောသုံ ခေါ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ "ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလက်တေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္ဇာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု 'အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ ဥပပန္နော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဇ္ဇမံ လောကံ အာဂန္ဒာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္ဇသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ

၁-နာဒိကေ (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဇ)
၂-စေတိယဝံသေသု (က))
၃-မစ္ဆသုရသေနေသု (သျာ)၊ မစ္ဆသူရသေနေသု (သီ၊ ဇ္ဇ)
၄-ဥပပန္နောတိ (က)
၅-သကိဒေဝ (က)

ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဓောဓိပရာယဏာ'တိ"၊ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဥ္ဇဝေယျာကရဏံ[၁] သုတ္ဆာ။

၂၇၅။ အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော "ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရု-ပဉ္ဇာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု 'အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ ဥပပန္နော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္ဇန္ဒံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သြပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္ဒာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္ဇသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာန ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဓောဓိပရာယဏာ'တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဥ္ဇဝေယျာကရဏံ သုတ္ဆာ"တိ။

အာနန္ဒပရိကထာ

၂၇၆။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ "ဣမေ ခေါ ပနာပိ အဟေသုံ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ ဗဟူ စေဝ ရတ္တညူ စ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ။ သုညာ မညေ အင်္ဂမဂဓာ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ[၂] ပရိစာရကေဟိ အဗ္ဘတီတေဟိ ကာလင်္ကတေဟိ။ တေ ခေါ ပနာပိ[၃] အဟေသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ တေ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ဘဂဝတာ အဗျာကတာ။ တေသမ္ပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂန္ဆေယျ သုဂတိ"။ အယံ ခေါ ပနာပိ အဟောသိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိဓိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဟိတော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ နေဂမာနဉ္ဇေဝ ဇာနပဒါနဉ္ဇ။ အပိဿုဒ် မနုဿာ ကိတ္တယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ 'ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ

၁–ပဥ္ဇာဝေယျာကရဏံ (သျာ၊က) ၂–အင်္ဂမာဂဓိကေဟိ (သျာ) ၃–တေန ခေါ ပနာပိ (သျာ)

သုခါပေတ္တာ ကာလက်တော၊ ဒဝ် မယ် တသ ဓမ္မိကသ ဓမ္မရညော ဝိဇိတေ ဖာသု[1] ဝိဟရိမှာ'တိ။ သော ခေါ ပနာပိ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဓမ္မေ ပသန္နော သံဃေ ပသန္နော သီလေသု ပရိပူရကာရီ။ အပိသုဒံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု 'ယာဝ မရဏကာလာပိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပေါ ကာလက်တော'တိ။ သော ဘဒ္ဒတိတော ကာလက်တော ဘဂဝတာ အဗျာကတော။ တသ္မိပိ သာဓု ဝေယျာကရဏံ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂ္ဂေယျ သုဂတိ'။ ဘဂဝတော ခေါ ပန သမ္မောဓိ မဂဓေသု။ ယတ္ထ ခေါ ပန ဘဂဝတော သမ္မောဓိ မဂဓေသု၊ ကထံ တတြ ဘဂဝါ မာဂဓေ ပရိစာရကေ အဒ္ဓတိတေ ကာလက်တေ ဥပပတ္တိသု နု ဗျာကရေယျ။ ဘဂဝါ စေ ခေါ ပန မာဂဓေ ပရိစာရကေ အဒ္ဓတိတေ ကာလက်တေ ဥပပတ္တိသု နု ဗျာကရေယျ။ ဒိနမနာ[2] တေနသု မာဂဓကာ ပရိစာရကာ၊ ယေန ခေါ ပနသု ဒိနမနာ[2] မာဂဓကာ ပရိစာရကာ။ ကထံ တေ ဘဂဝါ နု ဗျာကရေယျာ''တိ။

၂၇၇။ ဇာဒမာယသ္မာ အာနန္ဒော မာဂဓေ ပရိစာရကေ အာရဒ္ဓ ကေါ ရဟော အနုဝိစ္စေတ္တာ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိုသသမယံ ပစ္ဆုဋ္ဌာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တောဒေ၊စ "သုတံ မေတံ ဘန္တေ 'ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဒ္ဓတိတေ ကာလက်တေ ဥပပတ္တိသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္စာလေသု မစ္ဆသူရသေနေသု 'အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ ဥပပန္နော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဒ္ဓ-တိတာ ကာလက်တာ ပဉ္စန္နံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သြပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ ဆသတိကာ နဝုတိ နာတိ.ကိယာ ပရိစာရကာ အဒ္ဓတိတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဒ္ဓတိတာ ကာလက်တာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ'တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပ[1]ိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဋ္ဌဝေယျာကရဏံ

၁-ဖာသုကံ (သျှာ) ၂-၃-နိန္နမနာ (သျှာ)၊ ဒိနမာနာ (သီ၊ ဋ)

သုတ္တ'တိ။ ဣမေ ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟေသုံ မာဂဝကော ပရိစာရကော ဗဟု
စေဝ ရတ္တညူ စ အဇ္ဈတ္တိတာ ကာလကတာ။ သုညာ မညေ အဂ်ိမဂ်ခ
အ်ိမာဂဝကေဟိ ပရိစာရကေဟိ အဇ္ဈတ္တိတေဟိ ကာလကတေဟိ။ တေ ခေါ
ပနာပိ ဘန္တေ အဟေသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ
သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ တေ အဇ္ဈတ္တိတာ ကာလကတာ ဘဂဝတာ
အဗျာကတာ။ တေသမ္ပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊ ဗဟုဇနော ပသီဒေယ္ယ၊
တတော ဂ္ဂေယ္ယ သုဂတိ"။ အယံ ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသိ ရာဇာ
မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဟိတော ဗြာဟ္မဏ-
ဂဟပတိကာနံ နေဂမာနဉ္စေဝ ဇနပဒါနဉ္စ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ကိတ္တယမာနရူပါ
ဝိဟရန္တိ 'ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ သုခါပေတ္တာ ကာလကတော။
ဧဝံ မယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရိမှာ'တိ။ သော
ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဓမ္မေ ပသန္နော သံဃေ ပသန္နော
သီလေသု ပရိပူရကာရီ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု 'ယာဝ မရဏကာလာပိ
ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပေါ
ကာလကတော'တိ။ သော အဇ္ဈတ္တိတော ကာလကတော ဘဂဝတာ
အဗျာကတော၊ တဿပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊ ဗဟုဇနော ပသီဒေယ္ယ၊
တတော ဂ္ဂေယ္ယ သုဂတိ"။ ဘဂဝတော ခေါ ပန ဘန္တေ သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု။
ယတ္ထ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု၊ ကထံ တတြ ဘဂဝါ
မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဇ္ဈတ္တိတေ ကာလကတေ ဥပပတ္တိသု နု ဗျာကရေယ္ယ။
ဘဂဝါ စေ ခေါ ပန ဘန္တေ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဇ္ဈတ္တိတေ ကာလကတေ
ဥပပတ္တိသု နု ဗျာကရေယ္ယ။ ဒိနမနာ တေနဿု မာဂဓကော ပရိစာရကော၊
ယေန ခေါ ပနဿု ဒိနမနာ မာဂဓကော ပရိစာရကော။ ကထံ တေ ဘဂဝါ နု
ဗျာကရေယ္ယ"တိ။ ဣဒမာယသ္မာ အာနန္ဒော မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ
ဘဂဝတော သမ္မုခါ ပရိကထံ ကတ္တာ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ
ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ ပက္ကာမိ။

၂၇၀။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ
ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ နိဝါသေတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ နာတိကံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊
နာတိကေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ
ပက္ခာလေတ္တာ ဂိဇ္ဈကာဝသထံ ပဝိသိတ္တာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ
အဋ္ဌ[1]ကတ္တာ မနသိကတ္တာ သဗ္ဗံ စေတသာ[2] သမန္နာဟရိတ္တာ ပညတ္တေ

၁-အဋ္ဌကတ္တာ (သီ၊သျာ၊ဇ) ၂-သမ္ဗစေတသာ (ဇ)

အာသနေ နိသီဒိ "ဂတိ" နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ဘုရာယံ၊ ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ဘုရာယာ"တိ။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ မာဂဝကေ ပရိစာရကေ "ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ဘုရာယာ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝุฏฐิတော ဂိဇ္ဈကာဝသထာ နိက္ခမိတ္တာ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။

၂၇၉။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္မိ၊ ဥပသင်္မိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဘဝေါစ "ဥပသန္တပဒိသော[1] ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ဘာတိရိဝ ဘဂဝတော မုခဝณฺณော ဝိပ္ပသန္နတ္တာ ฉวิวณฺณော။ သန္တေန ရူနဇ္ဈ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဝိဟာရေန ဝိဟာသိ"တိ။ ယဒေဝ ခေါ မေ တွံ အာနန္ဒ မာဂဝကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ သမ္ဘုခါ ပရိကထံ ကတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကန္တော၊ တဒေဝါဟံ နာတိကေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍ-ပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတ္တာ ဂိဇ္ဈကာဝသထံ ပဝိသိတ္တာ မာဂဝကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ အဇ္ဈိကတ္တာ မနသိကတ္တာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာ-ဟရိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ" "ဂတိ" နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ဘုရာယံ၊ ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ဘုရာယာ"တိ။ အဒ္ဓသံ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ မာဂဝကေ ပရိစာရကေ "ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ဘုရာယာ"တိ။

ဇနဝသဘယက္ခ

၂၈၀။ အထ ခေါ အာနန္ဒ အန္တရဟိတော ယက္ခော သဒ္ဒမနုဿာဝေသိ "ဇနဝသဘော အဟံ ဘဂဝါ ဇနဝသဘော အဟံ သุဂတာ"တိ။ အဘိ-ဇာနာသိ နော တွံ အာနန္ဒ ฉุတော ปุเร ဝေရုပံ နာမ ဧကော ယက္ခော[2] ယဒိဒံ ဇနဝသဘောတိ။

နခေါ[1] အဟံ ဘန္တေ အဘိဇာနာမိ ฉุတော ปุเร ဝေရုပံ နာမ ဧကော သุတ် ယဒိဒံ ဇနဝသဘောတိ၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ လောမာနိ ဟဋ္ဌာနိ "ဇနဝသဘော"တိ နာမ ဧကော သุတ္တော။ တဿ မယ္ဟံ ဘန္တေ တေဘဟောသိ "နဟိ နူန သော ဩရကော ယက္ခော ဘဝိဿတိ ယဒိဒံ ဝေရုပံ နာမ ဧကော သุပညတ္တံ ယဒိဒံ ဇနဝသဘော"တိ။ အနန္တရာ ခေါ အာနန္ဒ သဒ္ဒပါတုဘာဝါ

၁-ဥပသန္တပဒိသော (က) ၂-သุတ္တော (ဋီ)

ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏော မေ ယက္ခော သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ ဒုတိယကမ္ပိ သဒ္ဒ-မနုဿာဝေသိ "ဗိဓ္ဓိသာရော အဟံ ဘဂဝါ၊ ဗိဓ္ဓိသာရော အဟံ သုဂတာ"တိ။ ဣဒံ သတ္တမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဝေဿဝဏ္ဏဿ မဟာရာဇဿ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇာမိ၊ သော တတော စုတော မနုဿရာဇာ ဘဝိတုံ ပဟောမိ[၁]။

ဣတော သတ္တ တတော သတ္တ၊ သံသာရာနိ စတုဒ္ဒသ။
နိဝါသမဘိဇာနာမိ၊ ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ။

၂၈၁။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ၊ အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယာတိ။ အဆ္ဆရိယမိဒံ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ အဗ္ဘုတမိဒံ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ။ "ဒီဃရတ္တံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမီ"တိ စ ဝဒေသိ၊ "အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယာ"တိ စ ဝဒေသိ၊ ကုတောနိဒါနံ ပနာယသ္မာ ဇနဝသဘော ယက္ခော ဧဝရူပံ ဥဋ္ဌာရ ဝိသေသာဓိဂမံ သဉ္ဇာနာတီတိ။ န အညတြ ဘဂဝါ တဝ သာသနာ၊ န အညတြ[၂] သုဂတ တဝ သာသနာ၊ ယဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ ဧကန္တိကတော[၃] အဘိပ္ပသန္ဒော၊ တဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဒီဃရတ္တံ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ၊ အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယ။ ဣဓာဟံ ဘန္တေ ဝေဿဝဏ္ဏေန မဟာရာဇေန ပေသိတော ဝိရူဋ္ဌကဿ မဟာရာဇဿ သန္တိကေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဒ္ဒသံ ဘဂဝန္တံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတ္ဝာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ အဋ္ဌိကတ္ဝာ မနသိကတ္ဝာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္ဒာဟရိတ္ဝာ နိသိန္နံ "ဂတိ နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ၊ ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ"တိ။ အနဆ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဝေဿဝဏ္ဏဿ မဟာရာဇဿ တဿံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ"တိ။ တဿ မယ္ဟံ ဘန္တေ ဧတဒဟောသိ "ဘဂဝန္တဉ္ဇ ဒက္ခာမိ ဣဒဉ္ဇ ဘဂဝတော အာရောစေဿာမီ"တိ။ ဣမေ ခေါ မေ ဘန္တေ ဒွေပစ္စယာ ဘဂဝန္တ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

၁–သော တတော စုတော မနုဿရာဇာ, အမနုဿရာဇာ ဒိဝိ ဟောပိ (သီ၊ ဣ)
၂–အညတ္ထ (သီ၊ ဣ) ၃–ဧကန္တတော (သျာ)၊ ဧကန္တဂတော (ဣ)

ဒေဝသဘာ

၂၈၂။ ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ ဝဿူပနာယိကာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ[၁] သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ[၂]၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဓတရဋ္ဌော မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ[၃] နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရူဋ္ဌကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ။ ယဒါ ဘန္တေ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ၊ အထ ပစ္ဆာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။ ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓုနူပပန္နာ တာဝတိံ-သကာယံ၊ တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ၊ တေန သုဒံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ "ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ"တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

"မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ[၄]။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ[၅]။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

၁–ဒိဗ္ဗာ ပရိသာ (သီ၊ ဣ) ၂–နိသိန္နာ ဟောတိ (သီ)၊ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ (က)
၃–ပစ္ဆာဘိမုခေါ (က) ၄–သဣန္ဒကာ (သီ) ၅–ယသဿိနော (သျာ)

ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
ကထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ"န္တိ။

တေန သုဒံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ "ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ"တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ယေနတ္ထေန ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္ဓိသိန္ဓာ ဟောန္တိ သန္ဓိပတိတာ၊ တံ အတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတ္ဝာ ဝုတ္တဝစနာပိ တံ[၁] စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ[၂] စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ[၃]။

တေ ဝုတ္တဝါကျာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယှာနုသာသနိံ။
ဝိပ္ပသန္ဓမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမှိ အာသနေတိ။

၂၈၃။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာယိ၊ ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ "ယထာ ခေါ မာရိသာ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ၊ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာ-ယတိ၊ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။ ဗြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ၊ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတီ"တိ။

ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။
ဗြဟ္မုနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာတိ။

သနက်ုမာရကထာ

၂၈၄။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု "ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတ္ဝာဝ နံ ဂမိဿာမာ"တိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာ-သကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု "ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတ္ဝာဝ နံ ဂမိဿာမာ"တိ။ ဣဒံ သုတ္ဝာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ

၁–ဝုတ္တဝစနာ နာမိဒံ (က) ၂–ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ နာမိဒံ (က) ၃–အဝိပက္ကန္တာ (က)

ကေဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု "ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ''တိ။

ယဒါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ပါတု ဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန ဘန္တေ ဖြဟ္မုနော ပကတိဝဏ္ဏော၊ အနဘိသမ္ဘဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ သောဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဒါ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ နတဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ သဗ္ဗေဝ တုဏ္ဍီဘူတာ ပဉ္ဇလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ "ယဿ-ဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကံ ဧစ္ဆိဿတိ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော၊ တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒိဿတီ"တိ။

ယဿ ခေါ ပန ဘန္တေ ဒေဝဿ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိ-လာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဿ ဒေဝဿ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏီ[၁] ဟုတွာ ပဉ္ဇသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုရဟောသိ၊ သော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စတ္ထတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္မသာဒံ ဝိဒိတွာ ဧမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

၁–ကုမာရဝဏ္ဏော (သျာ၊ က)

"မောဒန္တိ ဝတ ဘောဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတဿိ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတ္ဝာန ဋ္ဌာဂဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဋ္ဌ။

ဋ္ဌံ ဒိသ္ဝာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ"န္တိ။

၂၇၅။ ဋ္ဌမမတ္ထံ ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဋ္ဌမမတ္ထံ ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မုနော သနက္ကုမာရဿ ဘာသတော အဗ္ဘဉ္ဇသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိပ္ပသေ္ကော စ မဇ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္နာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော သရေန ဝိညာပေတိ၊ နစ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ။ ယဿ ခေါ ပန ဘဂ္ဂေ ဧဝံ အဗ္ဘဉ္ဇသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ၊ သော ဝုစ္စတိ "ဗြဟ္မဿရော"တိ။

အထ ခေါ ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော တေတ္တိံသေ အတ္ထဘာဝေ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပစ္ဆေကပလ္လင်္ကေသု ပလ္လင်္ကေန[1] နိသီဒိတ္ဝာ ဒေဝေ ကာဝတိံသေ အာမန္တေသိ "တံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝဇ္ဇ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဘော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ သံဃံ သရဏံ ဂတာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ယေ သဗ္ဗနိဟီနံ ကာယံ ပရိပူရေန္တိ၊ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေန္တိ"တိ။

---

[1] ပစ္ဆေကပလ္လင်္ကေန (က)

၂၈၆။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဖြဟ္မုနော သနက်ုမာရဿ ဘာသတော ဃောသောယေဝ ဒေဝါ မညန္တိ "ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကေ၊ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီ"တိ။

ကေသ္မိံ ဘာသမာနသ္မိံ၊ သဗ္ဗေ ဘာသန္တိ နိမ္မိတာ။
ကေသ္မိံ တုဏ္ဍိမာသီနေ၊ သဗ္ဗေ တုဏ္ဍီ ဘဝန္တိ တေ။

တဒါသု ဒေဝါ မညန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကသ္မိံ၊ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီတိ။

အထ ခေါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ကေတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရတိ၊ ကေတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရိတ္ထာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပလ္လင်္ကေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတ္ထာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

ဘာဝိတဣဒ္ဓိပါဒ

၂၈၇။ တံ ကိံ မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ[၁] ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ[၂] ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။ ကတမေ စတ္တာရော။ ဣဓ ဘော ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသခ်ါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသခ်ါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသခ်ါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသခ်ါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။

ယေ ဟိ ကေစိ ဘော အတီတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဖြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောသုံ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘော အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဖြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘော တေရဟိ သမဏာ ဝါ ဖြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ပဿန္တိ နော ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ

၁–ဣဒ္ဓိဗဟုလီကတာယ (သျာ) ၂–ဣဒ္ဓိဝိသေဝိတာယ (သျာ)

မမပိမံ ဝေရ္ဃပံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝန္တိ။ ဧဝံ မဟာဗြဟ္မေတိ။ အဟမ္ပိ ခေါ ဘော ဣမေသံယေဝ စတုန္နဉ္စ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဧဝံ-မဟိဒ္ဓိကော ဧဝမဟာနုဘာဝေါတိ။ ဣမမတ္ထံ ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဘာသိတ္တ။ ဣမမတ္ထံ ဘဂ္ဂေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဘာသိတ္တာ ဒေဝေ ဗာဝတိ"သေ အာမန္တေသိ။

တိဝိဓ သြကာသာဓိဂမ

၂၈၈။ "တံ ကိ" မညန္တိ ဘောဂ္ဂေ ဒေဝါ တာဝတိ"သာ၊ ယာဝဒ္ဓိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော သြကာသာဓိဂမာ အနုဗုဒ္ဓါ သုခသာဓိဂမာယ။ ကတမေ တယော။ ဣဓ ဘော ဧကစ္စော သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ကာမေဟိ သံသဋ္ဌော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော အရိယဓမ္မသဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ" အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ တဿ အသံသဋ္ဌဿ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယ္ယော သောမနဿံ။ သေယ္ယထာပိ ဘော ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ[1] ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘော အသံသဋ္ဌဿ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယ္ယော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဌမော သြကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခသာဓိဂမာယ။

ပုန စပရံ ဘော ဣမေကစ္စဿ သြဋ္ဌာရိကာ ကာယသခ်ိရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ သြဋ္ဌာရိကာ ဝစီသခ်ိရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ သြဋ္ဌာရိကာ စိတ္တသခ်ိရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တဿ အရိယဓမ္မသဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ" သြဋ္ဌာ-ရိကာ ကာယသခ်ိရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ သြဋ္ဌာရိကာ ဝစီသခ်ိရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ သြဋ္ဌာရိကာ စိတ္တသခ်ိရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ။ တဿ သြဋ္ဌာရိကာနံ ကာယသခ်ိရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ သြဋ္ဌာရိကာနံ ဝစီသခ်ိရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ သြဋ္ဌာရိကာနံ

၁–ပါမုဇ္ဇံ (ဣ၊ က)

စိတ္တသခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ သေယျထာပိ ဘော ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘော ဩဋ္ဌာရိကာနံ ကာယသခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ ပစိသခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ စိတ္တသခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာဓိဂမာယ။

ပုန စပရံ ဘော ဣဓေကစ္စော "ဣဒံ ကုသလ"န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊ "ဣဒံ အကုသလ"န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ "ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ နသေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိ-ဘာဂ"န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိံ "ဣဒံ ကုသလ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "ဣဒံ အကုသလ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ "ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ နသေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ သေယျထာပိ ဘော ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန တတိယော ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာဓိဂမာယ။ ဣမေ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန တယော ဩကာသာဓိဂမာ အနုဗုဒ္ဓါ သုခဿာဓိဂမာယာ"တိ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

စတုသတိပဋ္ဌာန

၂၀၉။ "ဘံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာဓိဂမာယ။ ကတမေ စတ္တာရော။

ဣမ ဘော ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ၊ သမ္မာ ဝိပ္ပသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပ္ပသန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ပရကာယေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ပရဝေဒနာသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ပရစိတ္တေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ၊ သမ္မာ ဝိပ္ပသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပ္ပသန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ပရဓမ္မေသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာဓိဂမာယာ''တိ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ဘာသိတ္ထာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ

၂၉၀။ "တံ ကိံ မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန သတ္တ သမာဓိပရိက္ခာရာ သမ္မာသမာဓိဿ ပရိဘာဝနာယ သမ္မာသမာဓိဿ ပါရိပူရိယာ။ ကတမေ သတ္တ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသက်ပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ။ ယာ ခေါ ဘော ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ ပရိက္ခတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘော အရိယော သမ္မာသမာဓိ သဥပနိသော ဣတိပိ သပရိက္ခာရော ဣတိပိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘော သမ္မာသက်ပ္ပေါ ပဟောတိ၊ သမ္မာသက်ပ္ပဿ သမ္မာဝါစာ ပဟောတိ၊ သမ္မာဝါစဿ သမ္မာကမ္မန္တော ပဟောတိ။ သမ္မာကမ္မန္တဿ သမ္မာအာဇီဝေါ ပဟောတိ၊ သမ္မာအာဇီဝဿ သမ္မာဝါယာမော ပဟောတိ၊ သမ္မာဝါယာမဿ သမ္မာသတိ ပဟောတိ၊ သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတိ၊ သမ္မာသမာဓိဿ သမ္မာဉာဏံ ပဟောတိ၊ သမ္မာဉာဏဿ သမ္မာဝိမုတ္တိ ပဟောတိ။ ယဉ္ဂိ တံ ဘော သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အပါရုတာ

အမတသ ဌါရာ"တိ၊ ဣဒမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယ္ယ။ သ္ဝာက္ခာတော ဟိ ဘော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အပါရုတာ အမတသ ဌါရာ[1]။

ယေ ဟိ কেচি ဘော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ။ ယေ စိမေ ဩပပါတိကာ ဓမ္မဝိနိတာ သာတိရေကာနိ စတုဝိသတိသတသဟဿာနိ မာဂဝကော ပရိစာရကာ အဗ္ဘတိတာ ကာလကံတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ အတ္ထိ စေဝေတ္ထ သကဒါ-ဂါမိနော။

အတ္ထာယံ[2] ဣတရာ ပဇာ၊ ပုညဘာဂါတိ မေ မနော။
သမ္ပတ္တိ နောပိ သဗ္ဗောမိ၊ မုသာဝါဒဿ ဩတ္ထပ"န္တိ။

၂၉၁။ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝေ ဗြဟ္မုနော သနက္ကုမာရဿ ဘာသတော ဝေဿဝဏ္ဏဿ မဟာရာဇဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "အဠ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော၊ ဧဝရူပေါပि နာမ ဥဠ္ဠာရော သတ္ထာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပံ ဥဠ္ဠာရံ ဓမ္မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပါ ဥဠ္ဠာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တိ"တိ။ အထ ဘဂဝေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဝေဿဝဏ္ဏဿ မဟာရာဇဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝေဿဝဏ္ဏံ မဟာရာဇာနံ တေဒဝေါစ "တံ ကိံ မညတိ ဘဝံ ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာ အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဧဝရူပေါ ဥဠ္ဠာရော သတ္ထာ အဟောသိ၊ ဧဝရူပံ ဥဠ္ဠာရံ ဓမ္မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပါ ဥဠ္ဠာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိံသု။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဧဝရူပေါ ဥဠ္ဠာရော သတ္ထာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပံ ဥဠ္ဠာရံ ဓမ္မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပါ ဥဠ္ဠာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တိ"တိ။

၂၉၂။ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝေ ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အဘာသိ၊ ဣမမတ္ထံ ဝေဿဝဏ္ဏော မဟာရာဇာ ဗြဟ္မုနော သနက္ကုမာရဿ

---

[1]–ဌါရာတိ (သျာ၊ က) [2]–အထာယံ (သီ၊ သျာ)

ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘာသတော သမ္မုခါ သုတံ[၁] သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ[၂] သယံ ပရိသာယံ အာရောစေသိ၊ ဇုမမတ္ထံ ဇနဝသဘော ယက္ခော ဝေဿဝဏ္ဏသ မဟာရာဇသ သယံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္မုခါ သုတံ[၁] သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ[၂] ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဇုမမတ္ထံ ဘဂဝါ ဇနဝသဘသ ယက္ခသ သမ္မုခါ သုတ္ဝာ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ သာမဉ္ဇ အဘိညာယ အာယသ္မတော အာနန္ဒသ အာရောစေသိ၊ ဇုမမတ္ထမာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတ္ဝာ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာရောစေသိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ တယိဒံ ဖြဟ္မစရိယံ ဇုဒ္ဓဋ္ဌေဝ ဖီတဉ္ဇ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇည် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတန္တိ။

ဇနဝသဘသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

---

၁ -သုတ္ဝာ (သီ၊ ဇု)　　၂–ပဋိဂ္ဂဟေဘ္ဝာ (သီ၊ ဇု)

၆—မဟာဂေါ်ဝိန္ဒသုတ္တ

၂၉၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ ပဉ္ဇသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ပဉ္ဇသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အာရောစေမိ တံ ဘဂဝတော"တိ။ "အာရောစေဟိ မေ တွံ ပဉ္ဇသိခါ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

ဒေဝသဘာ

၂၉၄။ ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္ဒရသေ ပဝါရဏာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္ဒိသိန္ဒာ ဟောန္တိ သန္ဒိပတိတာ၊ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္ဒာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္ဒာ ဟောန္တိ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဓတရဋ္ဌော မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ နိသိန္ဒော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရူဋ္ဌကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္ဒော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္ဒော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္ဒော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ။ ယဒါ ဘန္တေ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္ဒိသိန္ဒာ ဟောန္တိ သန္ဒိပတိတာ၊ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္ဒာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္ဒာ ဟောန္တိ၊ ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ၊ အထ ပစ္ဆာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။

ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓုနူပပန္ဒာ တာဝတိံသကာယံ။ တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ တေန သုဒံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ

ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ "ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ"တိ။

၂၉၅။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတ္ဝာ ဧမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

"မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတ္ဝာန ဧဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဧဓ။

ဧဒံ ဒိသ္ဝာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ"န္တိ။

တေန သုဒံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ "ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ"တိ။

အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝဏ္ဏ

၂၉၆။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတ္ဝာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ "ဧန္ဆေယျာထ နော တုမှေ မာရိသာ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတု"န္တိ။ ဧန္ဆာမ မယံ မာရိသ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတုန္တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ "ဘံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္ဒော ဗဟုဇန-သုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္ဒံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဧမိနာပဂေန သမန္ဒာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၁)

သွာက္ခာတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ၊ ဧဝံ ဩပနေယျိ-ကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၂)

"ဣဒံ ကုသလ"န္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ၊ "ဣဒံ အကုသလ"န္တိ သုပညတ္တံ။ "ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ"န္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗ ဟီနပဏီတ ကဏ္ဍသုက္က-သပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၃)

သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂဂေ်ါဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၄)

အဘိနိပ္ပန္နော[၁] ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကော၊ ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သံပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ၊ ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟရယမာနံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၅)

လဒ္ဓသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္ဇေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ၊ တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇ ကောရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ကောရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၆)

ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ၊ ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ ဣမိနာပဂေ်န သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၇)

၁–အဘိနိပ္ပန္နော (ဣ၊ က)

တိဏ္ဏာ၀ိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂ၀ါ ၀ိဂတကထံကထော ပရိယောသိ-တသက်ပြော အဗ္ဗောသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဧ၀ံ တိဏ္ဏာ၀ိစိကိစ္ဆံ ၀ိဂတကထံကထံ ပရိယောသိတသက်ပ္ပံ အဗ္ဗောသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဣမိနာပဂ်ေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေ၀ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ နေ ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂ၀တာ''တိ။ (၇)

၂၉၇။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သဏ္ဍော ဒေ၀ါနမိန္ဒော ဒေ၀ါနံ တာ၀တိံသာနံ ဘဂ၀တော အဋ္ဌ ယထာဘူစွေ ၀ဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။ တေန သုဒံ ဘန္တေ ဒေ၀ါ တာ၀တိံသာ ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂ၀တော အဋ္ဌ ယထာဘူစွေ ၀ဏ္ဏေ သုတ္ဝာ။ တတြ ဘန္တေ ကေစိ ဒေ၀ါ ဧ၀မာဟံသု ''အဟော ၀တ မာရိသာ စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ ဓမ္မဋ္ဌ ဒေသေယ္ယုံ ယထရိ၀ ဘဂ၀ါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေ၀မနုဿာန''န္တိ။ ကေစိ ဒေ၀ါ ဧ၀မာဟံသု ''တိဋ္ဌန္တု မာရိသာ စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အဟော ၀တ မာရိသာ တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ ဓမ္မဋ္ဌ ဒေသေယ္ယုံ ယထရိ၀ ဘဂ၀ါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေ၀မနုဿာန''န္တိ။ ကေစိ ဒေ၀ါ ဧ၀မာဟံသု ''တိဋ္ဌန္တု မာရိသာ တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အဟော ၀တ မာရိသာ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ ဓမ္မဋ္ဌ ဒေသေယ္ယုံ ယထရိ၀ ဘဂ၀ါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေ၀မနုဿာန''န္တိ။

၂၉�># ဧ၀ံ ၀ုတ္တေ ဘန္တေ သဏ္ဍော ဒေ၀ါနမိန္ဒော ဒေ၀ေ တာ၀တိံသေ တေဒေ၀ေါစ ''အဋ္ဌာနံ ခေါ တေ မာရိသာ အနေ၀ကာသော၊ ယံ ကေ၊ သာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ နေတံ ဌာနံ ၀ိဇ္ဇတိ။ အဟော ၀တ မာရိသာ သော ဘဂ၀ါ အပ္ပါဗာ၀ေ အပ္ပါတကော်ာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယ္ယ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇန-သုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေ၀မနုဿာန''န္တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ယေနတ္ထေန ဒေ၀ါ တာ၀တိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ တံ အတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတ္ဝာ ဂုတ္တ၀ေဏ္ဍနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊

ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ။

တေ ဝုတ္တဝါကျာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယှာနုသာသနိံ။
ဝိပ္ပသန္နမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမ္ဒိ အာသနေတိ။

၂၉၉။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာယိ၊ ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ ''ယထာ ခေါ မာရိသာ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ၊ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာ-ယတိ၊ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ၊ ဗြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ၊ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ''တိ။

ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။
ဗြဟ္မုနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာတိ။

သနက်ုမာရကထာ

၃၀၀။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု ''ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတ္ဘာဝ နံ ဂမိဿာမာ''တိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာ-သကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု ''ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတ္ဘာဝ နံ ဂမိဿာမာ''တိ။ ဇုဒံ သုတ္ဘာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဧကဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု ''ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္ဆိကတ္ဘာဝ နံ ဂမိဿာမာ''တိ။

ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ။ ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတ္ဘာ ပါတု ဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မုနော ပကတိဝဏ္ဏော၊ အနဘိသမ္ဘဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ သော ဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဒါ ဗြဟ္မာ သနက်ုမာရော

ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ န တဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ၊ သဗ္ဗေဝ တုဏ္ဍီဘူတာ ပဥ္ဇလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ "ယဿဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်ံ ဗ္ဗစ္ဆိဿတိ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော၊ တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်ေ နိသီဒိဿတီ"တိ။ ယဿ ခေါ ပန ဘန္တေ ဒေဝဿ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ပလ္လင်ေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဿ ဒေဝဿ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ပလ္လင်ေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတ္ဝာ အန္တရဟိတော ဗ္ဗမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

"မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဖြဟ္မစရိယံ၊ စရိတ္ဝာန ဗ္ဗဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဗ္ဗဓ။

ဗ္ဗဒံ ဒိသ္ဝာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ"န္တိ။

၃၀၁။ ဗ္ဗမမတ္ထံ ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော အဘာသိတ္ထ။ ဗ္ဗမမတ္ထံ ဘန္တေ ဖြဟ္မုနော သနက်ုမာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဒာဂတော သရော ဟောတိ ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္ဒာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန ဘန္တေ ဖြဟ္မာ သနက်ုမာရော သရေန ဝိညာပေတိ၊ န စဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ၊ ယဿ ခေါ ပန ဘန္တေ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဒာဂတော သရော ဟောတိ၊ သော ဝုစ္စတိ ဖြဟ္မဿရောတိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဖြဟ္မာနံ သနက်ုမာရံ

တေဘဝေါစုံ "သာဓု မဟာမြတ်ဘုရား တေဘဝ မယံ သခ်ါယ မောဒါမ၊ အတ္ထိ စ သကြော်နှင့် ဘဝါနမိန္ဒနှင့် တသ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စာ ဝဏ္ဏာ ဘာသိတာ၊ တေ စ မယံ သခ်ါယ မောဒါမာ"တိ။

အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝဏ္ဏ

၃၀၂။ အထ ဘဂဝန်တော် မြတ်စွာ သနက္ကုမာရော သက္ကံ ဘဝါနမိန္ဒံ တေဘဝေါစ "သာဓု ဘဝါနမိန္ဒ မယမ္ပိ တသ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုဏောယျာမာ"တိ။ "ဧဝံ မဟာမြတ်ဘုရား"တိ ခေါ ဘဂဝန်တော် သကြော် ဘဝါနမိန္ဒော မြတ်စွာ့ကို သနက္ကုမာရသ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။

တံ ကိံ မညတိ ဘဝံ မဟာမြတ်စွာ၊ ယာဝဇ္ဇ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပဂေါန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတိတ်သေ သမနုပဿာမ၊ နာ ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၁)

သွာဏ္ဍာတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပဂေါန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတိတ်သေ သမနုပဿာမ၊ နာ ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၂)

"ဣဒံ ကုသလ"န္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ၊ "ဣဒံ အကုသလ"န္တိ သုပညတ္တံ၊ "ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ နသေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ"န္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗ ဟီနပဏီတ ကဏ္ဍ-သုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပဂေါန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတိတ်သေ သမနုပဿာမ၊ နာ ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၃)

သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂါဒကံ ယမုနောဒကေန

သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ပညာပေတာရံ ဇုမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံ-သေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၄)

အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကော၊ ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သံပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ။ ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟရယမာနံ ဇုမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၅)

လဒ္ဓသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ၊ တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇ ဧကောရာမတ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဧကောရာမတံ အနုယုတ္တံ ဇုမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၆)

ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ၊ ဇုတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ၊ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပ္ပန္နံ ဇုမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။ (၇)

တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယော-သိတသင်္ကပ္ပေါ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဧဝံ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံ-ကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဇုမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြ တေန ဘဂဝတာတိ။ (၈)

၃၀၃။ ဇုမေ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။ တေန သုဒံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော အတ္တမနော ဟောတိ ပမုဒိတော ပီတိသောမနဿ-ဇာတော ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုတ္ဝာ။ အဘ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ ကုမာရဝဏ္ဏီ ဟုတ္ဝာ ပဋ္ဌသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုရဟောသိ။ သော ဝေဟာသ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ

ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စတ္ထတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတ္ဆာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

၃၀၄။ တံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ အဟောသိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ နာမ အဟောသိ၊ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ဂေါဝိန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ၊ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ရေဏု နာမ ကုမာရော ပုတ္တော အဟောသိ၊ ဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိ-ပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော အဟောသိ၊ ဣတိ ရေဏု စ ရာဇပုတ္တော ဇောတိပါလော စ မာဏဝေါ အညေ စ ဆ ခတ္တိယာ ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ သဟာယာ အဟေသုံ။ အထ ခေါ ဘော အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလမကာသိ။ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ပရိဒေဝေသိ "ယသ္မိံ ဝတ ဘော မယံ သမယေ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သမ္မာ ဝေါဿဇ္ဇိတ္ဆာ ပဉ္ဇဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီ-ဘူတာ ပရိစာရေမ၊ တသ္မိံ နော သမယေ ဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလင်္ကတော''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘော ရေဏု ရာဇပုတ္တော ရာဇာနံ ဒိသမ္ပတိံ ဧတဒဝေါစ ''မာ ခေါ တွံ ဒေဝ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ အတိဗာဠ္ဠံ ပရိဒေဝေသိ၊ အတ္ထိ ဒေဝ ဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတတရော စေဝ ပိတရာ၊ အလမတ္ထဒသတရော စေဝ ပိတရာ၊ ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ၊ တေပိ ဇောတိပါလဿေဝ မာဏဝဿ အနုသာသနိယာ''တိ။ ဧဝံ ကုမာရာတိ။ ဧဝံ ဒေဝါတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒဝတ္ထု

၃၀၅။ အထ ခေါ ဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ "ဟေ တွံ အမ္ဘော ပုရိသ ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဆာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧဝံ ဝဒေဟိ 'ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော'တိ''။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ ဘော သော ပုရိသော ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပဋိဿုတ္ဆာ

ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ "ဘဝမတ္တု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိ-ပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿုတ္တာ ယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ဒိသမ္ပတိနာ ရညာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ဘော ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဧတဒဝေါစ "အနုသာသတု နော ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသိ။ ပေတ္တိကေ တံ ဌာနေ ဌပေဿာမိ ဂေါဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိဿာမိ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော သော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဂေါဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိ၊ တံ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပေသိ။ အဘိသိတ္တော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဂေါဝိန္ဒိယေ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပိတော ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ၊ တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ၊ ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ နာနုသာသိ၊ တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ၊ ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ၊ ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ နာဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ။ တမေနံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု "ဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော"တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧဝံ ဘော ပရိယာယေန ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဂေါဝိန္ဒော မဟာဂေါဝိန္ဒော-တ္တေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

ရဇ္ဇသံဝိဘဇန

၃၀၆။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ "ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလက်တေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္ဇေယျုံ။ အာယန္တု ဘောန္တော၊ ယေန ရေဏု ရာဇ-ပုတ္တော တေနုပသက်မထ၊ ဥပသက်မိတ္တာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေထ 'မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ၊ ယံသုခေါ

ဘဝံ တံသုခါ မယံ၊ ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခာ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယ္ယုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ'တိ''။ ''ဧဝံ ဘော''တိ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါဝိန္ဒသ ပြာဟ္မဏသ ပဋိဿုတ္တွာ ယေန ရေဏု ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တွာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ တေဒဝေါစုံ ''မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုသ သဟာယာ ဝိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ၊ ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခါ မယံ! ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခာ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယော အနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယ္ယုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ''တိ။ ကော နု ခေါ ဘော အညော မမ ဝိဇိတေ သုခေါ ဘဝေထ[1] အညတြ ဘဝန္တေဟိ။ သစာဟံ ဘော ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ၊ သံဝိဘဇိဿာမိ ဝေါ ရဇ္ဇေနာတိ။

၃၀၇။ အထ ခေါ ဘော အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ကာလမကာသိ။ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလကတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဋ္ဌဟိ ကာမ-ဂုဏေဟိ သမ္ပဋ္ဌိတော သမ်ပ်ိတ်ဟိတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ပြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ တေ ဆ ခတ္တိယေ တေဒဝေါစ ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလကတော၊ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဋ္ဌဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမ္ပဋ္ဌိတော သမ်ပ်ိတ်ဟိတော ပရိစာရေတိ။ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ မဒနီယာ ကာမာ၊ အာယန္တု ဘောန္တော၊ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမထ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧဝံ ဝဒေထ ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလကတော၊ အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစနန္တိ။

၁–သုခါ ဘဝေယ္ယုံ ထ (က)၊ သုခံ ဘဝေယ္ယုံ ထ (သျာ)၊ သုခမေဝေယ္ယုံ ထ (သီ၊ ရ)၊ သုခ မေဝေထ (?)

၃၀၈။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ ပဋိသုတ္တာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ သု၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဘေဒဝေါစုံ "ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလင်္ကောဝ၊ အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစန"န္တိ။ သရာမဟံ ဘော တံ ဝစနံ[၁]။ ကော နု ခေါ ဘော ပဟောတိ ဇုမံ မဟာပထဝိ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတုန္တိ။ ကော နု ခေါ ဘော အညော ပဟောတိ အညတြ မဟာဂေါဝိန္ဒေန ဗြာဟ္မဏေနာတိ။ အထ ခေါ ဘော ရေဏု ရာဇာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ "ဟေ တွံ အမ္ဘော ပုရိသ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ မဟာ-ဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧဝံ ဝဒေဟိ "ရာဇာ တံ ဘန္တေ ရေဏု အာမန္တေတီ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"ဟိ ခေါ ဘော သော ပုရိသော ရေဏုသ ရညော ပဋိသုတ္တာ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ မဟာ-ဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဘေဒဝေါစ "ရာဇာ တံ ဘန္တေ ရေဏု အာမန္တေတီ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တသ ပုရိသသ ပဋိသုတ္တာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ရေဏုနာ ရညာ သဒ္ဓိ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိ-သာရေတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ရေဏု ရာဇာ ဘေဒဝေါစ "ဧတု ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ ဇုမံ မဟာပထဝိ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇတူ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ရေဏုသ ရညော ပဋိသုတ္တာ ဇုမံ မဟာပထဝိ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိ။ သဗ္ဗာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသိ[၂]။ တတြ သုဒံ မဇ္ဈေ ရေဏုသ ရညော ဇနပဒေါ ဟောတိ။

၃၀၉။ ဒန္တပုရံ ကလိင်္ဂါနံ[၃]၊ အဿကာနဉ္ဇ ပေါတနံ။
မဟေသယံ[၄] အဝန္တီနံ၊ သောဝီရာနဉ္ဇ ရောရုကံ။

မိထိလာ စ ဝိဒေဟာနံ၊ စမ္ပာ အင်္ဂေသု မာပိတာ။
ဗာရာဏသီ စ ကာသီနံ၊ ဧတေ ဂေါဝိန္ဒမာပိတာတိ။

၁–ဝစနန္တိ (သျာ၊ က)　　၂–အဋ္ဌပေသိ (သီ၊ ဇု)
၃–ကာလိင်္ဂါနံ (သျာ၊ ဇု၊ က)　　၄–မာဟိဿတိ (သီ၊ သျာ၊ ဇု)

၃၁၀။ အထ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ယထာသကေန လာဘေန အတ္တမနာ အဟေသုံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ "ယံ ဝဟ နော အဟောသိ ဧဒ္ဓိတံ၊ ယံ အာကဒ္ဓိတံ၊ ယံ အဓိပ္ပေတံ၊ ယံ အဘိပတ္ထိတံ၊ တံ နော လဒ္ဓ"န္တိ။

သတ္တဘူ ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဝေဿဘူ ဘရတော သဟ။
ရေဏု ဒွေ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာရဓာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ကိတ္တိသဒ္ဒအဗ္ဘုဂ္ဂမန

၃၁၁။ အထ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ'သု၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ တေဒဝေါစုံ "ယထာ ခေါ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ရေဏုဿ ရညော သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိကူလော၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အမှာကံပိ သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိကူလော၊ အနုသာသတု နော ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ မာ နော ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသီ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေသံ ဆန္ဒံ ခတ္တိယာနံ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယေ မုဒ္ဓါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ[၁] အနုသာသိ၊ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။

၃၁၂။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အပရေန သမယေန ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ[၂] "သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ"တိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ တေဒဟောသိ "မယှံ ခေါ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ

၁–မုဒ္ဓါဘိသိတ္တေ ရဇ္ဇေန (သျာ) ၂–အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ (သီ၊ဇ)

သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ၊ ယံနူနာဟံ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယေယျံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယေယျ''န္တိ။

၃၁၃။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ ''မယှံ ခေါ ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ''တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီတိ။

၃၁၄။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ ''မယှံ ခေါ ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသ-မာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ''တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီတိ။

၃၁၅။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ "မယှံ ခေါ ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'သက္ခိ မဟာ-ဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ၊ တေန ဟိ ဘော ယထာသုတေ ယထာပရိယတ္တေ မန္တေ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောထ၊ အညမည်ံ စ မန္တေ ဝါစေထ၊ ဋ္ဌာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ"တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီတိ။

၃၁၆။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေါစ "မယှံ ခေါ ဘောတီ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘောတီ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ၊ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ၊ ဋ္ဌာမဟံ ဘောတီ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေ-နာ"တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီတိ။

၃၁၇။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ပုရတ္ထိမေန နဂရဿ နဝံ သန္ဓာဂါရံ ကာရာပေတ္ဝာ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိ၊

ကရုဏံ ဗျာနံ ဗျာယိ၊ နာသုမ ကောစိ ဥပသက်မတိ[1] အညတြ ဧကေန ဘဂ္ဂဘိဟာရေန။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အဟုဒေဝ ဥက္ကဏ္ဏနာ အဟု ပရိတသနာ "သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဗျာနံ ဗျာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပသတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတိ'တိ၊ နု ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ နု ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ နု ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ နု ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ"တိ။

ဗြဟ္မဒုနာသာကဿ

၃၁၈။ အထ ခေါ ဘော ဗြဟ္မာ သနက္ကုမာရော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မ-ဏသ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ယ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ယ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ အဟုဒေဝ ဘယံ အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ အဟု လောမဟံသော ယထာ တံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ရူပံ ဒိသ္မာ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗြဟ္မာနံ သနက္ကုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

"ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သိရိမာ၊ ကော နု ဘွမသိ မာရိသ။
အဇာနန္တာ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ"န္တိ။

မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ၊ ဗြဟ္မလောကေ သနန္တနံ[2]။
သဗ္ဗေ ဇာနန္တိ မံ ဒေဝါ၊ ဧဝံ ဂေါဝိန္ဒ ဇာနဟိ။

"အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ မဓုသာကဉ္စ[3] ဗြဟ္မုနော။
အဗ္ဗေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဋ္ဌံ ကုရုတု နော ဘဝံ"။

ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဋ္ဌံ၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသိ။
ဒိဋ္ဌမမ္ဘိတတ္ထာယ၊ သမ္ဘရာယ သုခါယ စ။
ကတာဝကာသော ပုစ္ဆဿု၊ ယံ ကိဉ္စိ အဘိပတ္ထိတန္တိ။

၃၁၉။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ တောဒဟောသိ "ကတာဝကာသော ခေါမှိ ဗြဟ္မုနာ သနက္ကုမာရေန၊ ကိံ နု ခေါ အဟံ ဗြဟ္မာနံ

၁–ဥပသက်မိ (ဋီ) ၂–သနန္တိစ (က) ၃–မဓုပါကဉ္စ (သီ၊ သျာ၊ ဋီ)

သနက်ုမာရံ ပုစ္ဆေယျံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ''တိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒသ ဗြာဟ္မဏသ တေဒဟောသိ "ကုသလော ခေါ အဟံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္ထာနံ၊ အညေပိ မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ အတ္ထံ ပုစ္ဆန္တိ၊ ယံနူနာဟံ ဗြဟ္မာနံ သနက်ုမာရံ သမ္ပရာယိကညေဝ အတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ သနက်ုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

"ပုစ္ဆာမိ ဗြဟ္မာနံ သနက်ုမာရံ၊
ကခ်ီ အကခ်ီ ပရဝေဒိယေသု။
ကတ္ထဋ္ဌိတော ကိမ္ဟိ စ သိက္ခမာနော၊
ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက"န္တိ။

ဟိတ္ဝာ မမတ္တံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊
ဧကောဒိဘူတော ကရုဏေဓိမုတ္တော[၁]။
နိရာမဂန္ဓော ဝိရတော မေထုနသ္မာ၊
ဧတ္ထဋ္ဌိတော ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော။
ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောကန္တိ။

၃၂၀။ "ဟိတ္ဝာ မမတ္တ"န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဇ္ဇဓေကစ္စော အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဌံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဌံ ပဟာယ ကေသမသ္ပုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ ဇ္ဇတိ "ဟိတ္ဝာ မမတ္တ"န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ "ဧကောဒိ-ဘူတော"တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဇ္ဇဓေကစ္စော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရည်ံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ၊ ဇ္ဇတိ "ဧကောဒိဘူတော"တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ "ကရုဏေဓိမုတ္တော"တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဇ္ဇဓေကစ္စော ကရုဏာ-သဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဇ္ဇတိ ဥဒ္ဓမဓောတိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ ဇ္ဇတိ "ကရုဏေဓိမုတ္တော"တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။အာမဂန္ဓေ စ ခေါ အဟံ ဘောတော ဘာသမာနသ န အာဇာနာမိ။

၁—ကရုဏာဓိမုတ္တော (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဇ)

ကေ အာမဂန္ဓာ မနုဇေသု မြဟွေ၊
ဇေတ အဝိဇ္ဇါ ဣမ ဗြူဟိ ဓိရ။
ကေနာဝဠာ[1] ဝါတိ ပဇာ ကုရုတု[2]၊
အာပါယိကာ နိဝုတမြဟွလောကာတိ။

ကောဓော မောသဝဇ္ဇံ နိကတိ စ ဝုဇ္ဈော၊
ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥသူယာ။
ဣစ္ဆာ ဝိဝိစ္ဆာ ပရဟေဌနာ စ၊
လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟော။
ဇေတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာ၊
အာပါယိကာ နိဝုတမြဟွလောကာတိ။

ယထာ ခေါ အဟံ ဘောတော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနသ အာဇာနာမိ။ တေ နု သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပမ္ဘဇ်ိသာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ ယသဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

ရေကုရာဇအာမန္တနာ

၃၂ ၁။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေကု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ရေကုံ ရာဇာနံ တေဒဝေါစ ''အည့ံ ဒါနိ ဘဝံ ပုရောဟိတံ ပရိယေသတု၊ ယော ဘောတော ရဇ္ဇံ အနုသာသိဿတိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပမ္ဘဇ်ိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ မြဟ္မဏော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနသ၊ တေ နု သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပမ္ဘဇ်ိသာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ''န္တိ။

အာမန္တယာမိ ရာဇာနံ၊ရေကုံ ဘူမိပတိ အဟံ။
တွံ ပဇာနသု ရဇ္ဇေန၊နာဟံ ပေါရောဟိစ္ဆေ ရမေ။

သစေ တေ ဥိနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ တေ။
ယော တံ ဟိ သတိ ဝါရေမိ၊ ဘူမိသေနာပတိ အဟံ။
တုဝံ ပိတာ အဟံ ပုတ္တော၊ မာ နော ဂေါဝိန္ဒ ပါဇဟိ[3]။

နမတ္ထိ ဥိနံ ကာမေဟိ၊ ဟိ သိတာ မေ နု ဝိဇ္ဇတိ။
အမနုဿဝစော သုတ္တာ၊ တသ္မာဟံ နု ဂဟေ ရမေ။

၁–ကေနာဝုဠာ (သျှာ) ၂–ကုရုရှု (သျှာ)၊ ကုရုဌရှု (ဋီ)၊ ကုရှရှ (?)
၃–ပါဇေဟိ (အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဋိန္တရံ)

အမနုဿော ကထံဝဏ္ဏော၊ ကိံ တေ အတ္ထံ အဘာသထ။
ယဉ္စ သုတ္ဝာ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမှေ စ ကေဝလီ။

ဥပဝုတ္ထဿ မေ ပုဗ္ဗေ၊ ယိဋ္ဌုကာမဿ မေ သတော။
အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော အာသိ၊ ကုသပတ္တပရိတ္ထတော။

တတော မေ ဗြဟ္မာ ပါတုရဟု၊ ဗြဟ္မလောကာ သနန္တနော။
သော မေ ပဥ္ဍံ ဝိယာကာသိ၊ တံ သုတ္ဝာ န ဂဟေ ရမေ။

သဒ္ဒဟာမိ အဟံ ဘောတော၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသိ။
အမနုဿဝစော သုတ္ဝာ၊ ကထံ ဝတ္တေထ အညထာ။

တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမ၊ သတ္ထာ ဂေါဝိန္ဒ နော ဘဝံ။
မဏိ ယထာ ဝေဋ္ဌုရိယော၊ အကာစော ဝိမလော သုဘော။
ဧဝံ သုဒ္ဓါ စရိဿာမ၊ ဂေါဝိန္ဒဿာနုသာသနေတိ။

သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ။ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

ဆခတ္တိယအာမန္တနာ

၃၂၂။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ "အည် ဒါနိ ဘဝန္တော ပုရောဟိတံ ပရိယေသန္တု၊ ယော ဘဝန္တာနံ ရဇ္ဇေ အနုသာသိဿတိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ၊ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ"န္တိ။ အထ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ "ဣမေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဓနလုဒ္ဓါ၊ ယန္နုန မယံ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဓနေန သိက္ခေယျာမာ"တိ။ တေ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမာဟံသု "သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ ဘော ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတံ သာပတေယျံ၊ တတော ဘောတော ယာဝတကေန အတ္ထော၊ တာဝတကံ အာဟရီယ-တ"န္တိ။ အလံ ဘော မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသာ၊ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ

အဂါရံ အဗ္ဗောဝသတာ၊ ပမ္ဘိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ အထ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ "ဣမေ ခေါ ပြာဟ္မဏာ နာမ ဣတ္ထိလုဒ္ဓါ၊ ယံနူန မယံ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ပြာဟ္မဏံ ဣတ္ထိဟိ သိက္ခေယျာမာ"တိ။ တေ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ပြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဧဝမာဟံသု "သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ဘော ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတာ ဣတ္ထိယော၊ တတော ဘောတော ယာဝတိကာဟိ အတ္ထော၊ တာဝတိကာ အာနိယတ"န္တိ။ အသံ ဘော မမပိမာ[1] စတ္တာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော၊ တာပါဟံ သမ္ဘာ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပမ္ဘိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ပြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ နု သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဗ္ဗောဝသတာ၊ ပမ္ဘိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။

၃၂၃။ သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပမ္ဘိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပမ္ဘိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

သစေ ဇဟထ ကာမာနိ၊ ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော။
အာရမ္ဘဥ္စ ဒဠှာ ဟောထ၊ ခန္တိဗလသမာဟိတာ။

ဧသ မဂ္ဂေါ ဥဇုမဂ္ဂေါ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ အနုတ္တရော။
သဒ္ဓမ္မော သန္တိ ရက္ခိတော၊ ပြဟ္မလောကူပပတ္တိယာတိ။

တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတု၊ သတ္တန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပမ္ဘိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော သတ္တ ဝဿာနိ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတုံ၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယ[2] ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ပြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ပြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ နု သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဗ္ဗောဝသတာ၊ ပမ္ဘိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ဆမ္ဘသ္ဿာနိ အာဂမေတု။ပ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ

---

[1]-မမဝိတာ (က)၊ မမဝိ (သီ) [2]-မန္တာယ (ဇဟုသု)

ဝဿံ အာဂမေတု၊ ဧကဿ ဝဿဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော ဧကံ ဝဿံ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတုံ၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတု၊ သတ္တန္ဒံ မာသာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော သတ္တ မာသာနိ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတုံ၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ဆ မာသာနိ အာဂမေတု။ပ။ ပဉ္စ မာသာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ မာသာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ မာသံ အာဂမေတု။ အဒ္ဓမာသံ အာဂမေတု၊ အဒ္ဓမာသဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော အဒ္ဓမာသော၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ အဒ္ဓမာသံ အာဂမေတုံ၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တာဟံ အာဂမေတု၊ ယာဝ မယံ သကေ ပုတ္တဘာတရော ရဇ္ဇေန[၁] အနုသာသိဿာမ၊

၁-ရဇ္ဇေ (သျာ)

သတ္တာဟဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။ န စိရံ ခေါ ဘော သတ္တာဟံ၊ အာဂမေဿာမဟံ ဘဝန္တေ သတ္တာဟန္တိ။

ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံအာမန္တနာ

၃၂၄။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ "အည် ဒါနိ ဘဝန္တော အာစရိယံ ပရိယေသန္တု၊ ယော ဘဝန္တာနံ မန္တေ ဝါစေဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ"န္တိ။ မာ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဘော အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ၊ ဗြဟ္မည် မဟေသက္ခဥ္စ မဟာလာဘဥ္စာတိ။ မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ "ပဗ္ဗဇ္ဇာ အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ၊ ဗြဟ္မည် မဟေသက္ခဥ္စ မဟာလာဘဥ္စာ"တိ။ ကော နု ခေါ ဘော အညတြ မယာ မဟေသက္ခတရော ဝါ မဟာလာဘတရော ဝါ။ အဟံ ဟိ ဘော ဧတရဟိ ရာဇာဝ ရည် ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ[1] ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

ဘရိယာနံအာမန္တနာ

၃၂၅။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေါစ "ယာ ဘောတီနံ ဣစ္ဆတိ၊ သကာနိ ဝါ ဥတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု အည် ဝါ ဘတ္တာရံ ပရိယေသတု။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘောတီ

၁–ဗြဟ္မာနံ (သီ၊ ဣ၊ က)

အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘောတီ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ"န္တိ။ တွညေဝ နော ဉာတိ ဉာတိကာမာနံ၊ တွံ ပန ဘတ္တာ ဘတ္တုကာမာနံ။ သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ

၃၂၆။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယာ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏ-မဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ စတ္တာရီသာ စ ဘရိယာ သာဒိသိယော အနေကာနိ စ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဂဟပတိသဟဿာနိ အနေကေဟိ စ ဇုတ္ထာဂါရေဟိ ဇုတ္ထိယော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ တာယ သုဒံ ဘော ပရိသာယ ပရိဝုတော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။ ယံ ခေါ ပန ဘော တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပသင်္ကမတိ။ တတ္ထ ရာဇာဝ ဟောတိ ရည်ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မနုဿာ ခိပန္တိ ဝါ ဥပက္ခလန္တိ ဝါ။ တေ ဧဝမာဟံသု "နမတ္ထု မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ နမတ္ထု သတ္တ ပုရောဟိတဿာ"တိ။

၃၂၇။ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဘော ဗြာဟ္မဏော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဇုတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာ-သဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတ္ဝာ ဝိဟာသိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ မုဒိတာ-သဟဂတေန စေတသာ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတ္ဝာ ဝိဟာသိ။ သာဝကာနံ စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ။

၃၂၈။ ယေ ခေါ ပန ဘော တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သာဝကာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ န သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာ-ရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ သဗ္ဗနိဟီနံ ကာယံ ပရိပူရေသုံ၊ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေသုံ။ ဣတိ ခေါ ဘော[၁] သဗ္ဗေသံယေဝ တေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဟောသိ အဝဉ္ဇာ သဖလာ သဥဒြယာတိ။

၃၂၉။ သရတိ တံ ဘဂဝါတိ။ သရာမဟံ ပဉ္ဇသိခ။ အဟံ တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိံ။ အဟံ တေသံ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိံ။ တံ ခေါ ပန မေ ပဉ္ဇသိခ ဗြဟ္မစရိယံ နှ နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ။

ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္ဇသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမဉ္ဇ တံ ပဉ္ဇသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ခေါ တံ ပဉ္ဇသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

၃၃၀။ ယေ ခေါ ပန မေ ပဉ္ဇသိခ သာဝကာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ တေ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ ယေ န သဗ္ဗေန-သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ တေ ပဉ္ဇန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ

၁–ပန (သျာ၊ က)

ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ ဟောန္တိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ ယေ နသဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော ဟောန္တိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္ဒာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ[၁]။ ယေ နသဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ ဟောန္တိ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ ဣတိ ခေါ ပဉ္ဇသိခ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ[၂] အဝဉ္ဇ၂ သဖလာ သဥဒြယာတိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ပဉ္ဇသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ အနုမောဒိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝန္တရဓာယီတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၁–ကရောန္တိ (သီ၊ ဣ) ၂–ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဟောသိ (က)

၇–မဟာသမယသုတ္တ

၃၃၁။ ဧवံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေव အရဟန္တေဟိ၊ ဒသဟိ စ လောကဓာတုဟိ ဒေဝတာ ယေဘုယ္ယေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဿ။ အထ ခေါ စတုန္နံ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ[1] တေဒဟောသိ "အယံ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေव အရဟန္တေဟိ၊ ဒသဟိ စ လောကဓာတုဟိ ဒေဝတာ ယေဘုယ္ယေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဿ။ ယံနူန မယမ္ပိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယ္ယာမ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပစ္စေက ဂါထံ[2] ဘာသေယ္ယာမာ"တိ။

၃၃၂။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ သေယ္ယထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယ္ယ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယ္ယ။ ဧवमेव သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု အန္တရဟိတာ ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟေသုံ။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္တာ ဧကမန္တံ အट္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ ဧကာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"မဟာသမယော ပဝနသ္မိံ၊ ဒေဝကာယာ သမာဂတာ။
အာဂတမ္ဘ ဣမံ ဓမ္မသမယံ၊ ဒဿိတာယေ အပရာဇိတသံဃ"န္တိ။

အထ ခေါ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"တတြ ဘိက္ခဝေါ သမာဒဟံသု၊ စိတ္တမတ္တနော ဥဇုကံ အကံသု[3]။
သာရထိံ နေတ္တာနိ ဂဟေတ္တာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ရက္ခန္တိ ပဏ္ဍိတာ"တိ။

အထ ခေါ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"ဆေတ္တာ ခီလံ ဆေတ္တာ ပလိဃံ၊ ဣန္ဒခီလံ ဥိဟစ္စ[4] မနေဇာ။
တေ စရန္တိ သုဒ္ဓါ ဝိမလာ၊ စက္ခုမတာ သုဒန္တာ သုသုနာဂါ"တိ။

၁–ဒေဝါနံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)
၂–ဥဇုကမကံသု (သီ၊ သျာ၊ ဋ)
၃–ပစ္စေကဂါထံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)၊ ပစ္စေကဂါထာ (က-သီ)
၄–ဥဟစ္စ (က)

အထ ခေါ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဧမံ ဂါထံ အဘာသိ။

"ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊ နတေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ"တိ။

ဒေဝတာသန္ဓိပါတ

၃၃၃။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ ဒသသု လောကဓာတူသု ဒေဝတာ သန္ဓိပတိတာ (ဟောန္တိ)[၁] တထာဂတံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတံပရမာယေဝ[၂] ဒေဝတာ သန္ဓိပတိတာ အဟေသုံ သေယျထာပိ မယ္ဟံ ဧတရဟိ။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတံပရမာယေဝ ဒေဝတာ သန္ဓိပတိတာ ဘဝိဿန္တိ သေယျထာပိ မယ္ဟံ ဧတရဟိ။ အာစိက္ခိဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ၊ ကိတ္တယိဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ၊ ဒေသေဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။

၃၃၄။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

သိလောကမနုကဿာမိ၊ ယတ္ထ ဘုမ္မာ တဒဿိတာ။
ယေ သိတာ ဂိရိဂဗ္ဘရံ၊ ပဟိတတ္တာ သမာဟိတာ။

ပုထူသီဟာဝ သလ္လီနာ၊ လောမဟံသာဘိသမ္ဘုနော။
ဩဒါတမနသာ သုဒ္ဓါ၊ ဝိပ္ပသန္ဓမနာဝိလာ[၃]။

ဘိယျော ပဉ္ဇသတေ ဥတ္ဂာ၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။
တတော အာမန္တယီ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ။
တေ စ အာတပ္ပမကရုံ၊ သုတ္ဂာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။

တေသံ ပါတုရဟု ဥဏံ၊ အမနုဿာနဒဿနံ။
အပ္ပေကေ သတမဒ္ဒက္ခုံ၊ သဟဿံ အထ သတ္တရိံ။

၁–( ) သီ-ဧပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ၊ ၂-ဧတပရမာယေဝ (သီ၊သျာ၊ဧ) ၃-ဝိပ္ပသန္ဓာမနာဝိလာ(ဧ၊က)

သတံ ဧကေ သဟဿာနံ၊ အမနုဿာနမဒ္ဒသုံ။
အပ္ပေကေနန္တမဒ္ဒက္ခုံ၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ ဖုဋ္ဌာ အဟုံ။

တဿ သဗ္ဗံ အဘိညာယ၊ ဝေဝ[1]ဿိတ္ဝာန စက္ခုမာ။
တတော အာမန္တယိ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေ။
ယေ ဝေါဟံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ဂိရာဟိ အနုပုဗ္ဗသော။

၃၃၅။ သတ္တသဟဿာ တေ ယက္ခာ၊ ဘုမ္မာ ကာပိလဝတ္ထဝေ။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိ ဝနံ။

ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော [2]၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိ ဝနံ။

သာတာဂိရာ တိသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိ ဝနံ။

ဣစ္ဆေတေ သောဠသသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိ ဝနံ။

ဝေဿာမိတ္တာ ပဠသတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိ ဝနံ။

ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကော၊ ဝေပုလ္လသ နိဝေသနံ။
ဘိယ္ယော နံ သတသဟဿံ၊ ယက္ခာနံ ပယိရုပါသတိ။
ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကော၊ သောပါဂါ သမိတိ ဝနံ။

၃၃၆။ ပုရိမဿ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဓတရဋ္ဌော ပသာသတိ။
ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

၁–ဝဝကွိတ္ဝာန (သီ၊သျာ၊ဋ)၊ အဝေကွိတ္ဝာန (ဋီကာ) ၂–ဇုတိမန္တော (သီ၊ဋ)

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဇုန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဇုဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဒက္ခိဏဉ္ဇ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဝိရူဠ္ဇော တံ ပသာသတိ[၁]။
ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဇုန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဇုဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ပစ္ဆိမဉ္ဇ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဝိရူပက္ခော ပသာသတိ။
နာဂါနဉ္ဇ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဇုန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဇုဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဥတ္တရဉ္ဇ ဒိသံ ရာဇာ၊ ကုဝေရော တံ ပသာသတိ။
ယက္ခာနဉ္ဇ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဇုန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဇုဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ပုရိမံ ဒိသံ ဓတရဋ္ဌော၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠ္ဇကော။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ။

စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ၊ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ[၂] အဋ္ဌံသု၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။

၃၃၇။ တေသံ မာယာဝိနော ဒါသာ၊ အာဂုံ[၃] ဝဠုနိကာ သဌာ။
မာယာ ကုဋ္ဌေဏ္ဍု ဝိဋ္ဌေဏ္ဍု[၄]၊ ဝိဋ္ဌုစ္စ[၅] ဝိဋ္ဌုဋ္ဌော သဟ။

စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္ဓိဃဏ္ဍု[၆] နိဃဏ္ဍု စ။
ပနာဒေါ ဩပမညော စ၊ ဒေဝသူတော စ မာတလိ။

၁–တပ္ပသာသတိ (သျာ) ၂–ဒဒ္ဒဋ္ဌမာနာ (က) ၃–အာဂူ (သျာ)၊ အာဂု (သီ၊ဇု) ဧဝမုပရိပိ။
၄–ဝေဋ္ဌေဏ္ဍု (သီ၊သျာ၊ဇု) ၅–ဝိဋ္ဌူ စ (သျာ) ၆–ကိန္ဓုဃဏ္ဍု (သီ၊သျာ၊ဇု)

စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဋ္ဌောရာဇာ ဇနေသဘော[၁]။
အာဂါ ပဉ္ဇသိခေါ စေဝ၊ တိမ္ဗရူ သူရိယဝစ္ဆသာ[၂]။

ဧတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ သဟ ရာဇုဘိ။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

၃၃၈။ အထာဂုံ နာဂသာ နာဂါ၊ ဝေသာလာ သဟတစ္ဆကာ။
ကမ္ပလဿတရာ အာဂုံ၊ ပါယာဂါ သဟ ဉာတိဘိ။

ယာမုနာ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ အာဂူ နာဂါ ယသဿိနော။
ရောဝဏော မဟာနာဂေါ၊ သောပါဂါ သမိတိံ ဝနံ။

ယေ နာဂရာဇေ သဟသာ ဟရန္တိ၊ ဒိဗ္ဗာ ဒိဇာ ပက္ခိ ဝိသုဒ္ဓစက္ခူ။
ဝေဟာယသာ[၃] တေ ဝနမဇ္ဈပတ္တာ၊စိတြာ သုပဏ္ဏာ ဇုတိ တေသ နာမံ။

အဘယံ တဒါ နာဂရာဇာနမာသိ၊ သုပဏ္ဏတော ခေမမကာသိ ဗုဒ္ဓေါ။
သဏ္ဍာဟိ ဝါစာဟိ ဥပဝှယန္တာ၊ နာဂါ သုပဏ္ဏာ သရဏမကံသု ဗုဒ္ဓံ။

၃၃၉။ ဇိတာ ဝဇိရဟတ္ထေန၊ သမုဒ္ဒံ အသုရာသိတာ။
ဘာတရော ဝါသဝဿေတေ၊ ဇုဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။

ကာလကဉ္ဇာ မဟာဘိသ္ဓာ[၄]၊ အသုရာ ဒါနဝေဃသာ။
ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ၊ ပဟာရာဒေါ နမုစီ သဟ။

သတဉ္ဇ ဗလိပုတ္တာနံ၊ သဗ္ဗေ ဝေရောစနာမကာ။
သန္ဓယ္ဟိတ္ဟာ ဗလိသေနံ[၅]၊ ရာဟုဘဒ္ဒမုပါဂမုံ။
သမယော ဒါနိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

၃၄၀။ အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော တဒါဂမုံ။
ဝရုဏာ ဝါရဏာ[၆] ဒေဝါ၊ သောမော စ ယသသာ သဟ။

မေတ္တာ ကရုဏာ ကာယိကာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသဿိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

၁–ဇနောသဘော (သျာ)
၂–သုရိယဝစ္ဆသာ (သီ၊ဇု)
၃–ဝေဟာသယာ (သီ၊ဇု)
၄–ကာလကဉ္ဇာ မဟာဘိသာ (သီ၊ဇု)
၅–ဗလိသေနံ (သျာ)
၆–ဝါရုဏာ (သျာ)

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဝေဏ္ဍုဒေဝါ သဟလိ စ[၁]၊ အသမာ စ ဒုဝေ ယမာ။
စန္ဒဿူပနိသာ ဒေဝါ၊ စန္ဒမာဂုံ ပုရက္ခတွာ။

သူရိယဿူပနိသာ[၂] ဒေဝါ၊ သူရိယမာဂုံ ပုရက္ခတွာ။
နက္ခတ္တာနိ ပုရက္ခတွာ၊ အာဂုံ မန္ဒဝလာဟကာ။

ဝသူနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော၊ သက္ကောပါဂါ ပုရိန္ဒဒေါ။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

အထာဂုံ သဟဘူ ဒေဝါ၊ ဇလမဂ္ဂိ သိခါရိဝ။
အရိဋ္ဌကာ စ ရောဇာ စ၊ ဥမာပုပ္ပနိဘာသိနော။

ဝရုဏာ သဟဓမ္မာ စ၊ အစ္စုတာ စ အနေဇကာ။
သူလေယျရုစိရာ အာဂုံ၊ အာဂုံ ဝါသဝနေသိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သမာနာ မဟာသမနာ၊ မာနုသာ မာနုသုတ္တမာ။
ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာ အာဂုံ၊ အာဂုံ မနောပဒေါသိကာ။

အထာဂုံ ဟရယော ဒေဝါ၊ ယေ စ လောဟိတဝါသိနော။
ပါရဂါ မဟာပါရဂါ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသဿိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သုက္ကာ ကရမ္ဘာ[၃] အရုဏာ၊ အာဂုံ ဝေဃနသာ သဟ။
ဩဒါတဂယ္ဟာ ပါမောက္ခာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ဝိစက္ခဏာ။

၁–ဝေဏ္ဍူ စ ဒေဝါ သဟလိ စ (သီ၊ ဣ) ၂–သုရိယဿူပနိသာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၃–ကရုမ္ဘာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

သဒါမတ္တာ ဟာရဂဇာ၊ မိဿကာ စ ယသဿိနော။
ထနယံ အာဂ ပဇ္ဇုန္ဒော၊ ယော ဒိသာ အဘိဝဿတိ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ခေမိယာ တုသိတာ ယာမာ၊ ကဋ္ဌကာ စ ယသဿိနော။
လမ္ဖီတကာ လာမသေဋ္ဌာ၊ ဇောတိနာမာ စ အာသဝါ။
နိမ္မာနရတိနော အာဂုံ၊ အထာဂုံ ပရနိမ္မိတာ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သဋ္ဌေတေ ဒေဝနိကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
နာမန္ဓယေန အာဂစ္ဆုံ[၁]၊ ယေ စညေ သဒိသာ သဟ။

ပဝုဋ္ဌဇာတိမခိလံ[၂]၊ ဩဃတိဏ္ဏမနာသဝံ။
ဒက္ခေမောဃတရံ နာဂံ၊ စန္ဒံဝ အသိတာတိဂံ။

၃၄၁။ သုဗြဟ္မာ ပရမတ္တော စ[၃]၊ ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော သဟ။
သနက်ုမာရော တိဿော စ၊ သောပါဂ သမိတိံ ဝနံ။

သဟဿံ ဗြဟ္မလောကာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘိတိဋ္ဌတိ။
ဥပပန္ဒော ဇုတိမန္တော၊ ဘိသ္မာကာယော ယသဿိသော။

ဒသေတ္ထ ဣဿရာ အာဂုံ၊ ပစ္စေကဝသဝတ္တိနော။
တေသဉ္ဇ မဇ္ဈတော အာဂ၊ ဟာရိတော ပရိဝါရိတော။

၃၄၂။ တေ စ သဗ္ဗေ အဘိက္ကန္တေ၊ သဇ္ဇန္ဒေ[၄] ဒေဝေ သဗြဟ္မကေ။
မာရသေနာ အဘိက္ကာမိ၊ ပဿ ကဏ္ဍဿ မန္ဒိယံ။

ဧထ ဂဏ္ဍထ ဗန္ဓထ၊ ရာဂေန ဗဒ္ဓမတ္ထု ဝေါ။
သမန္တာ ပရိဝါရေထ၊ မာ ဝေါ မုဉ္ဇိတ္ထ ကောစိ နံ။

၁–အာဂဉ္ဆုံ (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဇ)
၂–ပဝုတ္ထဇာတိံ အခိလံ (သီ၊ ဇ္ဇ)
၃–ပရမတ္တော စ (က)
၄–သိန္ဒေ (သျာ)

ဣတိ တတ္ထ မဟာသေနော၊ ကဏ္ဍော သေနံ အပေသယိ။
ပါဏိနာ တလမာဟစ္စ၊ သရံ ကတ္ဒာန ဘေရဝံ။

ယထာ ပါဝုဿကော မေဃော၊ ထနယန္တော သဝိဇ္ဇုကော။
တဒါ သော ပစ္စုဒါဝတ္တိ၊ သက်ုဒ္ဓေါ အသယံဝသေ[၁]။

၃၄၃။ တဥ္ဥ သဗ္ဗံ အဘိညာယ၊ ဝဝတ္ထိတ္ဒာန စက္ခုမာ။
တတော အာမန္တယီ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ။
တေ စ အာတပ္ပမကရုံ၊ သုတ္ဒာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
ဝီတရာဂေဟိ ပက္ကာမုံ၊ နေသံ လောမာပိ ဣဥ္ဇယုံ။

သဗ္ဗေ ဝိဇိတသင်ါမာ၊ ဘယာတီတာ ယသဿိနော။
မောဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိ၊ သာဝကာ တေ ဇနေသုတာတိ။

မဟာသမယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၁–အသယံဝသီ (သီ၊ဣ)

၈-သက္ကပဉ္ဇသုတ္တ

၃၄၄။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဇုန္ဒသာလဂုဟာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဥဿုက္ကံ ဥဒပါဒိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ အထ ခေါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ "ကဟံ နု ခေါ ဘဂဝါ ဧတရဟိ ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ မဂဓေသု ဝိဟရန္တံ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဇုန္ဒသာလဂုဟာယံ၊ ဒိသ္ဝာန ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ "အယံ မာရိသာ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဇုန္ဒသာလဂုဟာယံ။ ယဒိ ပန မာရိသာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ"န္တိ။ "ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ"တိ ခေါ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပစ္စဿောသုံ။

၃၄၅။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္ဇသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ [၁] အာမန္တေသိ "အယံ တာတ ပဉ္ဇသိခ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဇုန္ဒသာလဂုဟာယံ။ ယဒိ ပန တာတ ပဉ္ဇသိခ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ"န္တိ။ "ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ"တိ ခေါ ပဉ္ဇသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒါယ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ အနုစရိယံ ဥပါဂမိ။

၃၄၆။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ ပရိဝုတော ပဉ္ဇသိခေန ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တေန ပုရက္ခတော သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော မဂဓေသု ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေဒိယကော

၁-ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ (သျာ)

ပဋ္ဌတော အတိရိဝ ဩဘာသဇာတော ဟောတိ အမ္ဗသဏ္ဍာ စ ဗြာဟ္မဏဂါမော ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန။ အပိသုဒံ ပရိတော ဂါမေသု မနုဿာ ဝေမာဟံသု "အာဒိတ္တသု နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဋ္ဌတော။ ဈာယတိသု[၁] နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဋ္ဌတော။ ဇလတိသု[၂] နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဋ္ဌတော။ ကိံသု နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဋ္ဌတော အတိရိဝ ဩဘာသဇာတော အမ္ဗသဏ္ဍာ စ ဗြာဟ္မဏဂါမော"တိ။ သံဝိဂ္ဂါ လောမဟဋ္ဌဇာတာ အဟေသုံ။

၃၄၇။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္ဍသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ "ဒုရုပသက်မာ ခေါ တာတ ပဉ္ဍသိခ တထာဂတာ မာဒိသေန၊ ဈာယီ ဈာနရတာ၊ တဒန္တရံ[၃] ပဋိသလ္လီနာ။ ယဒိ ပန တွံ တာတ ပဉ္ဍသိခ ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ပသာဒေယျာသိ၊ တယာ တာတ ပဌမံ ပသာဒိတံ ပစ္ဆာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသက်မေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ"န္တိ။ "ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ"တိ ခေါ ပဉ္ဍသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိသုတ္တာ ဗေလုဝပဏ္ဍုပီဏံ အာဒါယ ယေန ဇုန္ဒသာလဂုဟာ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ "ဧတ္တောဝတာ မေ ဘဂဝါ နေဝ အတိဒူရေ ဘဝိဿတိ နာစ္စာသန္ဓေ၊ သဒ္ဒဥ္ဇ မေ သောဿတီ"တိ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

ပဉ္ဍသိခဂီတဂါထာ

၃၄၈။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ပဉ္ဍသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဗေလုဝ-ပဏ္ဍုပီဏံ[၄] အဿာဝေသိ၊ ဇုမာ စ ဂါထာ အဘာသိ ဗုဒ္ဓူပသဋ္ဌိတာ ဓမ္မူပသဋ္ဌိတာ သံဃူပသဋ္ဌိတာ အရဟန္တူပသဋ္ဌိတာ ကာမူပသဋ္ဌိတာ။

"ဝန္ဒေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္ဗရုံ သူရိယဝစ္ဆသေ။
ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ၊ အာနန္ဒဇနနီ မမ။

ဝါတောဝ သေဒတံ ကန္တော၊ ပါနီယံဝ ပိပါသတော။
အဂိဒ္ဓသိ ပိယာမေသိ၊ ဓမ္မော အရဟတာမိဝ။

အာတုရသေဝ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဘောဇနံဝ ဇိဃစ္ဆတော။
ပရိနိဗ္ဗာပယ မံ ဘဒ္ဒေ၊ ဇလန္တမိဝ ဝါရိနာ။

၁–ဈာယတသု (သျာ)၊ ပဇ္ဇာယိတသု (သီ၊ဇု)
၂–ဇလတသု (သျာ)၊ ဇလိတသု (သီ၊ဇု)
၃–တဒနန္တရံ (သီ၊သျာ၊ဇု၊က)
၄–ဝေဋ္ဌုဝပဏ္ဍုပီဏံ အာဒါယ (သျာ)

သီတောဒကံ ပေါက္ခရဏိ၊ ယုတ္တံ ကိဉ္ဇက္ခရေဏုနာ။
နာဂေါ ဃမ္မာဘိတတ္တောဝ၊ ဩဂါဟေ တေ ထနူဒရံ။

အစ္စက်ုသောဝ နာဂေါဝ၊ ဇိတံ မေ တုတ္တတောမရံ။
ကာရဏံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သမ္မတ္တော လက္ခဏူရုယာ။

တယိ ဂေဓိတစိတ္တောသို၊ စိတ္တံ ဝိပရိဏာမိတံ။
ပဋိဂန္တုံ နဲ သက္ကောမိ၊ ဝက်ဃသ္တောဝ အမ္မုဇော။

ဝါမူရု သဇ မံ ဘဒ္ဒေ၊ သဇ မံ မန္ဒလောစနေ။
ပလိဿဇ မံ ကလျာဏိ၊ ဧတံ မေ အဘိပတ္ထိတံ။

အပ္ပကော ဝတ မေ သန္တော၊ ကာမော ဝေလ္လိတကေသိယာ။
အနေကဘာဝေါ သမုပ္ပါဒိ၊ အရဟန္တေဝ ဒက္ခိဏာ။

ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ အရဟန္တေသု တာဒိသု။
တံ မေ သဗ္ဗင်ကလျာဏိ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စဟံ။

ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ အသ္မိံ ပထဝိမဏ္ဍလေ။
တံ မေ သဗ္ဗင်ကလျာဏိ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတံ။

သကျပုတ္တောဝ ဈာနေန၊ ဧကောဒိ နိပကော သတော။
အမတံ မုနိ ဇိဂီသာနော[၁]၊ တမဟံ သူရိယဝစ္ဆသေ။

ယထာပိ မုနိ နန္ဒေယျ၊ ပတ္ဂာ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။
ဧဝံ နန္ဒေယျံ ကလျာဏိ၊ မိဿီဘာဝံ ဂတော တယာ။

သက္ကော စေ မေ ဝရံ ဒဇ္ဇာ၊ တာဝတိံသာနမိဿရော။
တာဟံ ဘဒ္ဒေ ဝရေယျာဟေ၊ ဧဝံ ကာမော ဒဋ္ဌော မမ။

သာလံဝ နဲ စိရံ ဖုလ္လံ၊ ပိတရံ တေ သုမေဓသေ။
ဝန္ဒမာနော နမဿာမိ၊ ယဿာသေတာဒိသီ ပဇာ"တိ။

၃၄၉။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ပဉ္ဇသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ "သံသန္ဒတိ ခေါ တေ ပဉ္ဇသိခ တန္တိဿရော ဂီတဿရေန၊ ဂီတဿရော စ တန္တိဿရေန၊ နဲ စ ပန[၂] တေ ပဉ္ဇသိခ တန္တိဿရော ဂီတဿရံ အတိဝတ္တတိ၊ ဂီတဿရော စ တန္တိဿရံ။ ကဒါ သံယူဋ္ဌာ ပန တေ ပဉ္ဇသိခ ဇုမာ ဂါထာ ဗုဒ္ဓူပသဒ္ဓိတာ

၁–ဇိဂိံသာနော (သီ၊ သျာ၊ ဇု)　　၂–နေဝ ပန (သျာ)

ဓမ္မူပသဋ္ဌိတာ သံဃူပသဋ္ဌိတာ အရဟန္တူပသဋ္ဌိတာ ကာမူပသဋ္ဌိတာ"တိ။ ဧကမိဒံ ဘန္တေ သမယံ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာภิสมฺพุทฺโธ။ တေန ခေါ ပနာဟံ ภนฺเต သမယေန ภทฺทิ နာม သူရိယဝစ္ဆသา တိမ္ဗရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော ธีตา၊ တမภิกฺขึ။ သာ ခေါ ပန ภนฺเต ภริยา ปฏิกามินี ဟောတိ၊ သိခဏ္ဍီ နာม မာတလိသ သင်္ဂါဟကသ ပုတ္တော၊ တမภิกฺขึ။ ယတော ခေါ အหํ ภนฺเต တံ ภริยํ နာလတ္ထံ ကေနစိ ปริยายေန။ အထာหํ ဗေလုဝပဏ္ဏုဋိကံ အာဒါယ ယေန တိမ္ဗရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော နိဝေသနံ တေနုปสงฺกมึ၊ ဥปสงฺกมิတ္တာ ဗေလုဝပဏ္ဏုဋိကံ အဿာဝေသึ၊ ဣမာ စ ဂါထာ အภาสึ ဗုဒ္ဓူပသဋ္ဌိတာ ဓမ္မူပသဋ္ဌိတာ သံဃူပသဋ္ဌိภา အရဟန္တူပ-သဋ္ဌိတာ ကာမူပသဋ္ဌိတာ။

"ဝန္ဒေ တေ ปิตရํ ภทฺเท၊ တိမ္ဗရုံ သူရိယဝစ္ဆသေ။
ယေန ဇာတာသိ ကလျာณี၊ အာနန္ဒဇနနี มม။ပ။

သာလံဝ နဗိရံ ဖုလ္လံ၊ ปิตรํ တေ သุมेधसे။
ဝန္ဒမာနော နมဿာมิ၊ ยสฺสาสฺเสตาทิสี ปဇာ"တိ။

ဧဝံ ဝุတ္တေ ภทฺเท ภทฺทิ သူရိယဝစ္ဆသာ မံ ဧတဒဝေါစ "နေ ခေါ မေ မာရိသ သော ภဂဝါ သမฺพุทฺโธ။ အပิ စ သุတောယေव မေ သော ภဂဝါ ဒေဝါနํ တาวတึสานํ သุဓမฺมายํ သภายํ ဥปนฺพุทฺโธ။ ယတော ခေါ တွံ မာရိသ တံ ภဂဝန္တํ ကိတฺเตสิ၊ ဟောတု နော ภเทฺท သมาคมော"တိ။ သောယေव နော ภทฺเท ตสฺสา ภริยา သဒ္ဓึ သมาคมော အဟောသိ။ နေ စ ဒါနိ ตတော ปฏฺฐาย။

သက္ကပသက်မ

၃၅၀။ အထ ခေါ သက္ကသ ဒေဝါနမိန္ဒသ ဧတဒဟောသိ "ปฏิသมฺโภทิ ปฏฺฐသิ ခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝปุตฺโต ภဂဝတา၊ ภဂဝါ စ ปฏฺฐသิ ခေနา"တိ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ปฏฺฐသิ ခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝปุตฺตํ အာมန္တေสิ "အภิဝါဒေหิ မေ တွံ ตาต ปฏฺฐသิ ခ ภဂဝန္တํ 'သက္ကော ภทฺเท ဒေဝါနမိန္ဒော သာมฺพโย သปရิษโท ภဂဝတော ปาเท သิရသา ဝန္ဒတี'တิ"။ "ဧဝံ ภทฺเท"တิ ခေါ ปฏฺฐသิ ခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝปุตฺโต သက္ကသ ဒေဝါနမိန္ဒသ ปฏิသုတฺวา ภဂဝန္တํ အภิဝါเทสิ "သက္ကော ภทฺเท ဒေဝါနမိန္ဒော သာมฺพโย သปရิษโท

ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ"တိ။ ဧဝံ သုခီ ဟောတု ပဥ္ဇသိခ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော၊ သုခကာမာ ဟိ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာတိ။

၃၅၁။ ဧဝဥ္ဇ ပန တထာဂတာ ဧဝရူပေ မဟေသက္ခေ ယက္ခေ အဘိဝဒန္တိ။ အဘိဝဒိတော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဇုန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဒေဝါပိ တာဝတိံသာ ဇုန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ပဥ္ဇသိခေါပိ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဇုန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိ-ဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဇုန္ဒသာလဂုဟာ ဝိသမာ သန္တီ သမာ သမပါဒိ၊ သမ္ဗာဓာ သန္တီ ဥရုန္ဒာ[၁] သမပါဒိ၊ အန္ဓကာရော ဂုဟာယံ အန္တရဓာယိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။ ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန။

၃၅၂။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ "အစ္ဆရိယမိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ၊ အဗ္ဘုတမိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ တာဝ ဗဟုကိစ္စဿ ဗဟုကရဏီယဿ ယဒိဒံ ဇုဓာဂမန"န္တိ။ စိရပဋိကာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသက်မိတုကာမော၊ အပိ စ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ကေဟိစိ ကေဟိစိ[၂] ကိစ္စကရဏီယေဟိ ဗျာဝဋော၊ ဧဝါဟံ နာသက္ခိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသက်မိတုံ။ ဧကမိဒံ ဘန္တေ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ သလဋ္ဌာဂါရကေ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ သာဝတ္ထိံ အဂမာသိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ တေန ခေါ ပန ဘန္တေ သမယေန ဘဂဝါ အညတရေန သမာဓိနာ နိသိန္နော ဟောတိ။ ဘူဇတိ စ[၃] နာမ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ ပရိစာရိကာ ဘဂဝန္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ ပဥ္ဇလိကာ နမဿမာနာ တိဋ္ဌတိ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ ဘူဇတိံ ဧတဒဝေါစံ "အဘိဝါဒေဟိ မေ တွံ ဘဂိနိ ဘဂဝန္တံ 'သက္ကော ဘန္တေ ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ'တိ"။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘန္တေ သာ ဘူဇတိ မံ ဧတဒဝေါစ "အကာလော ခေါ မာရိသ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါ"တိ။ တေန ဟိ ဘဂိနိ ယဒါ ဘဂဝါ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ။ အထ မမ ဝစနေန ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေဟိ "သက္ကော ဘန္တေ

၁-ဥရုဒ္ဒါ (က)　　၂-ကေဟိစိ (သျာ)　　၃-ဘုဥ္ဇတိ စ (သီ၊ ဇု)၊ ဘုဇဂီ (သျာ)

ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ"တိ။ ကစ္စိ မေ သာ ဘန္တေ ဘဂိနီ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေသိ။ သရတိ ဘဂဝါ တဿာ ဘဂိနိယာ ဝစနန္တိ။ အဘိဝါဒေသိ မံ သာ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘဂိနီ၊ သရာမဟံ တဿာ ဘဂိနိယာ ဝစနံ။ အပိစာဟံ အာယသ္မတော နေမိသဒ္ဒေန[၁] တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတောတိ။ ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ အမှေဟိ ပဌမတရံ တာဝတိံသကာယံ ဥပပန္နာ၊ တေသံ မေ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ "ယဒါ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓါ၊ ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ"တိ။ တံ မေ ဇုဒံ ဘန္တေ သက္ခိဒိဋ္ဌံ၊ ယတော တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ၊ ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာတိ။

ဂေါပကဝတ္ထု

၃၅၃။ ဇုဓေဝ ဘန္တေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဂေါပိကာ နာမ သကျဓီတာ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနီ၊ သာ ဇုတ္ထိတ္တံ[၂] ဝိရာဇေတ္ဝာ ပုရိသတ္တံ[၃] ဘာဝေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ အမှာကံ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈုပဂတာ။ တတြပိ နံ ဧဝံ ဇာနန္တိ "ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော"တိ။ အညေပိ ဘန္တေ တယော ဘိက္ခူ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ တေ ပဋ္ဌဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂ္ဂီဘူတာ ပရိစာရယမာနာ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ အမှာကံ ပါရိစရိယံ။ တေ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတေ အမှာကံ ပါရိစရိယံ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ပဋိစောဒေသိ "ကုတောမုခါ နာမ တုမှေ မာရိသာ တဿ ဘဂဝတော ဓမ္မံ အဿုတ္ထ[၄]။ အဟံ ဟိ နာမ ဇုတ္ထိကာ သမာနာ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနီ ဇုတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေတ္ဝာ ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ သက္ကဿ ဒေဝါန-မိန္ဒဿ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈုပဂတာ။ ဇုဓာပိ မံ ဧဝံ ဇာနန္တိ 'ဂေါပကော ဒေဝ-ပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော'တိ။ တုမှေ ပန မာရိသာ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဝာ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌရူပံ ဝတ ဘော အဒ္ဒသာမ၊ ယေ မယံ

၁–စက္ကနေမိသဒ္ဒေန (သျာ)
၂–ဇုတ္ထိစိတ္တံ (သျာ)
၃–ပုရိသစိတ္တံ (သျာ)
၄–အာယုဟိတ္ထ (သျာ)

အဒ္ဒသာမ သဟဓမ္မိကေ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္ဒေ''တိ။ တေသံ ဘန္တေ ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန ပဋိစောဒိတာနံ ဒွေ ဒေဝါ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သတိံ ပဋိလဘိံသု ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊ ဧကော ပန ဒေဝေါ ကာမေ အဇ္ဈာဝသိ။

၃၅၄။ ဥပါသိကာ စက္ခုမတော အဟောသိံ၊
နာမမ္ပိ မယ့ံ အဟု "ဂေါပိကာ"တိ။
ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ အဘိပ္ပသန္ဒာ၊
သံဃဉ္ဇုပဋ္ဌာသိံ ပသန္ဒစိတ္တာ။

တသေဝ ဗုဒ္ဓဿ သုဓမ္မတာယ၊
သက္ကဿ ပုတ္တောမှိ မဟာနုဘာဝေါ။
မဟာဇုတီကော တိဒိဝူပပန္ဒော၊
ဇာနန္တိ မံ ဇုဓာပိ ''ဂေါပကော''တိ။

အထဒ္ဒသံ ဘိက္ခဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ၊
ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတေ ဝသီနေ။
ဇုမေဟိ တေ ဂေါတမသာဝကာသေ၊
ယေ စ မယံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတာ။

အန္ဒေန ပါနေန ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊
ပါဒူပသင်္ဂယ့ သကေ နိဝေသနေ။
ကုတောမုခါ နာမ ဇုမေ ဘဝန္တောဝ၊
ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မာနိ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ[၁]။

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟိ ဓမ္မော၊
သုဒေသိတော စက္ခုမတာနုဗုဒ္ဓေါ။
အဟံ ဟိ တုမှေဝ ဥပါသမာနော၊
သုတ္ဘာန အရိယာန သုဘာသိတာနိ။

သက္ကဿ ပုတ္တောမှိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မဟာဇုတီကော တိဒိဝူပပန္ဒော။
တုမှေ ပန သေဋ္ဌမုပါသမာနာ၊
အနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတ္ဘာ။

၁–ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မံ နဲ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ (သျာ)

ဟီနံ ကာယံ ဥပပန္နာ ဘဝန္တောဝ၊
အနာနုလောမာ ဘဝတူပပတ္တိ။
ဒုဒ္ဒိဋ္ဌရူပံ ဝတ အဒ္ဒသာမ၊
သဟဓမ္မိကေ ဟီနကာယူပပန္နေ။

ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတာ ဘဝန္တောဝ၊
ဒေဝါနမာဂစ္ဆထ ပါရိစရိယံ။
အဂါရေ ဝသတော မယှံ၊
ဣမံ ပဿ ဝိသေသတံ။

ဣတ္ထီ ဟုတ္ဝာ သွဇ္ဇ ပုမောမှိ ဒေဝေါ၊
ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတောဝ။
တေ စောဒိတာ ဂေါတမသာဝကေန၊
သံဝေဂမာပါဒု သမေစ္စ ဂေါပကံ။

ဟန္ဒ ဝိယာယာမ[၁] ဗျာယာမ[၂]၊
မာ နော မယံ ပရပေဿာ အဟုမှာ။
တေသံ ဒုဝေ ဝိရိယမာရဘိ ံသု၊
အနုဿရံ ဂေါတမသာသနာနိ။

ဣဓေဝ စိတ္တာနိ ဝိရာဇယိတ္ဝာ၊
ကာမေသု အာဒီနဝမဒ္ဒသံသု။
တေ ကာမသံယောဇနဗန္ဓနာနိ၊
ပါပိမယောဂါနိ ဒုရစ္စယာနိ။

နာဂေါဝ သန္ဓာနိ ဂုဏာနိ[၃] ဆေတ္ဝာ၊
ဒေဝေ တာဝတိ ံသေ အတိက္ကမိ ံသု။
သဣန္ဒာ ဒေဝါ သပဇာပတိကာ၊
သဗ္ဗေ သုဓမ္မာယ သဘာယုပဝိဋ္ဌာ။

တေသံ နိသိန္ဓာနံ အဘိက္ကမိ ံသု၊
ဝိရာ ဝိရာဂါ ဝိရဇံ ကရောန္တာ။
တေ ဒိသ္ဝာ သံဝေဂမကာသိ ဝါသဝေါ၊
ဒေဝါဘိဘူ ဒေဝဂဏဿ မဇ္ဈေ။

၁–ဝိဂါယာမ (သျာ)၊ ဝိတာယာမ (ဣ) ၂–ဝိယာယမာမ (သီ၊ ဣ)
၃–သန္ဓာနဂုဏာနိ (သီ၊ ဣ)၊ သန္တာနိ ဂုဏာနိ (သျာ)

ဣမေဟိ တေ ဟိနကာယူပပန္နာ၊
ဒေဝေ တာဝတိံသေ အဘိက္ကမန္တိ။
သံဝေဂဇာတသ ဝစော နိသမ္မ၊
သော ဂေါပကော ဝါသဝမဇ္ဈဘာသိ။

ဗုဒ္ဓေါ ဇနိန္ဒတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
ကာမာဘိဘူ သက္ကမုနိတိ ဉာယတိ။
တသ္သေဝ တေ ပုတ္တာ သတိယာ ဝိဟိနာ၊
စောဒိတာ မယာ တေ သတိမဇ္ဈလတ္ထု[1]။

တိက္ခုံ တေသံ အာဝသိနေတ္ထ[2] ဧကော၊
ဂန္ဓမ္ဗကာယူပဂတော ဝသိနော။
ဒ္ဝေ စ သမ္ဗောဓိပထာနုသာရိနော၊
ဒေဝေါ ဟိ ဒ္ဝေန္တိ သမာဟိတတ္တာ။

ဇောဒိသိ ဓမ္မပ္ပကာသနေတ္ထ၊
နှ တတ္ထ ကိံ ကခ်ံတိ ကောစိ သာဝကော။
နိတိက္ခြသြ ဝိစိကိစ္ဆဆိန္ဒ၊
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ ဇိနံ ဇနိန္ဒံ။

ယံ တေ ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊
ဝိသေသံ အဇ္ဈဂံသု[3] တေ။
ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊
ဒုဝေ တေသံ ဝိသေသဂူ။

တသ ဓမ္မသ ပတ္တိယာ၊
အာဂတမှာသိ မာရိသ။
ကတာဝကာသာ ဘဂဝတာ၊
ပဠံ ပုဏ္ဏေမ မာရိသာတိ။

၃၅၅။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဇေတဝေါသိ "ဒ်ိဿရတ္ထံ ဝိသုဒ္ဓေါ ခေါ အယံ ယက္ခော[2]၊ ယံ ကိဉ္စိ မံ ပဠံ ပုစ္ဆိသတိ၊ သမ္ဗံ တံ အတ္ထသဠိတံယေဝ ပုစ္ဆိသတိ၊ နော အနတ္ထသဠိတံ။ ယဒ္ဓသ္ဓာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ၊ တံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ"တိ။

၁–အာဝသိနေတ္ထ (ဋီ)　　၂–အဇ္ဈဂမံသု (သျာ)　　၃–သက္ကော (သီ၊ သျာ၊ ဋီ)

၃၅၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

"ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉ်၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
တဿ တဿေဝ ပဉ္ဍဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ"တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၃၅၇။ ကတာဝကာသော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတာ ဇုမံ ဘဂဝန္တံ[1] ပဌမံ ပဉ်ံ အပုစ္ဆိ—

"ကိံသံယောဇနာ နု ခေါ မာရိသ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ၊ တေ 'အဝေရာ အဒဏ္ဍာ အသပတ္တာ အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော'တိ ဇုတိ စ နေသံ ဟောတိ၊ အထ စ ပန သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော"တိ။ ဇုတ္ထံ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ပဉ်ံ[2] အပုစ္ဆိ။ တဿ ဘဂဝါ ပဉ်ံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ—

"ဇုဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ၊ တေ 'အဝေရာ အဒဏ္ဍာ အသပတ္တာ အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော'တိ ဇုတိ စ နေသံ ဟောတိ၊ အထ စ ပန သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော"တိ။ ဇုတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉ်ံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဏာ မေတ္တ ကခ်ါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉ္ဍဝေယျာကရဏံ သုတ္ဘာ"တိ။

၃၅၈။ ဇုတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဘာ အနုမောဒိတ္ဘာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ[3] ပဉ်ံ အပုစ္ဆိ—

"ဇုဿာမစ္ဆရိယံ ပန မာရိသ ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ၊ ကိသ္မိံ သတိ ဇုဿာမစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဇုဿာမစ္ဆရိယံ န ဟောတီ"တိ။ ဇုဿာမစ္ဆရိယံ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ပိယာပ္ပိယနိဒါနံ ပိယာပ္ပိယ-သမုဒယံ ပိယာပ္ပိယဇာတိကံ ပိယာပ္ပိယပဘဝံ၊ ပိယာပ္ပိယေ သတိ ဇုဿာ-မစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ ပိယာပ္ပိယေ အသတိ ဇုဿာမစ္ဆရိယံ န ဟောတီတိ။

၁-ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဇုမံ (သီ၊ ဇု) ၂-ဇုမံ ပဌမံ ပဉ်ံ (သီ၊ ဇု) ၃-ဥတ္တရိံ (သီ၊ သျာ၊ ဇု)

"ပိယာပ္ပိယံ ပန မာရိသ ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ၊ ကိသ္မိံ သတိ ပိယာပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ပိယာပ္ပိယံ န ဟောတီ"တိ။ ပိယာပ္ပိယံ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဆန္ဒနိဒါနံ ဆန္ဒသမုဒယံ ဆန္ဒဇာတိကံ ဆန္ဒပဘဝံ၊ ဆန္ဒေ သတိ ပိယာပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ဆန္ဒေ အသတိ ပိယာပ္ပိယံ န ဟောတီတိ။

"ဆန္ဒော ပန မာရိသ ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ၊ ကိသ္မိံ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဆန္ဒော န ဟောတီ"တိ။ ဆန္ဒော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝိတက္ကနိဒါနော ဝိတက္ကသမုဒယော ဝိတက္ကဇာတိကော ဝိတက္ကပဘဝေါ၊ ဝိတက္ကေ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ၊ ဝိတက္ကေ အသတိ ဆန္ဒော န ဟောတီတိ။

"ဝိတက္ကော ပန မာရိသ ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ၊ ကိသ္မိံ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဝိတက္ကော န ဟောတီ"တိ။ ဝိတက္ကော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ပပဉ္ဇသညာသခ်ါနိဒါနော ပပဉ္ဇ-သညာသခ်ါသမုဒယော ပပဉ္ဇသညာသခ်ါဇာတိကော ပပဉ္ဇသညာသခ်ါပဘဝေါ၊ ပပဉ္ဇသညာသခ်ါယ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ၊ ပပဉ္ဇသညာသခ်ါယ အသတိ ဝိတက္ကော န ဟောတီတိ။

"ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ပပဉ္ဇသညာသခ်ါနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတီ"တိ။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန

၃၅၉။ သောမနဿံပါဟံ[၁] ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။ ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။ ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။

၃၆၀။ "သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပီ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ သောမနဿံ "ဣမံ ခေါ မေ သောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ"တိ၊ ဧဝရူပံ သောမနဿံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ သောမနဿံ "ဣမံ ခေါ မေ သောမနဿံ

၁–ပဟံ (သီ၊ဣ)၊ စာဟံ (သျာ၊ကံ)

သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဍ္ဎန္တိ''တိ၊ ဧဝရူပံ သောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ၁ ပဏီတတရေ။ ''သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၁။ ''ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိ-တဗ္ဗံပိ''တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဒေါမနဿံ ''ဣမံ ခေါ မေ ဒေါမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ''တိ၊ ဧဝရူပံ ဒေါမနဿံ နေ သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဒေါမနဿံ ''ဣမံ ခေါ မေ ဒေါမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဍ္ဎန္တိ''တိ၊ ဧဝရူပံ ဒေါမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ။ ''ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၂။ ''ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိ-တဗ္ဗံပိ''တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဥပေက္ခံ ''ဣမံ ခေါ မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ''တိ၊ ဧဝရူပါ ဥပေက္ခာ နေ သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဥပေက္ခံ ''ဣမံ ခေါ မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဍ္ဎန္တိ''တိ၊ ဧဝရူပါ ဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ။ ''ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ''တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၃။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပဗ္ဗဇ္ဇသညာသမ္ဘိနိရောဓ-သာရုပ္ပဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိတိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါန-မိန္ဒဿ ပဉ္ဍံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော

ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဏာ မေတ္တ ကမ္မိ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဋ္ဌဝေယျာကရဏံ သုတ္တာ"တိ။

ပါတိမောက္ခသံဝရ

၃၆၄။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္တာ အနုမောဒိတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဠုံ အပုစ္ဆိ—

"ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ"တိ။ ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။ ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။ ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ။

"ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိ-တဗ္ဗံပိ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ကာယ-သမာစာရံ "ဣမံ ခေါ မေ ကာယသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ"တိ၊ ဧဝရူပေါ ကာယသမာစာရော နသေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ကာယသမာစာရံ "ဣမံ ခေါ မေ ကာယသမာ-စာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ"တိ၊ ဧဝရူပေါ ကာယသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ "ကာယသမာ-စာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

"ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိ-တဗ္ဗံပိ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဝစီသမာစာရံ "ဣမံ ခေါ မေ ဝစီသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ"တိ၊ ဧဝရူပေါ ဝစီသမာစာရော နသေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဝစီသမာစာရံ "ဣမံ ခေါ မေ ဝစီသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ"တိ၊ ဧဝရူပေါ ဝစီသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ "ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံပိ အသေဝိတဗ္ဗံပိ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

"ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံ-ပိ"တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ပရိယေသနံ "ဣမံ ခေါ မေ ပရိယေသနံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ"တိ၊ ဧဝရူပါ ပရိယေသနာ နသေရိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ပရိယေသနံ "ဣမံ ခေါ မေ ပရိယေသနံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ"တိ။ ဧဝရူပါ ပရိယေသနာ သေရိတဗ္ဗာ။ "ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတိတိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋ္ဌံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဏော မေတ္ထ ကङ္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဋိဝေယျာကရဏံ သုတ္တာ"တိ။

ဣန္ဒြိယသံဝရ

၃၆၅။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္တာ အနုမောဒိတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဋ္ဌံ အပုစ္ဆိ—

"ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ"တိ။ စက္ခုဝိညေယ္ယံ ရူပံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ။ သောတဝိညေယ္ယံ သဒ္ဒံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ။ ဃာနဝိညေယ္ယံ ဂန္ဓံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ။ ဇိဝှါဝိညေယ္ယံ ရသံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ။ ကာယဝိညေယ္ယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပိ။ မနောဝိညေယ္ယံ ဓမ္မံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေရိတဗ္ဗံပိ အသေရိတဗ္ဗံပီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

"ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာ-ရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ယထာရူပံ ဘန္တေ စက္ခုဝိညေယ္ယံ ရူပံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဧဝရူပံ စက္ခုဝိညေယ္ယံ

ရူပံ နဲ သေဝိတဗ္ဗံ။ ယထာရူပဉ္ဇ ခေါ ဘန္တေ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ဧဝရူပံ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝိတဗ္ဗံ။ ယထာရူပဉ္ဇ ခေါ ဘန္တေ သောတဝိညေယျံ သဒ္ဒံ သေဝတော။ပ။ ဃာနဝိညေယျံ ဂန္ဓံ သေဝတော။ ဇိဝှါဝိညေယျံ ရသံ သေဝတော။ ကာယဝိညေယျံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ သေဝတော။ မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယျော ဓမ္မော နဲ သေဝိတဗ္ဗော။ ယထာရူပဉ္ဇ ခေါ ဘန္တေ မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယျော ဓမ္မော သေဝိတဗ္ဗော။

ဇုမဿ ခေါ မေ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနတော တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကခ်ါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဥ္ဇဝေယျာကရဏံ သုတ္ဆာ"တိ။

၃၆၆။ ဇုတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတ္ဆာ အနုမောဒိတ္ဆာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဥ္ဇံ အပုစ္ဆိ—

"သဗ္ဗေဝ နု ခေါ မာရိသ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ"တိ။ နဲ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာတိ။

"ကသ္မာ ပန မာရိသ နဲ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ"တိ။ အနေကဓာတု နာနာဓာတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ လောကော။ တသ္မိံ အနေကဓာတု နာနာဓာတုသ္မိံ လောကေ ယံ ယဒေဝ သတ္တာ ဓာတုံ အဘိနိဝိသန္တိ၊ တံ တဒေဝ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရန္တိ "ဇုဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ။ တသ္မာ နဲ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာတိ။

"သဗ္ဗေဝ နု ခေါ မာရိသ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ"တိ။ နဲ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာတိ။

"ကသ္မာ ပန မာရိသ နု သမ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္ဆန္နဒ္ဒါ အစ္ဆန္ဒ-ယောဂဏ္ဍေမိ အစ္ဆန္ဒဗြဟ္မစာရိ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာ"တိ။ ယေ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခူ။ တဏ္ဍာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တေ အစ္ဆန္ဒနိဒ္ဒါ အစ္ဆန္ဒယောဂဏ္ဍေမိ အစ္ဆန္ဒဗြဟ္မစာရိ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာ။ တသ္မာ နု သမ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္ဆန္ဒနိဒ္ဒါ အစ္ဆန္ဒယောဂဏ္ဍေမိ အစ္ဆန္ဒဗြဟ္မစာရိ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာတိ။

ဧတ္ထ ဘဂဝါ သက္ကသ ဒေဝါနမိန္ဒသ ပဋ္ဌိ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္ထမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခိ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဋ္ဌဝေယျာကရဏံ သုတ္တာ"တိ။

၃၆၇။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ ဝေဒေသိ။ ဧတမတ္ထံ ဝေဒေတ္တွာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

"ဧဝံ ဘဒ္ဒေ ရောဂေါ၊ ဧဝံ ဂဏ္ဍော၊ ဧဝံ သလ္လံ၊ ဧဝံ ဣမံ ပုရိသံ ပရိကဍ္ဎတိ တယိဒံ ဘဝယိ အဘိနိမ္မုတ္တိယာ။ တသ္မာ အယံ ပုရိသော ဥဗ္ဘာဝစမာပဇ္ဇတိ။ ယေသာဟံ ဘဒ္ဒေ ပဋ္ဌာနံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အညေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု သြကာသကမ္မံ ပိ နာလတ္ထံ၊ တေ မေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။ ဒီဃရတ္တာနုသယိတ္ထ[1] ပန[2] မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ၊ တတ္ထ ဘဂဝတာ အမ္ဘုဇ္ဇ"န္တိ။

အဘိဇာနာသိ နော တွံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဣမေ ပဉ္စေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာတိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘဒ္ဒေ ဣမေ ပဉ္စေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာတိ။ ယထာ ကထံ ပန တေ ဒေဝါနမိန္ဒ ဗျာကံသု၊ သစေ တေ အဂရု ဘာသဿုတိ။ နု ခေါ မေ ဘဒ္ဒေ ဂရု ယတ္ထသ ဘဂဝါ နိသိန္နော ဘဂဝန္တရူပေါ ဝါတိ။ တေန ဟိ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘာသဿုတိ။ ယေသ္မာဟံ[3] ဘဒ္ဒေ မညာမိ သမဏဗြာဟ္မဏာ အာရညိကာ ပန္တသေနာသနာတိ။ တဗ္ဗာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဣမေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆာမိ၊ တေ မယာ ပုဋ္ဌာ နု သမ္ပာယန္တိ၊ အသမ္ပာယန္တာ မမံယေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ "ကော နာမော အာယသ္မာ"တိ။ တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ "အဟံ ခေါ မာရိသ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော"တိ။ တေ မမံယေဝ ဥတ္တရိ ပဋိပုစ္ဆန္တိ "ကိံ ပနာယသ္မာ ဒေဝါနမိန္ဒ[2] ကမ္မံ ကတ္တာ ဣမံ ဌာနံ ပတ္တော"တိ။ တေသာဟံ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ တေ တာဝတကေနေဝ

၁–ဒီဃရတ္တာနုဟသတ၊ ယဗ္ဗ ပန (သျာ)၊ ဒီဃရတ္တာနုသယိနော၊ ယဗ္ဗ ပန (သီ၊ ဋ)
၂–ဒေဝါနမိန္ဒော (သီ၊ ဋ)
၃–ယေသာဟံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)

အတ္တမနာ ဟောန္တိ "သက္ကော စ နော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒိဋ္ဌော၊ ယဉ္စ နော အပုစ္ဆိမှာ၊ တဉ္စ နော ဗျာကာသီ"တိ။ တေ အညဒတ္ထု မမံယေဝ သာဝကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နာ စာဟံ တေသံ။ အဟံ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော သာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏောတိ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၃၆၈။ အဘိဇာနာသိ နော တွံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘန္တိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘန္တေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘန္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တွံ ဒေဝါနမိန္ဒ အဘိဇာနာသိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿ-ပဋိလာဘန္တိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပပ္ပါ[1]ဒေါ အဟောသိ။ တတ္ထိ ခေါ ပန ဘန္တေ သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု၊ အသုရာ ပရာဇယိံသု[2]။ တဿ မယှံ ဘန္တေ တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတ္တာ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ ဧတဒဟောသိ "ယာ စေဝ ဒါနိ ဒိဋ္ဌာ သြဇာ ယာ စ အသုရာ သြဇာ၊ ဥဘယမေတံ[3] ဒေဝါ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ"တိ။ သော ခေါ ပန မေ ဘန္တေ ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော သဒ္ဓိဗ္ဗာဝစရော သသတ္တာဝစရော နာ နိဗ္ဗိဒါယ နာ ဝိရာဂါယ နာ နိရောဓာယ နာ ဥပသမာယ နာ အဘိညာယ နာ သမ္ဗောဓာယ နာ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော ခေါ ပန မေ အယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတ္တာ ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော၊ သော အဒဿနာဝစရော အသတ္တာဝစရော ကေနန္တိနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီတိ။

၃၆၉။ ကိံ ပန တွံ ဒေဝါနမိန္ဒ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေသီတိ။ ဆ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသ။

၁–သမုပပ္ပါ(ဒေ)ဒေါ (သီ၊ ဣ) ၂–ပရာဇိံသု (သီ၊ ဣ) ၃–ဥဘယမေတ္တ (သျာ)

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပဌမံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

စုတာဟံ ဒိဝိယာ ကာယာ၊ အာယုံ ဟိတ္ဝာ အမာနုသံ။
အမူဠ္ဍော ဂဗ္ဘမေဿာမိ၊ ယတ္ထ မေ ရမတီ မနော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဒုတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

သွာဟံ အမူဠ္ဍပညဿ[၁]၊ ဝိဟရံ သာသနေ ရတော။
ဤယေန ဝိဟရိဿာမိ၊ သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ တတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဤယေန မေ စရတော စ၊ သမ္ဖောဓိ စေ ဘဝိဿတိ။
အညာတာ ဝိဟရိဿာမိ၊ သ္ဝေ အန္တော ဘဝိဿတိ။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ စတုတ္ထံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

စုတာဟံ မာနုသာ ကာယာ၊ အာယုံ ဟိတ္ဝာန မာနုသံ။
ပုန ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဒေဝလောကမှိ ဥတ္တမော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပဉ္ဇမံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

တေ[၂] ပဏီတတရာ ဒေဝါ၊ အကနိဋ္ဌာ ယသဿိနော။
အန္တိမေ ဝတ္တမာနမှိ၊ သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဆဋ္ဌံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဣမေ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဆ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

၁-အမူဠ္ဍပဥ္ဍဿ (?) ၂-ယေ (?)

၃၇၀။ အပရိယောသိတသက်ပ္ပေါ၊ ဝိစိကိစ္ဆော ကထံကထီ။
ဝိစရိံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ အန္ဓေသန္တော တထာဂတံ။

ယဿု မညာမိ သမဏေ၊ ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနော။
သမ္ဗုဒ္ဓါ ဣတိ မညာနော၊ ဂစ္ဆာမိ တေ ဥပါသိတုံ။

ကထံ အာရာဓနာ ဟောတိ၊ ကထံ ဟောတိ ဝိရာဓနာ။
ဣတိ ပုဋ္ဌာ နသမ္ပာယန္တိ[၁]၊ မဂ္ဂေ ပဋိပဒါသု စ။

ဣဿု ယဒါ မံ ဇာနန္တိ၊ သက္ကော ဒေဝါနမာဂတော။
ဣဿု မမေဝ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ကတ္ဝာ ပါပုဏီ ဣဒံ။

တေသံ ယထာသုတံ ဓမ္မံ၊ ဒေသယာမိ ဇနေ သုတံ[၂]။
တေန အတ္တမနာ ဟောန္တိ၊ ဒိဋ္ဌော နော ဝါသဝေါတိ စ။

ယဒါ စ ဗုဒ္ဓမဒ္ဒက္ခိံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဝိတာရဏံ။
သောမှိ ဝီတဘယော အဇ္ဇ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ ပယိရုပါသိယ[၃]။

တဏ္ဟာသလ္လဿ ဟန္တာရံ၊ ဗုဒ္ဓံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ။
အဟံ ဝန္ဒေ မဟာဝီရံ၊ ဗုဒ္ဓမာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။

ယံ ကရောမသိ ဗြဟ္မုနော၊ သမံ ဒေဝေဟိ မာရိသ။
တဒဇ္ဇ တုယ္ဟံ ကဿာမ[၄]၊ ဟန္ဒ သာမံ ကရောမ တေ။

တွမေဝ အသိ[၅] သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တုဝံ သတ္ထာ အနုတ္တရော။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ တေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ။

၃၇၁။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္ဇသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ အာမန္တေသိ "ဗဟူပကာရော ခေါ မေသိ တွံ တာတ ပဉ္ဇသိခ၊ ယံ တွံ ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ပသာဒေသိ၊ တယာ တာတ ပဌမံ ပသာဒိတံ ပစ္ဆာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသက်မိမှာ အရဟန္တံ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓံ။ ပေတ္တိကေ ဝါ ဌာနေ

၁-သမ္ဘောန္တိ (သျာ) ၂-ဇနေသုတ (က-သီ) ၃-ပယိရုပါသယိံ (သျာ၊ က)
၄-ဒဿာမ (သျာ၊ က) ၅-တုဝမေဝသိ (ဋ)

ဌပယိဿာမိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ ဘဝိဿသိ၊ ဘဒ္ဒဥ္ဇ တေ သူရိယဝစ္ဆသံ ဒမ္မိ၊ သာ ဟိ တေ အဘိပတ္ထိတာ”တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပါဏိနာ ပထဝိံ ပရာမသိတွာ တိက္ခတ္တုံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ။

ဇုမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ၊ အညေသဥ္ဇ အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿာနံ။ ဇုတိ ယေ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန အဇ္ဈိဋ္ဌပဥ္ဇာ ပုဋ္ဌာ၊ တေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။ တသ္မာ ဇုမဿ ဝေယျာကရဏဿ သက္ကပဥ္ဇာတွေဝ အဓိဝစနန္တိ။

သက္ကပဥ္ဇသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉—မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ

၃၇၂။ ဧवံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရုသု ဝိဟရति ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။ "ဘဒ္ဒန္တေ"တိ[1] တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ဥဒ္ဒေသ

၃၇၃။ ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ကတမေ စတ္တာရော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္မဇ္ဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာ-ဒေါမနဿံ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္မဇ္ဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္မဇ္ဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္မဇ္ဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

ဥဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗ

၃၇၄။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရ-ဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာภุဇိတ္မာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္မာ။ သော သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော "ဒီဃံ အဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော "ဒီဃံ ပဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ ရဿံ ဝါ အဿသန္တော "ရဿံ အဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော "ရဿံ ပဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ "သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ"တိ

---

[1]–ဘဒ္ဒန္တေတိ (သီ၊သျာ၊ဗျ)

သိက္ခတိ၊ "သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ။ "ပဿမ္ဘယံ ကာယသခ်ါရံ အဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ၊ "ပဿမ္ဘယံ ကာယသခ်ါရံ ပဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါ ဘမကာရန္တေဝါသီ ဝါ ဒီဃံ ဝါ အဉ္ဆန္တော "ဒီဃံ အဉ္ဆာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ အဉ္ဆန္တော "ရဿံ အဉ္ဆာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော "ဒီဃံ အဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော "ဒီဃံ ပဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ ရဿံ ဝါ အဿသန္တော "ရဿံ အဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော "ရဿံ ပဿသာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ "သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ၊ "သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ။ "ပဿမ္ဘယံ ကာယသခ်ါရံ အဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ၊ "ပဿမ္ဘယံ ကာယသခ်ါရံ ပဿသိဿာမီ"တိ သိက္ခတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ကာယော"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ နှ စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ[၁] ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

အာနာပါနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗ

၃၇၅။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ "ဂစ္ဆာမီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတော ဝါ "ဌိတောမှီ"တိ ပဇာနာတိ၊ နိသိန္နော ဝါ "နိသိန္နောမှီ"တိ ပဇာနာတိ၊ သယာနော ဝါ "သယာနောမှီ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ

၁–ဧဝမ္ပိ (သီ၊သျာ၊ဣ)

ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ကာယော" တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ နစ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဇုရိယာပထပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ သမ္ပဇာနပဗ္ဗ

၃၇၆။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ သဃ်ာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာန-ကာရီ ဟောတိ၊ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ၊ ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏ္ဍီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဇုတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

သမ္ပဇာနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ

၃၇၇။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇုမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ "အတ္ထိ ဇုမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော၊ မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ၊ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ပါသံ၊ အန္တံ

အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ[၁]၊ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ၊ အဿု ဝသာ ခေဋ္ဌော သိဃ်ာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ''န္တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥဘတောမုခါ ပုတောဋ္ဌိ[၂] ပူရာ နာနာဝိဟိတဿ ဓညဿ။ သေယျထိဒံ၊ သာလီနံ ဝီဟီနံ မုဂ္ဂါနံ မာသာနံ တိလာနံ တဏ္ဍုလာနံ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော မုဉ္ဇိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ "ဇုမေ သာလီ ဇုမေ ဝီဟီ ဇုမေ မုဂ္ဂါ ဇုမေ မာသာ ဇုမေ တိလာ ဇုမေ တဏ္ဍုလာ''တိ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇုမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပွကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ ''အတ္ထိ ဇုမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပ။ မုတ္တ''န္တိ။ ဇုတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဝေမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ

၃၇၈။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇုမမေဝ ကာယံ ယထာဋ္ဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ ''အတ္ထိ ဇုမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ''တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ ဂါဝိံ ဝဓိတွာ စတုမဟာပထေ ဗိလသော ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နော အဿ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇုမမေဝ ကာယံ ယထာဋ္ဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ ''အတ္ထိ ဇုမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ''တိ။ ဇုတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဝေမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

၁–ကရီသံ မတ္ထလုဂ်ံ (က) ၂–မုတောဋ္ဌိ (သျာ)၊ မုတောလိ (ဇု)

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗ

၃၇၉။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတံ ကောဟမတံ ဝါ ဒ္ဒီဟမတံ ဝါ တီဟမတံ ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော"တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတံ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကုလလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကင်္ကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သုနခေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဗျဂ္ဃေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဒီပီဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သိဂ်ါလေဟိ ဝါ[၁] ခဇ္ဇမာနံ ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော"တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတံ အဋ္ဌိကသခ်လိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပ။ အဋ္ဌိကသခ်လိကံ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပ။ အဋ္ဌိကသခ်လိကံ အပဂတမံသ-လောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ[၂] ဒိသာ ဝိဒိသာ ဝိက္ခိတ္တာနိ၊ အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ အညေန ဂေါပ္ပကဋ္ဌိကံ[၃] အညေန ဇင်္ဃဋ္ဌိကံ အညေန ဥိရုဋ္ဌိကံ အညေန ကဋိဋ္ဌိကံ[၄] အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ခန္ဓဋ္ဌိကံ[၄] အညေန ဂီဝဋ္ဌိကံ အညေန ဟနုကဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋာဟံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝဘာဝီ ဧဝံအနတီတော"တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဝိဟရတိ။

၁–ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ သုဝါနေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ သိဂါလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ (သျာ၊ ဣ)

၂–အပဂတနှာရုသမ္ဗန္ဓာနိ (သျာ)

၃–"အညေန ဂေါပ္ပကဋ္ဌိက"န္တိ ဣဒံ သီ-သျာ-ဣ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

၄–၄–အညေန ကဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌဋ္ဌိကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရဋ္ဌိကံ အညေန အံသဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျာ)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပသေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတံ အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သခ်ဝဏ္ဏူပဋိဘာဝါနိ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ ပုဗ္ဗကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ ပူတိနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ "အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧवံဓမ္မော ဧवံဘावီ ဧवं-အနတီတော"တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ကာယော"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယावဒေव ญาณมตฺตาย ปฏิสฺสติมตฺตาย။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ နစ ကिञ္စि လောကေ ဥปาဒိယတိ။ ဧवम्पि ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

စုဒ္ဒသ ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာ

၃၈၀။ ကထञ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယामိ"တိ ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယามိ"တိ ပဇာနာတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယามိ"တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယามိ"တိ ပဇာနာတိ၊ နိရာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယ-မာနော "နိရာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယามိ"တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယามိ"တိ ပဇာနာတိ၊ နိရာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ"တိ ပဇာနာတိ၊ သာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ"တိ ပဇာနာတိ၊ နိရာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ"တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ

ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာ-နုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ဝေဒနာ"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာ

၃၈၁။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဧဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ "သရာဂံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ "ဝီတရာဂံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ "သဒေါသံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ "ဝီတဒေါသံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ "သမောဟံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ "ဝီတမောဟံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "သံခိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ "မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ "အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ "သဥတ္တရံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ "အနုတ္တရံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ "သမာဟိတံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ "အသမာဟိတံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "ဝိမုတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ "အဝိမုတ္တံ စိတ္တ"န္တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ စိတ္တ"န္တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗ

၃၈၂။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နိဝရဏေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နိဝရဏေသု။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အာယတိं အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ ဗျာပါဒဿ အာယတိं အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အာယတိं အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အာယတိं အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊

ယထာ စ ဥပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္ဆ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္ဆ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယမ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယမ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယမ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ မ္မော"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္ဆသု နီဝရဏေသု။

နီဝရဏပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

မ္မောနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ

၃၈၃။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္ဆသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ကထဉ္ဆ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္ဆသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဝေဒနာ၊ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ သညာ၊ ဣတိ သညာယ သမုဒယော၊ ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ သခ်ါရာ၊ ဣတိ သခ်ါရာနံ သမုဒယော၊ ဣတိ သခ်ါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဝိညာဏံ၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယမ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယမ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယ-မ္မောနုပဿီ ဝါ မ္မေသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ မ္မော"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မ္မေသု မ္မောနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္ဆသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။

ခန္ဓပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနပဗ္ဗ

၃၈၄။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ရူပေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သောတဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သဒ္ဒေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဃာနဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဂန္ဓေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဇိဗ္ဗဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ရသေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ကာယဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

မနဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ဓမ္မေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဒ္ဓ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ဓမ္မာ"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေव ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ နစ ကိဉ္စि လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧवမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခवे ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။

အာယတနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗ

၃၀၅။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ကထဉ္ဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဒ္ဓ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ

ဥပ္ပန္နသ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိရိယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နသ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နသ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နသ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နသ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓि-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နသ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နသ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နသ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နသ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ "နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နသ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နသ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

သမုဒယမ္ဘာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယမ္ဘာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယမ္ဘာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ဓမ္မာ"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိ-မတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ နစ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧवမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခवे ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ [1]။

ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဗ္ဗ

၃၀၆။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ

၃၀၇။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ၊ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါပि ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော [2]၊ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ [3] ဒုက္ခာ။

၃၀၈။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမ္ဟि တမ္ဟိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သञ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနिဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ အာယတနာနံ ပဋိလာဘော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ။

---

[1]–ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။ ပဌမဘာဏဝါရံ (သျာ)

[2]–အပ္ပိယေဟိ။ပ။ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခောတိပါဋ္ဌော စေဝ တံနိဒ္ဒေသော စ ကတ္ထစိ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌကထာယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ။

[3]–ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က)

၃၈၉။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဇရာ။

၃၉၀။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ မရဏံ။ ယံ[၁] တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒေါ အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒေါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ မရဏံ။

၃၉၁။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သောကော။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တောသောကော အန္တော-ပရိသောကော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သောကော။

၃၉၂။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပရိဒေဝေါ။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရည-တရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပရိဒေဝေါ။

၃၉၃။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယိကံ အသာတံ ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ။

၃၉၄။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဒေါမနဿံ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ အသာတံ မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒေါမနဿံ။

၃၉၅။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဥပါယာသော။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အည-တရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာယာသော ဥပါယာသော အာယာသိတတ္တံ ဥပါယာသိတတ္တံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဥပါယာသော။

၁–အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။

၃၉၆။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အပိုယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။ ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္ထကာမာ အဟိတ-ကာမာ အဖာသုကကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ၊ ယာ ဟေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ဂတိ သမာဂမော သမောဓာနံ မိဿီဘာဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အပိုယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၇။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။ ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ ဝါ၊ ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အသင်္ဂတိ အသမာဂမော အသမောဓာနံ အမိဿီဘာဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၈။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇာတိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ "အဟော ဝတ မယံ န ဇာတိဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဇာတိ အာဂစ္ဆေယျာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇရာဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ "အဟော ဝတ မယံ န ဇရာဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဇရာ အာဂစ္ဆေယျာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဗျာဓိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ "အဟော ဝတ မယံ န ဗျာဓိဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဗျာဓိ အာဂစ္ဆေယျာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ မရဏဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ "အဟော ဝတ မယံ န မရဏဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော မရဏံ အာဂစ္ဆေယျာ"တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ သောက-ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ "အဟော ဝတ မယံ န သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာ အာဂစ္ဆေယျု"န္တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။

၃၉၉။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရုပါဒါ-နက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါ-နက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀၀။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ[1] အရိယသစ္စံ။ ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ[2] နန္ဒိရာဂသဟဂတာ[3] တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ။ သေယ္ယထိဒံ၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။

သာ ခေါ ပနေသာ ဘိက္ခဝေ တဏှာ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ သောတံ လောကေ။ပ။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှါ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဒါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှါဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနော-ဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနော-သမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

၁–ဒုက္ခသမုဒယော (သျှာ) ၂–ပေါနောဘဝိကာ (သီ၊ ဋ) ၃–နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ၊ သျှာ၊ ဋ)

စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဇ္ဝါသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။

ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။

ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။

ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။

ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။

ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောट္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထ နိရိသမာနာ နိရိသတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀၁။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ[1] အရိယသစ္စံ။ ယော တဿာယေव တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

၁–ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ)

သာ ခေါ် ပနေသာ ဘိက္ခဝေ တဏှာ ကတ္တ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ကတ္တ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သောတံ လောကေ။ပ။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှါ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဒါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှါဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနော-ဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနော-သမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပသဉ္ဇေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္ဇေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္ဇေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္ဇေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္ဇေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္ဇေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထေ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထေ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထေ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ၊ ဧတ္ထေ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀၂။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခေ ဉာဏံ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ[1] ဖိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာကမ္မန္တော။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာကမ္မန္တော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါယာမော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဋ္ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါယာမော။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသတိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ

---

[1]–ဝေရမဏီ (က)

အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သုခဉ္ဍ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ၊ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

၄၀၃။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ "အတ္ထိ ဓမ္မာ"တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဥဏ္ဍမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။

သစ္စပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄၀၄။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တဝဿာနိ၊ တဿ ဒ္ဝိန္ဒံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကခ်ံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

တိဋ္ဌန္တု ဘိက္ခဝေ သတ္တဝဿာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ ဆ ဝဿာနိ။ပ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ။ တီဏိ ဝဿာနိ။ ဒ္ဝေ ဝဿာနိ။ ဧကံ ဝဿံ။ တိဋ္ဌတု ဘိက္ခဝေ ဧကံ ဝဿံ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တမာသာနိ၊ တဿ ဒ္ဝိန္ဒံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကခ်ံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

တိဋ္ဌန္တု၊ ဘိက္ခဝေ သတ္တ မာသာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧवं ဘာဝေယ္ယ။ ဆ မာသာနိ။ပ။ ပဉ္စ မာသာနိ။ စတ္တာရိ မာသာနိ။ တီဏိ မာသာနိ။ ဒွေ မာသာနိ။ ဧကံ မာသံ။ အဒ္ဓမာသံ။ တိဋ္ဌတု ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓမာသော။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧवं ဘာဝေယ္ယ။ သတ္တာဟံ၊ တဿ ဒ္ဝိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာတိ။

၄၀၅။ "ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ"တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တန္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀–ပါယာသိသုတ္တ

၄၀၆။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန သေတဗျာ နာမ ကောသလာနံ နဂရံ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပါဝနေ[၁]။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓည် ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။

ပါယာသိရာဇညဝတ္ထု

၄၀၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ[၂] ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အသော့သုံ ခေါ သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ "သမဏော ခလု ဘော ကုမာရကဿပေါ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပါဝနေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော 'ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓေါ[၃] စေဝ အရဟာ စ'။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ"တိ။ အထ ခေါ သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတ္ဝာ သဃ်သဃ်ီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခါ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိံသပါဝနံ[၄]။

၄၀၈။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိ ရာဇညော ဥပရိပါသာဒေ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ သေတဗျာယ နိက္ခမိတ္ဝာ သဃ်သဃ်ီ ဂဏီဘူတေ ဥတ္တရေနမုခေ ဂစ္ဆန္တေ ယေန သိံသပါဝနံ[၅]၊ ဒိသ္ဝာ ခတ္တံ

၁–သီသပါဝနေ (သျာ)
၂–သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ၊ဋ္ဌ)
၃–ဗုဒ္ဓေါ (သျာ၊က)
၄–ယေန သိံသပါဝနံ၊ တေနုပသက်မန္တိ (သီ၊ဋ္ဌ)
၅–ယေန သိံသပါဝနံ၊ တေနုပသက်မန္တေ (သီ၊ဋ္ဌ)

အာမန္တေသိ "ကိံ နု ခေါ ဘော ခတ္တေ သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတ္တာ သဃ်သဃ်ီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခါ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိံသပါဝန"န္တိ[၁]။

အတ္ထိ ခေါ ဘော သမဏော ကုမာရကဿပေါ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပါဝနေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော "ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓေါ စေဝ အရဟာ စာ"တိ[၂]။ တမေတေ[၃] ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသက်မန္တီတိ။ တေန ဟိ ဘော ခတ္တေ ယေန သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ တေနုပသက်မ၊ ဥပသက်မိတ္တာ သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ ဧဝံ ဝဒေဟိ "ပါယာသိ ဘော ရာဇညော ဧဝမာဟ 'အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော ပါယာသိပိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသက်မိဿတိ၊ ပုရာ သမဏော ကုမာရကဿပေါ သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ ဗာလေ အဗျတ္တေ သညာပေတိ 'ဋတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ။ နတ္ထိ ဟိ ဘော ခတ္တေ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ ဧဝံ ဘောတိ ခေါ သော ခတ္တာ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိဿုတ္တာ ယေန သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ ဧတဒဝေါစ"ပါယာသိ ဘော ရာဇညော ဧဝမာဟ 'အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော ပါယာသိပိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသက်မိဿတီ"တိ။

၄၀၉။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေဟိ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေဟိ ပရိဝုတော ယေန သိံသပါဝနံ ယေနာယသ္မာ ကုမာရ-ကဿပေါ တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတ္တာ အာယသ္မတာ ကုမာရကဿပေန

၁–ဘွေ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ၊နတ္ထိ ပါဌန္တရံ။ ၂–အရဟာ စ (သျာ၊က)
၃–တမေနံ တေ (သီ၊က)၊ တမေနံ (ဋ)

သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သေတဗျကာပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ပေကစ္စေ အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ အာယသ္မတာ ကုမာရကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ ယေနာယသ္မာ ကုမာရ-ကဿပေါ တေနဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ အပ္ပေကစ္စေ တုဏ္ဍီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

နတ္ထိကဝါဒ

၄၁၀။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ တေဒဝေါစ "အဟဋ္ဌိ ဘော ကဿပ ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌီ 'ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ"။ နာဟံ ရာဇည ဧဝံဝါဒိံ ဧဝံဒိဋ္ဌိံ အဒ္ဒသံ ဝါ အဿောသိံ ဝါ။ ကထဋ္ဌိ နာမ ဧဝံ ဝဒေယျ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(၁) စန္ဒိမသူရိယဥပမာ

၄၁၁။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ ဇုမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဇုမသ္မိံ ဝါ လောကေ ပရသ္မိံ ဝါ၊ ဒေဝါ ဝါ တေ မနုဿာ ဝါ တိ။ ဇုမေ ဘော ကဿပ စန္ဒိမသူရိယာ ပရသ္မိံ လောကေ န ဇုမသ္မိံ၊ ဒေဝါ တေ န မနုဿာတိ။ ဇုမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဇုတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

၄၁၂။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော၊ ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဋ္ဌတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-ဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဋ္ဌဓ မေ ဘော ကဿပ မိတ္တာဒစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္ဒာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္ဒစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ၊ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠ္ဟဂိလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ "န ဒါနိမေ ဋ္ဌမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တီ"တိ၊ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝံ ဝဒါမိ "သန္တိ ခေါ ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော 'ယေ တေ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္ဒာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္ဒစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တီ'တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိပါတီ၊ အဒိန္ဒာဒါယီ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္ဒစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ၊ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ၊ သစေ ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ၊ ယေန မေ အာဂန္ဒာ အာရောစေယျာထ 'ဋ္ဌတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ၊ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊ ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌံ၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတီ"တိ။ တေ မေ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုတ္ဝာ နေဝ အာဂန္ဒာ အာရောစေန္တိ၊ န ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဋ္ဌတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-ဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(၂) စောရဥပမာ

၄၁၃။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဝံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ ဋ္ဌဓ တေ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတ္ဝာ ဒဿေယျုံ "အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရီ၊ ဋ္ဌမဿ ယံ ဋ္ဌစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ"တိ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော ဋ္ဌမံ ပုရိသံ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဋ္ဌဗန္ဓနံ

ဗန္ဓိတ္တာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတ္တာ[1] ခရဿရေန ပဏ္ဍဝေန ရထိကာယ ရထိကံ[2] သိဃ်ာဋကေန သိဃ်ာဋကံ ပရိနေတ္တာ ဒက္ခိဏေန ဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတ္တာ ဒက္ခိ-ဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ သီသံ ဆိန္ဒထာ''တိ။ တေ ''သာဓူ''တိ ပဋိဿုတ္တာ တံ ပုရိသံ ဒဠ္ဘာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠ္ဍဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတ္တာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတ္တာ ခရဿရေန ပဏ္ဍဝေန ရထိကာယ ရထိကံ သိဃ်ာဋကေန သိဃ်ာဋကံ ပရိနေတ္တာ ဒက္ခိဏေန ဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတ္တာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ နိသီဒါပေယျုံ။ လဘေယ္ယ နု ခေါ သော စောရော စောရဃာတေသု ''အာဂမေန္တု၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌသိတ္တာ အာဂစ္ဆာမိ''တိ၊ ဥဒါဟု ဝိပ္ပလပန္တသ္သေဝ စောရဃာတာ သီသံ ဆိန္ဒေယ္ယုန္တိ။ နု ဟိ သော ဘော ကဿပ စောရော လဘေယ္ယ စောရဃာတေသု ''အာဂမေန္တု၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌသိတ္တာ အာဂစ္ဆာမိ''တိ။ အထ ခေါ နံ ဝိပ္ပလပန္တသ္သေဝ စောရဃာတာ သီသံ ဆိန္ဒေယ္ယုန္တိ။ သော ဟိ နာမ ရာဇာ စောရော မနုဿော မနုဿဘူတေသု စောရဃာတေသု နု လဘိဿတိ ''အာဂမေန္တု၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌသိတ္တာ အာဂစ္ဆာ-မိ''တိ။ ကိံ ပန တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတိ အဒိန္နာဒါယိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ မုသာဝါဒိ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပိ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိट္ဌိ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ လဘိဿန္တိ နိရယပါလေသု ''အာဂမေန္တု၊ တာဝ ဘဝန္တော နိရယပါလာ၊ ယာဝ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇဿ ဂန္ဓာ အာရောစေမ 'ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ''။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇာ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု ''ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ။

၄၁၄။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဣဒ္ဓေ ဟောတိ ''ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ

---

[1]–ကာရေတ္တာ (သျာ၊ က) [2]–ရထိယာယ ရထိယံ (ဗဟူသု)

သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇညေ ပရိယာယော၊ ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ ‘‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-ဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဣဓ မေ ဘော ကဿပ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠှဂိလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ “နိ ဒါနိမေ ဣမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ”တိ၊ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧဝံ ဝဒါမိ “သန္တိ ခေါ ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ယေ တေ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ’တိ၊ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိ-ပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ။ သစေ ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေ-ယျာထ၊ ယေန မေ အာဂန္တာ အာရောစေယျာထ ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊ ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌံ၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ မေ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုတ္တာ နေဝ အာဂန္တာ အာရောစေန္တိ၊ နပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-ဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၃) ဂူထကူပပုရိသဥပမာ

၄၁၅။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ[၁] ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ ရာဇည ပုရိသော ဂူထကူပေ သသီသကံ[၂] နိမုဂ္ဂေါ အဿ။ အထ တွံ ပုရိသေ အာဏာပေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ တမှာ ဂူထကူပါ ဥဒ္ဓရထာ"တိ။ တေ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုတ္ဝာ တံ ပုရိသံ တမှာ ဂူထကူပါ ဥဒ္ဓရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဋ္ဌုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇထာ"တိ။ တေ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုတ္ဝာ တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဋ္ဌုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယ တိက္ခတ္တုံ သုဗ္ဗဋ္ဌိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဌေထာ"တိ[၃]။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယ တိက္ခတ္တုံ သုဗ္ဗဋ္ဌိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဌေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ တေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိတ္ဝာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တုံ သုပ္ပဓောတံ ကရောထာ"တိ။ တေ တံ ပုရိသံ တေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိတ္ဝာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တုံ သုပ္ပဓောတံ ကရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကေသမဿုံ ကပ္ပေထာ"တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကေသမဿုံ ကပ္ပေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ မဟဋ္ဌဉ္ဇ မာလံ မဟဋ္ဌဉ္ဇ ဝိလေပနံ မဟဋ္ဌါနိ စ ဝတ္ထာနိ ဥပဟရထာ"တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ မဟဋ္ဌဉ္ဇ မာလံ မဟဋ္ဌဉ္ဇ ဝိလေပနံ မဟဋ္ဌါနိ စ ဝတ္ထာနိ ဥပဟရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ "တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတ္ဝာ ပဉ္ဇကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေထာ"တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတ္ဝာ ပဉ္ဇကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ။

တံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ အပိ နု တဿ ပုရိသဿ သုနှာတဿ သုဝိလိတ္တဿ သုကပ္ပိတကေသမဿုဿ အာမုက္ကမာလာဘရဏဿ ဩဒါတဝတ္ထဝသနဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ပဉ္ဇဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတဿ သမင်္ဂီဘူတဿ ပရိစာရယမာနဿ ပုနဒေဝ တသ္မိံ ဂူထကူပေ နိမုဇ္ဇိတုကာမတာ[၄] အဿာတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ အသုစိ ဘော ကဿပ ဂူထကူပေါ အသုစိ စေဝ အသုစိသခ်ါတော စ ဒုဂ္ဂန္ဓော စ ဒုဂ္ဂန္ဓသခ်ါတော စ ဇေဂုစ္ဆော စ

၁-ဥပမာယပိဓေကစ္စေ (သီ၊သျာ)၊ ဥပမာယပိ ဗ္ဗဓေကစ္စေ (ဗ္ဗ) ၂-သသီသကော (သျာ)
၃-သုပ္ပဋ္ဌိတံ ဥပ္ပဋ္ဌေထာတိ (က) ၄-နိမုဇ္ဇိတုကာမျတာ (သျာ၊က)

ဇေဂုစ္ဆသခါ်တော စ ပဋိကူလော စ ပဋိကူလသခါ်တော စာတိ။ ဝေမေဝ ခေါ ရာဇည မနုဿာ ဒေဝါနံ အသုစီ စေဝ အသုစိသခါ်တာ စ ဒုဂ္ဂန္ဓာ စ ဒုဂ္ဂန္ဓသခါ်တာ စ ဇေဂုစ္ဆာ စ ဇေဂုစ္ဆသခါ်တာ စ ပဋိကူလာ စ ပဋိကူလသခါ်တာ စ။ ယောဇနသတံ ခေါ ရာဇည မနုဿဂန္ဓော ဒေဝေ ဥဗ္ဗာဓတိ။ ကိံ ပန တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္ဒာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္ဒစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌီ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္ဒာ၊ တေ အာဂန္ဒ္ဒာ အာရောစေဿန္တိ "ဇုတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ ဇုမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဇုတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

၄၁၆။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထေ ဟောတိ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဇုဓ မေ ဘော ကဿပ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္ဒာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဋ္ဌဂိလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ "န ဒါနိမေ ဇုမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တီ"တိ၊ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝံ ဝဒါမိ "သန္တိ ခေါ ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော 'ယေ တေ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္ဒာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ'န္တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္ဒာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ

ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂं လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ၊ သစေ ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ၊ ယေန မေ အာဂန္ဒာ အာရောစေယျာထ 'ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊ ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌं၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတိ"တိ။ တေ မေ "သာဓု"တိ ပဋိဿုတ္တာ နေဝ အာဂန္ဒာ အာရောစေန္တိ၊ နာ ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(၄) တာဝတိံသဒေဝဥပမာ

၄၁၇။ တေန ဟိ ရာဇညေ တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ ယံ ခေါ ပန ရာဇညေ မာနုဿကံ ဝဿသတံ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒိဝေါ[1]၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒ္ဝါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗံ ဝဿသဟဿံ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ယေ တေ မိတ္တာ-မစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာ-မေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ သစေ ပန တေသံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ "ယာဝ မယံ ဒ္ဝေ ဝါ တိဏိ ဝါ ရတ္တိန္ဒိဝါ ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေမ၊ အထ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဂန္ဒာ အာရောစေယျာမ 'ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ"။ အပိ နု တေ အာဂန္ဒာ အာရောစေယျုံ "ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ အပိ ဟိ မယံ ဘော ကဿပ စိရံ ကာလကတာပိ ဘဝေယျာမ။ ကော ပနေတံ ဘောတော ကဿပဿ

၁–ရတ္တိဒိဝေါ (က)

အာရောစေတိ "အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ "ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ၊ နမယံ ဘောတော ကဿပဿ သဒ္ဒဟာမ "အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ "ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါတိ။

(၅) ဇစ္စန္ဓဥပမာ

၄၁၈။ သေယျထာပိ ရာဇည ဇစ္စန္ဓော ပုရိသော နပဿေယျ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ နပဿေယျ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ နပဿေယျ ပီတကာနိ ရူပါနိ၊ နပဿေယျ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ၊ နပဿေယျ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ[၁] ရူပါနိ၊ နပဿေယျ သမဝိသမံ၊ နပဿေယျ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ နပဿေယျ စန္ဒိမသူရိယေ၊ သော ဧဝံ ဝဒေယျ "နတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ ပီတကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ ပီတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ လောဟိတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ သမဝိသမံ၊ နတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာ၊ နတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဒဿာဝီ။ အဟမေတံ နဇာနာမိ၊ အဟမေတံ နပဿာမိ၊ တသ္မာ တံ နတ္ထီ"တိ၊ သမ္မာ နု ခေါ သော ရာဇည ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ၊ အတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ပ။ အတ္ထိ သမဝိသမံ၊ အတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာ၊ အတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဒဿာဝီ။ "အဟမေတံ နဇာနာမိ၊ အဟမေတံ နပဿာမိ၊ တသ္မာ တံ နတ္ထီ"တိ၊ နဟိ သော ဘော ကဿပ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည ဇစ္စန္ဓူပမော မညေ ပဋိဘာသိ ယံ မံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ။

ကော ပနေတံ ဘောတော ကဿပဿ အာရောစေတိ "အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ "ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ။ နမယံ ဘောတော ကဿပဿ သဒ္ဒဟာမ "အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါ "ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ"တိ ဝါတိ။ နခေါ ရာဇည ဧဝံ ပရော လောကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယထာ တွံ မညသိ ဋမိနာ မံသစက္ခုနာ။ ယေ ခေါ တေ ရာဇည သမဏဗြာဟ္မဏာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ

၁–မဉ္ဇေဋ္ဌကာနိ (သျာ)

ပဋိသေဝန်၊ တေ တတ္ထ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရန္တာ ဒိဋ္ဌစက္ခုံ ဝိသောဓေန်၊ တေ ဒိဋ္ဌေန စက္ခုနာ ဝိသုद्धेန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ဣမဿ္မိံ ဝေ လောကံ ပဿန္တိ ပရဿ္မိ သတ္တေ စ ဩပပါတိကေ။ ဧတ္ထ ခေါ ရာဇာ ပရော လောကော ဒဋ္ဌော၊ နတ္ထေ ယထာ တုံ မညသိ ဣမိနာ မံသစက္ခုနာ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇာ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

၄၁၉။ ကိန္တိ ပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဣဿ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇာ ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇာတိ။ ဣဓ ဘော ကဿပ ပဿာမိ သမဏဗြာဟ္မဏေ သီလဝန္တေ ကလ္လာဏဓမ္မေ ဇိဝိတုကာမေ အမရိတုကာမေ သုခကာမေ ဒုက္ခပဋိကူလေ။ တဿ မယှံ ဘော ကဿပ ဧဝံ ဟောတိ၊ သစေ ခေါ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလ္လာဏဓမ္မာ ဧဝံ ဇာနေယ္ယုံ "ဣတော နော မတာနံ သေယ္ယော ဘဝိဿတိ"တိ။ ဣဒါနိမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလ္လာဏဓမ္မာ ဝိသံ ဝါ ခါဒေယ္ယုံ၊ သတ္ထံ ဝါ အာဟရေယ္ယုံ၊ ဥဗ္ဗန္ဓိတ္တာ ဝါ ကာလကံရေယ္ယုံ၊ ပပါတေ ဝါ ပပတေယ္ယုံ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလ္လာဏဓမ္မာ နေ ဧဝံ ဇာနန္တိ "ဣတော နော မတာနံ သေယ္ယော ဘဝိဿတိ"တိ။ တသ္မာ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလ္လာဏဓမ္မာ ဇိဝိတုကာမာ အမရိတုကာမာ သုခကာမာ ဒုက္ခပဋိကူလာ (အတ္ထာနံ နေ မာရေန္တိ။)[1] အယံ ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(၆) ဂန္ဓိနိဋ္ဌပမာ

၄၂၀။ တေန ဟိ ရာဇာ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ پုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇာ အညတရဿ

---

[1] – ( ) နတ္ထိ (သျာ၊ ဋ)

ဗြာဟ္မဏသ ဒွေ ပဇာပတိယော အဟေသုံ၊ ဧကိဿာ ပုတ္တော အဟောသိ ဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဝါ ဒွါဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဝါ၊ ဧကာ ဂဗ္ဘိနီ ဥပဝိဇညာ။ အထ ခေါ သော ဗြာဟ္မဏော ကာလမကာသိ။ အထ ခေါ သော မာဏဝကော မာတုသပတ္တိံ[၁] တေဒဝေါစ "ယမိဒံ ဘောတိ ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ မယ္ဟံ၊ နတ္ထိ တုယ္ဟေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ[၂] ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေဟီ"တိ[၃]။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ ဗြာဟ္မဏီ တံ မာဏဝကံ တေဒဝေါစ "အာဂမေဟိ တာဝ တာတ၊ ယာဝ ဝိဇာယာမိ၊ သစေ ကုမာရကော ဘဝိဿတိ၊ တဿပိ ဧကဒေသော ဘဝိဿတိ၊ သစေ ကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ သာပိ တေ ဩပဘောဂ္ဂါ[၄] ဘဝိဿတီ"တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော မာတုသပတ္တိံ တေဒဝေါစ "ယမိဒံ ဘောတိ ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ မယ္ဟံ၊ နတ္ထိ တုယ္ဟေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေဟီ"တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သာ ဗြာဟ္မဏီ တံ မာဏဝကံ တေဒဝေါစ "အာဂမေဟိ တာဝ တာတ၊ ယာဝ ဝိဇာယာမိ၊ သစေ ကုမာရကော ဘဝိဿတိ၊ တဿပိ ဧကဒေသော ဘဝိဿတိ၊ သစေ ကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ သာပိ တေ ဩပဘောဂ္ဂါ[၄] ဘဝိဿတီ"တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော မာတုသပတ္တိံ တေဒဝေါစ "ယမိဒံ ဘောတိ ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ မယ္ဟံ၊ နတ္ထိ တုယ္ဟေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေဟီ"တိ။

အထ ခေါ သာ ဗြာဟ္မဏီ သတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ ဩဝရကံ ပဝိသိတ္ဝာ ဥဒရံ ဩပါဒေသိ[၅] ယာဝ ဝိဇာယာမိ ယဒိ ဝါ ကုမာရကော ယဒိ ဝါ ကုမာရိကာတိ။ သာ အတ္တာနံ စေဝ ဇီဝိတဉ္စ ဂဗ္ဘဉ္စ သာပတေယျဉ္စ ဝိနာသေသိ၊ ယထာ တံ ဗာလာ အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော ဒါယဇ္ဇံ ဂဝေသန္တီ။ ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိဿသိ အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော၊ သေယျထာပိ သာ ဗြာဟ္မဏီ ဗာလာ အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော ဒါယဇ္ဇံ ဂဝေသန္တီ။ န ခေါ ရာဇည သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ အပက္ကံ ပရိပါစေန္တိ၊ အပိ စ ပရိပါကံ အာဂမေန္တိ။ ပဏ္ဍိတာနံ အတ္ထော ဟိ ရာဇည သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလဝန္တာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ ဇီဝိတေန။ ယထာ ယထာ ခေါ ရာဇည သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌန္တိ၊

၁–မာတုသပတိံ (သျာ) ၂–ပိတု မေ သန္တကော (သျာ) ၃–နိယျာတေဟီတိ (သီ၊ ဋ)
၄–ဥပဘောဂ္ဂါ (သျာ) ၅–ဥပ္ပါတေသိ (သျာ)

တထာ တထာ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ၊ ဗဟုဇနဟိတာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇန-သုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇာ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု ''ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ။

၄၂၁။ ကိန္တာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဣဿ ဟောတိ ''ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇာ ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇာတိ။ ဣဓ မေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတ္တာ ဒဿေန္တိ ''အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရီ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟိ''တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ ''တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ ကုန္တိယာ ပက္ခိပိတ္တာ မုခံ ပိဒဟိတ္တာ အလ္လေန စမ္မေန သြန္ဒိတ္တာ အလ္လာယ မတ္တိ-ကာယ ဗဟလာဝလေပနံ[1] ကရိတ္တာ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတ္တာ အဂ္ဂိံ ဒေထာ''တိ။ တေ မေ ''သာဓူ''တိ ပဋိဿုတ္တာ တံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ ကုန္တိယာ ပက္ခိပိတ္တာ မုခံ ပိဒဟိတ္တာ အလ္လေန စမ္မေန သြန္ဒိတ္တာ အလ္လာယ မတ္တိကာယ ဗဟလာဝလေပနံ ကရိတ္တာ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတ္တာ အဂ္ဂိံ ဒေန္တိ။ ယဒါ မယံ ဇာနာမ ''ကာလက်တော သော ပုရိသော''တိ။ အထ နံ ကုန္တိံ သြရောပေတ္တာ ဥဒ္ဓိန္ဒိတ္တာ မုခံ ဝိဝရိတ္တာ သဏိကံ နိလ္လောကေမ[2] ''အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ''တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ ''ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ။

(၇) သုပိနကဥပမာ

၄၂၂။ တေန ဟိ ရာဇာ တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ အဘိဇာနာသိ နော တွံ ရာဇာ ဒိဝါ သေယ္ယံ ဥပဂတော သုပိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေယျကံ ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏိရာမဏေယျကန္တိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘော ကဿပ ဒိဝါသေယ္ယံ ဥပဂတော သုပိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေ-ယျကံ ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏိရာမဏေယျကန္တိ။ ရက္ခန္တိ တံ တမ္ပိ သမယေ

---

[1]–ဗဟလဝိလေပနံ (သျာ၊က) [2]-ဝိလောကေမ (သျာ)

ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ[1] ကောမာရိကာပီတိ။ ဧဝံ ဘော ကဿပ ရက္ခန္တိ မံ တမှိ သမယေ ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ[1] ကောမာရိကာ-ပီတိ။ အပိနု တာ တုယှံ ဧဝံ ပဿန္တိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ တာဟိ နာမ ရာဇာ တုယှံ ဧဝံန္တသ ဧဝန္တိယော ဧဝံ နု ပဿိဿန္တိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ကိံ ပန တွံ ကာလက်တသ ဧဝံ ပဿိဿသိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇာ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

၄၂၃။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဣဿ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇာ ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇာတိ။ ဣဓ မေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတ္တာ ဒဿေန္တိ "အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရီ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟိ"တိ။ တုဏှီ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပုရိသံ ဧဝန္တိယော တုလာယ တုလေတ္တာ ဧယာယ အနဿာသကံ မာရေတ္တာ ပုနဒေဝ တုလာယ တုလေထာ"တိ။ တေ မေ "သာဓု"တိ ပဋိဿုတ္တာ တံ ပုရိသံ ဧဝန္တိယော တုလာယ တုလေတ္တာ ဧယာယ အနဿာသကံ မာရေတ္တာ ပုနဒေဝ တုလာယ တုလေန္တိ။ ယဒါ သော ဧဝတိ၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော ကာလက်တော ဟောတိ၊ တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္တိန္ဒတရော စ အကမ္မညတရော စ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(ဂ) သန္ဓိဘာဝယောဂုဇ္ဇပမာ

၄၂၄။ တေန ဟိ ရာဇာ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတသ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ ရာဇာ ပုရိသော ဒိဝသံ

---

[1]-စေလာဝိကာပိ (သျာ)၊ ကေဠာယိကာပိ (သီ)

သန္တတ္တံ အယောဂုဋ္ဌံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ တုလာယ တုလေယျ။ တမေနံ အပရေန သမယေန သီတံ နိဗ္ဗုတံ တုလာယ တုလေယျ။ ကဒါ နု ခေါ သော အယောဂုဋ္ဌော လဟုတရော ဝါ ဟောတိ မုဒုတရော ဝါ ကမ္မညတရော ဝါ၊ ယဒါ ဝါ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော၊ ယဒါ ဝါ သီတော နိဗ္ဗုတောတိ။ ယဒါ သော ဘော ကဿပ အယောဂုဋ္ဌော တေဇောသဟဂတော စ ဟောတိ ဝါယောသဟဂတော စ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော အယောဂုဋ္ဌော နေဝ တေဇောသဟဂတော ဟောတိ န ဝါယောသဟဂတော သီတော နိဗ္ဗုတော၊ တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္ထိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇည ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥသ္မာသဟဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ န ဥသ္မာသဟဂတော န ဝိညာဏသဟဂတော၊ တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္ထိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စ။ ဇုမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဇုတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

၄၂၅။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ။ ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကောတိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဇုဓ မေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတ္ဝာ ဒဿေန္တိ "အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရီ၊ ဇုမဿ ယံ ဇုစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ"တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဇုမံ ပုရိသံ အနုပဟစ္စ ဆဝိဉ္ဇ စမ္မဉ္ဇ မံသဉ္ဇ နှာရုံ စ အဋ္ဌိဉ္ဇ အဋ္ဌိမိဉ္ဇဉ္ဇ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ"တိ။ တေ မေ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုတ္ဝာ တံ ပုရိသံ အနုပဟစ္စ ဆဝိဉ္ဇ။ပ။ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ ယဒါ သော အာမတော ဟောတိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဇုမံ ပုရိသံ ဥတ္တာနံ နိပါတေထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ"တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဥတ္တာနံ နိပါတေန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဇုမံ ပုရိသံ အဝကုဇ္ဇံ နိပါတေထ၊ ပဿေန နိပါတေထ၊ ဒုတိယေန

ပဿေန နိပါတေထ၊ ဥဒ္ဓံ ဌပေထ၊ ဩမုဒ္ဓကံ ဌပေထ၊ ပါဏိနာ အာကောဋေထ၊ လေဋ္ဌုနာ အာကောဋေထ၊ ဒဏ္ဍေန အာကောဋေထ၊ သတ္ထေန အာကောဋေထ၊ ဩဓုနာထ သန္ဓုနာထ နိဒ္ဓုနာထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဩဓုနန္တိ သန္ဓုနန္တိ နိဒ္ဓုနန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ တဿ တဒေဝ စက္ခု ဟောတိ တေ ရူပါ၊ တဉ္ဉာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ သောတံ ဟောတိ တေ သဒ္ဒါ၊ တဉ္ဉာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ ဃာနံ ဟောတိ တေ ဂန္ဓာ၊ တဉ္ဉာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ သာဝ ဇိဝှါ ဟောတိ တေ ရသာ၊ တဉ္ဉာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေ-ဒေတိ။ သွေဝ ကာယော ဟောတိ တေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တဉ္ဉာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၉) သခ်ဓမဥပမာ

၄၂၆။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော သခ်ဓမော သခ်ံ အာဒါယ ပစ္စန္တိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ သော ယေန အညတရော ဂါမော တေနုပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ ဌိတော တိက္ခတ္တုံ သခ်ံ ဥပလာပေတွာ သခ်ံ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ရာဇည တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ [၁] မနုဿာနံ ဧတဒဟောသိ “အမ္ဘော ကဿ နု ခေါ [၂] ဧသော သဒ္ဒေါ ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော”တိ သန္ဒိပတိတွာ တံ သခ်ဓမံ ဧတဒဝေါစုံ “အမ္ဘော ကဿ နု ခေါ ဧသော သဒ္ဒေါ ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယောတိ။ ဧသော ခေါ ဘော သခ်ေါ နာမ၊ ယဿေသော သဒ္ဒေါ ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယောတိ။ တေ တံ သခ်ံ ဥတ္တာနံ နိပါတေသုံ “ဝဒေဟိ ဘော သခ် ဝဒေဟိ ဘော သခ်ေါ”တိ။ နေဝ သော သခ်ေါ သဒ္ဒမကာသိ။ တေ တံ သခ်ံ အဝကုဇ္ဇံ နိပါတေသုံ၊ ပဿေန နိပါတေသုံ၊ ဒုတိယေန ပဿေန နိပါတေသုံ၊ ဥဒ္ဓံ ဌပေသုံ၊ ဩမုဒ္ဓကံ ဌပေသုံ၊ ပါဏိနာ အာကောဋေသုံ၊ လေဋ္ဌုနာ အာကောဋေသုံ၊ ဒဏ္ဍေန အာကောဋေသုံ၊ သတ္ထေန အာကောဋေသုံ၊

၁-ပစ္စန္တဇာနံ (သီ) ၂-ဧတဒဟောသိ “ကိဿ နုခေါ (ဋ)

သြမ္ဘိုဏ်ိုသု သန္ဓုဏ်ိုသု ဏ်ိုဒ္ဓုဏ်ိုသု "ဝဒေဟိ ဘော သခ် ဝဒေဟိ ဘော သခ်ါ"တိ။ ဣဝ သော သခ်ါ သဒ္ဒမကာသိ။

အထ ခေါ ရာဇာ တသ္သ သခ်ၿမဿ ဧတဒဟောသိ "ယာဝ ဗာလာ ဣမေ ပစ္စန္တဇနပဒါ မနုဿာ၊ ကထဥ္စိ နာမ အယောနိသော သခ်သဒ္ဒံ ဂဝေသိဿန္တိ"တိ။ တေသံ ပေက္ခမာနာနံ သခ်ံ ဂဟေတ္မာ တိက္ခတ္တုံ သခ်ံ ဥပလာပေတ္မာ သခ်ံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ရာဇာ တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ မနုဿာနံ ဧတဒဟောသိ "ယဒါ ကိရ ဘော အယံ သခ်ါ နာမ ပုရိသသဟဂတော စ ဟောတိ ဝါယာမသဟဂတော[1] စ ဝါယုသဟဂတော စ၊ တဒါယံ သခ်ါ သဒ္ဒံ ကရောတိ။ ယဒါ ပနာယံ သခ်ါ နေဝ ပုရိသသဟဂတော ဟောတိ နဝါယာမ-သဟဂတော နဝါယုသဟဂတော၊ နာယံ သခ်ါ သဒ္ဒံ ကရောတိ"တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇာ ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥသ္မာသဟ-ဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ၊ တဒါ အဘိက္ကမတိပိ ပဋိက္ကမတိပိ တိဋ္ဌတိပိ နိသီဒတိပိ သေယျံပိ ကပ္ပေတိ၊ စက္ခုနာပိ ရူပံ ပဿတိ၊ သောတေနပိ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ ဃာယတိ၊ ဇိဝှါယပိ ရသံ သာယတိ၊ ကာယေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ၊ မနသာပိ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ၊ နဥသ္မာသဟဂတော၊ နဝိညာဏ-သဟဂတော၊ တဒါ နေဝ အဘိက္ကမတိ နပဋိက္ကမတိ နတိဋ္ဌတိ နနိသီဒတိ နသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ စက္ခုနာပိ ရူပံ နပဿတိ၊ သောတေနပိ သဒ္ဒံ နသုဏာတိ၊ ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ နဃာယတိ၊ ဇိဝှါယပိ ရသံ နသာယတိ၊ ကာယေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ နဖုသတိ၊ မနသာပိ ဓမ္မံ နဝိဇာနာတိ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇာ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု "ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ[2]။

၄၂၇။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဣဿ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇာ ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇာတိ။ ဣဓ မေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိုံ ဂဟေတ္မာ ဒဿေန္တိ "အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရီ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟိ"တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဣမဿ ပုရိသဿ ဆဝိ

---

[1]-ဝါယောသဟဂတော (သျာ) [2]-ဝိပါကောတိ။ ပဋမဘာဏဝါရံ (သျာ)

ဆိန္ဒထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ"တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ဆဝိံ ဆိန္ဒန္တိ၊ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿာမ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ "တေန ဟိ ဘော ဣမဿ ပုရိသဿ စမ္မံ ဆိန္ဒထ၊ မံသံ ဆိန္ဒထ၊ နှာရုံ ဆိန္ဒထ၊ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒထ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဆိန္ဒထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ"တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဆိန္ဒန္တိ၊ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿေယျာမ။ အယံပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ "ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။

(၁၀) အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ

၄၂၈။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋိယာ သမ္မတိ[၁]။ အထ ခေါ ရာဇည အညတရော ဇနပဒေ သတ္ထော[၂] ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ သော သတ္ထော[၃] တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ အဿမဿ သာမန္တာ ဧကရတ္တိံ ဝသိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ရာဇည တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ ဧတဒဟောသိ "ယံနူနာဟံ ယေန သော သတ္ထဝါသော တေနုပသင်္ကမေယျံ၊ အပ္ပေဝ နာမေတ္ထ ကိဉ္စိ ဥပကရဏံ အဓိဂစ္ဆေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ယေန သော သတ္ထဝါသော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အဒ္ဒသ တသ္မိံ သတ္ထဝါသေ ဒဟရံ ကုမာရံ မန္ဒံ ဥတ္တာနသေယျကံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္ဝာနဿ ဧတဒဟောသိ "န ခေါ မေ တံ ပတိရူပံ ယံ မေ ပေက္ခမာနဿ မနုဿဘူတော ကာလင်္ကရေယျ၊ ယံနူနာဟံ ဣမံ ဒါရကံ အဿမံ နေတ္ဝာ အာပါဒေယျံ ပေါသေယျံ ဝဍေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော တံ ဒါရကံ အဿမံ နေတ္ဝာ အာပါဒေသိ ပေါသေသိ ဝဍေသိ။ ယဒါ သော ဒါရကော ဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဝါ ဟောတိ[၄] ဒ္ဝါဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဝါ။ အထ ခေါ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ ဇနပဒေ ကိဉ္စိဒေဝ ကရဏီယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော တံ ဒါရကံ ဧတဒဝေါစ "ဣစ္ဆာမဟံ တာတ ဇနပဒံ[၅] ဂန္တုံ၊ အဂ္ဂိံ တာတ ပရိစရေယျာသိ၊ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ၊ အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏိသဟိတံ၊ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ

၁–ဝသတိ (သီ၊ဣ)
၂–သတ္ထော ဇနပဒပဒေသာ (သီ)၊ ဇနပဒေါ သတ္ထဝါသော (သျာ)၊ ဇနပဒပဒေသော (ဣ)
၃–သတ္ထဝါသော (သျာ)
၄–အဟောသိ (?)
၅–နဂရံ (က)

အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ"တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော တံ ဒါရကံ ဧဝံ အနုသာသိတွာ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ တဿ ခိဋ္ဌာပသုတဿ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။

အထ ခေါ တဿ ဒါရကဿ ဧတဒဟောသိ "ပိတာ ခေါ မံ ဧဝံ အဝစ 'အဂ္ဂိ တာတ ပရိစရေယျာသိ၊ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာ-ယေယျ၊ အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏိသဟိတံ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ'တိ၊ ယံနူနာဟံ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျ"န္တိ။ အထ ခေါ သော ဒါရကော အရဏိသဟိတံ ဝါသိယာ တစ္ဆိ "အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ"န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ။ အရဏိသဟိတံ ဒ္ဓိဓာ ဖာလေသိ၊ တိဓာ ဖာလေသိ၊ စတုဓာ ဖာလေသိ၊ ပဉ္စဓာ ဖာလေသိ၊ ဒသဓာ ဖာလေသိ၊ သတဓာ[၁] ဖာလေသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ အကာသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဌေသိ၊ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဌေတွာ မဟာဝါတေ ဩပုနိ[၂] "အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ"န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ။

အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော ဇနပဒေ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ယေန သကော အဿမော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဒါရကံ. ဧတဒဝေါစ "ကစ္စိ တေ တာတ အဂ္ဂိ နဿ နိဗ္ဗုတော"တိ။ ဣဓ မေ တာတ ခိဋ္ဌာပသုတဿ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ တဿ မေ ဧတဒဟောသိ "ပိတာ ခေါ မံ ဧဝံ အဝစ 'အဂ္ဂိ တာတ ပရိစရေယျာသိ၊ မာ စ တေ တာတ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ၊ အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏိသဟိတံ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ'တိ။ ယံနူနာဟံ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျ"န္တိ။ အထ ခွါဟံ တာတ အရဏိသဟိတံ ဝါသိယာ တစ္ဆိ "အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ"န္တိ။ နေဝါဟံ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ"။ အရဏိသဟိတံ ဒ္ဓိဓာ ဖာလေသိ"၊ တိဓာ ဖာလေသိ"၊ စတုဓာ ဖာလေသိ"၊ ပဉ္စဓာ ဖာလေသိ"၊ ဒသဓာ ဖာလေသိ"၊ သတဓာ ဖာလေသိ"၊ သကလိကံ သကလိကံ • အကာသိ"၊ သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဌေသိ"၊ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဌေတွာ မဟာဝါတေ ဩပုနိ" "အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ"န္တိ။ နေဝါဟံ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိန္တိ။ အထ ခေါ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ ဧတဒဟောသိ "ယာဝ ဗာလော အယံ ဒါရကော အဗျတ္တော၊ ကထံ ဟိ နာမ အယောနိသော အဂ္ဂိ ဂဝေသိဿတီ"တိ။ တဿ ပေက္ခမာနဿ အရဏိသဟိတံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တံ ဒါရကံ

၁–ဝီသတိဓာ (သျာ) ၂–ဩဖုနိ (သျာ၊ က)

တေဒဝေါစ "ဝေံ ခေါ တာတ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော၊ နဲ တွေဝ ယထာ တွံ ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော အဂ္ဂိံ ဂဝေသိ"တိ။ ဝေမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသိသသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၂၉။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဝေမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဇုဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ "ပါယာသိ ရာဇညော ဝေံဝါဒီ ဝေံဒိဋ္ဌီ 'ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ"။ သစာဟံ ဘော ကဿပ ဇုဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော "ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟီ"တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီတိ။

(၁၁) ဒွေသတ္ထဝါဟဥပမာ

၄၃၀။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည မဟာသကဋ-သတ္ထော သကဋသဟဿံ ပုရတ္ထိမာ ဇနပဒါ ပစ္ဆိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ၊ သော ယေန ယေန ဂစ္ဆိ၊ ခိပ္ပံယေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဏံ။ တသ္မိံ ခေါ ပန သတ္ထေ ဒွေ သတ္ထဝါဟာ အဟေသုံ ဧကော ပဋ္ဌန္ဒံ သကဋ-သတာနံ၊ ဧကော ပဋ္ဌန္ဒံ သကဋသတာနံ။ အထ ခေါ တေသံ သတ္ထဝါဟာနံ ဧတဒဟောသိ "အယံ ခေါ မဟာသကဋသတ္ထော သကဋသဟဿံ၊ တေ မယံ ယေန ယေန ဂစ္ဆာမ၊ ခိပ္ပမေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဏံ။ ယံနူန မယံ ဇုမံ သတ္ထံ ဒ္ဝိဓာ ဝိဘဇေယျာမ ဧကတော ပဋ္ဌ သကဋသတာနိ ဧကတော ပဋ္ဌ သကဋသတာနီ"တိ။ တေ တံ သတ္ထံ ဒ္ဝိဓာ ဝိဘဇိံသု[၁] ဧကတော ပဋ္ဌ သကဋသတာနိ ဧကတော ပဋ္ဌ သကဋသတာနိ။ ဧကော သတ္ထဝါဟော ဗဟုံ တိဏဋ္ဌ ကဋ္ဌဋ္ဌ ဥဒကဋ္ဌ အာရောပေတွာ သတ္ထံ ပယာပေသိ[၂]။ ဒ္ဝိဟတီဟ-ပယာတော ခေါ ပန သော သတ္ထော အဒ္ဒသ ပုရိသံ ကာဋ္ဌံ လောဟိတက္ခံ[၃] သန္ဒဒ္ဓကလာပံ[၄] ကုမုဒမာလိံ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကဒ္ဒမမက္ခိတေဟိ

၁–ဝိဘဇေသုံ (က)
၂–ပါယာပေသိ (သီ၊ဇု)
၃–လောဟိတက္ခိံ (သျာ)
၄–အာသန္ဒဒ္ဓကလာပံ (သျာ)

စက္ကေဟိ ဘဒြေန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသွာ ဧတဒဝေါစ "ကုတော ဘော အာဂစ္ဆသီ"တိ။ အမုကမှာ ဇနပဒါတိ။ "ကုဟိံ ဂမိဿသီ"တိ။ အမုကံ နာမ ဇနပဒန္တိ။ "ကစ္စိ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော"တိ။ ဧဝံ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဌမာနိ၊ ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ၊ ဆဋ္ဌေထ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာတိ။

အထ ခေါ သော သတ္ထဝါဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ "အယံ ဘော ပုရိသော ဧဝမာဟ 'ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဌမာနိ၊ ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ၊ ဆဋ္ဌေထ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာ'တိ"။ ဆဋ္ဌေထ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သတ္ထံ ပယာပေထာတိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ တေ သတ္ထိကာ တဿ သတ္ထဝါဟဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သတ္ထံ ပဲယာပေသုံ။ တေ ပဌမေပိ သတ္ထဝါသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ဒုတိယေပိ သတ္ထဝါသေ။ တတိယေပိ သတ္ထဝါသေ။ စတုတ္ထေပိ သတ္ထဝါသေ။ ပဉ္စမေပိ သတ္ထဝါသေ။ ဆဋ္ဌေပိ သတ္ထဝါသေ။ သတ္တမေပိ သတ္ထဝါသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ၊ သဗ္ဗေဝ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိံသု။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္ထေ အဟေသုံ မနုဿာ ဝါ ပသူ ဝါ၊ သဗ္ဗေ သော ယက္ခော အမနုဿော ဘက္ခေသိ။ အဋ္ဌိကာနေဝ သေသာနိ။

ယဒါ အညာသိ ဒုတိယော သတ္ထဝါဟော "ဗဟုနိက္ခန္တော ခေါ ဘော ဒါနိ သော သတ္ထော"တိ။ ဗဟုံ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ အာရောပေတ္ဝာ သတ္ထံ ပယာပေသိ။ ဒ္ဒိဟတီဟပယာတော ခေါ ပန သော သတ္ထော အဒ္ဒသ ပုရိသံ ကာဠံ လောဟိတက္ခံ သန္ဓဒ္ဓကလာပံ ကုမုဒမာလိံ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကဒ္ဒမမက္ခိတေဟိ စက္ကေဟိ ဘဒြေန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသွာ ဧတဒဝေါစ "ကုတော ဘော အာဂစ္ဆသီ"တိ။ အမုကမှာ ဇနပဒါတိ။ "ကုဟိံ ဂမိဿသီ"တိ။ အမုကံ နာမ ဇနပဒန္တိ။ "ကစ္စိ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော"တိ။ ဧဝံ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဌမာနိ၊ ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ၊

ဆဋ္ဌေထ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာတိ။

အထ ခေါ သော သတ္ထဝါဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ "အယံ ဘော ပုရိသော ဧဝမာဟ 'ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဌမာနိ၊ ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ၊ ဆဋ္ဌေထ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဋ္ဌေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာ'တိ။ အယံ ဘော ပုရိသော နေဝ အမှာကံ မိတ္တော၊ နဲ ဉာတိသာလောဟိတော၊ ကထံ မယံ ဧမသ သဒ္ဓါယ ဂမိဿာမ။ နဲ ဝေါ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာနိ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္ထံ ပယာပေထ။ နဲ နော ပုရာဏံ ဆဋ္ဌေဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ တေ သတ္ထိကာ တဿ သတ္ထဝါဟဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္ထံ ပယာပေသုံ။ တေ ပဌမေပိ သတ္ထဝါသေ နဲ အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ဒုတိယေပိ သတ္ထဝါသေ။ တတိယေပိ သတ္ထဝါသေ။ စတုတ္ထေပိ သတ္ထဝါသေ။ ပဉ္စမေပိ သတ္ထဝါသေ။ ဆဋ္ဌေပိ သတ္ထဝါသေ။ သတ္တမေပိ သတ္ထဝါသေ နဲ အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ တဉ္စ သတ္ထံ အဒ္ဒသံသု အနယဗျသနံ အာပန္နံ။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္ထေပိ အဟေသုံ မနုဿာ ဝါ ပသူ ဝါ၊ တေသဉ္စ အဋ္ဌိကာနေဝ အဒ္ဒသံသု တေန ယဏ္ဍေန အမနုဿေန ဘက္ခိတာနံ။

အထ ခေါ သော သတ္ထဝါဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ "အယံ ခေါ ဘော သတ္ထော အနယဗျသနံ အာပန္နော၊ ယထာ တံ တေန ဗာလေန သတ္ထဝါဟေန ပရိဏာယကေန။ တေန ဟိ ဘော ယာနမှာကံ သတ္ထေ အပ္ပသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ၊ ယာနိ ဧမသ္မိံ သတ္ထေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ အာဒိယထာ"တိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ တေ သတ္ထိကာ တဿ သတ္ထဝါဟဿ ပဋိဿုတ္ဝာ ယာနိ သကသ္မိံ သတ္ထေ အပ္ပသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ယာနိ တသ္မိံ သတ္ထေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ အာဒိယိတ္ဝာ သောတ္ထိနာ တံ ကန္တာရံ နိတ္ထရိံသု၊ ယထာ တံ ပဏ္ဍိတေန သတ္ထဝါဟေန ပရိဏာယကေန။ ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိဿသိ အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော သေယျထာပိ သော ပုရိမော သတ္ထဝါဟော။ ယေပိ တဝ[၁] သောတဗ္ဗံ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ[၂] မညိဿန္တိ၊ တေပိ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ သေယျထာပိ တေ သတ္ထိကာ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ

၁–တေ (က) ၂–သဒ္ဓဟာတဗ္ဗံ (ဋ၊က)

ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၁။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ "ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌီ ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပ။ ဝိပါကော'တိ"။ သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော "ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟီ"တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီတိ။

(၁၂) ဂူထဘာရိကဥပမာ

၄၃၂။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော သူကရ-ပေါသကော ပုရိသော သကမှာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ အဒ္ဒသ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ ဆဋ္ဌိတံ။ ဒိသ္ဝာနဿ ဧတဒဟောသိ "အယံ ခေါ ပဟူတော သုက္ခဂူထော ဆဋ္ဌိတော၊ မမ စ သူကရဘတ္တံ[၁]၊ ယံနူနာဟံ ဣတော သုက္ခဂူထံ ဟရေယျ"န္တိ။ သော ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပတ္ထရိတ္ဝာ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ အာကိရိတ္ဝာ ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတ္ဝာ သီသေ ဥဗ္ဗာဟေတ္ဝာ[၂] အဂမာသိ။ တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ မဟာအကာလမေဃော ပါဝဿိ။ သော ဥဋ္ဌရန္တံ ပဋ္ဌရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂနခါ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ။ တမေနံ မနုဿာ ဒိသ္ဝာ ဧဝမာဟံသု "ကစ္စိနော တွံ ဘဏေ ဥမ္မတ္တော ကစ္စိ ဝိစေတော၊ ကထံ ဟိ နာမ ဥဋ္ဌရန္တံ ပဋ္ဌရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂနခါ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ ဟရိဿသီ"တိ။ တုမှေ ခွေတ္ထ ဘဏေ ဥမ္မတ္တာ တုမှေ ဝိစေတာ၊ တထာ ဟိ ပန မေ သူကရဘတ္တန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည ဂူထဘာရိကူပမော[၃] မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၃။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ "ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌီ 'ဣတိပိ

၁-သူကရာနံ ဘက္ခော (သျာ)　၂-ဥစ္စာရောပေတ္ဝာ (က-သီ၊က)　၃-ဂူထဟာရိကူပမော (သီ၊ဣ)

နတ္ထိ ပရော လောကော။ပ။ ဝိပါကော'တိ''။ သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော ''ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂတိတဂါဟိ''တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမိတိ။

(၁၃) အက္ခရုတ္တကဥပမာ

၄၃၄။ တေန ဟိ ရာဇညေ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇညေ ဒ္ဝေ အက္ခရုတ္တာ အက္ခေဟိ ဒိဋ္ဌိံသု။ ဧကော အက္ခရုတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒုတိယော အက္ခရုတ္တော တံ အက္ခရုတ္တံ အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလန္တံ၊ ဒိသ္မာ တံ အက္ခရုတ္တံ တေဒဝေါစ ''တွံ ခေါ သမ္မ ဧကန္တိကေန ဇိနာသိ၊ ဒေဟိ မေ သမ္မ အက္ခေ ပဇာနာမိဿာမိ''တိ။ ''ဧဝံ သမ္မာ''တိ ခေါ သော အက္ခရုတ္တော တဿ အက္ခရုတ္တဿ အက္ခေ ပါဒါသိ။ အထ ခေါ သော အက္ခရုတ္တော အက္ခေ ဝိသေန ပရိဘာဝေတ္မာ တံ အက္ခရုတ္တံ တေဒဝေါစ ''ဧဟိ ခေါ သမ္မ အက္ခေဟိ ဒိဋ္ဌိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ သမ္မာ''တိ ခေါ သော အက္ခရုတ္တော တဿ အက္ခရုတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ တေ အက္ခရုတ္တာ အက္ခေဟိ ဒိဋ္ဌိံသု။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော အက္ခရုတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဒုတိယော အက္ခရုတ္တော တံ အက္ခရုတ္တံ ဒုတိယမ္ပိ အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလန္တံ၊ ဒိသ္မာ တံ အက္ခရုတ္တံ တေဒဝေါစ—

''လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ၊ ဂိလမက္ခံ ပုရိသော နု ဗုဇ္ဈတိ။
ဂိလ ရေ ဂိလ ပါပရုတ္တက[1]၊ ပစ္ဆာ တေ ကဋ္ဌကံ ဘဝိဿတိ''တိ။

ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇညေ အက္ခရုတ္တကူပမော မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇညေ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇညေ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၅။ ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ ''ပါယာသိ ရာဇညော ဝေဝါဒိ ဝေဝါဒ္ဍ 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပ။ ဝိပါကော'တိ''။ သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ

၁–ဂိလိ ရေ ပါပရုတ္တက (က)

ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော "ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟီ"တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မကွေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီတိ။

(၁၄) သာဏဘာရိကဥပမာ

၄၃၆။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော ဇနပဒေါ ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ "အာယာမ သမ္မ ယေန သော ဇနပဒေါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ၊ အပ္ပေဝ နာမေတ္ထ ကိဉ္စိ ဓနံ အဓိဂစ္ဆေယျာမာ"တိ။ "ဧဝံ သမ္မာ"တိ ခေါ သဟာယကော သဟာယကဿ ပစ္စဿောသိ။ တေ ယေန သော ဇနပဒေါ၊ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ[၁] တေနုပသင်္ကမိံသု၊ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ သာဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္ဝာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ "ဣဒံ ခေါ သမ္မ ပဟူတံ သာဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ တေန ဟိ သမ္မ တွဉ္ဇ သာဏဘာရံ ဗန္ဓ၊ အဟဉ္ဇ သာဏဘာရံ ဗန္ဓိဿာမိ၊ ဥဘော သာဏဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ"တိ။ "ဧဝံ သမ္မာ"တိ ခေါ သဟာယကော သဟာယကဿ ပဋိဿုတ္ဝာ သာဏဘာရံ ဗန္ဓိတ္ဝာ တေ ဥဘော သာဏဘာရံ အာဒါယ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ သာဏသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္ဝာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ "ယဿ ခေါ သမ္မ အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ၊ ဣဒံ ပဟူတံ သာဏသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ တေန ဟိ သမ္မ တွဉ္ဇ သာဏဘာရံ ဆဋ္ဌေဟိ၊ အဟဉ္ဇ သာဏဘာရံ ဆဋ္ဌေဿာမိ၊ ဥဘော သာဏသုတ္တဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ"တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္မ သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္ဒဒ္ဓေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟီတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သာဏဘာရံ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ သာဏသုတ္တဘာရံ အာဒိယိ။

တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတာ သာဏိယော ဆဋ္ဌိတာ၊ ဒိသ္ဝာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ "ယဿ ခေါ သမ္မ အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ ဝါ သာဏသုတ္တံ ဝါ၊ ဣမာ ပဟူတာ သာဏိယော ဆဋ္ဌိတာ၊ တေန ဟိ သမ္မ တွဉ္ဇ သာဏဘာရံ ဆဋ္ဌေဟိ၊ အဟဉ္ဇ သာဏသုတ္တဘာရံ ဆဋ္ဌေဿာမိ၊ ဥဘော သာဏိဘာရံ အာဒါယ

၁–ဂါမပဋ္ဌံ (သျာ)၊ ဂါမပတ္တံ (သီ)

ဂမိဿာမာ"တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္မ သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္ဒဒ္ဓေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟီတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သာဏသုတ္တဘာရံ ဆဋ္ဌေတွာ သာဏိဘာရံ အာဒိယိ။

တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ ခေါမံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ပ။ ပဟူတံ ခေါမသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ ခေါမဒုဿံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပါသံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပါသိက-သုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပါသိကဒုဿံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ အယံ[၁] ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ လောဟံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ တိပုံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ သီသံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ သဇ္ဇုံ[၂] ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ။ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသွာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ "ယဿ ခေါ သမ္မ အတ္ထာယ ဣဇ္ဆေယျာမ သာဏံ ဝါ သာဏသုတ္တံ ဝါ သာဏိယော ဝါ ခေါမံ ဝါ ခေါမသုတ္တံ ဝါ ခေါမဒုဿံ ဝါ ကပ္ပါသံ ဝါ ကပ္ပါသိကသုတ္တံ ဝါ ကပ္ပါသိကဒုဿံ ဝါ အယံ ဝါ လောဟံ ဝါ တိပုံ ဝါ သီသံ ဝါ သဇ္ဇုံ ဝါ။ ဣဒံ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဋ္ဌိတံ။ တေန ဟိ သမ္မ တွဉ္ဉ သာဏဘာရံ ဆဋ္ဌေဟိ၊ အဟဉ္ဉ သဇ္ဇုဘာရံ[၃] ဆဋ္ဌေဿာမိ၊ ဥဘော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ"တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္မ သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္ဒဒ္ဓေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟီတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သဇ္ဇုဘာရံ ဆဋ္ဌေတွာ သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒိယိ။

တေ ယေန သကော ဂါမော တေနုပသင်္ကမိံသု၊ တတ္ထ ယော သော သဟာယကော သာဏဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ၊ တဿ နေဝ မာတာ-ပိတရော အဘိနန္ဒိံသု၊ နဲ ပုတ္တဒါရာ အဘိနန္ဒိံသု၊ နဲ မိတ္တာမစ္စာ အဘိနန္ဒိံသု၊ နဲ စ တတောနိဒါနံ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ ယော ပန သော သဟာယကော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ၊ တဿ မာတာပိတရောပိ အဘိနန္ဒိံသု၊ ပုတ္တဒါရာပိ အဘိနန္ဒိံသု၊ မိတ္တာမစ္စာပိ အဘိနန္ဒိံသု၊ တတော-နိဒါနဉ္ဉ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ ဧဝမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည သာဏဘာရိ-ကူပမော မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၁–အယသံ (သျာ) ၂–သဇ္ဇုံ (သီ၊သျာ၊ဣ) ၃–သဇ္ဇုဘာရံ (သီ၊သျာ၊ဣ)

သရဏဂမန

၄၃၇။ ပုရိမေနေဝ အဟံ ဩပမ္မေန ဘောတော ကဿပဿ အတ္ထမနော အဘိရဒ္ဓေါ။ အပိ စာဟံ ဣမာနိ ဗိစိတ္ထြာနိ ပဋ္ဌာပဒ္ဒိဘာနာနိ သောတုကာမော ဧဝေါဟံ ဘဝန္တံ ကဿပံ ပစ္ဆိကံ ကာတမ္ဘံ အမည္ဓိသံ။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ကဿပ! အဘိက္ကန္တံ ဘော ကဿပ! သေယ္ယထာပိ ဘော ကဿပ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယ္ယ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယ္ယ၊ မူဠ္ဟဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယ္ယ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယ္ယ 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ'တိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ကဿပေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ သောဟံ ဘော ကဿပ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ကဿပေါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။

ဣဿာမိ စာဟံ ဘော ကဿပ မဟာယညံ ယဇိတုံ၊ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ကဿပေါ ယံ မမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာတိ။

ယညကထာ

၄၃၈။ ယထာရူပေ ခေါ ရာဇဲ ယညေ ဂါဝေါ ဝါ ဟညန္တိ၊ အဇေဠကာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ကုက္ကုဋသူကရာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိဿာဒိဋ္ဌိ မိဿာသင်္ကပ္ပါ မိဿာဝါစာ မိဿာကမ္မန္တာ မိဿာအာဇီဝါ မိဿာဝါယာမာ မိဿာသတိ မိဿာသမာဓိ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇဲ ယညော နေ မဟပ္ဖလော ဟောတိ နေ မဟာနိသံသော နေ မဟာဇုတိကော နေ မဟာဝိပ္ဖါရော။ သေယ္ယထာပိ ရာဇဲ ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယ္ယ၊ သော တတ္ထ ဒုက္ခေတ္တေ ဒုဗ္ဗ[1]မေ အဝိဟတခါဏုကဏ္ဋကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေယ္ယ ခဏ္ဍာနိ ပူတိနိ ဝါတာတပဟတာနိ အသာရဒါနိ အသုခသယိတာနိ၊ ဒေဝေါ စ နေ ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယ္ယ။ အပိ နု တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဋ္ဌိ[2] ဝိရူဠ္ဍိ[1] ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယ္ယုံ။ ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယ္ယာတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇဲ ယထာရူပေ ယညေ ဂါဝေါ ဝါ ဟညန္တိ၊ အဇေဠကာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ကုက္ကုဋသူကရာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိဿာဒိဋ္ဌိ မိဿာသင်္ကပ္ပါ မိဿာဝါစာ မိဿာကမ္မန္တာ မိဿာအာဇီဝါ မိဿာဝါယာမာ

၁–ဝိရူဠ္ဍိ (မောဂ္ဂလ္လာနေ) ၂–နေ ဧဝံ (သျာ၊ က)

မိစ္ဆာသတီ မိစ္ဆာသမာဓီ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော နမဟပ္ပလော ဟောတိ နမဟာနိသံသော နမဟာဇုတိကော နမဟာဝိပ္ပါရော။

ယထာရူပေ စ ခေါ ရာဇည ယညေ နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ၊ နအဇေဋ္ဌကာ ဟညန္တိ၊ နကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ ဟညန္တိ၊ နဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌီ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတီ သမ္မာသမာဓီ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ သေယျထာပိ ရာဇည ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ၊ သော တတ္ထ သုခေတ္တေ သုဘူမေ သုဝိဟတခါဏု-ကဏ္ဍကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေယျ အခဏ္ဍာနိ အပူတီနိ အဝါတာတပဟတာနိ သာရဒါနိ သုခသယိတာနိ။ ဒေဝေါ စ ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ နု တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျုံ၊ ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယျာတိ။ ဧဝံ ဘော ကဿပ။ ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇည ယထာရူပေ ယညေ နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ၊ နအဇေဋ္ဌကာ ဟညန္တိ၊ နကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ ဟညန္တိ၊ နဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌီ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတီ သမ္မာသမာဓီ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရောတိ။

ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု

၄၃၉။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ သမဏဗြာဟ္မဏ-ကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ။ တသ္မိံ ခေါ ပန ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဒီယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ၊ ဓောရကာနိ[၁] စ ဝတ္ထာနိ ဂုဋ္ဌဝါလကာနိ[၂]။ တသ္မိံ ခေါ ပန ဒါနေ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ ဝါဝဋ္ဌော[၃] အဟောသိ၊ သော ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသတိ "ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိ"န္တိ။ အဿောသိ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော "ဥတ္တရော ကိရ မာဏဝေါ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသတိ 'ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိ'န္တိ"။

၁–ထေရကာနိ (သီ၊ဣ)၊ စောရကာနိ (သျာ) ၂–ဂုဋ္ဌဂါဋ္ဌကာနိ (က) ၃–ဗျာဝဋ္ဌော (သီ၊ဣ)

အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော ဥတ္တရံ မာဏဝံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ "သစ္စံ ကိရ တွံ တာတ ဥတ္တရ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသသိ 'ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိ'န္တိ"။ ဧဝံ ဘော။ ကိဿ ပန တွံ တာတ ဥတ္တရ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသသိ "ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိ"န္တိ။ နနု မယံ တာတ ဥတ္တရ ပုညတ္ထိကာ ဒါနသေဝ ဖလံ ပါဋိကခိနောတိ။ ဘောတော ခေါ ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဒီယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်ဒုတိယံ၊ ယံ ဘဝံ ပါဒါပိ[၁] န ဣန္ဆေယျ သမ္ဖုသိတုံ[၂]၊ ကုတော ဘုဉ္ဇိတုံ။ မောရကာနိ စ ဝတ္ထာနိ ဂုဋ္ဌဝါလကာနိ၊ ယာနိ ဘဝံ ပါဒါပိ[၁] န ဣန္ဆေယျ သမ္ဖုသိတုံ၊ ကုတော ပရိဒဟိတုံ။ ဘဝံ ခေါ ပနမှာကံ ပိယော မနာပေါ၊ ကထံ မယံ မနာပံ အမနာပေန သံယောဇေမာတိ။ တေန ဟိ တွံ တာတ ဥတ္တရ ယာဒိသာဟံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေဟိ။ ယာဒိသာနိ စာဟံ ဝတ္ထာနိ ပရိဒဟာမိ၊ တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပဋ္ဌပေဟီတိ။ "ဧဝံ ဘော"တိ ခေါ ဥတ္တရော မာဏဝေါ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိဿုတွာ ယာဒိသံ ဘောဇနံ ပါယာသိ ရာဇညော ဘုဉ္ဇတိ၊ တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ယာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပါယာသိ ရာဇညော ပရိဒဟတိ၊ တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပဋ္ဌပေသိ။

၄၄၀။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တီကတံ[၃] ဒါနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိ သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။

ပါယာသိဒေဝပုတ္တ

၄၄၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ အဘိက္ခဏံ သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ ဒိဝါဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ အထ ခေါ ပါယာသိ ဒေဝပုတ္တော ယေနာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဂဝမ္ပတိံ

၁–ပါဒါသိ (က) ၂–ဆုပိတုံ (ဋ၊က) ၃–အစိတ္တိကတံ (က)

အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ ပါယာသိံ ဒေဝပုတ္တံ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ တေဒဝေါစ "ကောသိ တွံ အာဝုသော"တိ။ အဟံ ဘန္တေ ပါယာသိ ရာဇညောတိ။ နနု တွံ အာဝုသော ဝေံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ သစ္စာဟံ ဘန္တေ ဝေံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိံ "ဇုတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော"တိ။ အပိ စာဟံ အယျေန ကုမာရကဿပေန တေသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစိတောတိ။ ယော ပန တေ အာဝုသော ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော ကုဟိံ ဥပပန္နောတိ။ ယော မေ ဘန္တေ ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ အဟံ ပန ဘန္တေ အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အစိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုည် သေရီသကံ ဝိမာနံ။ တေန ဟိ ဘန္တေ ဂဝမ္ပတိ မနုဿလောကံ ဂန္ဒာ ဝေမာရောစေဟိ "သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေထ၊ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒေထ၊ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒေထ၊ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေထ၊ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အစိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုည် သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ"န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ မနုဿလောကံ အာဂန္ဒာ ဝေမာရောစေသိ "သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေထ၊ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒေထ၊ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒေထ၊ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေထ။ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အစိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုည် သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ

ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ''န္တိ။

ပါယာသိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ

မဟာပဒါန နိဒါနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္ဇ သုဒဿနံ။
ဇနဝသဘ ဂေါဝိန္ဒံ၊ သမယံ သက္ကပဥ္ဇကံ။
မဟာသတိပဋ္ဌာနဉ္ဇ၊ ပါယာသိ ဒသမံ ဘဝေ[၁]။

မဟာဝဂ္ဂပါဋ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။

၁–သတိပဋ္ဌာနပါယာသိ၊ မဟာဝဂ္ဂဿ သင်္ဂဟော (သီ၊ ဇ္ဇ)
သတိပဋ္ဌာနပါယာသိ၊ မဟာဝဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတီတိ (သျာ)

လက္ခိတမ္ဘပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကုသလကမ္မပထာ	၂၅၆
အက္ခရုတ္တကဥပမာ	၂၇၆
အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ	၂၇၀
အတ္တပညတ္တိ	၅၄
အတ္တသမနုပဿနာ	၅၆
အတ္ထဝသေ	၂၂၇
အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ	၆၄
အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော	၂၄၅
အဘိဘာယတနာနိ	၉၂
အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ	၁၁၉
အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ ရညော စက္ကဝတ္တိမှိ	၁၂၀
အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ	၂၀၁
အဿရတနံ	၁၄
[အာ]	
အာနာပါနဿတိ	၂၃၁
အာမဂန္ဓာ	၁၉၅
အာယတနာနိ	၅၈
အာယတနေသု	၂၄၀
အာဝုသောဝါဒ	၁၂၇
[ဣ]	
ဣတ္ထိရတနံ	၁၄
ဣဒ္ဓိပါဒါ	၁၇၂
[ဤ]	
ဤန္ဒြိယသံဝရာယ ပဋိပန္နော	၂၂၄
ဤရိယာပထော	၂၃၂
[ဥ]	
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော	၃၀
ဥဒါနံ	၇၆
ဥပါယာသော	၂၄၄
[ဧ]	
ဧကောယနော	၂၃၁
ဧကောဒိဘူတော	၁၉၄
ဧဇာ	၂၂၆
[ဩ]	
ဩကာသာဓိဂမာ	၁၇၃
ဩဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော	၄၂
[က]	
ကပ္ပဋ္ဌိတိအာယာစနကထာ	၉၆
ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု	၁၄၄
ကရဏေမိမုတ္တော	၁၉၄
ကာယာနုပဿနာ	၂၃၁
ကုသလကမ္မပထာ	၂၅၀
ကုသာဝတီ	၁၂၁
[ဂ]	
ဂန္ဓိနိဥပမာ	၂၆၃
ဂဟပတိရတနံ	၁၄
ဂုထကူပဝုရိသဥပမာ	၂၅၉

ဟဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[စ]	
စက္ကရတနံ	၁၄
စက္ကဝတ္တိရညော သရီရေ ပဋိပတ္တိ	၁၁၇
စတုမဟာပဒေသကထာ	၁၀၂
စတုသံဝေဇနီယဌာန	၁၁၆
စတူသု အရိယသစ္စေသု	၂၄၃
စတူဟိ ဇုဒ္ဓီဟိ	၁၄၅
စန္ဒိမသူရိယဥပမာ	၂၅၅
စိတ္တာနုပဿနာ	၂၃၇
စုန္ဒဿ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေ-တဗ္ဗော	၁၁၂
စောရဥပမာ	၂၅၆
[ဇ]	
ဇစ္စန္ဓဥပမာ	၂၆၂
ဇနဝသဘ	၁၆၆
ဇရာ	၂၄၄
ဇာတိ	၂၄၃
ဇိဏ္ဏပုရိသ	၁၈
[ဈ]	
ဈာနသမ္ပတ္တိ	၁၅၂
[တ]	
တဏ္ဟာ	၂၄၆
တထာဂတပူဇာ	၁၁၄
တထာဂတသရီရေ ပဋိပတ္တိ	၁၁၇
တိတ္ထိယပရိဝါသော	၁၂၆
[ထ]	
ထူပါရဟာ	၁၁၇
[ဒ]	
ဒီဃာယုကော	၁၄၅
ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ	၂၄၉
ဒုက္ခနိရောဓံ	၂၄၇
ဒုက္ခသမုဒယံ	၂၄၆
ဒုက္ခံ	၂၄၃
ဒုဿီလအာဒီနဝ	၇၁
ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ	၂၀၄
ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ-အာယုပ္ပမာဏံ	၂၆၁
ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော	၂၂၇
ဒေါမနဿံ	၂၄၄
ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ	၁၄
ဒွေမေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမ-ဖလာ	၁၁၂
[ဓ]	
ဓမ္မစက္ခုံ	၃၇
ဓမ္မပါသာဒေါ	၁၄၈
ဓမ္မဝိနယော	၁၂၆
ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ	၁၀၀
ဓမ္မာဒါသော	၇၉
ဓမ္မာနုပဿနာ	၂၄၀
ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓာ	၁၁၄
ဓာတုမနသိကာရော	၂၃၄
[နဲ]	
နအတ္တပညတ္တိ	၅၅
နိဒါနံ	၅၁
နိရောဓော	၂၈

ပဒါနုက္တမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပဇ္ဇသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု	၂၃၉
ပဇ္ဇသု နိဝရဏေသု	၂၃၀
ပဇ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ	၂၄၆
ပဏ္ဍိမာ ဝါစာ	၁၂၀
ပဋိကူလမနသိကာရော	၂၃၃
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၄၇
ပရိဏာယကရတနံ	၁၄
ပရိဒေဝေါ	၂၄၄
ပရိသာ	၉၁
ပရိနိဗ္ဗာနေ အနုရုဒ္ဓ-ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉
ပရိနိဗ္ဗာနေ အာနန္ဒ-ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉
ပရိနိဗ္ဗာနေ ဒေဝါနမိန္ဒ-ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉
ပရိနိဗ္ဗာနေ သဟမ္ပတိ-ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉
ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော	၂၂၃
ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ	၂၅၃
ပိယရူပံ သာတရူပံ	၂၄၆
ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော	၂၄၅
ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ	၁
[ဗ]	
ဗုဒ္ဓါနုသာသနံ	၄၂
ဗောဓိသတ္တမ္ဘတာ	၁၀
ဗြဟ္မာဒဏ္ဍော	၁၂၇
[ဗ]	
ဗြဟ္မယာစနဂါထာ	၃၃
ဗြဟ္မသရော	၁၇
ဗြာဟ္မဏဒ္ဓိပဇာပတိဥပမာ	၂၆၄
[ဘ]	
ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာ-ဘုစ္စဝဏ္ဏာ	၁၇၉
ဘူဇတိ	၂၁၅
ဘူမိစာလော	၉၀
[မ]	
မဏ္ဍုသရော	၁၇
မဏိရတနံ	၁၄
မဒုရသရော	၁၇
မနာပေါ	၁၇
မရဏံ	၂၄၄
မဟာရာဇာနော	၁၆၀
မဟာသုဒဿနော	၁၃၉
မာတုဂါမေ ပဋိပတ္တိ	၁၁၆
[ယ]	
ယညကထာ	၂၇၉
ယမ္ပိဿ် ဆ ဝ လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ	၂၄၅
[ရ]	
ရူပါရူပဗ္ဗာနသမာပတ္တိနံ	၁၂၀
[ဝ]	
ဝဏ္ဏသရော	၁၇
ဝိညာဏဒ္ဓိတိယော	၅၀
ဝိပဿီ ကုမာရော	၁၇
ဝိမောက္ခာ	၆၀-၉၄
ဝေဒနာနုပဿနာ	၂၃၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သခ်ဓမဥပမာ	၂၆၈
သတိပဋ္ဌာနာ	၁၇၄
သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု	၂၄၁
သတ္တရတနာနိ	၁၄
သမဏော	၁၂၄
သမာဓိပရိက္ခာရာ	၁၇၅
သမုဒယော	၂၈
သမ္ပဇာန	၂၃၃
သမ္မာအာဇီဝေါ	၂၅၀
သမ္မာကမ္မန္တော	၂၅၀
သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၂၄၉
သမ္မာဝါစာ	၂၅၀
သမ္မာဝါယာမော	၂၅၀
သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ	၂၄၉
သမ္မာသတိ	၂၅၀
သမ္မာသမာဓိ	၂၅၀
သာဏဘာရိကဥပမာ	၂၇၇
သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ	၃၈
သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတသရီရံ	၂၃၅
သီလဝန္တအာနိသံသ	၇၃
သုပိနကဥပမာ	၂၆၅
သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ	၁၂၅
သူကရမဒ္ဒဝံ	၁၀၅
သောကော	၂၄၄
[ဟ]	
ဟတ္ထိရတနံ	၁၄
ဟိတ္ဌာ မမတ္တံ	၁၉၄

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ···သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဇ္ဂ····ဇ္ဂဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အကရဏီယာဝ = အကရဏီယာ စ (သျာ၊ က)	၆၄
အကိလန္တရူပေါ = သုကိလန္တရူပေါ (သီ၊ ဇ္ဂ)	၁၁၂
အဂ်မာဂဓကေဟိ = အဂ်မာဂဓိကေဟိ (သျာ)	၁၆၃
အစိတ္တီကတံ = အစိတ္တိကတံ (က)	၂၈၁
အစ္ဆာဒါပေတွာ = အစ္ဆာဒေတွာ (သျာ၊ ကံ)	၁၇
အဇ္ဇဂံသု = အဇ္ဇဂမံသု (သျာ)	၂၁၉
အညတြ = အညတ္ထ (သီ၊ ဇ္ဂ)	၁၆၇
အညာတာရော'တိ = အညာတာရော (သဗ္ဗတ္ထ)	၄၀
အညေဟိ (သကာယ ပဋိညာယ သစ္စာဘိညေဟိ-ဇ္ဂတိအတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော) = အညေ (ဇ္ဂ)	၁၂၅
အဋ္ဌိ'ကတွာ = အဋ္ဌိကတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဇ္ဂ)	၁၆၅
အတိစရိ (ကြိယာပဒမေတံ၊ နနာမပဒံ) = အတိစာရီ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဇ္ဂ) အတိစရီ (က)	၁၄၄
အတ္ထကရဏေ = အဋ္ဌကရဏေ (သျာ)	၁၈
အတ္ထာယံ = အထာယံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၁၇၆
အတ္ထေ ပနာယတိ ဥယေန = အဋ္ဌေ ပနာယတိ ဥဏေန (သျာ)	၁၈
အဓိဝုတ္ထံ = အဓိဝါသိတံ (သျာ)	၈၃
အနာဝုတ္ထပုဗ္ဗော = အနဇ္ဇာဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော (က-သီ၊ က၊ မ-၁-မဟာသီဟနာဒေပိ)	၄၂

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အနွဋ္ဌိကဿ = အနွတ္ထိကဿ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၄၇
အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ = အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ၊ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ (က)	၁၇
အနုပရိယာယပထံ = အနုစရိယာယပထံ (သျာ၊ ကံ)	၇၀
အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ = အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ၊ ဣ)	၃၅
အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော = အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော (ဣ၊ က)	၄၂
အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ = အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ)	၄၃
အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတ-သဟဿာနိ = အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ၊ ကံ)	၄၂
အန္ဓဒေဝ = အနုဒေဝ (သျာ၊ ကံ)	၁၄၁
အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ = အပဂတနှာရုသမ္ဗန္ဓာနိ (သျာ)	၂၃၅
အပစိယတိ = အပ + စာယ + တိ = အပစာယတိ (?) (သီ-သျာ-ဣ-ပေါတ္ထကေသု န ဒိဿတိ)	၁၁၄
အပ္ပဋိမော စ = အပ္ပဋိမောဓ (ဣ)	၁၁၂
အပါရာ = ပါရာ (သီ၊ သျာ၊ က) ဩရာ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၇၆
အပ္ပိယေဟိ။ ပ။ ဝိပ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခောတိ ပါဌော စေဝ တံနိဒ္ဒေသော စ ကတ္ထစိ န ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ။	၂၄၃
အပိသု = အပိ ဟိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၁၀၈
အဘိနိပ္ပန္နော = အဘိနိပ္ပန္နော (ဣ၊ က)	၁၈၀
အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ = အဗ္ဘုဂ္ဂဋ္ဌိ (သီ၊ ဣ)	၁၉၀
အဗ္ဘုဿက္ကမာနော = အဗ္ဘုဂ္ဂမမာနော (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၅၀
အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ = အဗ္ဘုတဓမ္မာ (သျာ၊ က)	၁၁၉
အယံ = အယသံ (သျာ)	၂၇၈
အရူပိံ = အရူပီ (က) အရူပိပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ-ဣစ္စာဒိနာ ဧကသမာသ-ပဒတ္ထော ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယ ပန န သမေတိ။	၅၅
အဝိပက္ကန္တာ = အဓိပက္ကန္တာ (က)	၁၆၉
အသယံဝသေ = အသယံဝသီ (သီ၊ ဣ)	၂၁၀
အဿုတ္ထ = အာယုဟိတ္ထ (သျာ)	၂၁၆

နာနာပါဌာ	စာမျက်နှာ
[အာ]	
အာဂန္ဆုံ = အာဂဆုံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၂၀၉
အာဂုံ = အာဂူ (သျာ) အာဂု (သီ၊ဋ)	၂၀၆
အာနန္ဒေ = သာနန္ဒရေ (က)	၁၀၃
အာဝသိနေတ္ထ = အဝသိနေတ္ထ (ဋ)	၂၁၉
အာသဘိ ဝါစာ = အာသဘိဝါစာ (သျာ၊ ကံ)	၆၉
[ဋ]	
ဋတ္ထိတ္ထံ = ဋတ္ထိစိတ္ထံ (သျာ)	၂၁၆
ဋဋ္ဌိပဟုတာယ = ဋဋ္ဌိမဟုလိကတာယ (သျာ၊ ကံ)	၁၇၂
ဋဋ္ဌိဝိသဝိတာယ = ဋဋ္ဌိဝိသေဝိတာယ (သျာ၊ ကံ)	၁၇၂
[ဍ]	
ဍမ္ဆေ ဍာမိ = ဍမ္ဆေ ဋာမိ (သျာ၊ ဋ) ဍမ္ဆိ ဋာမိ (က)	၆၁
ဍမ္ဘာဟောတ္ထာ = ဍမ္ဘာရောပေတ္ထာ (က-သီ၊ က)	၂၇၅
ဍဇ္ဈကံ အကံသု = ဍဇ္ဈကမကံသု (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ)	၂၀၃
ဍတ္ဌရိ = ဍတ္ဌရိ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၂၂၀
ဍတ္ဌရေနမုခေါ = ဍတ္ဌရေနဘိမုခေါ (သျာ၊ ကံ)	၁၃
ဍတ္ဌာနိ = ဍတ္ဌာနိ (က) ဍတ္ဌာနိ (သီ၊ ဋ)	၀၇
ဍဒကသာလတောပိ = ဍဒကံ သာလတောပိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၁၃၅
ဍဒေန = ဍဒ္ဓေန (သျာ၊ ကံ) ဍဒရေန (က)	၁၂
ဍပမာယ မိဓေကစ္စေ = ဍပမာယပိဓေကစ္စေ (သီ၊ သျာ) ဍပမာယပိ ဋဓေကစ္စေ (ဋ)	၂၅၉
ဍပလိမ္ဗတိ = ဍပလိပ္ပတိ (သျာ)	၁၅
ဍပသက်မတိ = ဍပသက်မိ (ဋ)	၁၉၃
''ဍပသန္ဟပဒိသော = ဍပသန္ဟပတိသော (က)	၁၆၆
ဍပေထ = ဍပဂန္ဓထ (သျာ)	၀၄
ဍဘယမေတံ = ဍဘယမေတ္ထ (သျာ)	၂၂၇
[ဎ]	
ဎိဟစ္ဆ = ဍဟစ္ဆ (က)	၂၀၃

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဇ]	
ကေတိ°သေ ကပ္ပေ = ကေတိ°သကပ္ပေါ (သီ) ကေတိ°သော ကပ္ပေါ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂
ကေန္တိကတော = ကေန္တတော (သျာ) ကေန္တဂတော (ဣ)	၁၆၇
ကေနဝုတိကပ္ပေ = ကေနဝုတိကပ္ပေါ (သီ) ကေနဝုတော ကပ္ပေါ (သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂
တေဒဟောသိ "အမ္ဘော ကဿ နု ခေါ = တေဒဟောသိ "ကိဿ နု ခေါ (ဣ)	၂၆၈
တေံ = ကေံ (က)	၈၂
တေံ = ဝေံ (သျာ၊ ဣ)	၉၉
တေံပရမာယေဝ = တေပရမာယေဝ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂၀၄
ဝေမဟံ တံ = ဝေမ္ပိ မဟန္တံ (သျာ) ဝေံ မဟန္တံ (သီ၊ ဣ)	၈၂
ဝေမ္ပိ ခေါ = ဝေမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၂၃၂
ဝေံ ဝုတ္တေ = အထ ခေါ (က)	၃၂
[ဩ]	
ဩပဘောဂ္ဂါ = ဥပဘောဂ္ဂါ (သျာ၊ ကံ)	၂၆၄
ဩပါဒေသိ = ဥပ္ပါတေသိ (သျာ၊ ကံ)	၂၆၄
ဩပုနိ = ဩဖုနိ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၂၇၁
ဩရကာ = ဩရိကာ (သီ၊ သျာ)	၂၅
ဩသရန္တိ = ဩတရန္တိ (သီ၊ ဣ၊ အဂ်ုတ္တရ)	၁၀၃
ဩသာရိယမာနာနိ = ဩတာရိယမာနာနိ (သီ၊ ဣ၊ အဂ်ုတ္တရ)	၁၀၃
ဩသာရေတဗ္ဗာနိ = ဩတာရေတဗ္ဗာနိ (သီ၊ ဣ၊ အဂ်ုတ္တရ)	၁၀၃
[က]	
ကကုဓာ = ကကုထာ (သီ၊ ဣ)	၁၀၇
ကဋိဿဟော = ကဋိဿဘော (သီ၊ ဣ)	၇၈
ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ = ကမ္မာသဒမ္မံ နာမ (သျာ၊ ကံ)	၄၇
ကရမ္ဘာ = ကရုမ္ဘာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၂၀၈
ကရီသံ = ကရီသံ မတ္တလုဂ်ံ (က)	၂၃၄
ကရုဏေဓိမုတ္တော = ကရုဏာဓိမုတ္တော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၉၄
ကလိဂ်ါနံ = ကာလိဂ်ါနံ (သျာ၊ ဣ၊ က)	၁၈၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[က]	
ကာလကဉ္ဇာ မဟာဘိသ္မာ = ကာလကဉ္ဇာ မဟာဘိံသာ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၀၇
ကာဋ္ဌိမ္ဗောဝ = ကာလိဂ်ါ (ဋ္ဌ) ကာရဋ္ဌိမ္ဗောဝ (သျာ)	၇၈
ကိကီနာမ = ကိံကီနာမ (သျာ၊ ကံ)	၇
ကိက်ကိဏိကဇာလေဟိ = ကိက်ဏိကဇာလေဟိ (သျာ၊ က)	၁၄၉
ကိန္ဒိဃဏ္ဍု = ကိန္ဒုဃဏ္ဍု (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၂၀၆
ကိမဂ်ံ = ကိမဂ် (သီ)	၂၅
ကီဋ္ဌံ = ကီဋ္ဌိတံ (က) ကီဋ္ဌိကံ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၁၅၉
ကုက္ကုဋ္ဌော = ကကုဓော (သျာ)	၇၈
ကုမာရဝဏ္ဏီ = ကုမာရဝဏ္ဏော (သျာ၊ ကံ၊ က)	၁၇၀
ကုလဂဏ္ဌိကဇာတာ = ဂုလာ ဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သီ၊ ဋ္ဌ) ဂုဏဂဏ္ဌိကဇာတာ (သျာ၊ ကံ)	၄၇
ကုရုတု = ကုရုရူ (သျာ၊ ကံ) ကုရုဌရူ (ဋ္ဌ)	၁၉၅
ကုသလကိရိယာ = ကုသလစရိယာ (သျာ၊ ကံ)	၂၄
ကေနာဝဋ္ဌာ = ကေနာဝုဋ္ဌာ (သျာ၊ ကံ)	၁၉၅
[ခ]	
ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော = ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က) စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)	၁၃၉
ခမနီယော = ကမနီယော (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၁၄၀
[ဂ]	
ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ = ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ (သျာ၊ ကံ)	၂၁၁
ဂရုံ ကရောန္တိ = ဂရုကရောန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၆၃
ဂါမပဋ္ဌံ = ဂါမပဋ္ဌံ (သျာ) ဂါမပတ္တံ (သီ)	၂၇၇
ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ။ ပ။ သိဂ်ါလေဟိ ဝါ = ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ။ ပ။ သိဂါလေဟိ ဝါ (သျာ၊ ဋ္ဌ)	၂၃၅
ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော (ဂိလာနဘာဝတော ဝုဋ္ဌာယ ဋ္ဌိတော၊ ဘာဝပ္ပဓာနော ဟိ အယံ နိဒ္ဒေသော အံ ၂-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ နကုလပိတုသုတ္တဋ္ဌိကာ) = ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ)	၈၄
ဂိဟိဘူတော = ဂိဟီဘူတော (သီ၊ ဋ္ဌ)	၁၅၉
ဂူထဘာရိကူပမော = ဂူထဟာရိကူပမော (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၇၅

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[စ]

စက္ကဝတ္တီ = စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊ က) ၁၁၇
စက္ခုံ = စက္ခုမာ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၁၁၅
စတုဒ္ဒိသံ = စာတုဒ္ဒိသံ (သျာ၊ ကံ) ၁၁
စတုတ္ထိယာ = စတုတ္ထာယ (သျာ) ၁၄၆
စာတုမဟာပထေ = စာတုမ္မဟာပထေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၁၁၇
စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ = စာတုမ္မဟာရာဇိက-
ပရိသာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၉၁
စာပါလံ စေတိယံ = ပါဝါလံ စေတိယံ (သျာ) ၈၆
စိတန္တရံသော = ပိတန္တရံသော (သျာ၊ ကံ) ၁၅
စုဏ္ဏကံ = ဝဏ္ဏကံ (သီ၊ ဋ္ဌ) ၁၁၇
စေတိဝံသေသု = စေတိယဝံသေသု (က) ၁၆၂
စေတောပရိယဉ္ဇဏံ = စေတောပရိညာယဉ္ဇဏံ (သျာ၊ ကံ)
စေတသာ စေတောပရိယာယဉ္ဇဏံ (က) ၇၀

[ဆ]

ဆိန္ဒပါတံ ပပတန္တိ = ဆိန္ဒံ ပါဒံ ဝိယ ပပတန္တိ (သျာ၊ ကံ) ၁၁၅

[ဇ]

ဇနေတ္တိ = ဇနေတ္တီ (သျာ၊ ကံ) ၆
ဇနေ သုတံ = ဇနေသုတ (က-သီ) ၂၂၉
ဇနေသဘော = ဇနောသဘော (သျာ) ၂၀၇
ဇလတိသု = ဇလတဿု (သျာ) ဇလိတဿု (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၁၂
ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ = ဇာတိဇရာမရဏ
ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ) ဥပရိပဏ္ဏာသကေ
ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂေပိ။ ၅၄
ဇိဂီသာနော = ဇိဂိံသာနော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) ၂၁၃
ဇိတမှ = ဇိတမှာ (ဗဟူသု) ၈၂
ဇီယတိ စ မီယတိ စ = ဇိယျတိ စ မိယျတိ စ (က) ၂၆
ဇီယေထ = ဇိယျေထ (က) ၅၄
ဇုတိမန္တော = ဇုတိမန္တော (သီ၊ ဋ္ဌ) ၂၀၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ချ]	
ချာယတိသု = ချာယတဿု (ဿျာ) ပဇ္ဇျာယိတဿု (သီ၊ ဋ)	၂၁၂
[တ]	
တတြာဿ = တတြဿ (ဿျာ၊ ကံ)	၁၁
တဒန္တရံ = တဒနန္တရံ (သီ၊ ဿျာ၊ ဋ၊ က)	၂၁၂
တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ = ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ နံ (က)	၇၅
တိဏ္ဏာ = နိတိဏ္ဏာ၊ နဲ တိဏ္ဏာ (က)	၇၆
တေ = သေ (သီ၊ ဋ) ဥပရိပဏ္ဏာသကေ သုနက္ခတ္တသုတ္တေပိ၊ သင္ဌာယတနသံယုတ္တေ လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေပိ။	၂၂၂
တွမေဝ အသိ = တုဝမေဝသိ (ဋ)	၂၂၉
[ဒ]	
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ = ဒဒ္ဒဋ္ဌမာနာ (က)	၂၀၆
ဒဿထ = ဒဇ္ဇေယျာထ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၈၂
ဒဿာမ = ကဿာမ (သီ၊ ဋ)	၂၂၉
ဒဿာဝိနေ = ဒဿာဝိနောဿ (သီ၊ ဿျာ၊ ကံ၊ က)	၃၃
ဒါယပါလံ = မိဂဒါယပါလံ (ဿျာ)	၃၄
ဒိဗ္ဗပရိသာ = ဒိဗ္ဗာ ပရိသာ (သီ၊ ဋ)	၁၆၈
ဒီနမနာ = နိန္ဓမနာ (ဿျာ) ဒီနမာနာ (သီ၊ ဋ)	၁၆၄
ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ = ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ (ဿျာ) "ဒုက္ခ-နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ" န္တိပစ္ဆိမဝစနေန သမေတိ။	၇၇-၂၄၇
ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ = ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ (ဿျာ) "ဒုက္ခ-နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ" န္တိ ပစ္ဆိမဝစနေန သမေတိ။	၇၇-၂၄၆
ဒုဒ္ဒိက္ခော = ဒုဒိက္ခော (ဋ)	၁၅၀
ဒုဝိညာပယေ = ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ (ဿျာ၊ ကံ)	၃၃
ဒုဟသန္ဒနာနိ = ဒုကူလသန္ဒနာနိ (ဋ) ဒုကူလသန္ဒာနာနိ (သံ ၂-၁၁၈)	၁၅၃
ဒေဝတာနံ = ဒေဝါနံ (သီ၊ ဿျာ၊ ကံ၊ ဋ)	၂၀၃
ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော = ဒေဝဒုဒြဘိယော (က)	၈၉
ဒေဝါနမိန္ဒ = ဒေဝါနမိန္ဒော (သီ၊ ဋ)	၂၂၆
ဒေသဿု = ဒေသေတု (ဿျာ၊ ကံ၊ ဋ)	၃၃
ဒွါရာ = ဒွါရာတိ (ဿျာ၊ က)	၁၇၆

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဓ]	
ဓမ္မေန = ဓမ္မေန သမေန (သျာ၊ ကံ)	၁၆
ဓောရကာနိ = ထေရကာနိ (သီ၊ ဗ္ဗ) စောရကာနိ (သျာ)	၂၈၀
[န]	
''န ခေါ မေတံ = န ခေါ ပနေတံ (သျာ၊ ကံ)	၂၅
န ဒဿာမီတိ = နေဝ ဒဇ္ဇာဟံ တံ ဘတ္တန္တိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၈၂
နမတိ = နမိ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၃၁
န သမဏော = သမဏော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဗ)	၄၂
နန္ဒိရာဂသဟဂတာ = နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဗ)	၂၄၆
နာတိကာ = နာဒိကာ (သျာ၊ ဗ္ဗ)	၇၇
နာတိကေ = နာဒိကေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဗ)	၁၆၂
နိဗ္ဗာနေ = နေက္ခမ္မေ (သျာ၊ ကံ)	၃၆
နိမုဇ္ဇိတုကာမတာ = နိမုဇ္ဇိတုကာမျတာ (သျာ၊ က)	၂၅၉
နိယျာဒေဟီ''တိ = နီယျာတေဟီတိ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၂၆၄
နိလ္လောကေမ = ဝိလောကေမ (သျာ)	၂၆၅
နိသိန္ဒာ ဟောန္တိ = နိသိန္ဒာ ဟောတိ (သီ) သန္ဒိသိန္ဒာ ဟောန္တိ သန္ဒိပတိတာ (က)	၁၆၈
နိဟန္ဒာ = နိဒဟန္တော (သျာ၊ ကံ)	၃၂
နေမိသဒ္ဒေန = စက္ကနေမိသဒ္ဒေန (သျာ)	၂၁၆
[ပ]	
ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ (တန္တိ နိပါတမတ္တမေဝ-ဋ္ဌ) = ပစ္စာ-နုသိဋ္ဌဝစနာ နာမိဒံ (က)	၁၆၉
ပစ္စာသီသတိ = ပစ္စာသိ'သတိ (သီ၊ သျာ)	၈၅
ပစ္စေကပလ္လက်ေသု ပလ္လက်ေန = ပစ္စေကပလ္လက်ေန (က)	၁၇၁
ပစ္စေကံ ဂါထံ = ပစ္စေကဂါထံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဗ) ပစ္စေကဂါထာ (က-သီ)	၂၀၃
ပဉ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓာ = ပဉ္ဇုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က)	၂၄၃
ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ = ပစ္ဆာဘိမုခေါ (က)	၁၆၈
ပဥ္ဒဝေယျာကရဏံ = ပဥ္ဒာဝေယျာကရဏံ (သျာ၊ က)	၁၆၃
ပဋိကစ္စေဝ = ပဋိဂဇ္ဇေဝ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၉၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ပ]	
ပဋိဝဋ္ဌေသိ = ပရိဝတ္တေသိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၈၂
ပဌပေသိ = အဌပေသိ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၁၈၉
ပတ္တိကာဝ = ပဒိကာဝ (သျာ)	၃၅
ပမုခေ = သမုခေ (က)	၁၁၂
ပယာပေသိ = ပါယာပေသိ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၇၂
ပယိရုပါသိယ = ပယိရုပါသယိ် (သျာ၊ က)	၂၂၉
ပရမတ္တော စ = ပရမတ္တော စ (က)	၂၀၉
ပရာဇယိ်သု = ပရာဇိ်သု (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၂၇
ပရိမသတိ = ပရာမသတိ (က)	၁၅
ပရာယဏာ = ပရာယနာ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ၊ က)	၇၈
ပဝတ္တိ = ပဝတ္တတိ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၁၄၁
ပဝုဋ္ဌဇာတိမခိလံ = ပဝုတ္ထဇာတိ် အခိလံ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၀၉
ပသာသတိ = တပ္ပသာသတိ (သျာ)	၂၀၆
ပါဇဟိ = ပါဇေဟိ (အဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဌန္တရံ)	၁၉၅
ပါဒါပိ = ပါဒါသိ (က)	၂၈၁
ပါမောဇ္ဇံ = ပါမုဇ္ဇံ (ဋ္ဌ၊ က)	၁၇၃
ပိပ္ပလိဝနိယာ = ပိပ္ပလိဝနိယာ (သျာ)	၁၃၇
ပုဒ္ဓိတ္ဓာ = ပမဇ္ဇိတ္ဓာ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ) ပုဒ္ဓိတ္ဓာ (က)	၁၅၈
ပုတောဋ္ဌိ = မူတောဋ္ဌီ (သျာ) မုတောလိ (ဋ္ဌ)	၂၃၄
ပုရတ္ထာဘိမုခေါ = ပုရတ္ထိမာဘိမုခေါ (က)	၇၂
ပုရိသတ္တံ = ပုရိသစိတ္တံ (သျာ)	၂၁၆
ပေါနောဗ္ဘဝိကာ = ပေါနောဘဝိကာ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၂၄၆
[ဖ]	
ဖာသု = ဖာသုံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၆၅
ဖာသု = ဖာသုကံ (သျာ၊ ကံ)	၁၆၄

နာနာပါဌာ	ဝိဋ္ဌကာ
[မ]	
ဗလိမဒ္ဒါ = ဗလိဝဒ္ဒါ (သီ၊ ဋ)	၁၀၉
ဗလိသေနံ = ဗလိသေနံ (သျာ)	၂၀၇
ဗဟလာဝလေပနံ = ဗဟလဝိလေပနံ (သျာ၊ က)	၂၆၅
ဗီဇယမာနော = ဝိဇယမာနော (သီ) ဝိဇိယမာနော (သျာ)	၆၂
ဗုလယော = ထူလယော (သျာ)	၁၃၆
"ဗျဂါ = ဗျဂ္ဃါ (သီ၊ က)	၅၇
ဗြဟ္မစာရယော = ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ)	၇၅
ဗြာဟ္မဏာနံ = ဗြဟ္မာနံ (သီ၊ ဋ၊ က)	၁၉၉
[ဘ]	
ဘဂဝတော သုတ္တာ = ဘဂဝတော ဝစနံ သုတ္တာ (သျာ၊ ကံ)	၂
ဘဏ္ဍဂါမော = ဘဏ္ဍုဂါမော (က)	၁၀၁
ဘန္တေ အာယသ္မာ။ ပ။ ကရောတိတိ = ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ။ ပ။ ကရောန္တိတိ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၁၁၅-ပိဋ္ဌေ ဝစနေန သံသန္ဒိတမ္ဘံ။	၁၃၀
"ဘဒ္ဒန္တေ"တိ = ဘဒန္တေတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ)	၂၃၁
ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ = ဘဒ္ဒိ ယာနံ (သျာ၊ ကံ) ဘဒ္ဒံ ယာနံ (ဋ)	၁၀
ဘူဇတိ စ = ဘုဇ္ဇတိ စ (သီ၊ ဋ) ဘုဇဂိ (သျာ)	၂၁၅
ဘောဂ္ဂံ = ဘဂ္ဂံ (သျာ၊ ကံ)	၁၀
[မ]	
မဏ္ဍသ္ဟရသေနေသု = မဏ္ဍသုရသေနေသု (သျာ) မဏ္ဍသ္ဟရသေနေသု (သီ၊ ဋ)	၁၆၂
မဏ္ဍိဋ္ဌကာနိ = မဏ္ဍေဋ္ဌကာနိ (သျာ)	၂၆၂
မန္ကာယံ = မန္ကာယ (ဗဟုသု) ကရဏ္ဍေ ဝါ ဘုမ္မန္တိ သံဝဏ္ဏနာယ သံသန္ဒိတမ္ဘံ။	၁၉၇
မဓုသာကဿ = မဓုပါကဿ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၁၉၃
မနသိကရောတိတိ = မနသိ ကရောန္တိတိ (သျာ၊ က) ဏ္ဍေ ဘဂဝါတိကတ္တာ အပေက္ခိတမ္ဘော။	၁၁၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[မ]	
မဟာဇနကာယော = မဟာဇနကာယာ (သျာ၊ ကံ)	၂၅
မဟေသယံ = မာဟိဿတိ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၁၈၉
မာတုသပတ္တိံ = မာတုသပတိံ (သျာ)	၂၆၄
မာနုသိဝဏ္ဏံ = မနုဿီဝဏ္ဏံ (သျာ၊ ကံ)	၁၄၃
မီယေထ = မိယျေထ (က)	၅၄
မုဒ္ဓါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ = မုဒ္ဓါဘိသိတ္တေ ရဇ္ဇေန (သျာ)	၁၉၀
[ယ]	
ယသဿိနေ = ယသဿိနောဝ (သျာ)	၁၆၈
ယေ တေ မယာ = ယေ ဝေါ မယာ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၁၀၀
ယေသွာဟံ = ယေသာဟံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ္ဌ)	၂၂၆
ယံ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ။ ပ။ စုတိ = (အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ)	၂၄၄
[ရ]	
ရတ္တိန္ဒိဝေါ = ရတ္တိဒိဝေါ (က)	၂၆၁
ရထိကာယ ရထိကံ = ရထိယာယ ရထိယံ (ဗဟူသု)	၂၅၇
ရူပိံ = ရူပီ (က) ရူပိပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ = ဋ္ဌစ္စာဒိနာ ဧကသမာသ-ပဒတ္ထော ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယ ပန နသမေတိ။ ၅၄-၅၅	
[လ]	
လောဟိတက်မယော = လောဟိတဂ်မယော (က) လောဟိတကမယော (ဗျာကရဏေသု)	၁၄၀
လောဟိတက္ခံ = လောဟိတက္ခိံ (သျာ)	၂၇၂
[ဝ]	
ဝဝတ္ထိတ္ဌာန = ဝဝက္ခိတ္ဌာန (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ) အဝေက္ခိတ္ဌာန (ဋီကာ)	၂၀၅
ဝဿဝတီ နာမ = ယသဝတီ နာမ (သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)	၆
ဝဿိကေ ပါသာဒေ စတ္တာရော မာသေ = ဝဿိကေ ပါသာဒေ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ (သီ၊ ဋ္ဌ)	၁၈
ဝဿံဝုဋ္ဌာ = ဝဿံဝုတ္ထာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဋ္ဌ)	၁၁၆

နာနာပါဌာ	စိတ္တက်ာ
[ဝ]	
ဝါယာမသဟဂတော = ဝါယောသဟဂတော (သျှာ)	၂၆၉
ဝါရဏာ = ဝါရုဏာ (သျှာ)	၂၀၇
ဝါဝဠော = ဗျာဝဠော (သီ၊ ဋ)	၂၀၀
စိဋ္ဌုလ္လတာသု = စိဋ္ဌုတာသု (သီ၊ သျှာ၊ ဋ)	၁၀၉
စိညူပသတ္ထာနိ = စိညုပ္ပသတ္ထာနိ (သီ)	၆၀
စိဋ္ဌုစ္ဆ = စိဋ္ဌုစ (သျှာ)	၂၀၆
စိဋ္ဌေဏ္ဍု = ဝေဋ္ဌေဏ္ဍု (သီ၊ သျှာ၊ ဋ)	၂၀၆
စိပ္ပသန္နမနာစိလာ = စိပ္ပသန္နာ မနာစိလာ (ဋ၊ က)	၂၀၄
စိပါကော"တိ = စိပါကော"တိ။ ပဌမဘာဏဝါရံ (သျှာ)	၂၆၉
စိဘဇ်ံသု = စိဘဇေသုံ (က)	၂၇၂
စိရေစမာနော = စိရိစ္ဆမာနော (သီ၊ သျှာ၊ က)	၁၀၆
စိရ္ဆိ$^{ं}$ = စိရ္ဆိ$^{ं}$ (မောဂ္ဂလ္လာနေ)	၂၇၉
စိဝဋ္ဋဒေါ = စိဝဋ္ဋဒေါ (သီ၊ ဋ)	၁၄
စိသကမ္ပံ = စိသုကမ္ပံ (က)	၁၄၇
စိဟသတိ = စိဟရိသတိ (သျှာ၊ ကံ) စိဟေသတိ (သီ)	၁၀၁
ဝုတ္ထဝစနာပိ တံ (တန္တိ နိပါတမတ္တမေဝ-ဋ) = ဝုတ္ထဝစနာ နာမိဒံ (က)	၁၆၉
ဝုဋ္ဌေါ = ဗုဋ္ဌေါ (သျှာ၊ က)	၂၅၃
ဝေဌမိသကေန = ဝေဋ္ဌမိသကေန (သျှာ) ဝေဃမိသကေန (ဋ) ဝေဓမိသကေန၊ ဝေခမိသကေန (က)	၇၅
ဝေဏ္ဏုဒေဝါ သဟလိ စ = ဝေဏ္ဏု စ ဒေဝါ သဟလိ စ (သီ၊ ဋ)	၂၀၇
ဝေရမဏိ = ဝေရမဏိ (က)	၂၅၀
ဝေလာသိကာပိ = စေလာစိကာပိ (သျှာ) ကေဋ္ဌာယိကာပိ (သီ)	၂၆၆
ဝေဟာယသာ = ဝေဟာသယာ (သီ၊ ဋ)	၂၀၇
ဝေဠုဝဂါမကော = ဗေဠုဝဂါမကော (သီ၊ ဋ)	၇၄
[သ]	
သဋ္ဌန္ဒေ = သိန္ဒေ (သျှာ)	၂၀၉
သကဋ္ဌသတ္ထသ = သကဋ္ဌသတသ (က)	၁၀၇
သကိဒေဝ (သကိ + ဧဝ = သကိဒေဝ-ရ) = သကိ$^{ं}$ဒေဝ (က)	၁၆၂

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သ ကိ = ကိ (သီ၊ ဋ)	၈၅
သဇ္ဈဘာရံ = သဇ္ဈုဘာရံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၂၇၈
သဇ္ဈံ = သဇ္ဈုံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၂၇၈
သတ္တမ္ဖံ = သတ္တမ္ဖကံ (ဋ)	၈၆
သန္ဒိတ္ထ = သန္ဒတိ (သျာ၊ ကံ)	၁၀၇
သဒ္ဓါတဗ္ဗံ = သဒ္ဓဟာတဗ္ဗံ (ဋ၊ က)	၂၇၄
သန္ဓာဂါရေ = သန္ဓာဂါရေ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၁၂၂
သန္ဒဒ္ဓကလာပံ = အာသန္ဒဒ္ဓကလာပံ (သျာ)	၂၇၂
သန္ဒာနိ ဂုဏာနိ = သန္ဒာနဂုဏာနိ (သီ၊ ဋ) သန္ဓာနိ ဂုဏာနိ (သျာ)	၂၁၈
သမ္ပာယန္တိ = သမ္ဘောန္တိ (သျာ)	၂၂၉
သမ္ဖုသိတုံ = ဆုပိတုံ (ဋ၊ က)	၂၈၁
"သဗ္ဗသန္ဓရိသန္ဓတံ = သဗ္ဗသန္ဓရိ သန္ဓတံ (သီ၊ သျာ၊ ဋ၊ က)	၇၂
သဗ္ဗသန္ဓရိ = သဗ္ဗသန္ဓရိတံ သန္ဓတံ (သျာ) သဗ္ဗသန္ဓရိ သန္ဓတံ (က)	၇၂
သဗ္ဗံ စေတသာ = သဗ္ဗစေတသာ (ဋ)	၁၆၅
သမစရိယာ = သမ္မစရိယာ (က)	၂၄
သမ္မတိ = ဝသတိ (သီ၊ ဋ)	၂၇၀
သမဝိပါကာ = သမသမဝိပါကာ (သီ၊ သျာ၊ ဋ)	၁၁၂
သမသမဖလာ = သမာ သမဖလာ (က)	၁၁၂
သမုပဗျူဋ္ဌော = သမူပဗ္ဗူဋ္ဌော (သီ၊ ဋ)	၂၂၇
သရီရံ = သရီရေ (သျာ၊ က)	၁၁၇
သရောပိဿ = သိရောပိဿ (သျာ၊ ကံ)	၂၀
သရီသပါနံ ဝါ သရီသပတ္တာယ = သိရိ သပါနံ သိရိ သပတ္တာယ (သီ၊ သျာ)	၄၈
သလောမဟံသော = လောမဟံသော (သျာ)	၈၉
သသီသကံ = သသီသကော (သျာ)	၂၅၉
သဟဿေဝ = သဟဿဿေဝ (သီ၊ ဋ၊ က) သဟဿသေဝ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ) သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒါနဋ္ဌကထာ)	၇၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သဟိန္ဒကာ = သဗ္ဗန္ဒကာ (သီ)	၁၆၈
သာရတ္ထေ ဃဋ္ဌထ အနုယုဉ္ဇထ = သဒတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (သီ၊ သျာ) သဒတ္ထံ အနုယုဉ္ဇထ (ဗ္ဗ) သာရတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (က)	၁၁၇
သာရန္ဒဒေ = သာနန္ဒရေ (က)	၆၄
သိံသပါဝနေ = သီသပါဝနေ (သျာ၊ ကံ)	၂၅၃
သိံသပါဝန"န္တိ = ဧတ္ထေ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ၊ နတ္ထိ "တေနုပသက်မန္တီ"တိ ပါဌန္တရံ။	၂၅၄
သီတီ ကရိဿတီတိ = သီတံ ကရိဿတီတိ (သီ၊ ဗ္ဗ၊ က)·	၁၀၇
သုကတဒုက္ကဋာနံ = သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၂၅၃
သုကုသလေဟိ = ကုသလေဟိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဗ္ဗ)	၁၅၀
သုခေါ ဘဝေထ = သုခါ ဘဝေယျာထ (က) သုခံ ဘဝေယျာထ (သျာ) သုခမေဓေယျာထ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၁၈၈
သုဒ္ဓေါ ဝိသဒေါ = သုဒ္ဓေါ ဝိသုဒ္ဓေါ (သျာ၊ ကံ)	၁၂
သုနိဓဝဿကာရာ = သုနီဓဝဿကာရာ (သျာ၊ က)	၇၄
သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ = သုပဋ္ဌိတစိတ္တာ (သီ၊ ဗ္ဗ၊ က)	၇၁
သုပ္ပတိတော = သုပ္ပတီတော (သျာ၊ ကံ)	၆
သုဗ္ဗဋ္ဌိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဌေထာ"တိ = သုပ္ပဋ္ဌိတံ ဥပ္ပဋ္ဌေထာတိ (က)	၂၅၉
သုဝဏ္ဏဘိက်ာရံ = ဘိက်ာရံ (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဗ၊ စက္ကဝတ္တိသုတ္တေပိ)	၁၄၁
သူကရဘတ္တံ = သူကရာနံ ဘက္ခော (သျာ)	၂၇၅
သူရိယဝစ္ဆသာ = သုရိယဝစ္ဆသာ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၂၀၇
သူရိယဿူပနိသာ = သုရိယဿူပနိသာ (သီ၊ သျာ၊ ဗ္ဗ)	၂၀၈
သေတောဒကာ = သေတကာ (သီ၊ မ-ပါသရာသိသုတ္တေပိ)	၁၀၇
သေမာနံ = သယမာနံ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၂၀
သောကာဝတိဏ္ဏံ = သောကာဝကိဏ္ဏံ (သျာ)	၃၃
သောဿတီ"တိ = သုဏိဿတိ (သျာ၊ ကံ)	၁၁၀
[ဟ]	
ဟရိံသု = အာဟရိံသု (သျာ၊ က)	၁၃၇
ဟတစ္စိကံဝိယ = ဝီတစ္စိကံဝိယ (သီ၊ ဗ္ဗ)	၁၁၁